Prof. Dr. Josef Kalvoda

Z BOJŮ O ZÍTŘEK 2

mp

Prof. Dr.
Josef Kalvoda II.díl

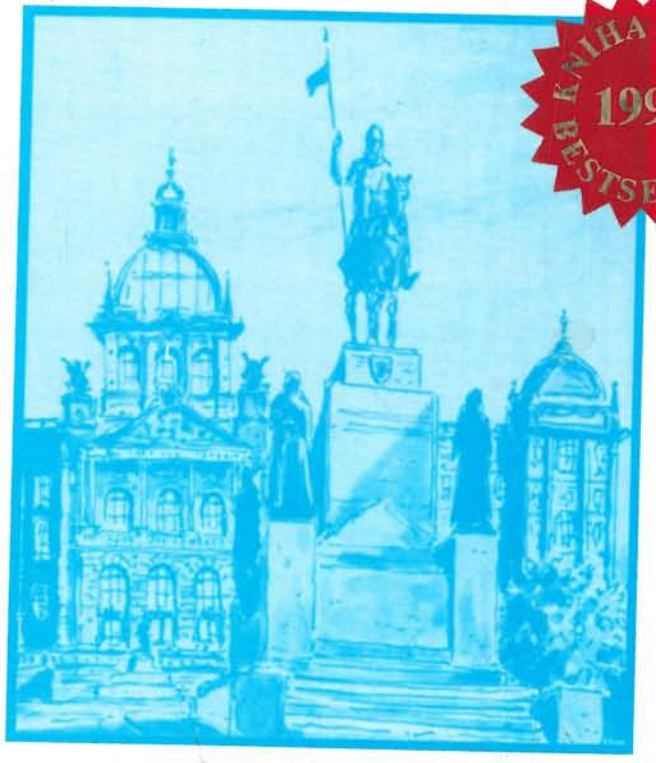

KNIHA ROKU 1996 BESTSELLER

Z BOJŮ O ZÍTŘEK

Prof. Dr. Josef Kalvoda

Z bojů o zítřek

DOKUMENTACE

II. DÍL

ISBN 0-921863-28-4

Květen 1996

MORAVIA PUBLISHING INC.
TORONTO, ONTARIO, CANADA

Úvodní slovo k druhému dílu

Zatímco začátkem let padesátých exulanti povětšině doufali v brzký návrat do vlasti, koncem onoho desetiletí bylo jasné, že jsou v exilu na dlouhou dobu. Rada svobodného Československa se rozpadla a její vedoucí jeden za druhým zemřeli během dalších desetiletí. Celá řada exulantských sdružení pokračovala v odbojové činnosti a jednotlivci ve všech světadílech se snažili ovlivnit zahraniční politiku států, jejímiž byli občany. Exulantům všech politických zaměření bylo jasné, že si musí vybudovat existenci v nových domovech a nových podmínkách. Celá řada z nich v exilu vystudovala a našla zaměstnání na vysokých školách, v průmyslu, obchodě apod. Postupem času z mnohých exulantů se stali emigranti, kteří se sžili se svým prostředím a ztratili zájem o "starou vlast". Bylo mnoho těch, kteří žili mezi "dvěma světy": "starým", z něhož před lety odešli, a "novým", v němž nezapustili kořeny.

Jako první článek v tomto dílu otiskujeme úvahu prof. S. Ghelfanda "Co dělat?". Generální tajemník KDH žil v obtížných podmínkách v Belgii a v letech šedesátých zemřel. Před smrtí se dočkal setkání se svým synem a manželkou, kterým se podařilo utéct z Československa. Členové KDH pokračovali v boji o zítřek ve všech světadílech, kam je osud zavál.

Po sovětské invazi do Československa v r. 1968 přišla do exilu nová vlna uprchlíků - "osmašedesátníků", z nichž většina byli ekonomičtí emigranti. Mezi "politickými" byli též bývalí komunisti a komunističtí agenti. Začátkem let sedmdesátých se ustavila nová (či "obnovená") Rada svobodného Československa na základě výběrovém (elit-

ním). S několika málo výjimkami "osobnosti" z Rady původní už nežily a vedení této organizace, která měla několik desítek platících členů, bylo v rukou příslušníků mladší generace. Jiné organizace, např. Sdružení čs. exulantů v Chicagu, byly početně mnohem silnější. Zdrcující většina exulantů se neztotožňovala ani s Radou původní, ani s "obnovenou" a vyvíjela odbojovou činnost mimo její rámec a v jiném duchu.

* * *

Podobně jako v díle prvním, začínáme citací ze sv. Pavla:

"Bratři! ... Oblecte se v plnou zbroj Boží, abyste mohli čelit úkladům ďáblovým, neboť naše bojování není proti krvi a tělu, nýbrž proti knížectvím a mocnostem, proti světovládcům této temnosti, proti duchům zlým v povětří. Proto vezměte plnou zbroj Boží, abyste mohli odolat v den zlý a vykonajíce všecko stát (vítězně). Stůjte tedy (pohotově) jsouce opásáni na bedrech pravdou, oblečeni a obuti na nohou hotovostí evangelia pokoje, vezmouce ke všemu tomu štít víry, kterým byste mohli uhasit všecky ohnivé šípy nešlechetníkovy, a vezměte přilbici spásy a meč Ducha, to jest slovo Boží."

Efes. 6, 10 - 17

* * *

"Aby zlí lidé vítězili stačí, když dobří lidé mlčí."

Edmund Burke

* * *

Pravda je akademikovým mečem. Protivenství je výzvou a příležitostí.
Sursum corda!

SBORNÍK "BOHEMIA", č. 4, 1960

"CO DĚLAT?"

S. Ghelfand

Jsme již jedenáct roků v exilu. Není to vlastně ani tak dlouhá doba. Ruští běženci jsou v exilu již přes čtyřicet roků, přemnoho jich je dnes pod drnem a jejich děti jsou starousedlíci a mají se zpravidla dobře. Sotva pomýšlejí na návrat do rodné země, odkud jejich otcové byli vyhnáni před čtyřiceti roky. Čeká nás stejný osud?

V době našeho exilu se odehrály světoborné události. V r. 1950 stačilo několik leteckých útoků proti čínským základnám severokorejských komunistů a byla by definitivně vyřešena nejen otázka Koreje, nýbrž také problém komunistického nebezpečí na celém Dálném východě. Avšak gen. McArthur byl dán k ledu a americká administrativa prakticky zachránila a zabezpečila komunistickou expanzi v této části světa. V r. 1956 Američané propásli jedinečnou příležitost, kdy stačilo jen energicky houknout na tenkrát ještě váhající Rusy, aby protikomunistická revoluce v Maďarsku zvítězila. Je nepochybné, že by v zápětí došlo k řetězové reakci v satelitních státech, snad i v samém Rusku. Avšak pan Dulles tehdy mluvil o jakési oprávněnosti sovětské intervence a o Varšavském paktu, a tak se Rusové, místo aby odešli z Maďarska, vrátili do Budapešti a utopili maďarskou revoluci v krvi. Mohli bychom citovat dlouhou řadu světových nesmyslů americké politiky, jako vytrvalá podpora Tita, aféra Suezu, tzv. Eisenhowerova doktrína atd. Je ovšem pravda, že v demokracii má každý národ vládu, jakou si zasluhuje, což je celkem jeho vnitřní vě-

cí. Avšak největší tragédií naší doby je okolnost, že právě politicky nejneschopnějšímu národu dneška připadl historický úkol obrany nejvyšších lidských hodnot proti komunistickému nepříteli svobody a civilizace.

Přesto však nejsem pesimista. Život lidský a společenský se neřídí jen zákony matematické logiky. Když kopnu do míče, mohu předem vypočítat, kam poletí a kde se odrazí. Když ale kopnu do člověka, může se stát, že se otočí a dá mi pár facek. Neschopnost francouzské demokracie byla až příslovečná, avšak právě v době nejhlubšího úpadku IV. republiky našel si francouzský lid generála de Gaulla a zbavil se nejdemokratičtějším způsobem komunistů, progresistů, levých katolíků a politických šmoků druhu Mendés-France a Mitteranda. Když nastoupil r. 1953 poprvé prezidentský úřad gen. Eisenhower, byl náš exil u vytržení. Pamatuji se ještě na to, jak všelijaké politické a jiné nuly poukazovaly na své zásluhy a činily si dokonce nárok na vedení exilu, neboť prý propagovaly Ikeovu kandidaturu a zakládaly spolky přátel republikánské strany USA. Jejich bezmezné nadšení zajisté zmizelo v témže roce 1953, když místo akce ve prospěch východoněmeckých dělníků, kteří povstali proti komunistickému režimu, Ike posílal do východního Berlína balíčky pro pozůstalé. Není radno dát se unášet hysterickým optimismem. Není třeba lámat hůl nad "prohnilým, zbabělým, nemyslícím" Západem, protože Chruščov jezdil po Americe a koexistenčně tlachal do televize. Lidské a společenské vztahy, opakuji, jsou přece jen něco jiného, než logické dedukce a matematické výpočty. Ovšem, Amerika má obrovskou vojenskou a hospodářskou moc, není to však tato okolnost, jež zavdává příčinu k optimistickému názoru na budoucí vývoj. Ale je to pokračující sblížení Francie a Západního Německa, sblížení, jež bylo nemožností ještě před několika málo lety. Před našima očima vyrůstá v Evropě "třetí síla", a ta, dříve nebo později, bude rozhodovat o osudu světa.

* * *

Naše emigrace prodělala několik období exilní mentality. Nepíši "vývoje", neboť vývoj je pokračování od menšího k většímu, přeměna od méně dokonalého stádia k stádiu dokonalejšímu a vice versa

atd. Nic takového nezažila naše emigrace. Proč vlastně jsme šli do exilu? U velké většiny to byl skutečný útěk, protože akční výbory a Státní bezpečnost krutě pronásledovaly ty, o kterých předpokládaly protikomunistické smýšlení, nebo také možnost, že by mohli být antikomunisty. Komunisté se mstili za to, že v letech 1945 - 48 někdo mluvil a psal proti marxismu a že po únorových dnech nepodepsal přihlášku do KSČ, za to, že v době 1941 - 45 neschvaloval zvěrstva, jichž se rudoarmějci dopouštěli na obyvatelích v zemích obsazených a "osvobozených", za to, že odsuzoval nacisticko-bolševické spiknutí z 23. srpna 1939, kdy byla v Moskvě rozhodnuta válka proti Polsku a západní Evropě, za to, že v první republice byl národním demokratem, kdo napsal do novin článek o sovětských koncentrácích. Lidé si útěkem z vlasti zachraňovali svobodu i holý život, a také proto, že akční darebáci jim odejmuli existenční možnosti.

Jiní zase šli do exilu, aby se vrátili do vlasti coby ministři a generální ředitelé (rozkradeného) průmyslu. Tito bývalí budoucí ministři měli značně naspěch a v září r. 1948 byli téměř kompletní. Pospíchali tolik, že jeden bývalý budoucí ministr, který byl už na samých státních hranicích se ženou a s dětmi, pocítil náhlou hrůzu z toho, že přijde na zlatý Západ pozdě a že se naň nedostane ministerského křesla, a ve své obětavé odhodlanosti zachránit národ ponechal manželku i s dětmi na holičkách a utekl sám, začež byl pak v Paříži veřejně zpolíčkován vlastní ženou, které se přece útěk podařil.

Období exilu 1948 - 50 můžeme označit jako éru ministerské romantiky. Bývalí budoucí ministři prožívali dny růžových nadějí. "Příští vánoce budeme trávit doma (tj. ve Strakově akademii)." "Co nejdříve pošle Západ ultimátum Rusku, aby se vrátilo za Curzonovu linii." Kdo tomu nevěřil, byl škarohlíd, defaitista nebo politický ignorant. Když se na začátku r. 1949 ustavila tzv. Rada, vědělo se všeobecně, že členství v Radě, to znamená (v brzké budoucnosti!) poslanecký mandát, generální ředitelství, nebo aspoň místo sekčního šéfa. 30 členů výkonného výboru Rady, to jsou budoucí členové vlády, a předseda RSČ, to je přece nesporný prezident ČSR. Rada rozvinula velkou aktivitu, vnější a vnitřní. Vnější, to je pobírání měsíčního žoldu od Svobodné Evropy a pak vzájemné podráždění nohou u téže Svobodné Evropy. To by tak bylo všechno. Vnitřní činnost byla hlav-

ním trumfem RSČ: udávání odpůrců, znemožňování jim emigrace, vylučování z dárkových akcí apod. Bylo to období téměř úplného panování socáků všech barev a odstínů, jimž oddaně přisluhovali lidovečtí katolíci. V Londýně byl např. národní socák a bývalý spoluzakladatel socialistického bloku dr. Fr. Uhlíř dokonce předsedou exilové katolické organizace. Když pak emigroval do Nového světa, zjevil se mu tam svatý Mikuláš a řekl mu, že jeho pravé místo je ve státní církvi anglikánské. Nyní je dr. Uhlíř důstojný anglikánský pán a nosí slušivý kolárek. V Belgii, za doby panování člena Rady dr. Jaroslava Pecháčka-Jugoslávského a dr. Jar. Profouse, octlo se více než 30 českých uprchlíků bez práva na pobyt a bez prostředků k existenci, jelikož pro "neradovské" a protisocialistické smýšlení byli tito lidé udáni na IRO jako "nespolehliví". V uprchlických táborech v Německu ten, kdo nepodepsal přihlášku do RSČ, nedostal ani sáček bonbónů pro děti. Zároveň žvanili naši bývalí budoucí ministři o demokracii a pokroku a hlavně se chystali na cestu do Strakovy akademie, odkud měla na národ dopadnout egyptská rána jejich ministrování.

Rada se rozpadla na začátku r. 1951. Všechno, co se pak událo (včetně tzv. pracovního výboru z r. 1953), bylo jen oživování mrtvol. "Neradovská" většina emigrace se již definitivně usadila a nebylo možno ji více terorizovat jako v uprchlických táborech. Někteří z bývalých budoucích ministrů (také ten fackovaný v Paříži) ještě pobírali žold z bezedné "fryjuropanské" pokladny, avšak jejich politický vliv klesl na nulu. Masa exilu se začala politicky krystalizovat. V řadách organizovaných socáků všech směrů zůstali jen buď nenapravitelní zabedněnci, nebo chamtivci, kterým to "vynášelo". Obrovská většina emigrace nechce o socialismu ani slyšet. Nehodlá se však ani vrátit k někdejším nesocialistickým politickým útvarům. Každý ví, že se za dobu několika let odehrály v ČSR tak hluboké změny, že nelze mluvit o nějaké "totální restituci" nebo prostě začít tam, kde se kdysi ipřestalo. Po osvobození naší vlasti od komunismu nebudeme se ohlížet na r. 1948 ani na r. 1920. Život jde dál a nebudeme si zatarasovat cestu do budoucna troskami dávné minulosti.

* * *

Český exil je dnes v letargii. Nelze tvrdit, jako to činí někteří, že emigrace nevykonala nic pozitivního. Odmítnutí tzv. Rady coby politické reprezentace české emigrace je důkaz naší zralosti a vysoké politické úrovně. A ať nikdo nepovídá, že je to postoj negativní a destruktivní a že nemá v sobě nic konstruktivního apod. Boj proti zlu je vždy konstruktivní čin.

Dnešní letargie exilu nemá původ ve vnitřním vývoji emigrantských mas, nýbrž v hlubokém zklamání. Zklamali jsme se, když jsme věřili, že USA, mocná země svobody a blahobytu, neopustí zotročené národy střední a východní Evropy. Proto také nechuť k exilové práci.

Chesterton jednou řekl, že právě tehdy, kdy člověk je nejvíce přesvědčen o správnosti svého logického uvažování, mýlí se přečasto. Napsal jsem výše, že v Evropě vyvstává "třetí síla" a ta převezme politickou iniciativu ve všech světových problémech dneška. Tato třetí síla je sblížení Francie a Záp. Německa, se všemi politickými, hospodářskými a vojenskými důsledky. Tyto dva státy vidí věci jinak než USA a Anglie. Když nechtějí evropští státníci přistoupit na oficiální uznání východního Německa, je to pro mnohé Brity a některé vedoucí Američany "imobilismus", "nepružnost" a bůhví co ještě. Avšak my zde v Evropě víme, že uznání východoněmeckého státu znamená dát Sovětům do rukou páku pro vyvrácení celé Evropy z pantů. Vždyť cílem Sovětů není žádný světový mír, nýbrž světová vláda komunismu. Všechny sovětské řeči o jakési mírové soutěži socialistických zemí s kapitalistickými nejsou než propagační žvást, neboť ještě nikdy a nikde nebyl komunistický režim nastolen mírnou cestou, nýbrž vždy a všude jen násilím, lží a podvodem. Uznání východního Německa dnes znamená jednotné komunistické Německo zítra a vojenský přepad Francie pozítří. Taková je politická skutečnost a na té nic nezmění okolnost, že Američané mají dnes více atomických ponorek než Rusové a že Angličané místo obrany proti komunistickému výboji usilují o "politickou rovnováhu" v Evropě, jako za dobrých zlatých časů berlínského kongresu.

A z toho také vyplývá ponaučení i směrnice pro náš exil. Musíme přenést těžisko politického úsilí do Evropy. Na rozdíl od amerických státníků a kongresníků, Francouzi a zejména Němci jsou mnohem lépe obeznámeni s problémy střední a východní Evropy. Není pochy-

by, že se také bývalí budoucí ministři a jejich přisluhovači začnou houfně stěhovat z Ameriky a že se tady pokusí o znovuustavení jakési Rady nebo něčeho Radě se náramně podobajícího. Musíme proto dávat pozor a sjednocením zdravého, nesocialistického exilu čelit podvratné činnosti našich chronických osvoboditelů a generálněničících košičáků.

Je možno sjednotit zdravý, nesocialistický exil? Ano, nebudeme-li si činit nárok na univerzální program, co všechno máme udělat v osvobozené vlasti. Omezme se na společný program naší činnosti v exilu, a to vzhledem k tvořící se evropské "třetí síle". Řekněme si upřímně, že nikdo z nás nebude ministrem ve svobodném domově a že úkolem emigrace není ministerský návrat do vlasti, nýbrž služba národu, obhajoba jeho zájmů před těmi, kdo zítra budou rozhodovat o evropských otázkách. Podaří-li se nám na této základně sjednotit slušný exil, může pak každý z nás říci s uspokojením: "Dobrý boj jsem bojoval..."

* * *

Má-li demokracie obstát, musí být výkonnější a méně korupční, než byla dosud. Ti, kdož se domnívají, že její slabost a úplatnost jsou zla toliko přechodná a nikoliv esenciální, prohrají svou věc, nedovedou-li ukázat prostředky, kterými tato zla mohou být odstraněna bez revoluce nebo despotismu, neboť odstraněna být musí.

MC. ILWAIN v "Government by Law"

* * *

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923

Par. 11: Urážka presidenta republiky. (Trest vězení do jednoho roku.)
Odst. 3: Důkaz pravdy i přesvědčení o pravdě je vyloučeno.

Zmenšeno

Congressional Record
United States of America
PROCEEDINGS AND DEBATES OF THE 87th CONGRESS, FIRST SESSION
Vol. 107 WASHINGTON, WEDNESDAY, JUNE 14, 1961 No. 99

age the problem becomes ever more acute: more and more young men in the 16 to 20 year age bracket, and more and more of them who are dropping out of school and cannot find employment.

CZECHOSLOVAKIA'S SOCIALIST CONSTITUTION AND COMMUNIST STRATEGY IN LATIN AMERICA

Mr. DODD. Madam President, a recently published article disclosing the pattern of constitutional "legality" through which the Soviet regime has consolidated its power in Communist-controlled Czechoslovakia, has just been brought to my attention. This article is captioned "Czechoslovakia's Socialist Constitution."

The article, which appeared in the April 1961 edition of the American Slavic and East European Review, was written by a young man named Josef Kalvoda.

Dr. Kalvoda received his doctorate at Columbia University following release from a Communist prison in Czechoslovakia and is now serving as an instructor in political science and history at St. Joseph College, West Hartford, Conn. In addition to his teaching activities, Dr. Kalvoda is acting chairman of the Czech Christian Democratic Movement.

Dr. Kalvoda is known for previous writings. In 1958 he completed and successfully published the book "Titoism and Masters of Imposture," which capably described and analyzed the political background, facts, and unhappy circumstances under which Tito seized total power in Yugoslavia. He pointed out the undying devotion which Tito has to Russian communism, why Tito has refused to criticize anything essential to the victory of communism, and the certainty that Tito and his henchmen will defend Russia on any issue necessary to insure the victory of world communism.

Thereafter, Dr. Kalvoda wrote an article, "Communist Strategy in Latin America," which was published in the autumn 1960 Yale Review.

Members of the Senate will be quite interested in the autumn 1960 article, especially at this time, in view of Castro's Communist activity. The more recent article by Dr. Kalvoda, "Czechoslovakia's Socialist Constitution," stamps as a pattern the Soviet method of consolidation of power within any captive country.

Madam President, I ask unanimous consent that both of these articles be printed at this point in the body of the RECORD.

There being no objection, the articles were ordered to be printed in the RECORD, as follows:

[From the Yale LAW Review, Autumn 1960]

COMMUNIST STRATEGY IN LATIN AMERICA

(By Josef Kalvoda)

(About the author: Born in Czechoslovakia, Josef Kalvoda, Ph. D., is associate professor of political science and history at Saint Joseph College, West Hartford, Conn. He is the author of "Titoism and Masters of Imposture," and numerous publications on topics of current interest related to the areas of the Soviet Union, Central Europe and international relations.)

There was hostility toward the United States in all the Latin American countries long before communism emerged, but recent developments in Cuba and the whole Caribbean area show that an organized conspiracy is now exploiting and giving a new focus and direction to the traditional, but in the past largely unorganized, resentment of the colossus of the north.

Communist infiltration of Latin America has become a great concern to American officials. In a recent speech Governor Rockefeller pointed out the steadily growing infiltration of the area by Red China. "What is not generally realized," he said, "is that Red China, in addition to the Soviet Union, has been making a major effort at achieving influence in our sister republics. In fact, it is conceivable that the Soviet Union and Communist China have agreed to make Latin America primarily a Chinese Communist sphere of influence." The Red Chinese penetration of the area allegedly began in 1952 and was intensified in 1956, when the Chinese Communists founded a training school in Peiping for Latin American Communist parties. According to Gen. C. P. Cabell, deputy director of the Central Intelligence Agency, "The Chinese Communists are spreading the concept that China should be the model for social and economic revolution in Latin America. They point out the alleged similarities between the two areas."

Exactly how much the Latin American countries of today resemble prerevolutionary China it is hard to say. Certain similarities exist, but they are far outweighed by the differences in historical background, culture, tradition, and national character. It would also be easy to overestimate the extent of Chinese interest in the area. Some interest cannot be doubted, but Soviet and Central East European Communists' interest is much more obvious. Developments in Latin American countries receive extensive coverage in the Soviet and satellite press, and trade transactions between the two regions have been increasing. A careful reader of the Soviet theoretical journals cannot fail to see Moscow's directing role in Communist activities in the Western Hemisphere; nor can a student of East European affairs fail to detect similarities between developments in Cuba and those that took place in the so-called people's democracies after the Second World War. For these and other reasons it is at least doubtful that Latin America has become primarily a Chinese sphere of influence. What seems much more likely is that the area—the soft underbelly of the United States—has been made a joint sphere of influence of the Communist parties of the Soviet bloc and China.

A Russian theoretician defines the Latin American revolution as "anti-imperialistic and agrarian, with the ultimate goal of creating a democratic system and a government of national liberation." The objective is to defeat so-called North American imperialism and to transform the Latin American societies into, first, people's democracies, then socialist states, and ultimately Communist societies. According to the same theoretician, "These transformations can be accomplished only by a united front of anti-imperialistic and anti-feudal forces whose guiding force should be the working class, with the Marxist-Leninist party at its head and an alliance of workers and peasants as its basis." A single national front is to be created in each Latin American country, though the particular conditions in any one country will have to be taken into consideration in its formation. Special attention is to be paid to the existing conflicts among the various groups in the anti-imperialistic and anti-feudal forces, and the enemy of the Party, as Nueva Era, the organ of the Communist Party in Argentina, writes, "must be met with crushing blows and attacks to divide, disunite, crush, and liquidate him as a class." The allies, on the other hand, "must be criticized, reformed, and urged forward; inconsistency and vacillation must be eliminated and the unity of the masses strengthened."

A clear distinction is made between the enemies and the allies. The former are identified as "American imperialism, anti-national capitalism, and the large landowners"; the latter—"the proletariat's allies"—are "the working class, the peasantry, and the middle layers of the national bourgeoisie." The front can be formed only if the temporary allies are attracted to a common cause, to a common minimum program. This program is devised by the Communists, who wish to be identified with

STUDIE (ŘÍM), č. 10, 1965

PSYCHOLOGICKÁ VÁLKA

Dr. Josef Kalvoda

Vydavatel STUDIÍ v 8. čísle správně píše v úvodu k článku MUDr. Přibyla, že psychologická válka musí být vedena pro mravní ideály a že bojové síly musí být ukázněny etickými normami. Není třeba učit se propagandě od diktátorů; není to ani žádoucí z hlediska ať už mravního, nebo praktického. Propaganda diktátorů, ač dočasně úspěšná, nikdy neměla dlouhého trvání, poněvadž nebyla budována na etické základně a nebyla zaměřena k mravním ideálům. Církevní kongregace propagandy víry přestála celou řadu bouří a diktátorských režimů. Propaganda víry církví sv. se ukázala trvalejší a účinnější než kterákoliv propaganda vedená diktátory a jejich "odborníky", kteří přehlédli či nechtěli vidět skutečnost, že člověk je bytost mravní a že to, co není budováno na pravdě, nemá z hlediska nadčasového dlouhý život.

Jaké jsou mravní ideály psychologické války proti komunismu? Křesťan musí mít vždy na zřeteli kladný cíl, tj. v politice je jím ustanovení společenského řádu, v němž by se každý jednotlivec mohl svobodně rozvíjet a dosáhnout pokud možno nejúspěšněji svého konečného cíle - spásy své nesmrtelné duše. Tohoto cíle je možno nejlépe docílit v křesťanském státě - ve státním zřízení budovaném na zásadách křesťanské víry a morálky. Aby však křesťanské státní zřízení, nebo alespoň takové, které není v rozporu se základními principy křesťanské etiky, mohlo být ustanoveno v zemích za železnou

oponou, musí tam být nejprve odstraněn existující režim. Je nutno porazit systém, který postupně nahrazuje kulturně-náboženské hodnoty dialektickým materialismem a který ničení lidských bytostí odůvodňuje tím, že tyto oběti jsou nezbytné k dosažení komunismu podle Marxe, Lenina a jejich následovníků. V tomto systému svoboda a náboženství nemají místa. Jednotlivec je pouhým kolečkem ve státní mašinérii - člověk je pro stát, nikoliv stát pro člověka.

Z hlediska křesťanské morálky je odstranění bezbožeckého komunismu nejen žádoucí, ale i nutné. Otázka však je, jakých prostředků má být použito k dosažení tohoto cíle.

Tezí dr. Přibyla je, že s komunisty není možný kompromis a jedinou alternativou je paralyzovat činnost komunistických fanatiků a poražení komunismu v zájmu lidstva. Jako prostředku k dosažení tohoto cíle doporučuje propagandu a informování. Je však možno porazit politickovojenský systém pouhou propagandou? Je možno očekávat, že troubení propagandistů povede k zhroucení železné opony a k osvobození podmaněných národů? Je možno zastrašit propagandou komunisty do té míry, že by se vzdali bez boje? Propaganda musí být zaměřena k určitému cíli - musí vést ke konkrétní akci. Mohou touto akcí být svobodné volby? Je možno předpokládat, že by komunisté kdy dali souhlas ke konání svobodných voleb, které by přinesly konec jejich vládě? Kdo zná podstatu komunismu a komunisty, ví, že na tyto otázky musí být odpověď záporná.

Komunisty je možno porazit buď ve válce, nebo vítězstvím ve válce studené. Poněvadž v atomovém věku je velmi nepatrné procento lidí na Západě ochotno jít do války k poražení komunismu, je zde prozatímně (nebude-li jednoho dne válka Západu vnucena), druhá alternativa: vítězství ve válce studené poražením komunistů vnitřními revolucemi za pomoci zvenčí (viz případ Quatemaly v roce 1954). Je však revoluce v souhlasu s křesťanskou etikou? Lze ospravedlnit svržení tyranského režimu násilím?

Křesťanští i liberální myslitelé jsou toho názoru, že odpor k tyranské vládě je mravní povinností a věcí spravedlivou (sv. Tomáš Akvinský, Juan de Mariana, John Locke aj.). Revoluce proti politické autoritě je však ospravedlněna za tří podmínek: Za prvé: když daná vláda nevykonává svoji funkci správně (tj. když její činnost je v roz-

poru s přirozenými a Božími zákony) a že v případě úspěšné opozice bude dosaženo nejen osobního prospěchu několika jednotlivců, ale sociálního dobra celku. Za druhé: když revoluční síly mají naději na úspěch. A za třetí: když výsledkem vítězné revoluce nebude větší sociální zlo než to, které jí má být odstraněno. Křesťanští filozofové souhlasně prohlašují, že lid má právo na revoluci, jestliže je to jediná možnost, jak odstranit zvrácený režim, který odporuje zájmům veřejného blaha.

Svobodné volby v zemích za železnou oponou neexistují a nikdo, kdo zná komunisty, nepochybuje o tom, že je nedovolí, protože je to proti jejich zásadám i zájmům. Revoluce je jedním z možných prostředků k dosažení daného cíle. Jsou však výše uvedené podmínky, za nichž revoluce, jako prostředek k cíli, je ospravedlněna, splněny v našem konkrétním případě? To je důležitá otázka, ke které se pisatel vrátí.

* * *

Poněvadž Přibylův článek obsahuje několik nepřesností a naznačuje jeho neznalost politické situace ve Spojených státech, je na místě zrekapitulovat si krátce vývoj americké zahraniční politiky v posledních několika letech. V roce 1947 administrace prezidenta Trumana přijala za svoji základní zahraniční politiku "containment" (izolaci Sovětského svazu), jak ji navrhl Mr. X ve svém článku "Sources of Soviet Conduct" ve FOREIGN AFFAIRS (1947). Krátce po vydání tohoto článku byl Mr. X - George Kennan ustanoven plánovačem politiky státního departmentu (a opět byl významným činitelem v administraci prez. Kennedyho - je velvyslancem v Jugoslávii). Kennanovou teorií bylo, že bude-li Sovětský svaz "izolován" (contained) po dobu desíti až patnácti let, jeho režim se buď vnitřně zhroutí, nebo že postupně "změkne" (gradually mellow). Důkladná analýza této politiky a jejích mylných předpokladů, implementace i následků by přesahovala rámec tohoto článku. Její nereálnost byla zjevná těm, kdo měli lepší ponětí o podstatě komunismu a totalitních režimů než Mr. Kennan a kteří doporučovali jako účinnější politiku "osvobození" národů střední a východní Evropy.

V prezidentské kampani v roce 1952 Republikánská strana přijala tuto politiku "osvobození" (liberation) za svou a vyhrála volby. Po ustavení nové administrace prez. Eisenhowera mluvčí exilů přišli s návrhy na provedení této nové politiky osvobození. Někteří žádali svobodné volby pod záštitou Spojených národů, jiní "titoizaci" celé oblasti a křesťanskodemokratické hnutí předložilo plán na vítězství ve studené válce cestou vnitřních revolucí za předpokladu americké (západní) pomoci národům, které by se rozhodly revoltovat proti svým utlačovatelům. Co se prvého návrhu týče, bylo naivní očekávat, že by se komunisté vzdali své moci cestou svobodných voleb (a jak je známo, nestalo se tak a dnes tomu nesmyslu nevěří ani ti, kteří ho před několika lety propagovali). Druhý návrh - "titoizace" střední a východní Evropy, byl vyroben v Moskvě, jako "alternativa" politiky osvobození, která nabývala půdy ve Spojených státech a která se stala součástí volebního programu strany, jež vyhrála volby. Vědomí i nevědomí nástrojové mezinárodního komunistického spiknutí - diverzionisté i "neviňátka" - propagovali tuto "titovskou strategii" a dosáhli toho, že ji státní department přijal za svoji politiku, jak pisatel tohoto článku dokumentoval vládními (americkými) dokumenty ve své knize TITOISM (New York, Vantage Press, 1958).

Memorandum ze dne 28. října 1954, které křesťanskodemokratické hnutí předložilo administraci i kongresu Spojených států, obsahovalo osnovu nové strategie ve vedení psychologické války na dosažení osvobození podrobených národů bez světového konfliktu. Bylo realistickým návrhem na řešení komunistického problému a bylo, jako takové, přijato celou řadou kongresmanů, senátorů a významných osobností. Vůdce Republikánů v Senátě Spojených států, senátor William F. Knowland, mluvil souhlasně o politice KDH na senátní půdě, doporučil ji americké administraci a informační službě a vsunul celé memorandum do Kongresního rekordu (dne 15. února 1955). Rovněž v Domě zástupců "kongresník" Bentley ho uvedl do Kongresního rekordu (dne 2. února 1955). Podle tohoto plánu mělo být cílem západní propagandy vyvolání generální stávky v Československu (a i v jiných zemích za železnou oponou), ne však dříve, než by byly předpoklady k tomu, že by byla úspěšná, a než by i ostatní činitelé, včetně druhu a množství západní pomoci, zaručili možnost vítězství

a osvobození podmaněných národů. - Že revoluční možnosti za železnou oponou existovaly před rokem 1956, o tom dnes nikdo nepochybuje, ač tehdy to bylo popíráno nejen celou řadou západních politiků a žurnalistů, ale i některými tzv. politickými uprchlíky, jejichž hlavní kvalifikací byla předchozí kolaborace s komunisty.

Příslušníci křesťanskodemokratického hnutí v Československu věděli o tom, že Američané žádnou pomoc nepřislíbili a že "vsadili na Tita"; bylo to známo i celému exilu. To je jeden z důvodů, proč v době maďarské revoluce v Československu bylo málo horkých hlav a proč odpovědní lidé čekali na to, co americká vláda v Maďarsku udělá.

Byl plán KDH z roku 1954, jehož cílem bylo osvobození podmaněných národů, jak o něm mluvil volební program americké Republikánské strany z roku 1952, v souhlasu s křesťanskou etikou? Byl by býval výsledkem vítězné revoluce v roce 1956 pouze prospěch několika jednotlivců, a ne celých národů? Jeho signatáři pro sebe nic nežádali. Bylo by bývalo výsledkem populární revoluce větší sociální zlo než komunismus (může být větší sociální zlo?)? Měli protikomunisté a nekomunisté naději na úspěch v roce 1956, za předpokladu, že by Západ byl býval jasně řekl sovětské vládě, že vojenská intervence - poslání Rudé armády do revoltující země - je casus belli a že nebude trpěn? Je známo, že Chruščov měl opozici proti své akci v Maďarsku v prezidiu sovětské komunistické strany (dnes jsou tito jedinci nazýváni "stalinisté") a poslal nové vojenské jednotky do Maďarska až teprve po prohlášení amerického sekretáře státu John Foster Dullese, že Amerika v Maďarsku intervenovat nebude a že Sovětský svaz "měl právo" na udržování vojenské posádky v Maďarsku na základě Varšavského paktu.

Události v Maďarsku v roce 1956 byly významným mezníkem v historii studené války a přinesly konec mnoha nadějím. Následky amerických omylů a západní lhostejnosti jsou nesmírné. Kdo z nás, kteří bojovali proti komunismu doma i v cizině a kdo znají pravý stav věcí, po zkušenostech v Maďarsku a na Kubě, by žádal svoje bývalé spolupracovníky, aby šli do revoluce? Naši bratři-spojenci za železnou oponou - jsou apatičtí pro nemravné počínání těch, kteří se schovali opět za starý politický maxim, který říká: "Což jsem strážcem

bratra svého?" Ve své sobeckosti a krátkozrakosti tito politikáři nevidí, že je možné a pravděpodobné, že v budoucnu sta miliony jejich vlastních lidí zahynou v atomové válce nebo v koncentračních táborech v případě západní porážky nebo kapitulace. Tito lidé nevidí a nechtějí vidět, že i oni jednoho dne budou konfrontováni s komunistickou bestiálností, že svoboda je nedělitelná, že svět nemůže zůstat trvale napůl svobodný a napůl otrocký. Či snad tyto miliony lidí za železnou opo-nou nejsou jejich a našimi bližními, bratry? - Problém studené války je vpravdě problémem mravním.

* * *

Ve svém článku MUDr. Přibyl píše, že američtí občané většinou patří do skupiny těch, kteří vědí, *"že s komunisty není možný kompromis a že jedinou alternativou je - porazit je"*. Dodává, že *"mají tu výhodu, že mohou sledovat politiku nynější administrativy a být tedy klidní, že tento zápas důsledně veden bude"*. Je přesvědčen, že v Americe lidé pochopili, co komunismus je, a že jsou přesvědčeni, že *"komunismus musí být v zájmu lidstva poražen"*, čili že psychologická válka musí být vedena "po americku".

Tato analýza politického a psychologického postoje Američanů a americké vlády je nesprávná. Nevím, zda Přibyl psal o administraci prezidenta Eisenhowera či prezidenta Kennedyho. (Autor, J. K., nevěděl, že článek byl psán v r. 1954 a že byl publikován až po několika letech. Tento jeho článek byl psán v r. 1962, ale byl publikován až v r. 1965.) Měl-li však na mysli administraci prez. Eisenhowera, jak se pak jeho tvrzení srovnává s následujícími skutečnostmi: politika "contaitmentu", ne osvobození, o kterém se mluvilo, ale které se neuskutečňovalo, "duch Ženevy", "duch Kampu David", pozvání Chruščova jako oficiálního hosta sovětské vlády do Ameriky prezidentem Eisenhowerem; americká nečinnost v době maďarského povstání a nátlak americké vlády na vlády Španělska a Záp. Německa nedat žádnou pomoc maďarským bojovníkům za svobodu?

Píše-li o současné administraci, jak může vidět pouze slova, a ne činy prezidenta Kennedyho? Jak může nevidět jeho cestu do Vídně za Chruščovem, americkou politiku v Kongu a Laosu (kde protiko-

munistický premiér byl nucen odpíráním americké pomoci k rezignaci a k uvolnění cesty nové vládě "Národní fronty", skládající se z komunistů a těch, kdo s nimi chtějí kolaborovat, tj. opakování starého omylu v Číně a ve všech zemích střední a východní Evropy po poslední válce); jeho odmítnutí pomoci Kubáncům, kteří byli Američany nedostatečně vyzbrojeni a šli na Kubu (17. dubna 1961) bojovat nejen za svoje, ale i za americké zájmy a svobodu? A co Čankajškův plán na invazi Číny? Což americká vláda neřekla, že mu v tomto případě pomoc nedá? A co americký postoj v otázce Berlína? Co hospodářská a vojenská pomoc komunistickým režimům v Polsku a Jugoslávii? Místo aby pomoc byla poskytnuta protikomunistům (v maďarském případě jim byla odepřena), téměř tři miliardy dolarů dala americká vláda Titovi ve zbraních a hodnotném zboží. Jak se s teorií Přibylovou shoduje skutečnost, že státní department zakázal příslušníkům administrace a vojenských útvarů mluvit o "vítězství ve studené válce", protože to prý znamená žádat "všecko, nebo nic" a nedovoluje možnost dohody se Sovětským svazem (viz dokument poslaný státním podsekretářem kongresnímu výboru senátora Stennise, vyšetřujícím umlčování a cenzurování osob ve vojenské službě, mluvících o nebezpečí komunismu)? Pisatel tohoto článku souhlasí s tezí Přibylovou; co se však poměrů v Americe týče, zdá se, že Přibylovo přání je otcem jeho myšlenky. Skutečnost je jiná.

Kde chybí nejen vůle k důslednému vedení zápasu, ale i přesvědčení, že základním předpokladem k vítězství je porážka komunismu, tam není3 a nemůže být naděje na vítězství. Celá řada Američanů, včetně prominentních senátorů, vidí věci podobně jako autor; avšak tito lidé neformují americkou zahraniční politiku a nečiní důležitá rozhodnutí. To je v pravomoci státního departmentu a poslední slovo má prezident. Kdyby to měli dělat "po americku", tj. jako to dělá současná administrativa, měli bychom málo důvodů očekávat komunistickou porážku. Vysílání prezidentských řečí je málo platné, když lidé vidí rozdíl mezi slovy a činy, právě tak jako nesprávnost základní americké zahraniční politiky (snahu dohodnout se s komunisty) a neschopnost jejího vedení. Proto prvním a nejdůležitějším krokem je přesvědčit západní veřejnost o nutnosti změny základní politické koncepce a zavržení politiky kompromisů, snění o mírové koexistenci, o

uzavření odzbrojovacích paktů a smluv o neútočnosti. Je třeba, aby se Západ rozhodl jít vpřed s věcnou a reálnou politikou, která by vedla k vítězství.

Je tohoto cíle možno dosáhnout prostřednictvím "informování" lidí jednou stránkou exilového časopisu psaném v jazyce, kterému jen nepatrný zlomek procenta lidí v Americe rozumí? Jako bývalý vydavatel exilového časopisu, který protikomunistickému boji věnoval ne jednu, ale všechny stránky, vím, že onoho cíle není možno dosáhnout rozdáváním novin - zdarma. Je třeba proniknout do vědeckých kruhů a dostat se k těm, kteří mají vliv na formování politiky. Je nutno pomoci ke zvolení kandidátům, kteří vidí věci podobně jako my. Musíme je seznamovat s dokumenty, jako je např. onen z 28. října 1954, a s politickým vývojem za železnou oponou, tj. s graduální integrací Střední a Východní Evropy do sovětského impéria. Je zcela možné, že dr. Přibyl ani neví, že ono výše uvedené memorandum bylo vydáno, a to v době, kdy on byl pravděpodobně ještě v Československu.

* * *

Má-li být psychologická válka vedena úspěšně, musí být postavena na mravním základě, tj. na **pravdě**, bez ohledu na to, zda se to některému státníku, redaktoru nebo exulantu líbí, nebo ne. Mottem STUDIÍ je citát z Písma: *"Pravda vás osvobodí"*; a shodou okolností Sv. otec Jan XXIII. učinil středem svého vánočního poselství z roku 1960 větu žádající katolíky *"myslit, ctít a dělat, co je pravdivé"*. Pravda není vždy a za každých okolností populární. Pravda přivedla samého Krista na kříž.

Nedostatek úcty k pravdě a ideologický zmatek jsou charakteristickou známkou našich dnů. Tato situace se odráží i v západní propagandě určené národům za železnou oponou. Mnoho lidí, kteří jsou odpovědni za informování veřejného mínění, je neschopno myslit pravdivě a správně. Nerespektování pravdy je běžnou věcí v soukromém i veřejném životě. Noviny nás nesprávně informují o poměrech ve světě, o podstatě režimů např. v Polsku a Jugoslávii, o čínsko-sovětském konfliktu apod. Proto není náhodné, že nás Sv. otec varuje a žádá odporovat "ďábelskému spiknutí proti pravdě".

Proč se lidé zapojují, vědomě či nevědomě, do tohoto "ďábelského spiknutí proti pravdě"? Proč podvádějí sebe i druhé polopravdami a nepravdami raději, než by čelili tvrdé a ne vždy příjemné pravdě? Proč dávají přednost tomu, co je příjemné a lichotivé, před tím, co je mravné a pravdivé? Proč je mezi námi tolik skeptiků, kteří si kladou otázku: Co je pravda?

Ono vánoční poselství papeže Jana XXIII. říká, že myslit pravdivě znamená "mít jasný pojem o božských a lidských skutečnostech". Jinými slovy, vidět věci tak, jak jsou. Avšak moderní gnostikové v našich řadách nesou velkou odpovědnost za to, že je tak málo křesťanské morálky v moderních společnostech.

Mravnost musí být součástí života jak soukromého, tak i veřejného. Chalupova teorie politiky*), která ji vynechává, je materialisticky ateisticko-deterministická a nekřesťanská, právě tak jako teorie marxisticko-leninská. Vyloučení křesťanské mravnosti z politického života, gnostické snění a neschopnost vidět strukturu skutečnosti je hlavní příčinou pro neúspěch Západu v psychologické válce a pro jeho nesprávné ohodnocení a nepochopení komunistického problému.

Americký univerzitní profesor Eric Voegelin analyzuje ve své knize "Nová politická věda" situaci takto:

"Skryté nebezpečí komunismu bude existovat za nejpříznivějších zevních podmínek tak dlouho, pokud gnostická klišé ovládají veřejnou debatu v západních společnostech. To je: pokud poznání struktury reality, pěstění ctností, jako jsou moudrost a prozřelost, disciplíny intelektu a vývoj teoretické kultury a duchovního života, jsou označovány na veřejnosti jako "reakční", kdežto přehlížení podstaty skutečnosti, neznalost faktů, falešná pojetí a falšování historie, neodpovědné mínění na základě přesvědčení, filozofická negramotnost, duševní tupost a agnostická sofistika jsou považovány za lidské ctnosti a jejich vlastnictví otvírá cestu k veřejnému úspěchu. Krátce: tak dlouho, pokud civilizace je reakcí a mravní šílenství je pokrokem."

---

*) *Jde o článek Dr. Vlastimila Chalupy, "Metoda poznávání", otištěný ve STUDIÍCH (5, 1961). Po otevření archívu ministerstva vnitra se ukázalo, že Chalupa byl komunistickým agentem vysazeným StB v Paříži v r. 1949 ve funkci "AGENT-OFFENZIVNĚ ZPRAVODAJSKÝ". Jeho krycí jméno bylo Maison a později v USA Direktor.*

Ve věku myšlenkového zmatku, v němž žijeme, nositelé pravdy musí vidět věci tak, jak jsou: Bojujeme proti politicko-vojenské síle, která fyzicky kontroluje stamilióny lidských bytostí, a proti bezbožecké ideologii, která motivuje miliony lidských myslí. Západ ztrácí v tomto boji jednu bitvu za druhou, protože nemá vůli k vítězství a mravní cíle. Krátkozrakost a sobectví, pohodlnost, nedostatek nadšení pro věc Boží, nedostatek vnitřního přesvědčení a polovičatost tak mnohých křesťanů je příčinou toho, že komunisté získávají nové pozice, a my je ztrácíme. Chceme-li obstát v tomto historickém gigantickém zápolení se silami zla ztělesněnými v komunismu, musíme mít víru v Boha a lásku k bližnímu nejen v ústech, ale i ve skutcích. Kromě toho musíme mít vůli k vítězství a vytrvalost v boji.

Ačkoliv zápas mezi ateismem a křesťanstvím - mezi silami zla a lži na straně jedné a dobra a pravdy na straně druhé - je v podstatě ideologický, je nutno sáhnout ke konkrétním akcím ve světě reality, abychom ho mohli vyhrát. Moderní gnostikové, bohužel, reagují na skutečné nebezpečí a hrozbu naší záhuby "magickými operacemi ve světě snů, jako např. nesouhlasem, mravním odsouzením, prohlášením úmyslů, rezolucemi, apelováním na veřejné mínění lidstva, označením nepřátel jako útočníků, zavržením války, propagandou pro světový mír a světovou vládu atd." (Voegelin). Povídání o svobodných volbách, "appeasement" ve formě vojenskohospodářské pomoci komunistům (Titovi) a neochota sáhnout k účinným prostředkům, které by přinesly porážku komunismu, patří k hlavním důvodům, proč Západ přes svou politickohospodářskou a vojenskou převahu, je na ústupu a komunisté postupují. Během posledních patnácti let komunisté ovládli Střední a Východní Evropu, Čínu, severní Koreu a Indočínu, Kubu a jsou na postupu v Africe, Asii a Latinské Americe. Místo toho, aby šel do ofenzívy, přijal Západ politiku "sedění a čekání" (containment) a pouze reagoval na komunistické manévry. Současná americká administrativa jde mnohem dále než ona předchozí a snaží se s komunisty dohodnout děláním ústupků, nechce si vzít žádné ponau-čení z historie; nechce vidět, že "appeasement" je nejjistější cestou ke katastrofě.

Je čas, abychom už povstali z gnostického snění. Je čas, abychom se stali činiteli slova. Blíží se hodina dvanáctá pro nás všechny, včet-

ně bojovných katolíků. Máme-li být hodni milosti Boží a vyjít z tohoto světového zápolení vítězně, musíme myslit, ctít a dělat, co je pravdivé. Služebníci pravdy a nositelé světla musí odpírat silám zla, a ne se pokoušet o koexistenci s nimi. Kristovi bojovníci nesmí mlčet, když jejich bratří jsou nevinnými obětmi nespravedlnosti. Musíme odmítnout falešné proroky s koexistencí se zlem a jejich politiku vedoucí ke kapitulaci. Láska k Bohu a bližnímu nás musí pudit k uskutečnění ideálu křesťanské spravedlnosti a křesťanského řádu ve světě a za tímto účelem vést psychologickou válku. Je-li náš hlas jen hlasem volajícího na poušti, pak Hirošima a Nagasaki už napsaly výstražné znamení na stránce dějin našich dnů.

AUTOR tohoto článku má doktorát veřejného práva a nauky o státě z Kolumbijské univerzity (New York) a je profesorem politických věd a předsedou oddělení politických věd na ženské koleji univerzity v San Diego, Kalifornie, USA. Jeho studie (např. politickoprávní analýza čs. socialistické ústavy z r. 1960) jsou otiskovány v amerických vědeckých publikacích a celá řada jeho článků byla vsunuta do Kongresního rekordu senátory a kongresmeny Spoj. států (jako např. "Komunistická strategie v Latinské Americe"; tento článek byl rovněž přetištěn v oficiálních zahraničních publikacích US. Information Agency a je součástí učební látky na univerzitě amerického letectva).

NÁROD, sobota 12. června 1971

PŘÍPAD GENERÁLA VÁCLAVA PRCHLÍKA

Dr. Josef Kalvoda

Znalcům komunistické strategie a taktiky je známo, že komunisté se snaží manipulovat veřejné mínění odvracením naší pozornosti od věcí důležitých a podstatných k věcem podružným, nepodstatným, malicherným a často inscenovaným a falešným.

Za uměle vytvořenou kouřovou clonou (smokescreen) pak cílevědomě uskutečňují svoje záměry, plány a akce. Komunisté prokázali mnohokrát schopnost manipulovat jednotlivce i masy lidí, prostomyslné i inteligenty.

Není ale mnoho nekomunistů, kteří jsou obeznámeni s komunistickými metodami, včetně diverze a vyslovených podvodů. Jako jeden z těch mála nekomunistů, kteří nejen komunistické strategie a taktiky studoval, ale také o nich psal (dva moje články o komunistické strategii byly přetištěny v dokumentech americké vlády), rozhodl jsem se ověřit si osobně teorie o "Pražském jaru" v létě r. 1968.

Den po našem přistání na ruzyňském letišti u Prahy objevil se na pražské televizi generál Václav Prchlík, šéf osmé sekce ústředního výboru KSČ kontrolující branné síly státu. Bylo to 15. července roku 1968. Ačkoliv mluvil o nesmírně závažných věcech, nenašel jsem o této tiskové konferenci v čs. tisku nic.

Tato nezvyklá příhoda byla pro mne důkazem, že přes veškeré uvolnění a řeči o "tiskové svobodě" v Československu komunistická strana měla vše pod kontrolou a nedovolila, aby svědectví gen. Prchlíka bylo publikováno. (Zprávu o tiskové konferenci gen. Prchlíka přinesl **The New York Times** a jiné západní časopisy.)

Generál Prchlík ale byl napaden v časopise Rudé armády, **Krasnaja zvězda,** ze dne 23. července r. 1968 a byl obviněn z vyzrazení státního a vojenského tajemství. O závažnosti svědectví gen. Prchlíka mne utvrdila ještě více skutečnost, že krátce poté byl na nátlak Moskvy zbaven Dubčekem funkce šéfa osmé sekce ústředního výboru čs. komunistické strany.

Co vlastně gen. Prchlík řekl, že byl za to obviněn Sověty z vyzrazení vojenského a státního tajemství, že byl Dubčekem zbaven postavení, v němž kontroloval čs. armádu ještě před konferencí v Čierné nad Tisou, a že byl letos odsouzen k třem letům nepodmínečně do žaláře? (Mimochodem řečeno, Prchlíkova tisková konference byla monitorována za hranicemi a její transkript byl uveřejněn v anglickém překladu ve **Foreign Broadcasts** a ve sbírce dokumentů R. A. Reminga, **Winter in Prague**, The M. G. T. Press, 1969.)

Mávaje kopií Varšavské smlouvy před televizní kamerou, gen. Prchlík prohlásil, že v této smlouvě není nic, co by dávalo právo členským státům tohoto paktu umístit vojenské jednotky na území druhého členského státu bez jeho předchozího výslovného souhlasu. Řekl, že studoval dokument velmi podrobně a že žádný z článků oné smlouvy nemůže být interpretován v tom smyslu, že by kterýkoli suverénní smluvní stát byl povinen udělat ústupek ze své státní suverenity a dovolit umístění cizích vojenských jednotek na svém území na základě žádosti či dohody ostatních členů Varšavského paktu.

Právě naopak, předmluva a osmý článek oné smlouvy výslovně říkají, že členové paktu musí respektovat "státní suverenitu a princip nevměšování se do vnitřních záležitostí" jiných členských států.

Generál Prchlík řekl dále, mimo jiné, že během svých návštěv "společného velení" Varšavského paktu se dotazoval zodpovědných funkcionářů, zda existuje nějaká tajná dohoda či dodatkový tajný protokol, které by byly v konfliktu s literou či duchem těch zásad. "Soudruzi", kteří se zúčastnili všech jednání o Varšavské smlouvě od

začátku a kteří měli podíl na vybudování onoho paktu, ho ubezpečili, že nevědí nic o existenci nějakých tajných dohod či dodatkových protokolů.

Generál Prchlík rovněž kritizoval "společné velení" Varšavského paktu a poukázal na to, že všechna velitelská místa jsou v rukou sovětských maršálů, generálů a důstojníků a že druhé členské armády mají pouze svoje zástupce u tohoto "společného velení". Ti nemají žádný vliv na rozhodování. Vše je vždy rozhodnuto sovětskými vojenskými činiteli. Tato situace, podle gen. Prchlíka, byla v rozporu s principem zastoupení všech členských států na základě rovnoprávnosti.

Generál Prchlík řekl v televizi veřejně, o čem se diskutovalo jenom soukromě. "Tajemství", které vyzradil, bylo, že Sovětský svaz se domáhal práva umístit své vojenské jednotky na území čs. státu a on - generál Prchlík - **byl proti tomu.** Byla proti i **celá československá veřejnost!** Před konferencí v Čierné nad Tisou prý gen. Prchlík doporučoval obsazení hranic a obranu proti připravené sovětské invazi.

Pokud gen. Prchlík kontroloval čs. armádu, mohl dát povel k obraně a odporu, a tím by byl komplikoval situaci Sovětů během invaze. To musilo být Sovětům jasné; a proto požádali A. Dubčeka, aby gen. Prchlíka oné funkce zbavil. Když se tak stalo, bylo mi jasné (byl jsem tehdy v Československu na návštěvě), že Dubček byl loajálním stoupencem Moskvy a že vykonával její příkazy ve věcech zásadních a podstatných a že ti, kteří se poddali iluzím, budou zklamáni. Nejschopnější z mých bývalých politických přátel z doby před dvaceti lety s mojí analýzou souhlasili. Druzí mi dali za pravdu později (psali mi: "Měl jsi ve všem pravdu, ale my jsme Ti nevěřili.")

Není obtížné pochopit, proč se Sověti postarali o to, že byl gen. Prchlík poslán do vězení. Nebýt jeho vystoupení v televizi, bylo by obtížné dokumentovat, o čem se v Československu i jinde mluvilo, ale co žádný jiný z vedoucích funkcionářů KSČ veřejně neřekl. Sověti se připravují na válku, a proto chtějí mít zabezpečeny západní hranice svého impéria. Kolik dnes mají vojáků v Československu, není rozhodující. Hlavní věc je, že tam mají své základny, kterých mohou kdykoliv použít (aniž by o tom pražská komunistická vláda vě-

děla předem) a že během dvaceti čtyř hodin tam mohou dopravit statisíce dalších vojáků ze Sovětského svazu a ostatních států Varšavského paktu.

Generál Prchlík byl jediným z významných funkcionářů KSČ, který "vyzradil", o co vlastně šlo Sovětům a proč se skalní sovětofilové jako Černík, Dolanský a Kolder spojili s Dubčekem, aby vytlačili Antonína Novotného z jeho klíčové pozice. Když Novotný Sovětům třikrát s díky odmítl jejich žádost, aby pozval do Československa sovětské vojenské jednotky a aby jim dal v republice trvalé základny, Brežněv zařídil, aby byl Novotný z funkce prvního tajemníka KSČ a prezidenta republiky vyhozen.

Podle zpráv západního tisku Brežněv přijel do Prahy v prosinci r. 1967, aby prý "zachránil" Antonína Novotného. Prý se také vyptával během těchto pražských diskuzí na nepřítomného A. Dubčeka a musel tudíž vědět o jeho konfliktu s Novotným. Ačkoliv to prozatímně není možno dokumentovat, je pravděpodobné, že Brežněv přijel do Prahy udělat poslední nátlak na Novotného, aby sovětské žádosti vyhověl a vojenské jednotky tam pozval, což se mu nepodařilo. Není náhoda, že po rozmluvě s Novotným Brežněv kvapně z Prahy odejel, a že se na své cestě do Sovětského svazu zastavil v Bratislavě, kde měl konferenci s tehdy mimo Slovensko neznámým Alexandrem Dubčekem. O čem spolu mluvili, dosud nevíme, ale je jasné, že odstranění Novotného se stalo se souhlasem, ne-li z příkazu Moskvy.

Novotný měl být potrestán za svoji neochotu pozvat do Československa soudruhy-krasnoarmějce a soudruhy-poradce. Věci se asi vyvinuly poněkud jinak, a ne tak ideálně, jak si to Moskva představovala, ale nakonec Sověti dosáhli toho, co chtěli: **kontrolují Československo vojensky, a tím i politicky a hospodářsky.**

Generál Prchlík oné "vysoké hře" buď dost dobře nerozuměl, anebo jí začal rozumět příliš dobře. I když byl člověkem politicky naivním, jako voják z povolání si asi dovedl dobře udělat představu o tom, co by se stalo jeho spoluobčanům i soudruhům v případě vojenského konfliktu Sovětského svazu se Západem, za předpokladu, že by Sověti měli v Československu své základny.

Ať už tomu bylo tak či onak, gen. Prchlík nemohl vývoji - sovětské okupaci - zabránit. Podstatná změna politické orientace Československa byla by bývala možná jen tehdy, kdyby se byl gen. Prchlík uchopil politické moci sám, ustavil vojenskou diktaturu a pak postupně zavedl demokracii. K tomu neměl schopnost, ani odvahu, a takováto akce by se byla bývala stěží setkala s podporou veřejnosti, která z větší části neznala podstatu sporu mezi Prahou a Moskvou.

Západní liberálové a východní soudruzi by se byli bývali na něho vrhli jak sršáni a denuncovali by ho za přetvoření "socialistické demokracie" ve vojenskou diktaturu.

Dubček - ne gen. Prchlík - byl "oslavován" v Československu i jinde. Byla to však tehdy jediná možnost, jak by se mohlo Československo vymanit z nadvlády Sovětů a pak požádat NATO o ochranu.

NÁROD, 23. února 1974,
a NAŠE HLASY, 20. října 1973

PŘIJDE NAŠE DOBA?

Jos. Doubravský

Úvaha k únorovému rudému výročí naší národní tragédie.

Proradnost, lež a násilí bolševiků se nezměnily; mění se jen jejich taktika; nevěřme jejich "dohodám" se svobodným světem! - I když mluví o míru, konečně doplňují svou nukleární výzbroj a přitom zapalují ohně nesváru ve všech demokratických zemích. Síly svobody však rostou uvnitř všech porobených národů. Využije jich Západ k hledání nových cest k jejich osvobození?

Článek ing. B. Koblihy v "Našich hlasech" ze dne 25. srpna 1973 končí otázkou: Nastane náš čas? Jak název jeho článku naznačuje, zdá se, že se touto otázkou zabýval posledních pět let a že je jedním z těch, kterým se říká "posrpnoví" uprchlíci. Mne, jako jednoho z "poúnorových", tato otázka provází exilem už dvacet pět let.

Zda naše doba přijde, či ne, bude záviset na mnoha okolnostech, zvláště pak na historických "náhodách" a připravenosti domova i nás využít jich a podstatně změnit politický systém v Československu. Víme, že historické náhody změnily běh dějin v minulosti a nepochybně jej změní i v budoucnosti. Historické náhody však nepůsobí automaticky: vytvoří pouze nové situace, např. dočasné bezvládí či anarchii, a tato nová situace může být využita těmi, kdo mají konkrétní

program akce a odvahu jej provést. Historickým náhodám tohoto druhu se říká "revoluční situace". Nastane-li revoluční situace v zemi ovládané komunisty, je jí možno a nutno využít k poražení nelidského politického systému a k obnově svobody. Svobodná vůle člověka je právě tak důležitým činitelem v historii, jako jsou historické náhody. Bez rozhodnosti a vůle jednat není možno uchopit se politické moci ve státě.

Nutné rozhodnutí

Chceme-li dosáhnout podstatné změny poměrů doma, musíme se nejprve dohodnout na konkrétním politickém programu a pak soustředit naše síly k jeho uskutečnění. Je nutno mít program, linii, tj. musíme mít jasno, **oč nám jde a jakých metod chceme použít k dosažení našeho cíle.**

O co nám jde? O osvobození domova od komunismu anebo jenom od sovětského (marx-leninského) socialismu, nebo jen od sovětského imperialismu? Na tuto otázku zakuklený "svobodomyslný" marx-leninista odpoví, že za daných okolností se nelze křečovitě držet starých hesel o "boji proti komunismu" a že jediným naším požadavkem musí být konec okupace Československa. Naproti tomu křesťanský či liberální demokrat vidí sovětskou okupaci v historické perspektivě. Je částí komunistického plánu ovládnout celý svět Sověty. Sovětská okupace Československa, jak naznačili i samotní komunisté, jako např. maršál Grečko, generál Prchlík i Dubček, byla motivována důvody vojenskými a strategickými. Sovětský svaz se připravuje na válku, a proto chce mít zajištěn svůj týl. Když v šedesátých letech třetí čs. rudý prezident a komunistický vůdce Antonín Novotný Sovětům třikrát s díky odmítl nabídku, aby pozval bratrské sovětské armády do Československa pod záminkou, že jejich přítomnost v zemi je nutná pro ochranu západních hranic státu proti německému revanšismu, Brežněv nařídil, aby starý bolševik Novotný byl vystřídán mladým bolševikem Dubčekem a aby byl (Novotný) potrestán "hněvem lidu". Dubček ho ale zklamal. Ne sice, že by neměl dobrou vůli, ale že byl z hlediska Moskvy neschopný. Když Dubček nezařídil, aby sovětské jednotky "byly pozvány" k trvalému pobytu v ČSSR během velkých

manévrů Varšavského paktu, které se konaly v červnu a červenci 1968, Sověti si vyhotovili svoje vlastní pozvání. Mouřenín Dubček vykonal svoji roli špatně; byl nejprve poslán do Turecka, pak do lesa a snad i do správkárny aut namísto do kriminálu. Asi proto, že pro svoji neschopnost není a nemůže být Sovětům nebezpečný.

Odchod sovětských vojsk nestačí!

Odsun sovětských vojenských jednotek je sice jedním z předpokladů osvobození Československa, ale není podstatným řešením. I kdyby se Sověti rozhodli pod nátlakem Západu (který neexistuje - Západ chce jen status quo) svá vojska odvolat, komunistická strana by u moci zůstala. Víme dobře, že komunisté ovládali Československo přes dvacet let bez přítomnosti sovětských armád v zemi. Dovedli by umlčet opozici v letech sedmdesátých, právě tak jako to dovedli v letech čtyřicátých a padesátých po odchodu sovětského vojska (1945 - 1946). Husák kdysi prohlásil, že k návratu situace, která existovala před Dubčekem, nedojde, tj. k situaci, v níž by bylo možno kritizovat nedostatky režimu příslušníky rodné strany, např. spisovateli a intelektuály, jak tomu bylo v posledních letech vlády Antonína Novotného. "Normalizace" znamená, že Komunistická strana Československa něco podobného trpět nebude.

Chceme-li namísto "demokratického centralismu", což znamená v prosté mluvě vládu komunistické strany, svobodu a demokracii pluralitní, demokracii křesťanskou či humanitní, jejímž základem je víra v mravní důstojnost a politickou rovnost jednotlivců, kteří mají nezcizitelná práva, která jim ani stát nemůže vzít a nesmí je zrušit, věříme-li v nutnost politického systému, v němž svoboda projevu, tisku a náboženského přesvědčení a svoboda shromažďovací je pro všechny, a ne jen pro příslušníky rodné strany, věříme-li v nutnost svobody politické, hospodářské a respektování lidských práv, pak nějaké uvolnění či neutralita není řešením. Proč? Poněvadž po uvolnění může zase přijít přitažení šroubu, nehledě k tomu, že neutralita vůči zlu se rovná kolaboraci se zlem! Zlu je nutno odpírat, proti zlu je potřeba bojovat! Nemůžeme a nesmíme být neutrální v otázkách

mravních a schovávat se za starý politický maxim, vyslovený už Kainem: Což jsem strážcem bratra svého?

Jsme-li křesťany, židy, humanisty či pod., pak je naší povinností být strážci našich bratří a sester, kteří trpí nesvobodou a jsou pronásledováni pro svoje politické či náboženské přesvědčení. Žádáme-li svobodu pro sebe, musíme ji také požadovat pro druhé, ať už jsou jakékoliv národnosti.

Jakým způsobem by bylo možno dosáhnout změny režimu v Československu? Evolucí, či revolucí? Krypto-marx-leninisté jsou pro evoluci, poněvadž v tomto případě vývojové změny je možno vždy zastavit a zvrátit; dočasného uvolnění je pak možno použít k zahraniční propagandě a ke snaze přesně zjistit, kdo je s režimem a kdo je proti němu. Během uvolnění mají potenciální oponenti režimu příležitost ukázat svoji barvu a mohou být snadno zneškodněni hned po přitažení šroubu.

"Pražské jaro", o němž toho bylo už tolik napsáno, nebylo revolucí, ale jenom pokusem o uvolnění a potom přišla tuhá zima. Dnes už tedy víme, že komunistický režim může být odstraněn pouze revolucí a ne evolucí. Proč? Žádný totalitní režim se dobrovolně moci ve státě nevzdá. Komunističtí pohlaváři dobře vědí, že po ztrátě politické moci ve státě, ať to bylo cestou evoluce či revoluce, by se musili zodpovídat za své zločiny. Je tudíž v jejich vlastním zájmu, aby se jejich režim udržel, i když střídání stráží, např. čistky, jsou nepostradatelnou součástí totalitarismu.

Taktika komunistů

V Československu je komunistická strana u moci už od r. 1945, i když téměř po tři roky se o ni na oko "dělila" s druhými partnery v Národní frontě. Pseudodemokracie tří poválečných let byla povolena jen proto, že Stalin měl naplánováno získat více než jenom Střední Evropu. Tehdy bylo cílem komunistů uchopit se moci ve Francii a v Itálii, a tím si podmanit celou kontinentální Evropu. Proto tehdy komunisté hráli komedii s demokracií v Československu (a nějaký čas i v jiných zemích Středovýchodní Evropy). Jejich propaganda tehdy

chtěla dokázat, že Benešova teze o koexistenci socialismu a demokracie je přijatelná, a tím využít dané situace k rozšíření Sovětského impéria. Kdyby byli komunisté převzali ve státě celou moc okamžitě v r. 1945 a nedělili se o ni - alespoň navenek - pod firmou Národní fronty s těmi, kterým dovolili s nimi kolaborovat, Benešova koexistenční propaganda by byla diskreditována už tehdy. V tom případě by se byl býval Západ neodzbrojil a přešel by okamžitě do protiútoku, jak tehdy navrhoval Winston Churchill. Když se Západ konečně odhodlal jít do protiofensivy, tj. když komunisté byli vyhozeni z vlád ve Francii a Itálii a když se jim nápadně rychle drobila půda pod nohama v Československu, rozhodli se urychleně provést puč v únoru 1948.

Proti komunismu - revolucí!

Jakým způsobem je tedy možno zbavit komunisty moci ve státě? Jedině revolucí! Revoluce může být krvavá, jako byla revoluce francouzská a ruská, anebo nekrvavá, jakou byl státní převrat v Rakousko - Uhersku v říjnu 1918. Co je podstatou revoluce? Jádrem každé revoluce je převzetí politické moci ve státě jinou politickou garniturou. V našem případě vládnoucí třída, komunistická strana, musí být zbavena moci ve státě a k moci se musí dostat zástupci širokých lidových vrstev. "Pražské jaro" tudíž revolucí nebylo. Komunisté měli moc ve státě před událostmi v r. 1968, během r. 1968 a mají ji i dnes. Jenom stráže se vystřídaly. Několik jiných lidí se dostalo k moci, ale jejich ideologická orientace je tatáž, jako byla těch, které nahradili. Jsou rovněž marx-leninisté a věří v nutnost diktatury proletariátu, což vždy v praxi znamená diktaturu komunistické strany. Revoluce v našem případě znamená zbavit komunistickou stranu moci ve státě. Vláda, která vládu komunistů vystřídá, musí být složena z lidí, kteří komunismus znají, a proto se k marx-leninskému světovému názoru nehlásí. Musí být lidmi jiné politickoideologické orientace, např. křesťansko-demokratické, národní, všeevropské, středoevropské či liberálně-demokratické. Nejlepším řešením by bylo, kdyby vláda komunistů byla vystřídána vládou složenou ze zástupců všech demokratických složek českých a slovenských. (Nemělo by smyslu vyměnit

jednu diktaturu diktaturou druhou, jeden totalitarismus vystřídat totalitarismem druhým, ať už "pravým" nebo "levým".) Změnit podstatně situaci k lepšímu je možno jedině revolučním zvratem, a ne pouze "uvolněním".

Pasivita nestačí

Může člověk křesťanského či humanitního smýšlení hlásat revoluci? Ano. V odborném časopise bych citoval autority; v novinářském článku na to není místo. Vyvolat revoluci je však možno a dovoleno jenom za určitých předpokladů. Např. zlo, které se revoluce snaží odstranit, nesmí být nahrazeno zlem větším a cena revoluce - měřena lidským utrpením - nesmí být příliš vysoká, tj. revoluce musí mít naději na úspěch.

Záleží na metodě

Tím se dostáváme k metodě revoluce. Dáváme přednost revoluci nekrvavé, která je za určitých okolností - v revoluční situaci - možná. Generální stávka je nepochybně revolučním činem prvého řádu a může za určitých podmínek vést k osvobození národa bez krveprolití. Toto řešení navrhovalo začátkem let padesátých KDH - Křesťansko-demokratické hnutí. Tehdy sovětská vojska v Československu nebyla. V r. 1954 jsme požadovali od americké vlády podporu našeho plánu vedení studené války, jejímž cílem by bylo vytvořit revoluční situaci v Československu (zvláště pomocí rozhlasu), v příhodné době generální stávkou paralyzovat režim, převzít moc ve státě a nastolit humanitně-demokratický, křesťanský a pluralitní systém. Konkrétně jsme od americké vlády požadovali v rozhodném okamžiku vyhlásit anebo dát sovětské vládě na vědomí diplomatickou cestou, že pokus potlačit generální stávku sovětskou vojenskou invazí by byl považován za casus belli. Tuto záruku jsme nikdy nedostali. Tehdy jsme byli pro náš program osvobození napadáni přímo, nepřímo i zákeřně, z mnoha stran, k našemu překvapení i lidmi z blízkosti Rady svobodného Československa a jejich neschopnými pomahači (většinou bývalými naivními kolaboranty s komunisty v Národní frontě). Shazovali nás, kde

jenom a jak jen mohli. Snažili se nás "neutralizovat" ustavením truc-organizace v Německu, jejímž místopředsedou se stal komunistický agent Pátek. (Čtenář se může o něm mnoho dozvědět z knížky, vydané komunisty v Československu pod názvem "Sedmnáct let československým agentem na Západě".)

Bývalí kolaboranti s komunisty ubezpečovali "experty" ze státního departmentu, že revoluce za železnou oponou je nemyslitelná, že komunisté mají všechno pod naprostou kontrolou a že jakýkoliv pokus o revoluci by byl jenom sebevraždou. Namísto generální stávky - revoluce - přišli s požadavkem "svobodných voleb", jako kdyby totalitní režim dovolil, aby ho voliči zbavili moci ve státě pomocí hlasovacího lístku. Cestu revoluce odmítli jako "nemyslitelnou" a "nerealistickou".

Senátor Knowland z Kalifornie

V oné době bylo přijato prohlášení KDH kongresu a administraci Spoj. států jako jediné realistické řešení všemi, kteří doporučovali politiku osvobození Střední a Východní Evropy od komunismu a kteří nesouhlasili s politikou "containmentu" Sovětského svazu. (Politika "containmentu" se zakládala na teorii, že bude-li Sovětskému svazu zabráněno po dobu deseti či patnácti let od r. 1947, aby rozšířil svoji moc za hranici Terst-Štětín, rozpadne se sám zevnitř.) Naše memorandum ze dne 28. října 1954 bylo uvedeno do Congressional Record Senátorem Knowlandem z Kalifornie 15. února 1955. Knowland byl tehdy vůdcem republikánské (vládní) strany v US senátě a při této příležitosti veřejně podpořil snahy KDH o osvobození Československa cestou generální stávky - revoluce - a ztotožnil se s nimi. Senátor Knowland měl přístup do Bílého domu a ke všem vlivným osobám v Eisenhowerově administrativě. (Byl jejím mluvčím v US senátě.) Nekompromisně podporoval politiku osvobození Střední a Východní Evropy od komunismu, právě tak jako celá řada dalších republikánských a demokratických senátorů a kongresníků.

Navzdory tvrzení "expertů", že revoluce za železnou oponou je nemyslitelná, přesně za dva roky po vydání našeho memoranda vypukla

revoluce v Maďarsku. Poněvadž vzal státní department tezi našich socialistů za svou (tezi o nemyslitelnosti revoluce), nebyl na ni připraven, a pro podobnou situaci neměl žádný plán. Maďarští bojovníci za svobodu byli pak ponecháni napospas Sovětům, kteří tehdy ještě navíc útočili na Západ kvůli Suezu. Opatrný Chruščov tedy poslal sovětská vojska do Maďarska (navzdory tomu, že byl tehdy přehlasován v politbyru), ale jen poté, když dostal od státního departmentu neformální prohlášení, že Sovětský svaz má právo udržovat svoje posádky v Maďarsku na základě Varšavské smlouvy. V oněch dnech senátor Knowland správně žádal, aby americká vláda jednala s protikomunistickým národně osvobozovacím výborem maďarským v Györu, a ne s komunistou Imre Nagym, který stejně neušel bolševické oprátce.

Ztracená příležitost v r. 1956

Kdyby byli bývali čs. socialisté a jejich přisluhovači v Radě svobodného Československa podpořili náš požadavek generální stávky - revoluce - a místo denuncování upustili od požadavku "svobodných voleb", pak v době maďarského povstání mohla vypuknout revoluce nejen v Československu, ale i v jiných zemích zkomunizované Středovýchodní Evropy, a revoluční vlna se mohla převalit i do Sovětského svazu. Chování sovětských posádek v Maďarsku během revoluce, před příchodem čerstvých jednotek ze Sov. svazu, zvláště pak v Györu, naznačovalo tomu, že se národové Sov. svazu chtěli komunismu rovněž zbavit.

Přiznejte barvu!

Je třeba si vzít ponaučení z chování těchto pochybných vůdců a falešných proroků: mýlili se v minulosti a mýlí se i nyní, když se ohánějí nárazníkovými hesly, "neutralitou" (nadějí, že jim ji Západ dá na talíři), a zavrhují plán osvobození.

Mnohý čtenář ví, jak to v Československu vřelo revoluční náladou v době maďarského povstání. Ví, jak jsme byli zklamáni americkou nečinností. Když maďarští bojovníci za svobodu volali o pomoc,

Adenauerovo křesťansko-demokatické Západní Německo a Španělsko (členové NATA) byly už rozhodnuty dát jim pomoc včetně zbraní, ale na nátlak Spojených států od toho musely upustit.

Dnes víme, že KDH mělo pravdu a že se jeho odpůrci z nekomunistického tábora mýlili. Pochopitelně, že komunisté měli největší zájem na rozbití KDH, které nemohli infiltrovat.

Co a jak dnes?

Co je ale možno dělat dnes? V r. 1974 je situace jiná než byla v r. 1953 po republikánském vítězství ve Spojených státech s platformou osvobození národů Středovýchodní Evropy od komunismu. Dnes se i Nixon, bývalý tvrdý bojovník proti komunismu, bratříčkuje s komunisty sovětskými a čínskými. Kromě toho jsou sovětská vojska v Československu. Je možné, aby tam došlo k revoluci? Bylo by nemoudré a pošetilé vylučovat jakoukoliv možnost, tedy i možnost revoluce. Měli bychom se už něčemu naučit ze starých chyb. To ale neznamená, že bychom chtěli hnát český a slovenský lid proti sovětským tankům. Je rovněž nerealistické očekávat, že Západ dá národům Středovýchodní Evropy svobodu, anebo i jenom "neutralitu". Zadarmo nám nikdo nic nedá! Chce-li národ svobodu, musí za ni bojovat! Amerika pro nás s Ruskem válčit nebude!

Hodina protirudé revoluce přijde!

Prozatímně je nutno čekat a být připraven. Nastane-li revoluční situace, a to se může přihodit znenadání, až to budeme nejméně očekávat, bude nutno rychle a rozhodně jednat. Revoluční situace musí být okamžitě využito. Revoluční situace by se mohla vyvinout, kdyby např. po náhlém úmrtí sovětského maršálka Tita vypukla v Jugoslávii revoluce a kdyby se Sověti rozhodli k vojenské intervenci vojsk z Československa. Přírodní katastrofa v zemích ovládaných Sovětským svazem by mohla vytvořit také revoluční situaci. (Americké obilí, za něž platí američtí spotřebitelé a poplatníci, zažehnalo nebezpečí revoluce v Sovětském svazu loni zjara.) Také rozkol ve vedení Sovětského svazu či srážka mezi armádou a komunistickou stranou. Válka na Dálném východě, tj. srážka Sovětů s rudými Číňany, a povolání čs. vojenských jednotek na Sibiř. V tomto případě by bylo snadné použít nespokojených vzbouřených pluků či celých divizí k upevnění moci nové protikomunistické vlády, která by se bez podpory vojska těžko u moci udržela.

Je nabíledni, že by bylo nevhodné psát o podrobnostech. Bylo by bláznovstvím říci nepříteli předem, co by bylo možno podniknout během té či oné revoluční situace. Je ale nutno, aby všichni ti, kteří s marx-leninským socialismem nesouhlasí, byli připraveni k činu, až hodina udeří. **A ona udeří, nepochybujte o tom!**

Je nesmyslem hlásat "socialismus s lidskou tváří", poněvadž marx-leninský socialismus je nelidský, a proto ani lidskou tvář mít nemůže. Naším programem musí být demokracie křesťansko-humanitní, demokracie pluralitní, s lidským srdcem a se závazky Desatera, s úctou k člověku.

Naše doba přijde. Zatím však musíme čekat, čekat beze mdloby, nepoddávat se pesimismu a beznaději! Musíme mít víru v sebe a náš program, víru ve vítězství věci Boží, věci spravedlivé. Vždyť víra i hory přenáší! A křesťan, ten nezoufá. Křesťan má naději! Kvůli zmrtvýchvstání Páně! Podobně, jako onen Křelinův poutník miluje Boží pravdu a je ochoten za ní jít třeba až na konec světa. A jako Březinův stavitel chrámu se poznává znameními.

PROMĚNY, roč. XI, č. 1, leden 1974

CO DĚLAT:
ODPOVEĎ ERAZIMU KOHÁKOVI

Josef Kalvoda

V dubnovém čísle Proměn (1973) byl otištěn dopis Erazima Kohá-ka s návrhem zahraniční akce. Zdůrazňujíc nepolitičnost čtvrtletníku, redakce jej předložila čtenářům k úvaze. Ačkoliv nepolitičnost SVU byla už několikráte diskutována, je třeba zdůraznit, že fráze "non-political organization" používaná ve Spojených státech, znamená pouze, že dotyčná organizace či spolek nejmenuje kandidáty na veřejné politické funkce a že soustavně nepodporuje kandidáty politické strany ve volbách. Nepolitické organizace - včetně církví, profesionálních a odborových organizací - často zaujímají stanovisko k otázkám politickým, aniž by tím ztratily svoji nepolitičnost před zákonem. Rovněž neškodí připomenout, že postoj vůči komunismu není nezbytně jenom věcí politickou, ale je především otázkou mravní. Politický systém, který zavraždil a uvěznil desítky miliónů nevinných lidí, je nemravný, a kdo nad tím zavírá oči, anebo chce být ve věci "neutrální", schovává se pouze za starý politický maxim vyslovený už Kainem: "Což jsem strážcem bratra svého?"

A nyní k dopisu, v němž Kohák nejprve rozebírá "tři zásady o americké politice". Píše, že je to především politika, "která na rozdíl od naší", je "přímo a silně ovlivňována veřejným míněním". K tomu je třeba podotknout, že veřejné mínění ovlivňuje politiku každého li-

berálně-politického systému, na rozdíl od oné "naší" politiky komunistického (kabinetního) elitářství, se kterým se většina čtenářů Proměn nepochybně nikdy neztotožňovala. Na rozdíl od politiky vnitřní, ve formulování zahraniční politiky veřejné mínění hraje jen omezenou roli, poněvadž i v americkém politickém systému se velmi málo lidí o zahraniční politiku zajímá a ještě méně lidí jí rozumí. Pouze když pan Novák je odveden k vojsku a je poslán bojovat za hranice státu, pak začne mít o tento úsek zahraniční politiky zájem nejen on, ale i jeho přátelé a známí. Politikové, právě tak jako specialisté studující problémy veřejného mínění ve Spojených státech, velmi dobře vědí, že o otázky zahraniční politiky je velmi malý zájem v době míru a že tudíž hrají podružnou roli ve volbách. Mohl bych to dokázat citováním desítek příkladů z vysokoškolských učebnic používaných v kursech o politických stranách, politice, veřejném mínění a propagandě ve Spojených státech. (Mimochodem, měl jsem je příležitost učit.)

Druhá "zásada" se vztahuje k ovlivňování veřejného mínění; a Kohák zjednodušuje tento problém v otázku jasného programu a navrhuje následující: *"Československo je okupovaná země, s okupací musíme skoncovat... a to je v americkém zájmu."* Toto heslo by sice mohlo apelovat na národní cítění několika desítek tisíc Američanů českého a slovenského původu, ale průměrný Američan by si toho ani nepovšimnul. Kohák uvádí jako příklad Masaryka v Americe (který se však k naší situaci nevztahuje) a opakuje starou legendu, která už je dávno zdiskreditována v odborných kruzích. (Je už nejvyšší čas, aby i laikové se dověděli pravdu. Bude-li mít redakce o věc zájem, napsal bych o případu Masaryka samostatné pojednání.)

Každý student veřejného mínění ví, že program (message) je jenom jedním z několika činitelů v propagandě. Dalšími jsou, kromě jiných, osoby propagující onen program (the communicators), ti, na něž je propaganda zaměřena (the recipients of the message), a použité komunikační prostředky. (V přítomné době nejefektivnějším komunikačním prostředkem je televize.) Kohák píše, že jsme pro Američany *"jedním ze sta trochu exotických národů, který si běžně pletou s Jugoslávií"*. Poněvadž jsem osobou neexotickou, nikdy jsem dosud za příslušníka exotického národa považován nebyl. Kohák však má napros-

tou pravdu, když poukazuje na neznalost zeměpisu i u vzdělaných Američanů. Polovzdělaní a nevzdělaní Američané ani nevědí, že Československo existuje, a tudíž Kohákův program by jim neříkal naprosto nic. Není možno realisticky věřit, že americké masy neznalé základních skutečností v mezinárodní politice a neznalé zeměpisu by si Kohákova hesla povšimly. Průměrný Američan ani neví, jak se Československo píše. Profesoři historie a politických věd na amerických školách vědí, jak nedostatečné znalosti zeměpisu mají američtí studenti, a není žádnou raritou, když student hledá Československo na mapě někde v Číně či Habeši. Jaký div, že před lety napsal James Reston v New York Times, že znal tři státní tajemníky (Secretary of State), kteří nedovedli jmenovat státy v oblasti Černého moře. Jak by bylo možno přesvědčit americké veřejné mínění, že okupace Československa není v zájmu Ameriky, když velká většina Američanů ani neví, kde Československo je?

Kohák píše dále, že propaganda proti válce ve Vietnamu učí Američany rovnici "mír - stažení všech okupačních armád". Navrhuje tudíž, aby krajané v Americe používali nárazníkové transparenty s hesly" Bring peace - end occupation" a zdůrazňuje, že tento požadavek je nutno napojit na tužby americké "mír - konec okupace". Nehledě k tomu, že stažení amerických vojenských jednotek z Vietnamu nezaručuje mír v Jihovýchodní Asii, stále se tam ještě válčí, realistický rozbor Kohákova nárazníkového návrhu mne vede k závěru, že jeho uskutečnění by mohlo mít právě opačný účinek, než jaký by si většina svobodomilovných Čechů a Slováků přála. Mnoho lidí ve Spojených státech se ještě pamatuje na "mírové kampaně" inspirované komunisty v letech padesátých a na plán Rapackého. Nebylo by tudíž obtížné spojit nárazníkové heslo Kohákovo s komunistickou propagandou a vysvětlit je jakožto požadavek stažení amerických vojenských jednotek z Quantanamo Bay na Kubě, kanálové zóny v Panamě, z Formosy či Západní Evropy. (Většina lidí věří tomu, čemu věřit chce; a předsudky proti cizincům jsou politickou realitou i ve Spojených státech.) Vlastníci aut s oněmi hesly by snadno mohli být označeni za komunistické agenty a mohli by rovněž být vystaveni obvinění, že jsou antisemity: Židé by v tom mohli vidět propagandu proti izraelské okupaci arabských území na Středním Východě.

Adaptace Kohákova návrhu, namísto aby pomohla národům utlačovaným komunistickými režimy, spíše by mohla vést k obvinění exilu, že je propagátorem komunistických hesel a že tím prosazuje komunistické zájmy. Z takové situace by mohli těžit jen komunisté a jejich agenti v našem středu.

Komunističtí agenti jsou a byli mezi námi. Mnozí z čtenářů se pamatují na navrátilce ze "Svobodné Evropy" a snad i vědí o knížce, která byla vydána v Praze před několika lety pod názvem "Sedmnáct let československým agentem na západě", pojednávající o agentovi, který byl místopředsedou jedné exilové truc-organizace vytvořené, vědomě či nevědomě, za účelem "neutralizování" tehdy už existující protikomunistické organizace podobného jména, která měla realistický a proveditelný plán osvobození Československa a získala pro něj podporu některých vlivných lidí v první Eisenhoverově administraci. V oné době Rada svobodného Československa propagovala požadavek svobodných voleb, jako kdyby bylo realistickým očekávat, že totalitní režim by dovolil, aby jej voliči zbavili moci ve státě pomocí hlasovacího lístku. Mnozí z nás se ještě pamatují na propagaci titovštiny "Svobodnou Evropou", pod heslem, že boj má být veden ne proti komunismu, ale jenom proti ruskému imperialismu. Tehdy Sovětský svaz neměl svoje vojenské posádky v Československu.

Je třeba zdůraznit, že exilové organizace jsou především svazky mravní a mají tudíž zaujímat k otázkám mravním jasné stanovisko. "Realisté" druhu Kohákova nevidí strukturu reality. I redakce Proměn prohlásila, že se nevzdává protestu proti komunistické ideologii a mašinérii. Je-li Nixonova cesta do komunistické Číny oslavována, pak je si třeba připomenout, že cesta Chamberlainova do Mnichova byla rovněž velebena. Když se vrátil z Mnichova, mnozí z labouristických opozičních poslanců plakali radostí, že konservativec Chamberlain "zachránil mír v naší době". Jako cesta Chamberlaina do Berchtesgadenu jenom urychlila spád věcí, tak i Nixonova cesta do komunistické Číny vývoj událostí uspíší. A co se otázky prodeje amerického obilí Sovětskému svazu týče, Nixon je pro jeho následky kritizován i "reakcionáři", jako jsou demokratičtí senátoři Jackson a McGovern, nemluvě o Andreji Sacharovi, který za svoje výroky bude možná poslán do blázince.

Na rozdíl od Koháka, mně marx-leninská "demokracie Dubčekova" nikdy neimponovala. Nebyla ani rybou ani rakem. Když generál Václav Prchlík v červenci r. 1968 napověděl na tiskové konferenci, o níž se v tisku nereferovalo, že Sověti chtějí mít v ČSSR svoje posádky, na přání Moskvy ho za to Dubček vyhodil z pozice kontrolující tehdy čsl. armádu. Věděl-li autor těchto řádek o sovětské invazi deset dní předtím, než se uskutečnila, musil o ní vědět i Dubček. Marx-leninský "socialismus s lidskou tváří" je neproveditelný, poněvadž komunismus (marx-leninský socialismus) je nelidský, a tudíž lidskou tvář mít nemůže. (Pochopitelně, jsou ještě jiné socialismy - marxistické i nemarxistické.)

Abych předešel výtce, že vidím pouze nedostatky v Kohákově nárazníkové akci, a že nemám žádný pozitivní program, jsem ochoten odpovědět na otázku "co dělat", kterou si položili Pisarev, Lenin, Kohák, krajanské spolky a mnoho jiných lidí, v samostatném článku za předpokladu, že mi redakce poskytne alespoň tolik místa v Proměnách, jako dala Kohákovi.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 31. července 1977

MOC, SLÁVA A ZISK

Prof. dr. Josef Kalvoda

Čerpáno z tajných státních archívů, které jsou dnes zveřejněny.

Čeští vlastenci devatenáctého století vytvořili tradici, v níž platila zásada nezištnosti ve veřejném životě. Odměnou veřejným pracovníkům bylo vědomí dobře vykonané práce, služby a respekt, který si tím získali jak u svých přátel, tak u nepřátel. Před první světovou válkou tudíž převládal v české politice názor, že za službu vlasti se neplatí.

Situace se změnila po první světové válce, kdy nová mocenská garnitura řídila osudy Čechů a Slováků v samostatném státě vybudovaném na rozvalinách habsburské monarchie. Mezi vedoucími politiky této garnitury byli nejenom lidé čestní a poctiví, ale také prospěcháři a oportunisté. Zahraniční politika nového státu byla doménou dr. Eduarda Beneše, který si vysloužil pověst představitele "nové diplomacie" a který se mnohému naučil od svých nadřízených během války. Byl to především Louis Eisenmann, bývalý Benešův profesor z Dijonu, který za války vykonával výzvědnou službu ve francouzském ministerstvu války. Beneš se stal jeho zaměstnancem a dodával mu informace o rakousko-uherských poměrech a špionážní zprávy, které dostával z Prahy a Vídně.

Beneš zahájil svoji politickou kariéru za hranicemi jako špión a tato zkušenost ovlivnila jeho pozdější počínání a jeho mentalitu. Je také klíčem k porozumění Benešova politického moralisování a jeho

amorální, někdy nemorální, politické praxe, která je v rozporu s jím vyhlášenými etickými demokratickými principy. Morálka, kterou praktikují špióni, není morálkou etického člověka, který nikdy nelže a nic nezatajuje.

Je známo, že Beneš vyšel ze skromných poměrů. V letech třicátých ale už patřil mezi nejbohatší soukromníky v Československu. Tato skutečnost neunikla některým z jeho bývalých spolupracovníků, např. dr. Karlu Perglerovi, který během války organizoval českou Ameriku a který byl místopředsedou Česko-Slovenské Národní Rady vedené profesorem Tomášem G. Masarykem. Po válce byl Pergler prvním čs. vyslancem v Japonsku a později se stal poslancem Národního shromáždění.

Ve funkci poslance koncem let dvacátých Pergler navrhoval, aby čs. parlament ustavil výbor, který by vyšetřoval, jak ministři a bývalí ministři nabyli svého majetku. Zjevně se jednalo především o Beneše.

Pergler se však daleko se svým návrhem nedostal. Byl vypovězen z Československa pod záminkou, že nebyl čs. občanem, ač se v Čechách narodil a podle mírové smlouvy z r. 1919 a čs. ústavy z r. 1920 měl tudíž čs. státní občanství.

Po svém příjezdu do Ameriky začátkem let třicátých Pergler a druzí oslovili velké shromáždění Čechů a Slováků v Chicagu. Ve svých projevech poukazovali, mj., na pokrytectví "hradní" politiky, na nedodržené sliby Slovákům, pletichy dr. Beneše a pronásledování jeho kritiků.

Pergler byl nezištný vlastenec, který jako sekretář Masarykův v době jeho pobytu v Americe v r. 1918 mu vyšlapával cesty ve Washingtoně. Neúmorně pracoval pro věc čs. nezávislosti. Po svém vyhoštění z Československa byl vystaven šikanování a perzekuci. Ti, kteří měli v Československu moc, měli také i peníze, aby Perglera a jeho druhy v Americe umlčeli.

Během první světové války česká a slovenská Amerika přispěla milionovými obnosy na odboj. Všechny tyto peníze byly kontrolovány Masarykem, který je nikdy nevyúčtoval a který z nich dal část Benešovi. To byl ale jenom malý začátek.

Jako ministr zahraničních věcí Beneš kontroloval tajné fondy třetí sekce čs. ministerstva zahraničních věcí. Tyto peníze byly určeny

především na účely propagační a zpravodajské. Jak tomu zpravidla ve "zpravodajštině" je, vydané peníze nejsou kvitovány, nejsou vyúčtovány a tudíž není možno dokázat, jak, komu a na co byly ve skutečnosti vydány. V tajných archívech, které nebyly zničeny, zachovaly se některé záznamy, z nichž vysvítá, že Beneš financoval propagandu své osoby z veřejných prostředků a že přijal velké miliónové částky ze státních peněz, aniž komu řekl, co s nimi udělal.

Tak např. v r. 1934 francouzský časopis "Marianne" žádal 20.000 franků údajně na turistickou publicitu o Československu a nabídl otisknout řeč a projev Masaryka a Beneše na filozofickém kongresu. Na listině třiceti subvencovaných francouzských časopisů nalezneme "Le Monde Slave". Ministerstvo zahraničních věcí se v r. 1928 zavázalo krýt schodky této publikace až do výše 380.000 franků ročně. "Liberté", "Paris Soir", "Temps", "Paris National" a "Journal des Debats" byly rovněž subvencovány. Ruské emigrantské časopisy vycházející ve Francii obdržely v r. 1924 435.000 Kč, v r. 1925 1.240.000 Kč, v r. 1926 950.000 Kč a v r. 1927 460.000 Kč. Ruský historik Miljukov, přítel Masarykův a Benešův, obdržel např. v r. 1930 260.000 Kč, v r. 1931 200.000, v r. 1932 400.000 Kč. Po uzavření smlouvy se Sovětským svazem tyto subvence byly podstatně zmenšeny.

V Londýně žil novinář Wickham Henry Steed, který napsal předmluvu k Masarykově anglické verzi "Světové revoluce", The Making of the State. Už v r. 1923 dostal 10.000 anglických liber, které měly hodnotu asi 2.000.000 Kč, údajně na inzerce v časopise, který začal vydávat pod názvem "The Review of Reviews". V r. 1928 milenka Steedova, Madame Rose, zařídila, aby Steed dostával tučné honoráře - 100.000 Kč - za dosud nenapsané články až do r. 1929.

V r. 1928 anglický novinář Lawrence Lyon dostal "půjčku", 100.000 Kč, kterou nikdy nesplatil. Peněžní částky byly vypláceny redaktorům "Daily Guardian", Sun a Daily Telegraph, Evening News, Labor Daily aj. Koncem let třicátých mnohamiliónové částky určené na propagační účely byly odeslány z Prahy do Londýna, Paříže, Ženevy, Stockholmu a jiných středisek. Část těchto peněz byla použita Benešem během druhé světové války k vytvoření jeho organizačního aparátu a likvidaci opozice proti Benešovi.

Ministerstvo zahraničních věcí vedené Benešem subvencovalo z tajných fondů vydávání časopisů, které otiskovaly oslavné články na pana ministra a později prezidenta ve Francii, Anglii, Švýcarsku, Jugoslávii, Rakousku a jinde. Např. do září 1930 na vídeňský "tiskový fond" bylo vydáno 3.521.717 šilinků. V říjnu 1931 ředitel bělehradské "Pravdy" dostal na příkaz Beneše subvenci ve výši 50.000 Kč.

V r. 1934 výše zmíněný L. Eisenmann dostal z tajných fondů 8.000 franků jako autorský honorář za napsání knihy "Un grand Européen: Eduard Beneš" - Velký Evropan: Eduard Beneš - a nakladatelovi byly zaplaceny všechny výlohy s jejím vytištěním. Eisenmann rovněž dostával podporu na vydávání "Le Monde Slave", tj. za propagaci Beneše v odborných kruzích.

Některé tiskové podniky v Praze, včetně nakladatelství, které vydalo Benešovy knihy, byly subvencovány z tajných fondů určených na propagandu a zpravodajství. Zachovaly se i stvrzenky, dokazující, že Beneš dostal státní peníze přímo do rukou. Beneš potvrdil vlastnoručním podpisem příjem 2.000.000 Kč v listopadu a 1.500.000 Kč v dubnu 1935. V témže roce v únoru obdržel z tiskového a propagačního fondu další 1.000.000 Kč. V předchozím roce, 1934, potvrdil příjem celkem čtyři a půl miliónů korun.

Pro nedostatek místa není možno uvést všechny položky. Je nutno ale podotknout, že se jednalo o peníze čs. poplatníků, lidí většinou nezámožných, a o předválečné koruny, šilinky či franky, a ne o znehodnocenou měnu poválečnou. Rovněž je nutno zdůraznit, že záznamy, které se zachovaly, neříkají vše. Lidé Benešova druhu znají špionážní praktiky a vědí, že lze zařídit, aby dostali peníze prostřednictvím osob třetích jako dary, honoráře apod. Ve Spojených státech tomu nyní říkají - po Watergate - "laundering money".

Když tajné archívy přestaly být tajnými, záhady, jak Beneš k velkému majetku přišel a proč byl oslavován v zahraničním tisku, přestaly být záhadami. Zatímco tradiční čeští politikové se řídili zásadou "ani zisk, ani slávu" a za práci pro vlast nevzali ani haléř, ješitný a egocentrický Beneš měl na zřeteli svůj osobní zisk, moc a slávu. Aniž by si toho byli vědomi, platili za to čs. poplatníci, a nakonec na Benešovu nešťastnou politiku doplatil celý svět.

NÁRODNÍ POLITIKA, září 1977

STAVITEL CHRÁMU

Josef Kalvoda

Po přečtení díla Josefa Tománka "Plamenný čas" přišla mi na mysl slova básníka-mystika Otakara Březiny: "Jak stráže tvé bdíme na místech nebezpečenství." Tománek je neohroženým bojovníkem za svobodu, který si zachoval pevnou víru ve vítězství věci spravedlivé přesto, že musel kráčet úskalími a údolími smrti stínu, a jeho hlas se ozve čas od času z New Yorku.

Nepochybně je básník Tománek světlou postavou našeho exilu, je jedním z mála těch, kteří zůstali věrni ideálům z dob svého mládí a nikdy je nezapřeli, kteří nic ze svého přesvědčení neslevili a neustali v boji proti zlu a bezpráví, neutonuli v bahně materialismu, nepoddali se pokušení plout s proudem a klanět se u vrbiček modlám živým i mrtvým, aby z toho měli hmotný prospěch.

Tománek praktikuje zásadu, že je lépe dávat, než brát. Hřivny, jež mu byly dány do vínku, nezakopal, ale naopak je rozmnožil. Jeho předek a jmenovec, narozený v Čechách, odstěhoval se v roce 1869 na Volyni, kde se 19. 11. 1912 Josef Tománek narodil. Jeho rodiče mu vštípili lásku k českému jazyku a českému národu. Ač Tománek nikdy do české školy nechodil a vyrůstal na území, které často měnilo svého suveréna, osvojil si znalost české historie a národních tradic. Jeho čeština je ryzejší než ona, kterou mluví mnozí z nás, kteří jsme sice v českém prostředí vyrostli, ale byli jsme nuceni vývojem udá-

lostí strávit většinu života mezi lidmi, mluvícími jiným než naším rodným jazykem.

Je osudem exulantů, že cizina se jim stává domovem a domov cizinou, ale pro vlastenecky cítícího básníka Tománka je exil jenom cestou, po níž kráčí jako poutník, který si je vědom svého cíle a svého poslání. Jak jeho báseň "Náš rod" jasně říká, jeho kořeny jsou v české zemi a jeho touhou je vrátit se do ní a být tam pochován poblíže svých předků.

Činnost Tománka-exulanta, jeho výzvy, dopisy autoritám, hesla, demonstrace, právě tak jako tvorba Tománka-básníka budou oceněny povolanějšími, kterými jsou především čtenáři jeho publikací. Nejsou-li jim známy, doporučujeme jim, aby si je přečetli. V New Yorku vyšlo několik Tománkových prací, včetně *"V úzkostech a naději"*, *"Ozvěny"*, *"Niepowrotny czas"*, *"Neplač"* a *"Záblesky"*. Ke své šedesátce vydal knížku *"Plamenný čas"*, básně, snímky a fakta.

Nezlomná víra pomohla Tománkovi překonat všechna protivenství a zklamání. Inspirací mu byly jeho lásky z mládí, porážky a vítězství, bolest a samota, známé všem básníkům, radost provázející úspěšnou tvořivou práci, život a doba plná vzrušení a napětí. *K jeho **šedesátým pátým** narozeninám mu přejeme mnoho zdraví, hojnost božího požehnání a pomoci v úkolech, které si předsevzal.*

Tománek je znám jako básník, aktivista, bojovník, kamarád, ale především jako čestný člověk. Je stavitelem chrámu, jehož hlava plánuje, jehož ruce cihlu k cihle přikládají a který neúnavně pokračuje v započatém díle. Myšlenka na něho vyvolává vědomí kontrastu mezi ním a prostředím, v němž žije a které Březina výstižně vylíčil ve STAVITELÍCH CHRÁMU:

> *"Viděli jsme zástupy nesčíslné. Ponurou majestátností věcí kráčeli smutni. Cizí byly si duše, jako by každá z jiného světa po tajemném ztroskotání zachránila se na zem."*

Mezi těmito zástupy - exilovými, newyorskými i světovými, které sní o svých ztrátách, kráčí "stavitelé chrámu", kteří "jediní ze všech poznávali se znameními". Jedním z nich je básník a neohrožený bojovník Tománek, jehož tvorba věští příchod nového dne a je příslibem nového času.

HLASATEL, 26. května 1978

ÚLOHA ČESKOSLOVENSKA
V SOVĚTSKÉ STRATEGII
Josef Kučera

Nemůžeme si stěžovat, že by se v exilu málo projednávaly historické otázky naší národní tragédie. Ale až dosud nám vědecky zpracovaná politická historie našeho mladého státu od jeho vzniku do jeho nynější zkázy mnoho nepřinesla. Konečně se našel pracovník, který se věnoval tomuto úkolu a předkládá světové veřejnosti své dílo, které nazval specificky výrazně: CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY.

Profesor Josef KALVODA zaměřil své studium četných archívů a nespočetných historických dokladů a publikací, které se jakkoli dotýkají československé historie, aby stopoval, jak se představitelé a reprezentanti Československa chovali a uplatňovali od samého počátku komunistické revoluce v Rusku. Prokazuje přečetnými nezvratnými doklady, jak se prolínaly sympatie i odpor a jakými obraty procházely politické názory a akce, než se z nich zrodily dějinné výslednice, z nichž jednou bylo vlastně Československo. Leccos, co jsme tušili, se nám ujasní, mnohé obavy se potvrdí a četná tajemství nás překvapí, ale vše je podepřeno nezvratnými důkazy a dosvědčeno tak důkladně, že se nám vše objasní tak, jak jsme si vždy, třeba nevědomě, přáli poznat. Dostáváme v této knize objektivní obraz politického života Československa, zvláště když bylo plně ovládnuto Benešovým

vlivem. Vlastně je kniha politickým životopisem dr. Beneše a potvrzuje, že dávné obavy, kam míří jeho sympatie, byly plně oprávněné.

Úloha Československa - životní cíl Edvarda Beneše - ve strategii sovětské revoluce je v Kalvodově knize dokumentována na 285 stranách nespočetných dokladů a citátů, jež provázejí obsáhlé, téměř stostránkové poznámky, bibliografie a zvláště cenný a pracný index jmen.

Kniha vysoké hodnoty dostala případné věnování: *Těm, kdo pátrají po pravdě, milují svobodu a bojují za spravedlnost.* Staví nezvratná fakta (náš exilový osud) do pravého světla, otevře mnohým oči a jednou provždy zodpoví (jalové) řečnické otázky "Kdo je vinen" a zastaví pokusy s umýváním mouřenínů.

Knihu Josefa Kalvody vydal University Press of Amerika ve Washingtonu (1978)

NAŠE HLASY, 9. prosinec 1978

KNIHA O NAŠÍ CESTĚ DO SOVĚTSKÉHO PODRUČÍ

R. Kopecký

Literatura o tom, jak jsme se dostali do sovětského područí, je přebohatá. Není nejmenších pochybností o tom, že se bude ještě zvětšovat, a to jak v české řeči, tak i v řečích cizích. Bylo by pomalu na čase sestavit kritický seznam těchto prací, hodnotných i nehodnotných, psaných se snahou říci alespoň kus pravdy, nebo ve snaze pravdu zatajit či zkreslit a zamluvit vlastní podíl na pohromě. Zatím se však musíme omezit na poznání, že skoro bezvýhradně tu jde o líčení, omezující se na určité dobové úseky a na určité děje a počiny. Autoři studií zde píší jako současníci této cesty, někdy jako víceméně aktivní činitelé a někdy jako více nebo méně kritičtí pozorovatelé. Vidí, co v hrubých rysech mohl vidět každý, kdo se poněkud zabýval problémy československé politiky, zejména té zahraniční, ať již aktivně, či jen jako nevítaný kritik. Jako jeden z těch, kteří sledovali tyto děje kriticky, a nemohl zde více vykonat než kritizovat - často až hodně dodatečně - nemyslím, že tyto studie jsou zbytečné. Ale přišel již čas, kdy se má objevit soustavná práce, provedená metodou přísně historickou, jež předloží veřejnosti důležité dokumenty s náležitým udáním pramenů. To jsme postrádali a to pro nás vykonal dr. Josef Kalvoda svou právě vydanou knihou

"Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy".

(Vyšla nákladem University Press of Amerika.)

Napříště se musí každá diskuse o tom, co se stalo a jak a proč se stalo, opírat o tuto knihu a její obsah.

Dr. Kalvoda, jako historik z profese, ví dobře, že nestačí lidově psané individuální úsudky, opírající se o celkem obecně známé události a předkládající úsudky, jimž lze vytknout větší nebo menší subjektivitu a snad i zaujatost. Je potřebí dokumentárních záznamů, většinou z úředních nebo jinak oficiálních pramenů. Tento soubor sestavil s obdivuhodnou pracovitostí a důkladností. Ví také, že si veřejnost obvykle neuvědomuje, že totiž historické události nezačínají dnem, kdy se staly všem očividné. Všechno, co se stalo, má své počátky a příčiny v blízké, nebo dokonce i ve velmi vzdálené minulosti, někdy tak vzdálené, že na ni obvykle již nevzpomínáme a jsme pak překvapeni, když se stalo něco, čehož zárodky jsme mohli již po léta vidět. A proto začíná dr. Kalvoda začátkem. Jeho dokumentární líčení počíná prvními styky naší zahraniční akce za první světové války s bolševickým převratem v Petrohradě. Dokládá to rozhodnutím vedení naší zahraniční akce zachovat neutralitu v bolševické vzpouře proti už republikánské vládě Ruska, jež naše legie vyzbrojilo, financovalo a jejich existenci vůbec dovolovalo. Naše "neutralita" zachránila Lenina a jeho společníky. A naše odmítání intervence i v dobách pozdějších podstatně pomohlo zmařit snahu těch, kteří předvídali nebezpečí, jež dnes nevidí jen slepý. Lze říci plným právem, že naše rozhodnutí proti intervenci, diktované zprvu Masarykem a pak jeho pomocníkem Benešem, zachránilo komunistický režim v Rusku. Zde jsme nesporně vykonali první krok na cestě do sovětského područí.

Ovšem od doby 1917 - 1920 bylo ještě dosti času moudrou politikou zabránit nebezpečí, plynoucímu ze sovětského Ruska. Dr. Kalvoda předkládá dokumentární průkazy, jak jsme pomáhali razit bolševické vládě cestu do společnosti civilizovaných států světa. Jistě tu nebyl nejmenší úmysl přenášet bolševictví do Československa. Bylo to však neprozíravé nepochopení podstaty bolševictví. Čím déle existoval sovětský režim, tím více zde bylo důkazů o jeho nebezpečnosti, stejně jako o neprozíravosti naší zahraniční politiky.

Po Mnichovu a nacistické okupaci stal se náš poměr k Sovětskému svazu zvláště aktuální. Dr. Kalvoda líčí, zase více dokumentárně než vlastními úsudky, jak nás do přímé zhouby zavedl pokus opřít se o

Sovětský svaz proti západním mocnostem, jak to bylo umožněno - nebo způsobeno - nastolením přímo absolutistického vedení naší zahraniční akce, v níž dr. Beneš, opírající se o autoritu, odvozovanou z ústavy z r. 1920, tuto ústavu postupně odstraňoval. Nemá však smyslu zde opakovat, co je dnes jasně známo každému, kdo se jen trochu namáhal přečíst si něco lidově psaného. Stačí zde zdůraznit, že všechno, co bylo zamlouváno a vydáváno za nepravdivé a zlovolné ostouzení režimu zahraniční vlády v Londýně, je obsaženo v dokumentech, jež dr. Kalvoda nasbíral s takovou pílí.

Kniha dr. Kalvody se ovšem nečte jako nějaké sugestivní a senzační odhalení. Je to solidní historická práce, jejíž význam je právě v té solidnosti a v přísném zachování historické objektivity. Za všech okolností by ji měl číst každý příslušník našeho národa. Za dnešních okolností, kdy trpíme chybami, omyly a někdy i proviněními těch, kteří nás vedli, by to mělo být povinností každého, kdo chce vůbec otevřít ústa, aby něco řekl o tom, co se stalo a proč se tak stalo. Ostatně i ten, kdo trpí následky toho, co se stalo, by se měl podívat do knihy, jež nezvratnými dokumenty ukazuje, proč žije v cizině, a ne doma. Svou knihou dr. Kalvoda prokázal svůj význam jako historik, ale více, prokázal našemu národu službu nezapomenutelnou.

NAŠE HLASY, 16. září 1978

Dokument mezinárodně-politického významu:

CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY

by Josef Kalvoda,

dokumentovaná studie přijatá s nadšením odborníky a znalci historie, komunismu a politických věd.

* * *

"Napříště se musí každá diskuse o tom, co se stalo a jak a proč se to stalo, opírat o tuto knihu a její obsah... Svou knihou Dr. Kalvoda prokázal svůj význam jako historik, ale co více, prokázal našemu národu službu nezapomenutelnou...", R. Kopecký, Hlasatel.

* * *

"Každopádně tato studie amerického historika a politického vědce zasluhuje naše bezvýhradné doporučení.", Études Internationales.

* * *

KNIHA ROKU 1978 vysvětluje, jak jsme se dostali tam, kde jsme, a jaké jsou plány Sovětů do příštích let.

Doporučte svým anglicky mluvícím přátelům:
CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY.

ROLE ČESKOSLOVENSKA
V SOVĚTSKÉ STRATEGII

Výňatky z komentářů na knihu Josefa Kalvody (1978):

"Jak specialista slavista, tak i řadový čtenář najde v díle profesora Kalvody pramen užitečných informací a pronikavých analýz mnoha mýtů, které obklopovaly československo-sovětské vztahy. Speciální pozornost je věnována nešťastné roli, kterou hrál Beneš v historii Československa... vědeckost práce je bez úhony a rozsáhlá bibliografie a poznámky jsou neocenitelným vodítkem k primárním a sekundárním pramenům." Paul W. Blackstock, profesor mezinárodní politiky, University of South Carolina.

"...důkladně prozkoumané, výborně dokumentované, časové a přesvědčivé dílo trvalé hodnoty... nesmírně inteligentní přehled marx-leninských strategií a taktik od Říjnové revoluce až do naší doby..." Rudolp C. Krempl, PhDr., Secretary General, Comenius World Council.

"Autorovi je třeba blahopřát k jeho brilantnosti a odvaze, že novým ohodnocením událostí postavil československé věci do správné perspektivy... Profesor Kalvoda přichází s novou objektivní analýzou událostí, dává stranou všechny legendy a konvenční propagandistické názory, přesvědčujícími důkazy odhaluje pravdu a má velký zájem na všech svobodách, které byly ztraceny politickou manipulací...

(Autor) připravil vpravdě velkolepou knihu, která vrhá nové světlo na československé záležitosti... Kniha je dokumentována a vybavena poznámkami za každou kapitolou, dobře a velmi odborně psaná a může být čtena s naprostou důvěrou v autorovo vědecké zpracování všeho materiálu a jeho svědomitou a odbornou znalost patřičných problémů..." Dr. Prof. Rev. Ludvík Němec, Rosement College and Chestnut Hill College.

"Josef Kalvoda je expertův expert, historik, který neúnavně hledá pravdu, najde celou relevantní událost a odhaluje nepřesnosti a legendy... Jeho kniha přináší důležité klíče k porozumění chytré strate-

gie, kterou Sověti nyní sledují na několika kontinentech. Je to jedna z nejvíce informativních a nejlépe dokumentovaných knih, které jsem četl během dlouhé doby..." Dr. Stefan T. Possony, Senior Fellow, The Hoover Institution (autor mnoha knih a universitních učebnic mezinárodní politiky).

"Jedna z nejlepších knih o současném Československu." M. K. Dziewanowski, profesor historie, Boston University.

"Zasluhuje si vážné pozornosti jak politických činitelů, tak i akademiků." Donald W. Treadgold, profesor historie a předseda oddělení historie, University of Washington (známý intelektuál a světoznámý slavista).

"... Především je to »povinná« četba pro ty, kteří »hledají pravdu, milují svobodu a bojují za spravedlnost«, jimž autor věnoval tuto knihu." Joseph G. Svoboda, univerzitní archivista, University of Nebraska - Lincoln.

Kniha Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy byla vydána nakladatelstvím University Press of America. 4710 Auth Place, S. E., Washington. D. C. 20023.

NAŠE HLASY, 17. května 1980

DESET LET
NEKOMPROMISNÍHO BOJE
Prof. dr. Josef Kalvoda

"Naše hlasy" vycházejí už dvacet pět let, ale jejich směr se upevnil teprve pod vedením nového šéfredaktora a vydavatele, bývalého politického vězně, Milo Komínka. Když se před deseti lety rozhodl věnovat svůj čas tomuto exilovému listu, věděl, že bude mít těžkou práci s překonáním předsudků některých krajanů, Kanaďanů a emigrantů, kterým se tvrdá protikomunistická linie nebude vždy zamlouvat. Bylo to v době zrodu détente... mírové koexistence a bratříčkování se Sověty a jejich pomahači. Pro časopis nekompromisně protikomunistického zaměření to znamenalo jít někdy proti proudu, proti oportunistům a bývalým komunistům, a někdy i proti oficiální politice americké vlády.

Milo Komínkovi se nejednalo o moc či slávu, ale o boj za pravdu, spravedlnost, svobodu a boj se zlem v jakékoliv podobě, ať už se to komu líbí či ne. Po deseti letech se mohou jak vydavatel, tak i čtenáři "Našich hlasů" dívat zpět na deset let úspěšné práce s uspokojením. Vždyť v lednu tohoto roku sám prezident Spojených států oznámil ve svém poselství kongresu, že jeho tříletá zahraniční politika vůči Sovětskému svazu byla budována na nesprávných předpokladech a na nesprávném ohodnocení sovětských plánů a úmyslů.

Zatímco se prezident Spojených států ve svých očekáváních zmýlil, "Naše hlasy" si počínaly správně, když jakoukoliv spolupráci se Sověty zásadně odmítaly. Teprve události v Iránu a sovětská invaze Afgánistánu otevřely Carterovi oči a způsobily přelom a změnu v koncepci jeho zahraniční politiky. Politickým uprchlíkům z Československa bylo ale vždy jasno, o co Sovětům jde.

"Naše hlasy" jsou tribunou těch, kteří považují za svoji povinnost hledat pravdu a bojovat za ni podle hesla historika Josefa Pekaře "padni komu padni". Jejich šéfredaktor a vydavatel má za sebou léta strávená v komunistických koncentrácích, mučírnách a vězeních a tato škola ho naučila vidět pravou podobu zla - komunismu. Ve své knize *"I pod oblohou je peklo"* Milo Komínek zachytil kus tvrdé skutečnosti našeho věku a ta zavazuje nejen bývalé politické vězně, ale každého slušného člověka odporovat kolaboraci s totalitními režimy a jejich náhončími. Zkušenost a zdravý lidský rozum nás zavazuje k odmítnutí polovičatosti, k boji se zlem a k boji za vítězství křesťanské tradice našeho národa.

"Naše hlasy" prošly mnoha úskalími. Byly na stráži proti nepříteli, který se snaží umlčet a zničit každého, kdo mu stojí v cestě a kdo mu odporuje. Jejich šéfredaktor prošel tvrdou školou života jak v Československu, tak i v Kanadě. Prvá léta jeho vydavatelské činnosti byla poznamenána pokusy zastrašit ho výhrůžkami i násilím, což ho jenom utvrdilo v přesvědčení, že v pevné linii je nutno pokračovat a jakýkoliv druh appeasementu odmítnout.

Do dalších let záslužné práce přejeme Milo Komínkovi, jeho manželce a spolupracovníkům mnoho zdraví, životní energie a Božího požehnání. Věříme, že v dobré práci až do konečného vítězství vytrvá a že "Naše hlasy" budou i nadále tribunou Božích bojovníků, kteří v dobách nejtěžších myslí na chorál. *"Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím."*

NÁRODNÍ POLITIKA, leden 1980

BOJOVAT, ČI NEBOJOVAT

Dr. Josef Kalvoda

První československá republika skončila přijetím mnichovského diktátu, kapitulací. Dne 29. září 1938 podepsaly čtyři velmoci dohodu o odstoupení pohraničních území Německu a čs. zástupci nebyli k jednání ani připuštěni.

V den Mnichova vyžádali si slyšení u prezidenta republiky vrchní velitel zmobilizované armády generál Krejčí a tři zemští velitelé, generálové Vojcechovský, Luža a Prchala. O návštěvě si prezident udělal těsnopisný záznam (Edvard Beneš, **Mnichovské dny,** str. 535).

Podle záznamu generálové žádali:

"1) abychom šli do války za každou cenu;

2) že ostatní budou přinuceni do ní jít také;

3) že národ je jednotný, že armáda chce bojovat;

4) i kdybychom byli sami, armáda má bojovat a chce bojovat..."

Ač prezident ve své odpovědi generálům uznal, že si je vědom, že stanovisko celého národa je totožné se stanoviskem armády, že celý národ se chtěl bránit, on sám tuto možnost odmítl. Mimo jiné prohlásil: *"Na jatky národ nepovedu pro nějaké prázdné hrdinství."*

Proč Beneš kapituloval? Podle jeho vlastního záznamu o návštěvě generálů nechtěl vést národ na jatky "pro nějaké prázdné hrdinství". Stoupenci a obhájci bývalého prezidenta někdy citují některé pozdější Benešovy racionalizace jeho rozhodnutí. Buď, že chtěl zachránit mír, anebo očekával, že válka tak jak tak vypukne později. Jindy pouka-

zují na neuhájitelnost státních hranic a na číselnou převahu německé armády. Prý bychom bývali válku stejně nevyhráli a národ by jenom zbytečně krvácel.

Benešovo stanovisko, jak je generálům tlumočil, nebylo výsledkem mnichovské dohody. Když generálům své rozhodnutí řekl, ještě podepsána nebyla a čs. ministr zahraničních věcí se o jejích podmínkách dozvěděl až druhý den. Je nám nyní známo, že už v r. 1935 řekl Beneš britskému ministru zahraničních věcí A. Edenovi, že **on sám** nikdy do války s Německem nepůjde. Když pak Československo bylo osamoceno v kritickém roce 1938, Beneš poslal do Paříže ministra ing. Nečase s tajným posláním, aby si od francouzské vlády vyžádal nátlak na odstoupení pohraničních území. Nečasova mise měla zůstat utajena před čs. vyslancem v Paříži, dr. Štefanem Osuským, který se o ní dověděl až teprve dlouho po Mnichově od samotného ministerského předsedy Daladiéra, jak o tom referoval ve svém článku před lety publikovaném: "Na lži se budoucnost národa budovat nedá."

Z historie mnichovské krize víme, že politikové od krajní levice až po krajní pravici, včetně Gottwalda a Gajdy, žádali, aby se šlo do války a aby mnichovský diktát přijat nebyl. Je známo, že příslušník politického středu a člen čs. vlády Msgr. Jan Šrámek prohlásil, že je lépe padnout se ctí, než žít v otroctví. Přesto prezident mnichovský diktát přijal, ustavil novou vládu generála Syrového, aby kapitulaci provedla, a národ ubezpečil, že má plán. Později, jak se v lidovém podání říkalo, tím plánem byl aeroplán.

Otázka, která je předmětem této krátké úvahy, je, zda se mělo či nemělo bojovat. Měl pravdu Beneš, když nechtěl "vést národ na jatky" pro "nějaké prázdné hrdinství", anebo měli pravdu generálové, armáda a národ, který se chtěl bránit? Ti, kteří zdůrazňují morální význam národní obrany v životě národa a neblahé mravní důsledky poraženectví a kapitulanství, jsou někdy osočováni těmi, kteří nechtějí připustit možnost vítězství ve válce s Německem. Mohli jsme válku s Německem v r. 1938 vyhrát?

Z dokumentů a materiálů o spiknutí německých štábních důstojníků proti Hitlerovi víme, že se chystali Führera odstranit v případě, že by byl býval dal povel k provedení "zeleného plánu", který byl krycí legendou pro vojenský útok na Československo. Skupina německých

důstojníků generálního štábu nevěřila, že by německý útok na Československo mohl být úspěšný. Byla přesvědčena, že veřejné mínění v západních státech by přinutilo dotyčné vlády jít na pomoc napadenému Československu. Domnívali se, že se Československo bude bránit.

Dále, němečtí štábní důstojníci věděli, že československá armáda byla nejlépe vyzbrojenou a vycvičenou armádou na světě. Pohraniční pevnosti, budované po vzoru Maginotovy linie, by zabránily bleskovému útoku. Rovněž věděli, jak chabě vycvičená a ozbrojená byla armáda německá. Vždyť během "parádního pochodu" německých tanků do Vídně jich mnoho uvázlo na silnici.

Navíc důstojníci věděli o Hitlerových plánech a byli přesvědčeni, že Hitler byl šílenec, který by přivedl Německo do katastrofy. Proto se tito štábní důstojníci rozhodli spáchat na Hitlera atentát v případě, že by dal povel k útoku na Československo. V Mnichově však Hitler dostal, co chtěl, téměř bez rány. Důstojníci nyní vypadali jako spráskaní kluci, zatímco v Hitlerovi mnozí viděli politického a vojenského génia. Zbraně ukořistěné v Československu mu umožnily zahájit druhou světovou válku.

První republika vznikla proto, že se několik tisíc udatných mužů chopilo zbraní. Koncem května 1918 ruští legionáři rozhodli na sjezdu v Čeljabinsku neřídit se rozhodnutím profesora Masaryka, který trval na neutralitě a odzbrojení legií před odjezdem z Ruska do Vladivostoku. Rozhodnutí jet do Vladivostoku "vlastním pořádkem" znamenalo povstat proti bolševikům. Po výnosu Trockého z 25. května 1918 zastřelit každého Čechoslováka na magistrále, který bude mít u sebe zbraň, nastal boj na život a na smrt. Legionáři se rozhodli nekapitulovat, pustili se do boje s přesilou a během několika týdnů o nich věděl celý civilizovaný svět. Stali se pojmem.

Nebýt jejich povstání proti bolševikům, zahraniční odboj by byl býval neuspěl. Obsazením magistrály hrstka legionářů udivila celý svět. Proč? Protože odmítli kapitulovat a rozhodli se bojovat. Ač se prvých bojů o Penzu zúčastnilo jen několik tisíc legionářů, jejich povstání ukázalo slabost bolševiků. Podobně rozhodnutí bojovat na podzim r. 1938 mohlo ukázat slabost Hitlera a mohlo zabránit katastrofě.

Byla-li prvá republika ostrovem míru a demokracie, pak měla být hájena. Naše obrana nemusila trvat dlouho a mohla skončit naším vítězstvím. Ne proto, že by čs. armáda byla nepřemožitelná, ale proto, že v důsledku vnitropolitického vývoje v Německu největší hrozba míru, Hitler, mohl být odstraněn německými štábními důstojníky.

Na podzim r. 1938 jsme si mohli uhájit národní čest, svobodu, nezávislost a vysloužit si respekt celého civilizovaného světa. Habešané se bránili. Finové se bránili proti mnohonásobné přesile, my ne. Malý stát Izrael se dovedl ubránit několikanásobné číselné převaze, poněvadž se o to pokusil. My jsme se o to ani nepokusili, ač jsme měli moderně vyzbrojenou armádu. Od kapitulace v září 1938 cesta vedla ke Košicím v dubnu 1945 a k únoru 1948.

NÁRODNÍ POLITIKA, březen 1980

MNICHOVSKÁ PROBLEMATIKA

Dr. Josef Kalvoda

V mém článku "Bojovat, či nebojovat" otištěném v "Národní politice" (leden 1980) si zařádil tiskařský šotek. Za prvé, po vystoupení proti bolševikům ruští legionáři se stali nejenom pojmem, ale i **legendou.** Psalo se o nich s nadšením v Anglii, Francii a Spoj. státech. Za druhé, název článku dr. Štefana Osuského publikovaného v chicagské "Novině" - "Na lži se budoucnost národa budovat nedá" - vypadl ze sazby vůbec.

Ve svém článku dr. Osuský píše, že krátce po Mnichovu protestoval proti tvrzení pařížského časopisu "Le Temps", podle něhož ministerský předseda Daladier a zahraniční ministr Bonnet odcházeli 17. září 1938 do Londýna k poradě a měli už tehdy v kapse čs. souhlas k odstoupení výběžků Čech a jednoho milionu Němců obývajících tato území.

Ministerský předseda Daladier reagoval na Osuského protest tím, že si ho pozval do svého úřadu, kde mu dal přečíst záznam o rozmluvě francouzského vyslance v Praze De Lacroix s prezidentem dr. Benešem 16. září. Telegram z Prahy poslaný v polovině září 1938 byl pro Osuského velkým překvapením.

"V rozhovoru se dr. Beneš zmínil," píše dr. Osuský, *"že v r. 1919 na mírové konferenci byla řeč o tom, zdali sudetské kraje mají být postoupeny Německu. Na otázku francouzského vyslance De Lacroix, o jaký počet Němců a o jaké kraje se jednalo, dr. Beneš odpověděl, že šlo asi o 900.000 Němců a 8.000 čtver. kilometrů. Na otázku, o*

které oblasti se jednalo, prezident Beneš odpověděl, že jedna byla v severozáp. rohu Čech, druhá v severovýchodní části Čech a třetí při slezské hranici a na jih od výběžku kladského."

Když si Osuský přečetl celý De Lacroix telegram, tázal se ho Daladier, zda ví o tom, že před londýnskou anglo-francouzskou poradou konanou 18. září 1938, *"přišel do Paříže zvláštní posel z Prahy od prezidenta dr. Beneše s návrhem na řešení sudetské otázky. Autor návrhu důrazně žádal, aby francouzská vláda Osuskému nic nepovídala a nejednala s ním o tom. Daladier mě žádal,"* pokračuje Osuský, *"abych o věci s nikým nehovořil."* Pak pokračoval: *Když přišel na schůzi do Downing Street, 18. září, na které za Velkou Británii byli Chamberlain, lord Halifax a lord Hankey, lord Halifax jim sdělil obsah rozhovoru britského vyslance v Praze, Newtona, s prezidentem Benešem z 15. září, ve kterém se zmínil, že někteří sudetští Němci, žijící v oblastech jako Chebsko, by podle jeho názoru mohli být odloučeni od Československa bez ohrožení existence československého státu. A Beneš dodal, že v době mírové konference on sám nabídl v soukromých rozhovorech nebo v dopisech oddělení těchto krajů od Československa.*

V době Mnichova dr. Beneš poslal do Paříže, Londýna a Washingtonu cirkulární telegram, v němž přijal Mnichov a vysvětloval, že i pod odtrhnutí tzv. sudetského území bude Československo životaschopným státem a bude vhodným hospodářským celkem.

Existence tohoto telegramu byla Benešovi nemilá. Hned po invazi Francie v červnu 1944 chtěl poslat své důvěrníky do Francie, aby nalezli archív bývalého čs. vyslanectví v Paříži. Později čs. velvyslanec hlásil z Paříže do Londýna, že se "část archívu ztratila". Jak ve svém záznamu o oné události píše dr. Osuský, *"přirozeně to byla ona část, v níž byly dokumenty z doby mnichovské a onen telegram".*

Ač Jaroslav Dresler ve svém komentáři uvádí několik možných variant, které měl v době Mnichova na mysli Beneš, nezmínil se o oné nejdůležitější: Beneš se rozhodl postoupit sudetská území proto, poněvadž už během pařížské mírové konference (1918 - 1919) Beneš a Masaryk v soukromých rozhovorech s britskými a americkými diplomaty naznačovali, že by v Československu nemělo být tolik Němců, a že některé části pohraničí by mohly být připojeny k Německu.

Není nutno o této věci hledat důkazy v archívech. Nechce-li čtenář věřit Osuskému, který byl generálním tajemníkem čs. delegace na mírové konferenci v Paříži, může se o věci dočíst v pamětech Herberta Hoovera, člena americké delegace a pozdějšího prezidenta Spoj. států. V r. 1919 Francie měla zájem na pokud možno největším oslabení Německa, a proto podporovala požadavek historických hranic, jak to bylo oficiálním stanoviskem čs. vlády. (Spojenci tehdy ignorovali žádost čs. delegace o připojení Lužice a koridoru do Jugoslávie.)

V době Mnichova Beneš o možnosti vítězství ve válce ani neuvažoval, ač existovala. Nejenomže věděl o obavách západních mocností o možnosti rozšíření komunismu, ale také o tom, že viděli v Hitlerovi mnohem větší nebezpečí. Je přece známo, že Francie uzavřela smlouvu se Sovětským svazem proti Německu a nikoliv s Německem proti Sovětskému svazu.

V důsledku "velké čistky" byla sovětská armáda zdecimována a v cestě do střední Evropy stálo Polsko a Rumunsko. Beneš si toho byl vědom, a proto chtěl postoupit Podkarpatskou Rus Sovětům, jak to naznačil sovětskému velvyslanci v Anglii, Majskému, už v r. 1939, v době Hitlerova paktu se Stalinem. Chtěl mít se Sovětským svazem společnou hranici. Majský o tom píše ve svých pamětech a Beneš o tom referuje ve své korespondenci se Stalinem z r. 1945. Neměl tedy z komunismu strach. Reference k patřičným dokumentům si čtenář může vyhledat v mé knížce CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY.

Je rovněž známo, že po Mnichovu západní mocnosti nezískaly Stalina pro spolupráci proti Hitlerovi, poněvadž mu nechtěly dát volnou ruku v Pobaltí a jinde, zatímco Hitler byl ochoten se se Stalinem dohodnout o rozdělení nadvlády nad Evropou. Válka začala Stalinovým paktem s Hitlerem. Němci vpadli do Polska krátce po uzavření této smlouvy.

Ve spojitosti s Mnichovem se nevzpomíná na projev prezidenta Masaryka u příležitosti prvého výročí existence čs. státu, 28. října 1919. Řekl v něm, že byl proti intervenci Spojenců v Rusku a Maďarsku (což nebylo pravda a byla to polemika s dr. Kramářem, který pro intervenci byl) a hned poté prohlásil: ***"Každý národ musí v těžkých krizích pomoci sám sobě..."***

Během mnichovské krize si národ sám pomoci chtěl, ale Beneš na Masarykova slova nevzpomněl.

Nejpravděpodobnější variantou, které si Dresler byl vědom (viz jeho článek v N. P., říjen 1979), ale neuvedl ji, a na kterou Beneš zjevně nemyslil, byla: Rozhodnutí jít do války s Německem způsobí vnitropolitický převrat v Německu. Německá armáda svrhne Hitlera a nastolí dočasnou vojenskou diktaturu. Bude jednat s Československem a druhými sousedy a postupně se vojenská diktatura zmírní v jakýsi druh demokracie.

Beneš byl "největším Machiavellim své doby", napsal o něm jeho kancléř Smutný. Češi a Slováci se stali obětí jeho intrik. Beneš se nazýval realistou, ale realitu neviděl - struktura reality mu unikala. Byl to "malý český člověk" či "Čecháček", zatímco "bývalí Čechové statní junáci..."

I o Mnichovu je nutno psát pravdu. "Na lži se budoucnost národa budovat nedá!"

NÁRODNÍ POLITIKA, srpen - září 1980,
rovněž HLASATEL a NAŠE HLASY

PŘÍPAD "SAŠA"

Prof. Josef Kalvoda

Následující stať je překlad přednášky prof. Josefa Kalvody přednesené na sjezdu SVU v Clevelandě. Kopie přednášky si vyžádaly US State Department a některá dokumentační střediska ve Spoj. státech a v Evropě. Byla umístěna mezi

PAPERS AVAILABLE,

které vydává pro vládní a jiné činitele US Department of State, Bureau of Intelligence and Research.

Ačkoliv citace pramenů jsou v překladu vypuštěny, zájemci si je mohou vyžádat od autora této přednášky, jejímž podkladem je zčásti kapitola 13, "1968", jeho knihy

CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY,

kterou vydalo nakladatelství University Press of America v lednu 1978.

Velmi málo lidí žijících mimo Slovensko kdy slyšelo o Alexandru Dubčekovi předtím, než se stal prvním tajemníkem Komunistické strany Československa v lednu 1968. O několik let později, po krátké slávě, jeho jméno upadlo v zapomenutí a objevuje se jenom někdy jako symbol "Pražského jara" a "socialismu s lidskou tváří".

Literatura vztahující se ke krátké kariéře Dubčeka a událostem v Československu v roce 1968 je velmi rozsáhlá. Přesto však není možno napsat "definitivní" studii o "Pražském jaru" a Dubčekově roli

v něm, protože události oněch dnů se ještě stále rozvíjejí. Rovněž i interpretace dubčekovského fenoménu budou nejednotné v důsledku předsudků autorů a nedostatku nezvratných důkazů. Koneckonců archívy komunistických stran zemí komunistického bloku a soukromé dokumenty funkcionářů komunistických stran nejsou přístupné. Není možno, z důvodů politických, osobních, bezpečnostních a jiných, získat záznam o rozhovoru, odhalující, proč se Dubček vyšinul a proč padl.

Jako jeden z těch, kteří opustili Československo z politických důvodů v r. 1948 a po dvaceti letech přišel zpět na návštěvu, sledoval jsem velmi pozorně vývoj a události v zemi, z níž pocházím. Z pozorování a rozhovorů s lidmi v Sovětském svazu a v Československu během léta 1968 přišel jsem k závěru, že Sověti měli vojenské a strategické zájmy v Československu. To však nevysvětluje pád Novotného, vzestup Dubčeka, drsné metody Sovětů a neslavný konec Dubčekovy kariéry.

Dvě otázky přichází na mysl: Proč byl Antonín Novotný, první tajemník Komunistické strany Československa, nahrazen Dubčekem v lednu 1968? A proč Sověti použili takových drastických prostředků k dosažení svých cílů?

Klíč k zodpovězení první otázky lze nalézt v několika oficiálních prohlášeních. Gustav Husák, vůdce znova "posovětizované" Komunistické strany Československa, který v dubnu 1969 vystřídal Dubčeka jako prvý tajemník strany a který vyslovil souhlas se sovětskou invazí, jakožto nezbytnou k záchraně socialismu v Československu, prohlásil v srpnu 1969, že v zemi byla téměř "desetiletá krize" a že republika "sklidila to, co Novotný sel během téměř deseti let..."

Oficiální prohlášení Komunistické strany Československa o krizi, datované prosinec 1970, viní za tuto krizi Novotného, který správně neprovedl direktivy 13. Kongresu strany konaného v roce 1966. Tento dokument vytýká Novotnému, že dovolil ideologické odzbrojení strany, že dovolil obnovení zbytků buržoazních názorů, pronikání pravicového oportunismu do strany a že dostatečně nezdůrazňoval nutnost vzdělání straníků a ostatních pracujících v duchu marx-leninismu. *"Teoretická práce ve straně byla zanedbávána po mnoho let a trpěla povrchním formalistickým postojem k ideologické práci mezi*

členy strany. I takové teoretické instituty strany jako Historický institut KSČ, Vysoká škola stranická a Institut politických věd už dlouho před rokem 1968 byly nositeli mnohých revizionistických koncepcí."

Tento dokument rovněž vznáší obvinění, že v červnu 1967 byl udělán veřejný pokus *"ustavit revizionistický, protistranický a protisocialistický program"*. Jednalo se o *"projevy organizované pravicovými skupinami spisovatelů kolem A. J. Liehma, P. Kohouta, M. Kundery, K. Kosíka, L. Vaculíka a J. Procházky na 4. kongresu spisovatelů, s cílem zajistit veřejnou podporu pro tento program"*. Jaký postoj Novotný zaujal k této a podobným situacím? Dokument strany říká: *"Novotný... neměl naprosto žádné cítění pro konceptuální práci, bez rozdílu odmítl kritické hlasy a nerozlišoval mezi dobře míněnou kritikou a pravicovými útoky. Často zaujal mnohem ostřejší postoj proti těm silám, které se snažily vytvořit zdravou situaci ve straně, než proti pravicovým živlům. Namísto, aby se postavil v čelo marx-leninského směru, objektivně brzdil úsilí strany docílit tvořivé aplikace usnesení 13. kongresu, ideologické a akční jednoty a upevnění vedoucí role strany."* Tento dokument rovněž tvrdí, že Novotný byl nedůsledný, jednostranný, neřídil se zásadou "kolektivního vedení", byl domýšlivý, subjektivní, posedlý slavomamem a podezíravý. Jeho povaha a "nekritický postoj" některých jeho blízkých spolupracovníků byly mezi důvody, pro něž *"úsilí nalézt cestu z dané situace a aktivovat Stranu se soustředilo na otázku jeho odchodu z vedoucí funkce ve straně"*.

Zjevně byl příliš "liberálním" pro Moskvu a stoupence skalní linie v Komunistické straně Československa. Přitom Novotný byl rovněž nudný aparátčík, který si znepřátelil mnoho lidí během svého dlouhého funkčního termínu a neuspokojil požadavky pokrokových sil ve straně a těch, kteří toužili po větší svobodě. Zhoršení ekonomické situace v Československu bylo mu rovněž dáváno za vinu. Tudíž lidé, kteří naléhali na jeho odchod z veřejného života, nebyli stejného ideologického směru, byli proti němu z rozdílných, často i opačných důvodů. Potom byl vybrán Dubček za nástupce Novotného a Moskva s tímto výběrem souhlasila.

Výběr vůdců v zemích sovětského bloku není ponechán náhodě. Je známo, že Leonid Brežněv, vůdce Komunistické strany Sovětského svazu, během své návštěvy Československa v prosinci 1967 strávil,

k nelibosti Novotného, více času s Dubčekem než s ním. Ale nejdůležitější důvod k odchodu Novotného byl asi vynechán z výše citovaného dokumentu: **Sověti chtěli mít v Československu svoje vojenské posádky.**

V roce 1966 se konaly vojenské manévry Varšavského paktu ("Operace Vltava"), které znovu ukázaly zeměpisnou důležitost Československa v sovětském vojenském plánování. Sovětské strategické zájmy vyžadovaly přítomnost spolehlivých sovětských jednotek v Československu. Novotnému bylo navrhnuto, aby požádal o umístění menších sovětských útvarů v západní části Československa, a on, údajně, onen návrh zamítl.

Vybrání "našeho Saši", jak Brežněv říkal Dubčekovi, za nástupce Novotného v lednu 1968 bylo zapříčiněno spíše asi sovětským přáním zbavit se Novotného, než hříchy, z nichž byl později obviňován. Poněvadž nemohl být nadále kontrolován a nebyl ochoten vykonávat politiku diktovanou sovětskými strategickými zájmy v Československu, přestal být užitečným "v systému, v němž všechno lze manipulovat", jak to vyjádřil český filozof Karel Kosík.

Ačkoliv Sověti mohli mít několik příčin k jejich akci v srpnu 1968, Dubčekovo vlastní přiznání v září 1968, že on a jeho soudruzi podcenili sovětské "strategické zájmy" v Československu, potvrzuje teorii, že Sověti měli vojenské a strategické důvody k invazi.

Neochota Novotného pro umístění sovětských vojáků v Československu byla více než dostatečnou příčinou pro sovětské neoficiální schválení kampaně proti Novotnému jeho soudruhy v prosinci 1967 a v lednu 1968. V oné době Dubček se jevil vhodnější osobou k provedení sovětských záměrů v Československu.

Je známo, že Dubček žil nějaký čas v Sovětském svazu a navštěvoval Vysokou stranickou školu v Moskvě. Na 13. kongresu Komunistické strany Československa, konaném v r. 1966, Dubček pronesl silně protizápadní řeč a naléhal na "nepřetržitou bolševizaci" KSČ v tradici Klementa Gottwalda, prvního komunistického prezidenta v Československu. Když se Dubček stal novým vůdcem Komunistické strany Československa, v řeči na oslavu dvacátého výročí komunistického vítězství v únoru 1948, přednesené v Praze v únoru 1968, formuloval principy "pravověřícího" a speciálně se zmínil o nutnosti provedení

úkolů vytyčených 13. kongresem KSČ konaném v r. 1966. Na oslavě byli přítomni hodnostáři zemí sovětského bloku, včetně Brežněva, a při této příležitosti se Dubček zmínil o své konferenci se sovětským vůdcem v Moskvě 29. ledna 1968, na které, nepochybně, padlo rozhodnutí zničit moc Novotného ve státním a stranickém aparátě.

Protože po uvolnění cenzury v Československu velká část žurnalistických útoků se soustředila na Novotného, je možno se domnívat, že původním důvodem k tomu, aby byla dána volná ruka komunikačním prostředkům, bylo odstranění lidí Novotného ze stranické a státní administrativy. Po ochutnání jablka svobody se komunikační prostředky nespokojily jen s kritikou Novotného a jeho kamarádů, ale začaly kritizovat samotný systém, a to se muselo eventuálně znelíbit Sovětům, jak se i stalo.

Začátkem května Dubček navštívil Moskvu a Sověti s ním diskutovali otázku, zda ponechat v Čechách některé své jednotky, které se měly zúčastnit vojenských cvičení konaných v červnu v Československu. V polovině května přijela vojenská sovětská delegace do Československa, aby jednala o stejné věci. V této době už ale čs. tisk začal zdůrazňovat naprostou suverenitu, nezávislost a neintervenování v domácích záležitostech. O sovětském zájmu umístit v Československu některé své vojenské jednotky referoval v dubnu a květnu intenzivně německý a francouzský tisk a československí a sovětští mluvčí popřeli, že takový úmysl existuje.

Po červnových vojenských manévrech některé ze sovětských vojenských jednotek váhaly opustit zemi a otázka umístění sovětského vojska v Československu se stala jablkem sváru mezi oběma státy. Po časovém odstupu se zdá, že 15. červenec 1968 byl kritickým pro historii "Pražského jara" a kariéru Alexandra Dubčeka. Ústřední výbor Komunistické strany Československa byl veřejně varován vůdci pěti komunistických stran, kteří se sešli ve Varšavě. Jejich prohlášení obsahovalo už podstatu toho, co později bylo známo jako Brežněvova doktrína, jejíž původ však lze odvodit už ze spisů a akcí Leninových, Stalinových a Chruščovových.

Protože předsednictvo Ústředního výboru KSČ hlasovalo proti účasti Československa na varšavské poradě, Dubček se tam nedostavil, aby nedal Brežněvovi příležitost nutit jeho delegaci k souhlasu s po-

necháním částí sovětského vojska po manévrech v Československu. V této době už Brežněv musel vědět, že se v "našem Sašovi" přepočítal. Téhož dne, 15. července, generál-poručík Václav Prchlík měl v televizi tiskovou konferenci, o které ale denní tisk nereferoval. Generál poznamenal, že patnáct dní po skončení vojenských manévrů části sovětského vojska se stále ještě zdržovaly v Československu, a to v přímém rozporu s prohlášením maršála Jakubovského, že odejdou. Prchlík odmítl varšavskou konferenci a veřejně prohlásil, že ve Varšavské smlouvě neexistuje provisorium, které by dávalo právo kterémukoli členu arbitrárně umístit či ponechat vojenské jednotky na území druhých členských států. Naléhal, že stát nesmí dovolit znásilnění své státní suverenity a vměšování se do jeho vnitřních záležitostí.

Za toto prohlášení byl Prchlík napaden sovětským tiskem a po sovětském protestu Dubček zrušil 8. oddělení Ústředního výboru KSČ, v jehož čele od ledna 1968 stál Prchlík, čímž ho zbavil klíčové pozice v armádě. Odvolání generála Prchlíka dokumentuje, že Dubček vyhověl moskevské žádosti a že odmítl jít cestou, která by mohla vést k nezávislosti na Moskvě. Odstranění Prchlíka, který naléhal na vedoucí Komunistické strany Československa, aby odporovali sovětským nátlakům a připravili zemi na možnou sovětskou vojenskou akci, zajistilo, že Sovětské a další armády bloku se nesetkaly s ozbrojeným odporem během invaze.

Stručně řečeno, Sovětský svaz se snažil dosáhnout svých vojenských a strategických cílů v Československu během jara a léta 1968. Veřejné mínění a lidé kolem Dubčeka na něho naléhali, aby odporoval sovětské žádosti o umístění jejich jednotek v zemi a aby trval na "národní suverenitě". Poněvadž Dubček "nespolupracoval", Sověti se rozhodli dosáhnout svého cíle pomocí invaze, ač tím utrpěli politickou ztrátu.

Dubček měl jiné možnosti, než jen tu, kterou zvolil. Mohl přijmout radu generála Prchlíka, zmobilizovat zemi pro eventuální odpor a použít hrozbu vojenského konfliktu jako obrany proti sovětské invazi. Anebo, v případě nutnosti, dát povel ozbrojeným silám odporovat armádám Varšavského paktu. Prchlíkův návrh byl zamítnut vedením Komunistické strany Československa z toho důvodu, že by to byl projev neloajálnosti k Sovětskému svazu, ne-li provokace. Odmítnutí Prchlíkova návrhu a nekonání žádných opatření proti možné sovětské invazi ukazuje, že ani Dubček, ani strana nezamýšleli nastoupit cestu, která by mohla vést k nezávislosti země na Sovětském svazu.

Dubček se mohl rozhodnout pro jinou možnost. Mohl dát souhlas k požadavku Sovětů ponechat po manévrech některé z jejich jednotek v Československu. Avšak "populární" Dubček nemohl udělat to, co "stalinista" Novotný odmítl, totiž, nemohl souhlasit, aby Sověti měli své vojsko v Československu. Tak se Dubček vzdal obou realistických možností: buď se stát kolaborantem anebo vůdcem národních sil, který se postavil proti Moskvě.

V říjnu 1968 Dubček zničil svoji vlastní integritu a populární představu člověka hájícího nezávislost Československa, když dal souhlas k smlouvě o "dočasném" umístění sovětských jednotek v Československu. Jejich trvalé umístění bylo zajištěno smlouvou z května 1970, zahrnující podstatu Brežněvovy doktríny. Říká se v ní, že obrana socialismu je společnou mezinárodní povinností všech socialistických zemí. Rovněž i formalizuje trvalé umístění sovětského vojska v Československu a povinnou konzultaci jeho vlády ve věcech mezinárodní politiky. Tak Dubček pomohl uvést v život "normalizační proces" v Československu.

Věděl Dubček o sovětském plánu invaze Československa? Odpovědi na tuto otázku jsou rozdílné. Deset dní před sovětskou invazí příslušník československého intelektuálního zřízení odpověděl na moji otázku *"Co soudíte o teorii, že Sověti plánují invazi Československa?"* následovně: *"Pane kolego, to, co nazýváte teorií, je skutečnost, je to fakt."* Je těžko věřit, že Dubček nemohl vědět o sovětských přípravách k invazi. Ve své naivnosti nejspíše ale nechtěl věřit, že by mu Brežněv mohl něco takového udělat.

Jádrem věci zdá se být Dubčekova naivnost a jeho neznalost marx-leninské mocenské politiky, metod a operačního postupu Sovětů. V červenci 1968, když Dubček byl na vrcholu své popularity jak doma, tak i v cizině, brilantní politický přítel a pozorovatel žijící v Praze mi řekl: *"Dubček je průměrný člověk, s nímž bych nechtěl mít intelektuální rozhovor, poněvadž by byl velmi nudný. Vynesla ho vlna času."* Krátce poté jiná vlna, přicházející z východu, Dubčeka smetla.

HLASATEL, 9. ledna 1981

SETKÁNÍ
S PROFESOREM KALVODOU
Libor Brom

Setkání s vynikajícím historikem našeho křesťanského exilu je nespornou událostí. Každé slůvko je obezřetně váženo a encyklopedicky rozebíráno. Za každou společenskou složkou se odkrývají hory a údolí dějinných příčin. Každé jméno vyvolává zamyšlení nad pravdou a legendou. Posledním námětem před samotným rozloučením na letišti byl Masaryk. Ale nebylo času. Místo očekávaného rozboru historicko-politických stanovisek "Otce národa" a "Prezidenta - osvoboditele" dostala se nám narychlo hrst zásadních myšlenek z Kalvodova výzkumu při přípravě knihy o původu Československa a do rukou jeho krátká studie o Masarykovi v Americe v roce 1918.

Stanovisko profesora Kalvody ke všemu, i k osobnosti Masaryka, je vědecky nezávislé a tvrdě kritické. Není ani pro Masaryka, ani proti Masarykovi. Národní legenda nám praví například, že to byl Masaryk, jenž krok za krokem přesvědčil prezidenta Wilsona a sekretáře Lansinga o tom, že je nutno přijmout program rozložení Rakouska-Uherska a zřízení nezávislého Československa. Profesor Kalvoda přináší ve své studii důkaz, že tomu tak nebylo. Administrativa Spojených států se rozešla s Rakousko-Uherskem z důvodu národních zájmů, a tento neměl nic společného s Masarykem. V pravdě *"Masarykovo naléhání na poskytování podpory bolševikům a jejich uznání*

jako de facto vlády v Rusku učinilo věci zřízení Československa více škody než dobra", praví dr. Kalvoda v závěru své práce, přeplněné fakty a dokumenty. Právě naopak, říká, bylo to protibolševické povstání legií, tedy porušení Masarykovy neutralitní politiky legiemi a jejich boj proti bolševikům, který vytvořil ve Spojených státech ovzduší příznivého veřejného mínění a uznání Česko-Slovenské národní rady jako válčící strany. Toto uznání bylo však poskytnuto jen tehdy, když Masaryk schválil akci legií a začal naléhat na masivní americkou a spojeneckou intervenci v Rusku. Také Masarykovo naléhání na finanční podporu pro československou vládu, v jejímž čele by byl, bylo marné a úvěru pro československou vládu bylo dosaženo až po prohlášení nezávislosti "lidmi 28. října" v Praze, kteří uznali Masaryka jako prezidenta. Navíc, byla to tato nová pražská vláda v čele s dr. Karlem Kramářem, která zajistila hranice Čech, Moravy a Slovenska a postavila Pařížskou mírovou konferenci před fait accompli.

Profesor Kalvoda podtrhuje ve své studii, že nikdo nepopírá zásluhy Masaryka a Wilsona o zřízení Československa. Ale nebyla to především propaganda Masaryka a jeho lidí v exilu, nýbrž protibolševický boj legií v Rusku, který podnítil uznání českých aspirací na nezávislost, uzavírá profesor Kalvoda.

Budoucí výzkum profesora Kalvody nutno očekávat s napětím. Je to věkem zralý muž, oddaný vědě a ne politice, pravdě a ne dočasným zájmům, duchovní konstantě dějin a ne hmotným povrchnostem přechodných časů. Československý exil, zamořený legendami a ideologiemi, bude se muset vyrovnat s Kalvodovým neúprosným zanícením pro prostá fakta.

Pro nás v tomto okamžiku zbývá jen politování, že jsme nemohli udělat více, než dotknout se setkání s historikem a politickým vědcem dr. Kalvodou tak zběžně, jak je to jen v denních novinách možné.

HLASATEL, 23. ledna 1981

DOPIS RADĚ SVOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA

Alois Rozehnal

Vážený pane předsedo,

Rada svobodného Československa oznámila v tiskové zprávě IV/18 ze 4. září 1978, že schůze předsednictva přijala jednomyslně toto prohlášení:

Předsednictvo Rady svobodného Československa se na svém zasedání v New Yorku 2. září 1978 zabývalo posledním útokem člena zastupitelstva dr. Aloise Rozehnala a došlo k závěru, že tvrzení dr. Rozehnala se nesrovnávají se skutečností a že jeho výklady a invektivy odmítá.

Tragický omyl spočívá v pletení pojmů a ztotožňování osobní funkce s věcnou organizací RSČ, stejně jako je tomu při ztotožnění Komunistické strany Československa s organizací státu. Odůvodněná kritika vždycky směrovala proti zneužívání funkcí jednotlivců a nikdy proti politické instituci čs. exilu, u něhož dosud šlo o očistu od tohoto rakovinového vředu a o záchranu demokratického rázu této veřejnoprávní instituce. Oprávněná kritika nebyla však nikdy vyvrácena, nýbrž jenom překroucena na útoky a invektivy.

Nespravedlivé odsouzení v nepřítomnosti (in absentia) je v rozporu s mezinárodně uznávanou zásadou trestního řízení o slyšení druhé strany (audiatur at altera pars) a se stanovami, podle nichž jsou příslušné k projednávání věcí jiné orgány RSČ (čestný soud, zastupitelstvo), a nikoliv nezákonný orgán předsednictva.

Stejného omylu směšování funkce a instituce se znovu dopustil dr. Boh. Bunža, který na schůzi zastupitelstva RSČ, konané ve dnech 24. - 25. února 1979 v New Yorku, *"zdůraznil nutnost ukončení polemiky s dr. Rozehnalem, která nikomu neprospívá"*. Nikdy nešlo totiž o to, aby kritika prospívala někomu - jednotlivci, nýbrž aby prospívala něčemu - instituci.

Stěžejní zásadou demokracie je nesouhlas, o němž francouzský filozof Francois A. Voltaire prohlásil: *"Tisíckrát nesouhlasím s tím, co říkáte, ale vždy se budu bít za to, abyste mohl projevit svůj názor."*

Nikdo se nezastal této základní pravdy a nikdo ji nepopřel, tím méně vyvrátil. Lhostejnost je předchůdcem každé diktatury, ať individuální despocie, nebo kolektivní oligarchie. Zde však nejde o osobní věc, neboť urážka na cti nedosahuje výše mého opovržení. Zde jde o obecně platnou svobodu projevu, která se netýká jenom mě, nýbrž každého člena RSČ a navíc každého čs. uprchlíka, který musel opustit svou vlast pro nedostatek této svobody.

Svoboda projevu a diskuse (statutární účast na rozhodování) se upírá nejen jednotlivým členům, ale i celým kolektivním orgánům Rady svobodného Československa. Výkonný výbor má obstarávat agendu RSČ (čl. II., III., IIX.), ale je bezmocný. Od své poslední schůze skoro před rokem (15. - 16. března 1980) nebyl svolán ani před poslední schůzí zastupitelstva (15. - 16. listopadu 1980). Upadající zastupitelstvo má být vrcholným orgánem (čl. VI., IX.), ale je mu upíráno právo volit. Na poslední schůzi bylo na programu doplnění zastupitelstva, ale doplňovací volby byly provedeny dříve, 20. října 1980 písemně (per rollam) a bez diskuze s porušením stanov (čl. XVIII.).

Proti těmto bezmocným orgánům stojí všemocné předsednictvo, jež nemá vůbec opory ve stanovách (čl. XV.). Od doby převratu v roce 1974 se považují jeho funkce za dědičné osobní léno, jež se uděluje a rozšiřuje na ochotné spolupracovníky této oligarchie. (Rukopis studie: Cíle oligarchie Rady str. 2, 11.)

Převrat z roku 1974 v čs. exilu a převrat z roku 1948 v čs. vlasti mají styčný bod komunismu: Doma byl komunismus uveden do Květnové ústavy z roku 1948, v exilu byl v roce 1974 vypuštěn ze stanov boj proti komunismu. Když nepřicházela odpověď z RSČ, byl zahájen boj v čs. exilovém tisku. Tři léta trval tento boj, než se dostalo toto ustanovení zpět do stanov (čl. II). Později bylo tvrzeno, že bylo vypuštěno na přání State Departmentu ve Washingtonu, ale dostalo se zpět do stanov po veřejném pozdvižení čs. exilu.

Propaganda RSČ se šíří a hrozí: Ticho - ať to komunisté neslyší. Ale komunisté jsou informovaní přímo od RSČ, která po převratu v roce 1974 stanovila zásady koordinace. V Austrálii na čs. hudebním festivalu, v Americe na slavnosti Čs. letecké společnosti vystupují zástupci čs. režimu, s nimiž jednají zástupci čs. exilu.

Propagandista dále tvrdí: Diskuze nakonec k ničemu nevedla a je pokládána za nezajímavou a zbytečnou.

Pravdu má, že diskuze k ničemu nevedla, ale jen v RSČ, kde nebyla zjednána náprava. Nemá však pravdu, že diskuze byla nezajímavá a zbytečná pro všechny členy RSČ a pro čs. exil, který potřebuje být informován. Chyba propagandisty spočívá ve směšování politiky a práva. Politika je různá podle požadavků politických stran (socialistických a nesocialistických, liberálních a konzervativních, ideologických a oportunistických); použití a výklad práva může však být jeden, neboť o něm se nehlasuje jako v národních výborech podle socialistické většiny a politického profilu odpůrce či oprávněného. (Rukopis studie: Politické strany, str. 3, 23.)

Nedbání vlastního práva (stanov) vede k polarizaci, antagonismu a rozkladu, který končí hromadným vystupováním z RSČ z důvodů, jež uvádí dr. Rudolf Ch. Krempl:

Polemika vedená v exilovém tisku mezi dr. Rozehnalem a RSČ dosvědčuje, že v RSČ není opravdu dobrá vůle pro zjednání nápravy a respektování základních demokratických principů a metod. (Dopis z 21. 2. 1979.)

Svoboda projevu je nutná jak v zájmu RSČ a každého jejího člena,

tak v zájmu celého čs. exilu. Z těchto důvodů proto

ž á d á m

1) aby v přiměřené lhůtě do 31. března 1981 bylo zrušeno naříkané rozhodnutí Rady svobodného Československa z 2. září 1978 a

2) aby jeho zrušení bylo uveřejněno stejně jako bezprávné odsouzení.

Po marném projití této lhůty

v y s t u p u j i

z Rady svobodného Československa, neboť bez sjednání nápravy není možné

a) usilovat o obnovu svobodné, nezávislé a demokratické Československé republiky (čl. II. stanov z 5. - 6. listopadu 1977);

b) vykonávat právo kontroly plnění převzatých právních závazků a právních norem ve prospěch celého čs. exilu, stejně jako Charta 77 žádá kontrolu plnění právních předpisů ve prospěch všech čs. občanů (Czechoslovak News letter V-6/45 z června 1980);

c) vykonávat právo na svobodný názor a jeho vyjádření.

(Charta lidských práv z 10. prosince 1948, čl. 19)

S krajanským pozdravem

Alois Rozehnal

STUDIE (Řím), č. 74, roč. II, 1981

PAMĚTI - PUBLIKOVANÉ I NEPUBLIKOVANÉ

Josef Kalvoda (Avon - USA)

Historie a politika nejsou exaktní vědy, a to je jedním z nejdůležitějších důvodů k názorovým rozdílům jak mezi historiky, tak i politology. Specialisté společenských nauk používají nedokonalé instrumentality, prostředky, metody a výrazy k objasnění reality minulé a přítomné. Jako druzí jsou rovněž lidé neperfektní a chybující. Mezi materiálem, který mohou použít ve svých studiích, je memoárová literatura. Ta má svoje přednosti i nedostatky. Může být zdrojem informací, které dokumentárně nebyly nikde zachyceny, anebo může být náhražkou za nedostupné či zničené dokumenty. O nedostatcích "pamětí" bude zmínka později.

Mezi těmi, kteří měli účast na událostech dalekosáhlého historického významu a kteří zaznamenali svá pozorování, názory, důvěrná sdělení vlivných osob a někdy i informace senzačního rázu, byl Winston Churchill, jehož knihy vyšly po druhé světová válce, a Lloyd George, jehož paměti z pařížské mírové konference v r. 1919 byly publikovány před druhou světovou válkou. V Československu byly nejznámější spisy pamětního rázu prvých dvou prezidentů, Tomáše G. Masaryka a Eduarda Beneše. Poněvadž oba vydali své memoárové svazky během svých politických kariér, z pochopitelných důvodů mnoho věcí v nich bylo jenom napověděno, nedopověděno a vynecháno.

Paměti či vzpomínky jsou obvykle psány subjektivně. Paměť autora nemusí být vždy spolehlivá a často jeho interpretace minulých událostí je ovlivněna pozdějším vývojem, a proto některá fakta zamlčuje, anebo bagatelizuje. Nelze proto všechny informace ze vzpomínkových literatur přijímat nekriticky; musí být korigovány srovnáváním s informacemi z jiných zdrojů.

Jako malý příklad lze uvést informaci z "Pamětí" dr. Eduarda Beneše. Beneš píše, že plukovník František Moravec navštívil Moskvu v r. 1938 a že při této příležitosti byla uzavřena dohoda o výměně vojenských a zpravodajských informací mezi Československem a Sovětským svazem *(1)*. Moravec však říká, že navštívil Sovětský svaz v r. 1936 a že jeho rozmluvy s příslušníky sovětské vojenské tajné služby se týkaly výzvědné práce proti Německu a výměně informací *(2)*.

Benešovo sdělení nemůže být správné, poněvadž v důsledku ujednání v r. 1936 sovětské NKVD použilo československých služeb při dopravování sovětských agentů do Španělska už koncem r. 1936, jak o tom píše přímý účastník události - Moravec *(3)*.

Ač se v r. 1941 Moravec netajil před Benešem svojí nedůvěrou k sovětům, dokazoval současně, že nebyl "protiruský" a že *"byl první, kdo s nimi navázal zpravodajský styk a jemu prvnímu Rusové ukázali v Moskvě své zpravodajské tajnosti" (4)*. Moravec dodal, že Beneš a lidé kolem něho se domnívali, že se s Ruskem "dá něco udělat", avšak vždy se zklamali.

Naproti tomu ve svých "pamětech" Moravec zdůrazňuje, že během své návštěvy Sovětského svazu v r. 1936 a později on a jeho spolupracovníci dali Sovětům mnoho informací o německé armádě, zatímco "Rusové" se revanžovali jen velmi nepatrně. Během další spolupráce se Sověty jim Moravcova organizace dodala požadované informace a pomoc, ale nic za to jako protislužbu nedostala *(5)*.

Lze poznamenat, že Benešovy "Paměti" byly psány v době jeho spolupráce se Sověty (1946 - 1947), zatímco Moravcova knížka byla napsána mnohem později, po dlouholetém Moravcově pobytu v exilu.

Mnoho čtenářů je nepochybně obeznámeno s jinými memoárovými publikacemi příslušníků prvního a druhého odboje, účastníků Pražského jara a bývalých politických vězňů. Ale málo jednotlivců žijí-

cích jak v Československu, tak i v zahraničí, ví, že existují "paměti", které nebylo možno publikovat buď proto, že to čs. vláda nedovolila, anebo že jejich rozsah je důvodem k jejich nepublikovatelnosti. Do této kategorie patří memoárové rukopisy ruského legionáře generála E. Kadlece, bývalého konzula čs. státu ve Spojených státech Františka Kopeckého a redaktora R. Kopeckého.

Je nutno zdůraznit, že účelem tohoto článku není zhodnotit či podrobně analyzovat "paměti" lidí významných i méně významných, mající vztah k naší historii a politice, ale pouze vyprovokovat čtenáře k zamyšlení nad těmi několika informacemi z memoárové literatury naznačujícími nutnost zrevidovat interpretaci některých důležitých událostí v národním životě, anebo vrhajícími nové světlo na prostředí, v němž žijeme. Dále, literatura citovaná v tomto článku není "nejdůležitější", ať už z toho či onoho hlediska, a není uspořádána chronologicky. Začíná třetím exilem.

Vzpomínková literatura psaná bývalými špióny je často senzačního rázu a čtenář má nesnadný úkol oddělit fikci od pravdy a platnou informaci od propagandy. Může však být stimulací k hledání pravdy a dokumentace, která buď potvrzuje, anebo vyvrací sdělení či názor autora.

V r. 1970 byla v Praze vydána knížka-pamflet pojednávající o činnosti Michala Pánka (Pátka), který se stal místopředsedou čs. Hnutí křesťansko-demokratické mládeže v Německu a který spolupracoval s jednou zpravodajskou organizací. Byl "Sedmnáct let československým agentem na Západě", jak nám říká název knížky *(6)*. Mnozí z poúnorových (1948) emigrantů v ní poznají některé známé postavy.

Hlavním přínosem tohoto pamfletu je, že nám říká o komunistických agentech mezi námi, ač na ně není možno ukázat prstem. "Důkaz" o své existenci obyčejně mohou provést jen sami, když to ohlásí po svém návratu domů, anebo když "zvolí exil".

Když se Pátek-Pánek vrátil do Prahy, měl tiskovou konferenci. Na otázku, čeho se bál nejvíce, když byl po sedmnáct let agentem dvojí tváře, Pátek odpověděl: *"Chytrých, inteligentních lidí, o nichž jsem věděl, že dovedou logicky myslet, kombinovat..."* Dodal, že takových lidí bylo v jeho okruhu málo a že k nim "nepatřila většina Američanů" *(7)*.

Schopnost logicky myslet, kombinovat - dát dvě a dvě dohromady - je nutná nejenom k odhalení špiónů, ale i k rozpoznání fikce od reality. V hledání pravdy o přítomnosti a minulosti je nutno mít ještě jednu další vlastnost: statečnost. Kolik lidí má však odvahu psát pravdu, i když to znamená jít proti proudu, odhalit legendy a pokácet modly?

Ladislav Bittman, jenž byl majorem čs. výzvědné služby a je autorem knihy *The Deception Game (8)* (Podvodná hra), uvádí celou řadu skutečných případů, v nichž mistři klanu ovlivnili svojí propagandou západní veřejnost. V prvé polovině let šedesátých byla jejich nejúspěšnějším podnikem "Operace Neptun". Pomocí falšovaných dokumentů "objevených" v jednom jezeře na Šumavě čs. zpravodajská služba, ve spolupráci se sovětskou, snažila se dokumentovat zrození neonacismu v Západním Německu. Čtenář novin se asi na onu kampaň pamatuje.

Bittmanovo svědectví nám napovídá, jak se naivní lidé, mezi něž patří i někteří politikové, novináři a profesoři, mohou stát obětí komunistické propagandy šířené disorganizačními odděleními zpravodajských služeb sovětského bloku. Věci nejsou vždy takové, jak se zdají být, říká Bittman. Pravda není vždy samozřejmá, právě naopak, je ji nutno hledat a odhalit.

Viděno *sub specie aeternitatis* pravda Páně zvítězí: v krátkodobém časovém úseku však propaganda budovaná na lži může být úspěšnější než odhalování často nepříjemné reality. Proč? Mnoho lidí se oddává snění, žije zbožnými přáními a věří tomu, co jim lichotí a čemu věřit chce.

"Paměti" generála E. Kadlece nebylo dovoleno publikovat v letech třicátých, protože se v nich příznivě vyjádřil o svém bývalém nadřízeném v ruských Legiích, kapitánovi (později generálovi) R. Gajdovi a o jeho roli ve vystoupení Legií proti bolševikům. Zdůraznil v nich také politickou důležitost vojenské akce Legií, kterou tehdejší prezident, dr. Beneš, ve svých "pamětech" bagatelizoval. V politickém klimatu existujícím po druhé světové válce v Československu bylo publikování pamětí ruského legionáře vyloučeno.

V druhé polovině let třicátých čs. ministerstvo zahraničních věcí zakázalo publikování "Pamětí" Františka Kopeckého, o němž asi má-

lokterý čtenář kdy slyšel. Když začala první světová válka, František Kopecký byl úředníkem na rakousko-uherském generálním konzulátě v New Yorku. Kontaktoval Emanuela V. Vosku, který organizoval zpravodajskou síť ve Spojených státech, a během spolupráce s Voskou mu dodal informace a dokumenty takového rázu, že Voskův nadřízený, britský námořní atašé ve Spojených státech Gaunt napsal Voskovi v prosinci 1915, že jednou poukáže na to, "jaké velkolepé dílo" Voska vykonal a "jakou slavnou úlohu" hrál "pro náš zdar" *(9)*. (Tento Kopecký *nebyl* totožný s Františkem Kopeckým z Londýna, který patřil do Voskovy zpravodajské skupiny a který oficiálně vedl čs. výbor v Anglii.)

V záznamech a dokumentech britské zpravodajské služby (Secret Service) ve Spojených státech, kterou do konce r. 1915 organizoval William Wiseman, je Voska chválen jakožto výtečný rozvědčík a vůdce "nejdůležitější ČESKÉ tajné společnosti" v Americe *(10)*. Za své úspěchy však vděčil Kopeckému, který v anglicky psaných Voskových pamětech *(Spy and Counter-Spy)* figuruje pouze pod krycím jménem "Zeno" *(11)*. (Mimochodem, jméno Wisemanovo bychom v těchto anglicky psaných pamětech marně hledali, ač od května 1916 převzal financování a řízení Voskovy organizace, a byl tudíž jeho nadřízeným.)

Voska nikdy nedal patřičný kredit Kopeckému, který byl vlastně jeho jediným efektivním agentem ve Spojených Státech, bez něhož by byl býval nikdy nemohl odhalit německé a rakouské špióny, získat Zimmermanův telegram a "zlikvidovat" vydavatele časopisu "Vesmír" žijícího tehdy v Chicagu. Když byl Voska poslán svými zaměstnavateli v r. 1917 do Ruska, jeho poslání skončilo neúspěchem. Žádného druhého Kopeckého tam neměl.

Po válce byl Kopecký čs. konsulem v New Yorku, zatímco Voska dělal kariéru doma a v letech třicátých publikoval na pokračování v "Jasu" *Paměti kapitána Em. V. Vosky*. Kopecký napsal rovněž svoje "Paměti", v nichž se snažil zkorigovat historii Voskovy činnosti tím, že poukázal na Voskovo přisvojování zásluh za činnost druhých. (Voska také podváděl své chlebodárce - britskou Secret Service. Tato služba se nyní nazývá MI6.) Byl to Kopecký, který mj. opatřil Masarykovým a britským kurýrům rakouské pasy, s nimiž mohli volně

cestovat z neutrálních zemí do Rakousko-Uherska, a byl to rovněž Kopecký, bez jehož pomoci by Voska nemohl vyrobit falešné stvrzenky "usvědčující" svobodomyslného vydavatele chicagského "Vesmíru" dr. Františka Išku, že byl placeným rakouským agentem.

Kopecký pracoval proti Rakousku-Uhersku a pro českou věc z vlastenectví, zatímco Voska si plnil kapsy. Svým odhalením aféry kolem "Vesmíru" Kopecký snad chtěl navrátit čest a dobré jméno dr. Iškovi (bývalému a odpadlému knězi) a rovněž i poukázat na bezohlednost těch, proti nimž Iška bojoval a jejichž lživou propagandu odhaloval. (Před válkou byl Iška zaníceným Masarykovým stoupencem.)

V "Pamětech" Kopecký rovněž vypsal, jak Voska nepravdivě referoval svým zaměstnavatelům o své organizaci, jak jim hlásil mnohem větší počet jejích příslušníků, než skutečně měla, aby dostal více peněz za její vydržování. Pravdy se však mnozí báli a v r. 1937 čs. ministerstvo zahraničních věcí vydání "Pamětí" zakázalo. Jako důvod uvedlo, že jejich publikování by prý bylo bývalo zhoršilo britsko-československé vztahy.

Začátkem let padesátých byl Voska zatčen ve spojitosti s případem gen. tajemníka KSČ Rudolfa Slánského. Hledaje usvědčující materiál, StB zabavila rukopis Kopeckého "Pamětí". Jsa na penzi, Kopecký se rozhodl napsat nové "Paměti", a to nejenom zpaměti, ale i s pomocí dokumentů, které už zatím byly vydány. Hodnota prvních, originálních pamětí byla vyšší, a tudíž je chtěl vydat tiskem během "Pražského jara", když mu v oné době StB jednu jejich kopii vrátila. Vydavatel, který měl o ně zájem, naléhal, aby v nich Kopecký některé věci změnil či vypustil. Starý pán si však postavil hlavu a chtěl mít publikováno "všechno anebo nic". Tak nebylo publikováno nic a on kopie obou svých verzí "Pamětí" dal Vojenskému ústavu historickému, kde se rovněž nachází práce generála Kadlece.

Vzpomínky starého novináře napsané známým exilovým stařešinou českých novinářů Rudolfem Kopeckým *(12)* patří do samostatné kategorie memoárové literatury. Jsou psány v širším rozsahu než orální historie zaznamenávající pocity, dojmy, pozorování, reakce na události a osobní zkušenosti autora během jeho života. Je to jakási kronika národního života, jak jej viděl příslušník národní strany svobodomyslné (mladočeské). V rozsáhlém osmisvazkovém díle Rudolf Ko-

pecký vypráví tisíce příhod a upozorňuje čtenáře i historika na lidi a události významné i méně významné, známé i zapomenuté, které se udály od doby před první světovou válkou až po naše časy.

Redaktor Kopecký připomíná čtenářům, že to byl už český historik Jaroslav Goll, který zdůrazňoval, že *"v mezinárodní politice nerozhoduje ideologie, ale interesy"*. Z této poučky plyne, že k porozumění mezinárodního vývoje a mezinárodních vztahů je nutno dobře znát interesy velmocí, poněvadž ty mají větší možnost svoje zájmy prosadit, a dovést si vykombinovat, kde se shodují či střetávají se zájmy jiných velmocí a malých národů.

Politolog a student historie rovněž musí dobře znát prostředky a metody, kterých je mnoho, používané v mezinárodní politice, aby se vyvaroval zaměňování iluzí za realitu, jednostrannosti a simplifikaci ve snaze objasnit nezkresleně skutečnost minulou a přítomnou. Ač laikům vyhovuje spíše simplicistní vysvětlení složitého případu a apelování na emoce spíše než zdravý rozum, specialistům jsou známy termíny *fallacy of a single factor, wishful thinking, multiple causation* a různé teorie mezinárodních vztahů, na jejichž vysvětlení zde není místo.

Už dávno předtím, než nám Watergate dala termín *laundering money*, britská intelligence service znala techniku nepřímého vyplácení peněz za dodané informace prostřednictvím třetí osoby. Tak např. když William Wiseman dělal v květnu - červnu 1917 návrhy svým nadřízeným v britské Secret Service (tehdy to byl orgán ve Foreign Office), aby E. V. Voska spolu s několika dalšími členy "nejdůležitější ČESKÉ tajné Společnosti" ve Spojených státech byl poslán do Ruska organizovat špionáž, kontrašpionáž a propagandu pro Spojence, uvedl, že tato skupina bude vystupovat jako mluvčí slovanských spolků, která byla poslána krajany z Ameriky do Ruska. Její příslušníci se rovněž měli krýt tím, že budou říkat, že jim cestu do Ruska a jejich tamní pobyt zaplatil určitý americký milionář-dobrodinec *(13)*. Byla to zjevně technika, kterou britská intelligence service už předtím úspěšně použila v jiných případech. Toto sdělení je jenom úvodem k následující a poslední části tohoto článku.

Z Masarykových "pamětí" je známo, že Henry W. Steed, který jejich anglické vydání upravil pro tisk a opatřil je předmluvou, zařídil,

aby peníze, které Masaryk dostával během první světové války od krajanů v Americe a od svého předválečného milionáře-dobrodince Charles R. Cranea, byly doručovány telegraficky *(14)*. Britové kontrolovali telegrafické zámořské kabely. Je pozoruhodné, že Masaryk byl ve styku s Cranem, žijícím v *neutrálních* Spojených státech, od začátku války až do února 1915, kdy se rozhodl zůstat v zahraničí, prostřednictvím Steeda, který byl tehdy vedoucím redaktorem londýnských "Times" a žil v Londýně, tj. v jednom z válčících (nepřátelských) států. K tomu musel být určitý důvod.

Masarykovy a Steedovy "paměti" *(15)* vyvolávají otázku, jakou roli hrál nejenom britský novinář Steed, ale především Charles R. Crane, jehož Masaryk nazývá svým dobrodincem, jehož syn byl po válce prvním americkým vyslancem v Československu a jehož dcera byla nějaký čas vdána za Jana Masaryka.

Kdo byl Steed? Celou řadu let před první světovou válkou byl dopisovatelem londýnských "Times", nejprve v Římě, pak ve Vídni a později se stal politickým redaktorem tohoto vlivného britského deníku. S Masarykem se stýkal během svého pobytu ve Vídni, kde byl Masaryk říšským poslancem, a dostával od něho důvěrné informace *(16)*.

Jako novinář Steed měl přístup k mnoha lidem, a tudíž mohl dodat britské vládě cenné informace a ovlivnit své přátele, aby ať už vědomě či nevědomě podporovali britské interesy. Byl jedním z trojice nejlepších politických přátel Masarykových; druzí dva byli R. W. Seton-Watson a Mme Rose *(17)* (redaktorka a milenka Steedova). Jaké bylo oficiální postavení Steeda v britské Secret Service, není možno přesně zjistit, ač jeho vliv v Anglii byl velký, a to nejenom ve Foreign Office, ale i u policie *(18)*.

Z důvodu, které si každý znalec mezinárodních praktik domyslí, o Ch. R. Craneovi není mnoho známo *(19)*, s výjimkou toho, že byl milionářem-filantropem a že šíře jeho zájmu zahrnovala Albánii, Čínu, hudbu pravoslavné církve a ruské ikony. Pozorný čtenář Voskových "Pamětí", který si měl možnost prostudovat nezveřejněný materiál uložený v amerických archívech, si může udělat velmi dobrou představu o jeho roli v britských plánech a v uskutečňování britských interesů.

Tak např. v dopise, který Masaryk poslal Voskovi začátkem r. 1915, čteme, že Crane "dal na albánskou revoluci 80.000 dolarů" *(20)*. Proč by v době před první světovou válkou měl americký bussinesman dát osmdesát tisíc dolarů předválečné hodnoty na albánskou revoluci? Jaké osobní zájmy mohl na ní mít on či americká vláda? Tehdy asi žádné. Je však jasné každému, kdo zná historii britské říše, že na této revoluci měla zájem Anglie. Byla to rovněž Anglie, která soupeřila s Ruskem na Dálném i Blízkém Východě a která si nepřála, aby se ruský vliv rozšířil do střední Evropy a na Balkán. Poněvadž Angličané byli v Rusku podezříváni, organizovali svoji zpravodajskou službu proti Rusku (a jiným státům) ze Spojených států. Její financování se dělo prostřednictvím třetích osob pod rouškou filantropie.

Když začala první světová válka, Masaryk dodával informace o rakousko-uherském hospodářství, armádě a jiných vojenských věcech apod. pomocí kurýrů Steedovi v Anglii a byl jeho prostřednictvím ve styku s Cranem žijícím ve Spojených státech *(21)*. Začátkem února 1915 se však Masaryk rozhodl napsat ze Ženevy Craneovi přímo a požádat ho o větší finanční podporu pro získávání špionážních informací ve vídeňských ministerstvech. Crane Masarykovi neodpověděl. Proto Masaryk napsal Voskovi do New Yorku, aby vešel v přímý styk s Cranem a vysvětlil mu diplomatickým způsobem, že částky, které od něho telegraficky dostává (asi 2.000 dolarů), jsou postačující pro Masarykovy osobní potřeby, ale nestačí na velkou politickou akci. Masaryk doufal, že Craneovi rovněž napíší "přátelé z Londýna", tj. Steed a R. W. Seton-Watson. O jakou částku se Masarykovi jednalo, je naznačeno cifrou 80.000 dolarů, kterou Crane "dal na albánskou revoluci". Masaryk psal Voskovi, že akce, kterou on chce vést, *"vyžaduje peněz neméně než Albánie. Snad více!" (22)*. Masarykova činnost byla zatím jen "diplomatická", psal Masaryk, ale za daných poměrů vyžadovala značných výdajů.

Zajímavé je, co Voska odepsal Masarykovi. Mj. uvádí: *"Pokud se týče Vašeho přítele C(raena), jest nyní skorem ustavičně v hlavním městě (Washingtoně), jsa rádcem prezidenta. Proto nemůže jednat, jak by sám chtěl. Mluvil jsem dnes s jeho zástupcem, s kterým udržuji ustavičně styky, a zvěděl jsem, že po válce bude přítel Váš mít značný*

vliv na uzávěry této velké epochy, a proto nutno být opatrným..." (23).

Z výše uvedeného vysvítá, proč Crane na Masarykův dopis neodpověděl. Crane byl poradcem prezidenta Wilsona a měl tudíž nesmírnou cenu pro britskou intelligence service. Jeho přímé styky s Masarykem by mohly bývaly vést k odhalení jeho poměru s britskou rozvědkou. Nepochybně ovlivnění prezidenta Wilsona a tím i politiky Spojených států bylo mnohem důležitější pro britské interesy, než politická akce neopatrného Masaryka. Jak je známo, Masaryk si dělal poznámky ze schůzek s některými českými politiky na podzim roku 1914. Tyto poznámky byly nalezeny policií v jeho bytě a byly později použity jako usvědčující materiál v procesech s těmito politiky *(24)*.

Povaha styku Masaryka s Cranem, Steedem, Seton-Watsonem a Mme Rose v době před první světovou válkou, právě tak jako znalost britských a ruských interesů ve střední Evropě, rusko-britské rivality, vůdčí postavení dr. Karla Kramáře v české politice a jeho tajný plán na utvoření Všeslovanské federace vedené Ruskem, o kterém se nepochybně britská Secret Service dozvěděla, jsou klíčem k pochopení Masarykovy činnosti na podzim r. 1914 a Seton-Watsonova *projektu Independent Bohemia* (Nezávislé Čechy). To je však historie vyžadující samostatnou delší studii, založenou na dokumentech publikovaných i nepublikovaných *(25)*.

P. S. (1994) Podrobnosti o MASARYKOVĚ spolupráci s britskou Secret Service (zpravodajskou službou) jsou v knize Josefa Kalvody, THE GENESIS OF CZECHOSLOVAKIA, East European Monographs, Columbia University Press, 1986.

Poznámky:

(1) *Memoirs of Dr. Eduard Beneš. From Munich to New War and New Victory,* Londýn 1954, str. 41.

(2) *Master of Spies. The Memoirs of General František Moravec,* Londýn 1975, str. 63. V dalších citacích: Moravec.

(3) Tamtéž, str. 107 - 108.

(4) Zdůrazněno autorem. *Dokumenty z historie československé po-*

litiky 1939 - 1943, vyd. LIBUŠE OTÁHALOVÁ a MILADA ČERVINKOVÁ, Praha 1966, str. 185.

(5) Moravec, str. 69, 106 nn.

(6) EDUARD PÁRA a LUDĚK NÁPRAVA, *Sedmnáct let československých agentem na Západě*, Praha 1970.

(7) Tamtéž, str. 117.

(8) LADISLAV BITTMAN, *The Deception Game. Czechoslovak Intelligence in Soviet Political Warfare*, Syrycuse, N. Y. 1972.

(9) *Paměti kapitána Em. V. Vosky*, "Jas", č. 48 a 49 (1934). Guy Gaunt nepochybně nadsadil, když Voskovi napsal v tomto dopise k vánocům (1915), že jednou Voskovo jméno "bude vynikajícně umístěno před všechny velké muže, kteří nyní mají v rukou záležitosti spojenecké. Myslím Sir Edwarda Greye, francouzského předsedu vlády a jejich kolegy!"

(10) *Report of Rotenberg*, "Russia", May 15, 1917: rovněž "Memorandum", June 30, 1917, *William Wiseman Papers*, E. M. House Collection, Yale University Library.

(11) EMANUEL V. VOSKA and WILLIAM H. IRWIN, *Spy and Couter-Spy*, New York 1940, str. 18. Voska píše, že jeho kontakt se "Zeno" byl pravděpodobně "nejdůležitější ve svých nejzazších důsledcích".

(12) R. KOPECKÝ, *Vzpomínky starého novináře*, 8 svazků, manuskripty jsou uloženy v "Archivu Čechů a Slováků v Zahraničí" při University of Chicago Library, který vede dr. Zdeněk Hruban.

(13) *Report of Rotenberg*, cit., *William Wiseman Papers*.

(14) T. G. MASARYK, *The Making of a State; memories and observations*, 1914 - 1918, New York 1927, str. 8.

(15) HENRY WICKHAM STEED, Třicet let novinářem, Praha 1924, 2 sv.

(16) Tamtéž, passim. Rovněž Voskovy "Paměti", "Jas" zvl. č. 15 - 18 (VII, 1933) a č. 2 (VIII, 1934).

(17) T. G. MASARYK, *Cesta demokracie. Soubor projevů za republiky* 1918 - 1920, Praha 1933, str. 301 - 302.

(18) Když Voska přijel začátkem září 1914 do Londýna se špionážním materiálem od Masaryka, byl zadržen policií. Na intervenci

Steedovu byl okamžitě propuštěn a bylo s ním jednáno jako s vzácným hostem, sv. "Jas" č. 17 (VII, 1933). Podobně, když dr. Štefan Osuský přijel do Londýna s pasem vystaveným v New Yorku Voskovou organizací v r. 1916, byl zadržen, ale na Steedovu intervenci byl ihned propuštěn, sr. *Moje poslání* (část "Pamětí"), Osuského archiv, sr. též "Jas" č. 26 - 27 (VII, 1933).

(19) Na Columbia University jsou uloženy *Crane Papers* a reference k jeho činnosti lze nalézt v *Harper Papers*, University of Chicago.

(20) *Paměti kapitána Em. V. Vosky*, "Jas" č. 27 (VII, 1933).

(21) Tamtéž, č. 15 (VII, 1933) a další.

(22) Tamtéž, č. 28 (VII, 1933).

(23) Tamtéž.

(24) RUDOLF HUDEC, *Cestou k osvobození. Obrazy a vzpomínky* 1848 - 1918, Praha 1924, str. 430 - 431.

(25) Naši znalost faktů o této otázce rozmnožil KAREL PICHLíK ve své pionýrské práci *První projekt samostatného Československa z podzimu 1914*, "Historie a vojenství" 1966/3. Pichlík neměl přístup k dokumentům uloženým v amerických a anglických archivech, které vrhají nové světlo na počátky hnutí, jehož cílem bylo vytvoření nezávislého českého státu.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 29. března 1981

Další nekorektnost Amerických Listů vůči Dennímu Hlasateli

Americké Listy ze dne 27. února 1981 uveřejnily článek pana Václava Ženíška, který byl adresován redakci časopisu Hlasatel. V pořadí je to čtvrtá akce, která směřuje k poškození Hlasatele.

Redakce Hlasatele tento neobjektivní a naproto nepravdivý článek z těcho důvodů nemohla uveřejnit. Za další, článek není prost zlých motivů. Udivuje nás toto počínání pana Ženíška a Amerických Listů.

Jsme pevně přesvědčeni, že slušní exulanti s podobnými způsoby nesouhlasí.

To, že redakce Denního Hlasatele se drží slušných demokratických zásad, je důkaz uveřejnění kontroverzního a slušnou formou podaného článku od pana dr. Rozbořila, jež byl odpovědí na historický článek "Dr. Kramář", který byl Hlasateli zaslán známým a uznávaným historikem dr. Josefem Kalvodou.

Pan Ženíšek měl stejnou možnost odpovědět slušně a neurážlivě na výše jmenovaný článek.

Je dlužno litovat, že té příležitosti nevyužil.

Redakce Hlasatele

><><

OSOBNÍ ÚTOK NENÍ DISKUZE

Dr. Josef Kalvoda

V Amerických Listech z 27. února 1981 se rozhořčil pan Václav Ženíšek, takto pokladník oblastního výboru Československé národní rady americké, na pana Antonína Palečka a dr. Stanislava Hofírka, že napsali, či že jeden z nich napsal, o dr. Edwardu Benešovi, že *"nikdy neviňátkem nebyl, byl znám i za hranicemi jako všudybyl, všeuměl, jako chytrák a věčný pletichář a zbabělec"*. Prý něco podobného *"ještě žádný Američan nenapsal o kterémkoliv svém prezidentovi"*. Rozhořčeně tvrdí, že *"může být někdo stokrát profesorem, ale pakliže se takto vyjadřuje o hlavě státu, haní veškerý čs. lid a není Čechoslovákem, ale nějakým agentem (sic) cizí mocnosti, která má zájem tento národ zneuctít a zhanobit"*.

Pan Ženíšek žije ve Spojených státech už hodně dlouho, ale zjevně nečte ani noviny, ani nesleduje televizi. Kdyby tomu bylo opačně, pak by musel vědět, že v Americe i velmi známí novináři a historikové napsali o svých prezidentech mnohem horší věci, ať už právem či ne-právem, a nikdo je nikdy neobvinil, že jsou "agenty cizí mocnosti". Tvrzení tohoto druhu je žalovatelné a říká nám něco o panu Ženíškovi samotném.

Pan Ženíšek zjevně neví, že mezi zákony ve Spojených státech a v bývalém Československu je velký rozdíl. V případě urážky na cti či nepravdivého obvinění se americký prezident nemůže soudně bránit, poněvadž je "osobou veřejnou", na rozdíl od osoby soukromé, která se soudně bránit může. V případě pana Ženíška, kde se jedná o nepravdivé, neopodstatněné a neprokazatelné obvinění, postižení se mohou dožadovat třeba i miliónové náhrady. V soudním sporu by pan Ženíšek nikdy vznesená obvinění neprokázal, a tudíž by jej prohrál.

Naproti tomu v předválečném Československu byl v platnosti zákon na ochranu republiky (zákon 50, z roku 1923), který chránil hlavu státu absolutně. Nedával jednotlivci ani možnost, aby provedl u soudu důkaz pravdy. I když měl občan naprostou pravdu, nemohl důkaz pravdy soudu předložit, jednalo-li se o prezidenta. Je známo, že

byl před soud pohnán i kněz-básník Jakub Deml, a to jen proto, že kritizoval jakýsi filozofický výrok Masarykův, který tento udělal v době, kdy dosud ani prezidentem státu nebyl.

Po únoru 1948 se komunisté chytili zákona na ochranu republiky a použili jej proti "únorovým", poněvadž nic jiného neměli až do října 1948, kdy vyhlásili zákon 231. Vzpomínám si, že když mne 15. března 1948 přivezla STB do vězení v Kutné Hoře, byl jsem strčen do jedné cely, kde byli už tři jiní "političtí". Mezi nimi byl i jeden mladík, kterého zavřeli jen proto, že v jednom rozhovoru řekl, že *"tak, jak mluvil Gottwald v únoru, by nemluvil ani pacholek od volů."* Za tento výrok o ministerském předsedovi dostal tři měsíce nepodmínečně. Ale ani komunisté nešli tak daleko, jako pan Ženíšek. Neobvinili ho, že "byl agentem cizí mocnosti".

Způsob psaní pana Ženíška nám něco říká o jeho charakteru a o organizaci, jejímž je funkcionářem.

Odpověď panu Václavu Ženíškovi

Nechtěl jsem věřit svým očím, když jsem četl dopis pana Václava Ženíška v Amerických Listech z 27. února, ve kterém jsem byl obviněn, že jsem ve svém článku v Hlasateli z 12. prosince m. r. opakoval perličku z článku pana Palečka o tom, že *"Beneš nikdy neviňátkem nebyl, byl znám za hranicemi jako všudybyl, všeuměl, jako chytrák a věčný pletichář"*. K tomu prý jsem dodal, že byl také "zbabělec".

Prohlašuji, že nic takového v mém článku v Hlasateli z 12. prosince ani v žádném jiném mém článku nikdy napsáno nebylo. Můj článek z 12. prosince pojednával o Zambii a o prezidentovi Kaundovi a jméno Beneš se v něm vůbec neobjevuje.

Nevím, jak je možné, že pan Ženíšek mne mohl tak nepravdivě a tak nespravedlivě napadnout. Můj článek v Hlasateli byl na úzkém sloupci na první straně a pokračování bylo na straně třetí a je snad možné, že pan Ženíšek si popletl sloupce a považoval pokračování nějakého cizího článku za pokračování článku mého.

Je ovšem pravda, že jsem v několika jiných článcích věcně a slušně

kritizoval politiku prezidenta Beneše, nikdy jsem však nepoužil výrazů, které mi pan Ženíšek připisuje. Takovým stylem já nikdy nepíši. A právě z těchto důvodů, že jsem byl vždy demokratickým Čechoslovákem - i když o tom pan Ženíšek pochybuje - byl jsem také v nacistickém koncentráku a v komunistickém vězení, nevzdám se nikdy práva na slušnou a věcnou kritiku.

Žádám proto, aby pan Ženíšek onen urážlivý dopis, ve kterém mne nepravdivě a nespravedlivě napadá, odvolal a aby se omluvil.

Dr. S. Hofírek

HLASATEL, 10. dubna 1981,
rovněž NAŠE HLASY, 30. května 1981

JALTA 1945
A VÍTĚZNÝ ÚNOR 1948
Josef Kalvoda

Jaká je skutečnost? O čem se na Jaltě diskutovalo, není žádným tajemstvím už od r. 1955, kdy dohoda a jaltské protokoly byly zveřejněny vládou Spoj. států.

V r. 1952 republikáni ve volební kampani propagovali "osvobození Východní Evropy" a denuncovali tajné dohody prezidenta Roosevelta se Stalinem. Prohlásili je za neplatné. Ač se normálně tajné dokumenty zveřejňují až teprve po třiceti letech, na přímý zásah prezidenta Eisenhowera protokoly o jaltských jednáních byly zveřejněny už v r. 1955. Z dokumentů je jasné, že se na Jaltě o Československu ani nejednalo.

Bylo to tehdy všeobecně známo. Jak o tom referovala anglicky psaná publikace Benešovy exilové londýnské vlády, určená k zahraniční propagaci, v rozhlase pro domov, 14. února 1945 Jan Masaryk prohlásil jaltskou konferenci za "triumf spojeneckého státnictví". Skutečnost, že o Československu nebyla ani zmínka v oficiálním komuniké o této konferenci, řekl Jan Masaryk, bylo *"dobrým znamením"* a znamenala, *"že Československo nemá žádné vážné mezinárodní problémy a že Velká trojka věří, že budeme hodni naší svobody"*. (News Flashes from Czechoslovakia, No. 179 March 5, 1945.)

Na Jaltě se jednalo především o Německu, Polsku a Jugoslávii. Poláci si plným právem na Jaltskou dohodu stěžují a denuncují ji. Na přání Roosevelta se konference konala až po amerických volbách. Americký prezident nechtěl ztratit v listopadu 1944 hlasy amerických Poláků, a proto neřekl, k čemu na Jaltě dá souhlas. Bohužel, Churchill a Roosevelt souhlasili s připojením polských východních území okupovaných Sověty během bleskové polsko-německé války v r. 1939, kdy byli spojenci nacistického Německa a kdy vrazili Polákům dýku do zad, k Sovětskému svazu. Rovněž dohoda o Jugoslávii měla neblahé následky pro národy této země.

V zájmu pravdy je ale nutno podotknout, že Stalin se západním spojencům zavázal, že v zemích okupovaných Sověty budou nastoleny "demokratické" režimy a že v nich budou provedeny svobodné volby. Zde Churchill a Roosevelt Stalinovi naletěli, poněvadž jejich koncept demokracie nebyl totožný se Stalinovým. Podle Stalinovy definice diktatura proletariátu, tj. diktatura komunistické strany, je nevyšší formou demokracie. Tak Stalin neváhal tuto diktaturu v zemích okupovaných Sovětskou armádou nastolit.

Jak tomu bylo s Československem? Československý případ byl vyřešen dr. E. Benešem už mnohem dříve smlouvou se Sovětským svazem ze dne 12. prosince 1943. Je zajímavé, že exilový tisk vzpomíná všech možných výročí, jenom ne tohoto. A přece touto smlouvou bylo Československo zavlečeno do sovětské zájmové sféry. Tato smlouva byla prohlášena za základ čs. zahraniční politiky během války i po válce. Byla ratifikována (protiprávně a protiústavně) Benešem hned v Moskvě. Stalin tím uznal Beneše za suveréna, ale ve skutečnosti (ze svého hlediska) si v něm získal svého náhončího.

Smlouva z prosince 1943 musí být viděna v historické perspektivě. Byla uzavřena proti výslovnému přání Anglie. Když ale Benešova exilová vláda trvala na jejím uzavření, Anglie Československo odepsala.

Beneš jel do Moskvy ještě před konferencí v Teheráně, kde se jednalo o otevření druhé fronty. Churchill naléhal, aby druhá fronta byla otevřena z jihu a na Balkáně. Chtěl, aby západní armády prorazily "měkké břicho" Třetí říše vyloděním se v Dalmácii kontrolované četníky generála Draži Michailoviče, ministra války exilové londýnské

jugoslávské vlády, a aby pak pronikly Lublaňským průsmykem do srdce Evropy, do Vídně, Prahy a dunajského prostoru. Stalin naproti tomu naléhal na otevření druhé fronty v Západní Evropě. Věděl, o co Churchillovi šlo: o zabránění sovětského proniknutí do Střední Evropy.

V českém tisku se zřídka mluví o tajných jednáních vlád Maďarska a Rumunska se západními spojenci v r. 1943. Tyto země nabízely spojencům změnu fronty, obrácení zbraní proti Němcům, čímž by také zabránily sovětskému proniknutí na Balkán a do dunajské kotliny. Stalin ale trval na bezpodmínečné kapitulaci armád těchto zemí, byl přesvědčen, že je sovětské vojsko obsadí v případě otevření druhé fronty v Západní Evropě. Jak Churchill, tak i Stalin dobře věděli, co tyto bojeschopné armády znamenaly v politických termínech. V případě sovětské okupace těchto zemí by maďarská a rumunská armáda pomohly Sovětům proniknout do Střední Evropy. Kdyby ale Maďaři a Rumuni obrátili zbraně proti Němcům za podpory západních spojenců, vlády Rumunska a Maďarska by jim pomohly téměř bez rány obsadit tyto strategicky důležité země, čímž by byl postup západních armád po kapitulaci Itálie z jihu Evropy do jejího středu usnadněn. Rovněž sovětské armády by nikdy nemohly obsadit Vídeň, Budapešť, Bukurešť, Sofii, Varšavu, Berlín a Prahu.

Roosevelt se snažil uspokojit (appease) Stalina a postavil se v Teheráně na jeho stranu proti Churchillovi. Stejnou linii zaujal i dr. Beneš, který nejenom odmítl proniknutí západních spojenců do Střední Evropy podle Churchillova plánu, ale propagoval veřejně i soukromě v rozmluvách s diplomaty sovětské stanovisko o druhé frontě v Západní Evropě a o bezpodmínečné kapitulaci Maďarska a Rumunska Sovětům. Smlouvou z prosince 1943 dokazoval kdekomu, že je možno věřit Stalinovi a spolupracovat se Sovětským svazem a že on a Československo jsou toho viditelnými důkazy.

Během svého pobytu v Moskvě v prosinci 1943 měl Beneš celou řadu porad a konferencí se Stalinem a jinými vedoucími činiteli Sov. svazu a s čs. komunisty vedenými Klementem Gottwaldem. Záznamy o těchto konferencích byly zveřejněny tiskem. O konferencích s vládními činiteli Sov. svazu včetně Stalina udělal záznamy Benešův kancléř dr. Jaromír Smutný, který tam byl přítomen. Tato dokumentace je uložena na Columbia University, New York. Byla zveřejněna tiskem jak v češtině, tak i v anglickém překladu. Pisatel těchto řádků referuje o těchto a jiných záznamech a dokumentech, cituje i záznamy o Benešových poradách s čs. komunisty v Moskvě, v knize CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY (Washington, D. C., University Press of America, 1978).

V moskevských rozhovorech radil Beneš Stalinovi, aby obsadil vojensky Polsko, Maďarsko a Československo, jmenoval ty Čechy a Slováky, které bude nutno po válce popravit, a zavázal se, že v zahraniční politice nepodnikne nic, o čem by se předem nedohodl s Moskvou. Důsledky této dohody byly viditelné hned v únoru 1945. Tehdy prostřednictvím čs. komunistů dostal Beneš z Moskvy ultimátum uznat polskou loutkovou lublinskou vládu, aby už mohla zastupovat Polsko na ustavující schůzi Organizace spojených národů v San Francisku. Ač Poláci v Londýně byli první, kteří Benešovu exilovou vládu uznali, a to v době, kdy to nikdo jiný neudělal, Beneš tyto Poláky zradil a přestal s nimi spolupracovat. Tak čs. exilová vláda, první po Sov. svazu, uznala komunisty kontrolovaný lublinský výbor za vládu Polska.

Dohoda Beneše se Stalinem rovněž vysvětluje, co se stalo během diskusí o Marshallově plánu. Jeden den v létě 1947 čs. vláda oznámila, že se porad v Paříži o americké hospodářské pomoci zúčastní, ale na příkaz Stalinův hned zase jednomyslně rozhodla, že se do Paříže nepojede.

V rozhovorech s čs. komunisty v Moskvě v r. 1943 Beneš řekl, *"že dělal vždy propagandu pro Sovětský svaz, že držel vždy linii přátelského svazku se Sovětským svazem a z této linie prý nikdy nesešel"*. Mimo jiné sdělil Gottwaldovi a jeho soudruhům, *"že žádal výslovně sovětské činitele, aby nenechali obsazovat Maďarsko jen anglickými vojsky, nýbrž aby se na obsazení Maďarska účastnilo i vojsko sovětské"*. Rovněž jim slíbil, že komunisté budou nejsilnější stranou ve státě. Při jiné příležitosti prohlásil: *"Budete nejsilnějším elementem nového režimu. A tento element budu já vždy držet... Budu dělat takovou politiku, abyste mohli být budoucně v každé vládě..."*

Tato dohoda vysvětluje Benešovo chování během únorové krize v r. 1948. Beneš přijal rezignaci nekomunistických ministrů, potvrdil ustavení nové vlády bez nich a prohlásil, že si nedovede představit čs. vládu bez komunistů a bez Klementa Gottwalda v jejím čele. Skutečnost, že Beneš nerezignoval na svůj úřad a že zůstal prezidentem až do června 1948 (ač údajně rezignoval v květnu), byla využita komunistickou propagandou, v níž se tvrdilo, že v únoru šlo jenom o ústavní změnu vlády, a nikoliv o vládní puč.

Americkému velvyslanci Reinhartovi bylo zjevné, že únor 1948 znamenal jenom logický důsledek Benešovy smlouvy se Sověty z prosince 1943, jak o tom referoval Státnímu departmentu. Rovněž ve svých depeších poukazoval na to, že už od r. 1945 Československo prosazovalo prosovětskou linii na všech mezinárodních konferencích a specificky přitom poukazoval na projevy Jana Masaryka na schůzích Spojených národů.

Je téměř neuvěřitelné, že 25 let po zveřejnění jaltských protokolů a 15 let po publikování záznamů o rozhovorech Beneše s čs. komunisty v Moskvě v prosinci 1943 (**Cesta ke květnu,** Praha 1965) může někdo napsat, že Československo bylo prodáno Sovětům na jaltské konferenci. Svalování viny na Roosevelta a Churchilla namísto vyřčení pravdy o Benešovi je sebeklamem, který je nežádoucí i z hlediska skutečných národních zájmů. Je to rovněž v rozporu s principy morálky, která přikazuje jednotlivci hledat pravdu, mluvit a psát pravdu, ať se to komu líbí či ne, hájit pravdu, a třeba i za ni trpět. Češi a Slováci si musí být vědomi toho, že na lži se budoucnost národa budovat nedá.

NAŠE HLASY, 14. června 1981

O JEDNOTĚ A SVORNOSTI

Dr. Josef Kalvoda

Takto svornosti té vaší tajné smysl zní:
"Dělej ty, co chceme my."
U mne tedy zase svornost znamená:
"Dělejte vy, co chci já."

Epigram Karla Havlíčka Borovského

Čteme někdy v jednom a témže článku návrhy a názory autora, které se vzájemně vylučují. Píše například, že musíme bojovat za svobodu slova a tisku, že žádný názor nesmí být potlačen, ale že diskuse o minulosti jsou nežádoucí. Naším cílem je pluralitní demokracie, ale v zájmu národní jednoty se nemáme zabývat tím, co bylo, kdo byl či nebyl vinen, kdo měl či neměl pravdu. Máme se učit z historie a máme být svorní.

Ne každý člověk dovede logicky myslet. Říká se, že myslet bolí. Není mnoho těch, kteří se této bolesti chtějí dobrovolně podrobit. Je pohodlnější bezmyšlenkovitě přetisknout na stránkách časopisů staré legendy než dát místo těm, kteří se zabývají fakty a vidí věci tak, jak jsou. Jak je možno se učit z historie, když ji člověk nezná. Jak je možno sloučit myšlenku svobody projevu, bádání a publikování s potlačením věcných diskusí o minulosti a přítomnosti? Vždyť klíčem k porozumění přítomnosti je minulost.

Jednota a svornost jsou hesla, kterými se oháněl každý diktátor. Pro něho znamenají nekritické přijetí jeho ideologie, režimu, vůdcovství a potlačení opozice. Vynucená jednota a svornost charakterizují totalitní režimy. Naproti tomu v pluralitní demokracii je rozdílnost v názorech viděna jako předpoklad pro svobodný rozvoj společnosti.

V Americe se někdy žertovně říká o demokratech, že jsou jako kočky. Zdá se někdy, že se mezi sebou perou, ale oni zatím dělají jen víc demokratů.

Lidé silné vůle jsou obvykle "nesvorní", tj. nepřijímají bezmyšlenkovitě a nekriticky názory jiných a často své názory prosazují. Tomáš G. Masaryk byl "nesvorný" a jeho odpůrci o něm říkali, že byl rváčem. Jan Hus a italský Savonarolla byli "nesvorní" a skončili oba upálením na hranici. Karel Havlíček Borovský byl "nesvorný", a proto byl nejprve zavřen a pak deportován do Brixenu. Alexandr Solženicyn byl pro svoji "nesvornost" vyhoštěn ze Sovětského svazu. Tisíce, ba milióny "nesvorných", kterým se jinak říká opozice či disidenti, skončily za mřížemi a na popravištích.

V době nacistické okupace "nesvorní" dělali odboj a po válce se snažili zabránit komunistickému převzetí moci v Československu. Tehdy se jim oficiálně říkalo "nepřátelé lidu", "rozvratníci" a "rozbíječi národní jednoty". Byl jsem jedním z nich.

Už v létě roku 1945 si na mne komunisté stěžovali v Národní frontě, že "rozbíjím národní jednotu" tím, že na schůzích cituji Stalina a Lenina. Říkal jsem, že komunisté mění taktiku podle potřeby, ale že jejich cíl zůstává tentýž: rozpoutání světové revoluce a nastolení diktatury proletariátu, tj. diktatury komunistické strany.

Když jsem v roce 1947 zdůrazňoval slovem a písmem, že jednota není program, když jsem rozhodil komunisty kontrolovaný Svaz české mládeže a účastnil se schůzí zemědělců na Českomoravské vysočině, které měly výslovně protikomunistický charakter, přijela mne v listopadu vyšetřovat StB. Mezi těmi, kdo navštěvovali moje schůze a stěžovali si na mne StB, byl i redaktor Rudého práva Oldřich Švestka. Bylo mi tehdy mj. vytýkáno, že kritizuji marx-leninskou ideologii a praxi a že tím "rozbíjím národní jednotu".

"Nesvorným" byl i poslanec Brukner, kovář z Vepřové u Přibyslavi. Byl jediným českým poslancem v imunitním výboru čs.

parlamentu, který hlasoval proti tomu, aby byli vydáni k trestnímu stíhání generální tajemníci slovenské demokratické strany dr. Kempný a dr. Bugár. Poněvadž byl "rozbíječem národní jednoty" a hájil "reakcionáře", komunisté se rozhodli rozbít jeho schůzi v Oudoleni v listopadu 1947, zatknout ho na místě členy StB, postavit ho před "soud lidu" a odsoudit ho. Přepočítali se. Nejenom že jsem Bruknera obhájil, ale zatlačil jsem komunistické poslance a tajemníky do obrany. Když účastníci schůze viděli, že se komunistů nebojím, vykázali ze sálu bojůvky, které na schůzi komunisté dovezli z dalekého okolí. Poslanec Brukner pak přednesl asi nejlepší řeč z celé své dlouhé politické kariéry. Byla to ale "labutí píseň". Hned po únoru 1948 byl na něho vydán zatykač.

Pro mne si 15. března 1948 přijela StB pod vedením Vladimíra Matouška, který si přivezl na pomoc šest svých poskoků. Plukovník StB Matoušek nyní kontroluje všechny agenty StB přidělené čs. zastupitelským úřadům v zahraničí, tedy i ve Spojených státech. Možná, že některý z těch, kterým je Hlasatel trnem v oku, je ve službách stejného zaměstnavatele - komunistické strany - jako on.

V Americe sice vycházel časopis Svornost, ale Češi vždy svorní nebyli. Během první světové války byli rozděleni do celé řady skupin. Navzdory všem legendám ani ti, kteří pracovali pro rozčlenění Rakousko-Uherska, nebyli jednotní a svorní. Byly názorové rozdíly a osobní spory mezi Milanem R. Štefánikem a dr. E. Benešem a Masarykem. Vysvětlit, jak a proč se tyto spory vyvinuly, by bylo možno jen v separátním článku.

Rovněž by bylo nutno napsat samostatné pojednání o sporu dr. Karla Perglera s "hradní klikou". Za války byl Masarykovým sekretářem v Americe a místopředsedou Československé národní rady. Ač byl řádně zvoleným poslancem čs. parlamentu a byl prvým čs. vyslancem v Japonsku, byl vypovězen z Československa začátkem třicátých let.

Během druhé světové války došlo ke konfliktu mezi dr. Štefanem Osuským, bývalým spolupracovníkem Masarykovým, a Benešem. Skončil tím, že po válce dr. Osuský odjel z Anglie do Spojených států, kde ho pronásledovali nohsledové Beneše. Podobný osud stihl i dr. Milana Hodžu.

Beneš byl středem sporů už během první světové války. Snad by mohlo čtenáře zajímat, co o něm v květnu 1917 napsal Karel Horký, spisovatel a zeť poslance v říšské radě Josefa Düricha, který byl poslán do zahraničí Mafií a čelnými českými politiky včetně Kramáře, Švehly a Mattuše.

Když začala válka, spisovatel Horký byl ve Španělsku a zapojil se do boje proti Rakousko-Uhersku. V roce 1915 mu Beneš odmítl otisknout v Československé samostatnosti článek *"Teď, anebo nikdy!"*. Nechtěl Horkému dát publicitu. Článek ale vyšel v chicagské Svornosti. V lednu 1916 jej přetiskl petrohradský Čechoslovák a v USA byl dvakrát vydán jako brožura. Pod vlivem tohoto článku se sebralo v české Americe čtvrt milionu dolarů na odboj.

Horký vedl roztrpčenou korespondenci s Benešem, jemuž vytýkal, že se dal zachvátit slavomamem a vidí v každém energickém pracovníku konkurenta. Psal o tom i poslanci Dürichovi. Ten mu odepsal, že je zneklidněn psaním svého zetě, poněvadž *"dr. Beneš je žák Masarykův"*, a že i kdyby všechny námitky Horkého byly oprávněné je jeho *"povinností mlčet a podrobit se národní disciplině"*.

Na sdělení Horkého, že hodlá *"proti benešovštině postupovat za každou cenu a že v případě potřeby je ochoten založit v zájmu očisty nový časopis"*, Dürich mu odpověděl, *"že on sám by byl první, který ruku v ruce s Masarykem"* by proti jeho časopisu veřejně vystoupil.

Ač byl Dürich naprosto loajální vůči Masarykovi, byl vyloučen z Česko-Slovenské Národní Rady pařížské. Když se na něho hrnuly útoky ze všech stran, jeho zeť Horký napsal v Poděbradce, časopisu vydávaném ve Spojených státech, dlouhý článek *"Dürichův národ a Benešovo obecenstvo"* na Dürichovu obranu. Vyšel rovněž i jako samostatná brožura v květnu 1917.

Následuje několik citátů z této brožury:

"Dr. Eduard Beneš, generální tajemník Národní rady, není demokrat a nikdy jím nebyl. Je to despota a absolutista prvního řádu, je to uchvatitel. Měli jsme už podobné lidi v Čechách. Ale nikdy nebyli druhu tak strašlivého. Já už dávno mám dojem, že benešovština je naším osudem, že její zárodek klíčil už dávno v našem národním těle, oslabeném dlouholetými horečkami. Grošovina už od let je naší nemocí základní. Benešovština je komplikace. Zlo už dávno číhalo v záloze. A nyní přichází..." (str. 20 - 21)

"Předstíraje plnomocenství, které neměl, docílil dr. Beneš, že prvním krokem k české svobodě byl - absolutismus a despotismus." (str. 21)

"...je hříchem vedle dr. Beneše mít svůj mozek a existovat. Dr. Beneš individuálních jednotek nemiluje. On je nenávidí. V jeho očích pracuje pro vlast jen ten, kdo pracuje pro pana doktora Beneše. Kdo pracuje pro benešovštinu, ten je hlava otevřená, ten je »all right«. Kdo pracuje dle svého svědomí, ten je "hlupák a poškozovatel taktiky". Poslušnost v rámci benešovštiny znamená vyšší kvalifikaci a schopnost. Myslivost v rámci čistého svědomí znamená vlastizradu a neschopnost. Aby despotismus byl zapomenut, vynalezl dr. Beneš dvě krásná slova: organizátor a organizace. Ten vynález je vlastně už starý. Ale praktika dr. Beneše mu dala nový univerzální smysl. Dr. Beneš si přeje právem, abychom organizaci, jím zavedenou, vzývali jako světici. Jak by ne! Vždyť je to děvečka pro všechno. Kdyby dneska žil v české Americe Vojta Náprstek a pracoval v rámci benešovské organizace, musel by v jednom domku na Lawndale Ave. čistit boty." (str. 22) (Naráží se zde na učitele Vojtu Beneše, který tehdy bydlil na Lawndale Ave.)

Bohužel, benešovština nezemřela s Benešem. Klaní se jí mnozí. Při každém pokleknutí opakují: *"Věrni zůstaneme."*

HLAS NÁRODA, 20. prosince 1981

KDO BYL P. JOSEF TOUFAR?

(Pozn. red. Úvodní článek v H. N. z 12. Prosince 1981 - VI. č. 49. "I u čs. komunistů strach má velké oči" vzbudil u našich čtenářů dalekou a mocnou ozvěnou. "Nevěděli jsme, že čs. komunisté utloukli už v padesátých letech P. Toufara! Naši rodiče pocházeli také z Jihlavska...", "to je barbarské strašit a prohledávat byty starých kněží a sestřiček...". "Když u nás v USA si gangsteři či gangy mladistvých černochů a Mexikánů vyrovnávají účty vraždou, nijak nás to nepřekvapuje, protože víme, jak jim chybí výchova a kulturnost. Ale u nás?! V našem národě? Zabijí kněze a mladého věřícího studenta jen proto, že smýšlejí jinak? To je opravdu barbarství!" A takových reakcí přišlo do naší redakce hodně. Proto máme za to, že bude naše čtenáře zajímat dodatečně i to, kdo to P. Toufar byl. Ve Švýcarsku o něm vyšla kniha, z níž vybíráme následující informace:)

V dramatě, který se odehrál koncem roku 1949 a začátkem roku 1950, je hlavní postavou farář z Čihoště P. Josef Toufar. Narodil se 14. července 1902 na Českomoravské vysočině v malé obci Arnolci, okres Jihlava, kde jeho rodiče měli hospodářství. Poněvadž bylo v rodině více dětí a Josef nemohl usedlost převzít, vyučil se truhlářem.

Když bylo Josefovi dvacet šest let, zemřel jeho otec a tato událost na něho velmi silně zapůsobila. Nepochybně ho první přímá konfrontace se smrtí, která znenadání postihla jeho rodinu, přiměla k tomu,

aby se zamyslil nad smyslem života a smrti. Nad posmrtným životem a vším tím, co je spojeno s cestou k věčnosti.

Víra, jakou si Josef osvojil v době svého mládí, a láska k otci, kterou mu matka vštípila, mu říkaly, že se s otcem nerozchází na věky, ale že se tam, na onom světě, zase jednou všichni sejdou a v jiné formě budou žít navždy.

V této duševní krizi se Josef rozhodl změnit běh svého života, přestat žít pro tento svět a zasvětit svůj život službě Bohu a bližnímu. Svým blízkým příbuzným prostě řekl: "Stanu se knězem." Nechtěli věřit jeho slovům. Jak by se mohl stát knězem, když neabsolvoval ani střední školu? Domnívali se, že to nemyslil vážně, že jeho slova byla výrazem jeho citového rozrušení, ale mýlili se.

Jednou z podmínek pro přijetí do kněžského semináře byla skutečně maturita na střední škole a znalost latiny. A tak Toufar v poměrně pozdním věku musel začít od píky.

Když v třicátých letech navštěvoval reálné gymnázium v Chotěboři, vynikal věkem i rozvahou nad svými spolustudenty. Proto se mnohdy nově příchozí primánek domníval, že tento septimán či oktaván je profesorem. Každý student si ho povšiml. V lavicích kolem Toufara byli mladí chlapci a děvčata, ale to mu nikterak nevadilo. Měl k nim dobrý vztah. Všichni věděli, jaký cíl si vytkl a proč tam studoval. Většina studentů i profesorů si oblíbila "našeho pátera" a až na několik posměváčků a zarytých nevěrců-profesorů se k němu chovala přátelsky. Toufar byl skromným mladým mužem s energickou hlavou, plnými rty, zářivýma očima pod vysokým čelem a s tmavohnědými vlnitými vlasy. Krátce, byl to hezký člověk, příjemný společník a spolehlivý přítel, ochotný kdykoli a komukoli pomoci. Byl také hudebníkem a ve studentské kapele hrál na basu.

Na vývoj duchovního života studenta Toufara měl velký vliv kněz-básník a jeho profesor náboženství P. František Boštík. Boštíkova sbírka básní "U zpívajících vod" opěvuje krajinu v okolí Chotěboře a údolí pod Železnými horami. Vyjadřuje básníkovu bolest, samotu, radost a naději a jeho silný estetický smysl.

Toufar a Boštík chodívali spolu někdy ze školy anebo se procházeli po březích Doubravky a rozmlouvali spolu o tajemných cestách milosti Boží a o věčné Pravdě.

Chotěboř se stala Toufarovým druhým domovem. Chodíval na Doubravku, aby tam přemýšlel a studoval. Navštěvoval místa, jako starý mlýn - rodiště Ignáta Hermanna, chodil kolem "točitého víru", kde podle staré báje vodník strhl dolů unesenou princeznu Doubravku, díval se na "čertův stolek", kde se ďábel, jak legenda vypráví, pokoušel svést poustevníka. Sedával na vysoké skále, na Sokolohradech, a naslouchal šepotu stromů a zpěvu vody pod ním, když za tichých letních večerů měsíc stál nad řekou.

Když mu bylo 33 let, dokončil gymnazijní studia a vstoupil do kněžského semináře v Hradci Králové. Tam byl po čtyřech letech vysvěcen na kněze. Psal se rok 1940, když novosvěcenec Toufar měl svou primici, která mu otevírala dráhu kněze.

Kněz Toufar cítil s národem, trpěl s ním a hleděl vstříc době, kdy se po válce lidé nebudou musit bát a budou moci volně vyjádřit své pocity, přání a nesouhlas.

Královéhradecký biskup Mořic Pícha poslal Toufara jako kaplana nejprve do Zahrádky na Ledečsku a později ho ustanovil tamním farářem. V tomto venkovském prostředí se Toufar cítil jako doma a spřátelil se s mladými i starými osadníky. Jeho osobnost přitahovala zvláště mladé lidi, jež byli hrdi na svého duchovního pastýře. Dovedl poradit a pomáhal mladistvým rozřešit problémy, se kterými byla konfrontována každá nová generace.

Nacistická okupace skončila, východní vítr však věstil příchod nové totality. Ve městech i na vesnicích se vyhrocoval konflikt mezi křesťanským světovým názorem a humanismem na straně jedné a dialektickým materialismem na straně druhé. Byl to konflikt duchovní i politický. Byl to boj o orientaci státu, společnosti, rodiny i jednotlivce. Jako všude jinde, i v Zahrádce bylo mnoho obyvatel dezorientováno a nechápalo význam dějinného zlomu, kterým bylo údobí let 1945 - 1948.

Toufar se politicky neangažoval. Jeho názory byly ale osadníkům známy. Věřil v principy křesťanské demokracie vyhlášené v papežských encyklikách. Byl pro sociální pokrok a svobodu jednotlivce. Vždyť člověk nežije jenom chlebem, ale také hodnotami duchovními. Hmota a duch se vzájemně nevylučují, ale doplňují se. Tudíž uskutečňování Království božího na zemi vyžaduje nejenom možnost splnění hmotných požadavků všech jednotlivců, ale i svobodu v životě duchovním. Úspěšný apoštolát Toufarův v Zahrádce přerušily události v únoru 1948, kdy komunisté učinili konec iluzím o možnosti spolužití liberální či socializující demokracie s marxismem-leninismem.

Farář Toufar byl přeložen ze Zahrádky do Čihoště, malé vesnice v témže kraji. Tam ve svém apoštolátě pokračoval. Jeho činnost skončila 28. ledna 1950, kdy byl zatčen, vězněn a podroben nelidským výslechům a týrání, jemuž podlehl 25. února 1950 jako jedna vinných obětí komunistického režimu.

Jo Karud:

STALO SE V ADVENTU

Vydala: KONFRONTACE,
Im Struppeb 1, CH-8048 Zürich, Switzerland, 1981.
Cena: $ 10 i s poštovným

POZNÁMKA:

*Výše otištěný závěr z knihy **Stalo se v adventu** napsal Josef Kalvoda, jeden z jejích tří spoluautorů, který znal Josefa Toufara v době jeho studií na reálném gymnáziu v Chotěboři. Pseudonym JO KARUD je sestaven z částí křestních jmen spoluautorů: JO(sef Kalvoda), KA(rel Nešvera) a RUD(olf Ströbinger). Ströbinger a Nešvera se dopustili pirátství a porušili Copyright Jo Karud, West Germany and U. S. A., když si přivlastnili autorství této knihy znova vydané v Praze v r. 1991.*

NAŠE HLASY, 30. ledna 1982,
rovněž HLASY, 2. 2. 1982

POSLEDNÍ MLADOČECH

Dr. Josef Kalvoda

"Hvězda za hvězdou hasne, za světem světy", píše básník-mystik Otakar Březina ve snaze vyjádřit neúprosnou zákonitost dějinného vývoje. Nejenom jednotlivci, ale i celé generace odchází, jedna za druhou, aby na jejich místa nastoupily generace nové. A tak se odebral na věčnost poslední představitel mladočeského směru - Rudolf Kopecký. Zemřel po delší nemoci v Anglii dne 25. listopadu 1981 v požehnaném věku 88 let. Ve spánku se jeho duše odpoutala od třírozměrné hmoty, aby se přesunula tam, kam jednou všichni musíme a kde věci vypadají jinak, než jak se nám jeví během našeho krátkého pobytu na této zemi.

Po dějinném zvratu, kterým byla první světová válka, Kopecký pracoval jako novinář. Jeho kořeny byly ale pevně zakotveny v národních myšlenkových proudech devatenáctého století. V době přechodu z onoho století do století dvacátého strana mladočeská - strana státoprávně pokroková - byla vedoucí silou v národě. Vystřídala stranu národní, známou jako staročeskou, která po dlouhou dobu reprezentovala ambice českého národa pod vedením Františka Palackého a dra Františka Ladislava Riegra. Staročeši byli poraženi příslušníky nové a radikálnější generace, mladočechy, kteří usilovně prosazovali myšlenku českého státního práva. Z boje o české státní právo vzešla

myšlenka čs. nezávislosti a ta byla uskutečněna vytvořením Československa. Po zavedení všeobecného hlasovacího práva v roce 1907 strana agrární získala víc mandátů na říšském sněmu ve Vídni než strana mladočeská. Přesto ale vůdce této strany, dr. Karel Kramář, v důsledku své politické zkušenosti, osobních schopností a erudice zůstal vůdcem české politiky ve Vídni. Během války došlo k dalším přesunům v politických seskupeních. Kopecký i po válce zůstal napojen na stranu dra Kramáře, stranu národně-demokratickou, která v oné době přestala už hrát vedoucí roli ve státě.

Po nacistické okupaci Kopecký odešel do Polska, aby se tam zapojil do organizování odboje, jehož cílem bylo obnovení nezávislého Československa. O svém působení v Polsku napsal celou řadu článků a jeho knížka "Československý odboj v Polsku v r. 1939" (Rotterdam, 1958) je stále vyhledávána historiky, jakožto spolehlivý pramen informací o začátcích druhého odboje.

Po pádu Polska se Kopecký dostal, jako mnoho jiných, do Francie a pak do Anglie. Po ustavení exilové vlády v Londýně Kopecký byl členem Státní Rady, která byla jakýmsi poradním sborem v době, kdy neexistoval čs. parlament. Po likvidaci vlády v Anglii a po vytvoření Košické vlády, která přišla do Prahy v květnu 1945, Kopecký se rozhodl nenásledovat příkladu svých známých z válečných let a zůstal v Anglii. Po celou řadu let pracoval jako redaktor v BBC.

Rudolf Kopecký se nemýlil ve svém odhadu situace. Národně-frontovská lidová demokracie se brzy změnila v komunistickou diktaturu. Ti, kteří se po únoru 1948 začali vracet do Anglie, ve velké většině nechtěli veřejně přiznat, že Kopecký vývoj předvídal správněji než oni, a obnovovali národní frontu bez komunistů v exilu. Mezitím uprchlíci z Československa žijící v táborech v Německu a Itálii začali obnovovat politické strany, včetně stran politického středu a pravice, zakázaných Košickým programem. Svoboda slova a tisku, potlačená doma, se výrazně projevovala mezi emigranty, kteří vydávali periodiky a vytvářeli nová politická seskupení. Léta 1948 - 1956 byla údobím kvašení a intenzivní politické aktivity v čs. exilu. Nastalo třídění duchů a tříštění politických skupin. Redaktor Kopecký vydával svůj časopis a přispíval do jiných periodik články. Byl rovněž i předsedou strany národně-demokratické v exilu. Pod patronací Free Europe

Committee (Výbor pro Svobodnou Evropu), financovaného CIA (Central Intelligence Agency), byla v r. 1949 vytvořena Rada svobodného Československa. Byla založena na principu "politických osobností". Kdo ji financoval, rovněž i určoval její politický směr. V Radě došlo ke sporům o předsednictví, složení a politický program a během několika let se Rada rozštěpila. Kromě Rady byl ještě i Výbor. Spory politické a osobní se rovněž projevovaly v Radio Free Europe.

Zatímco Rada svobodného Československa byla finančně závislou, nezávislé politické skupiny se sdružily v Ústředí demokratického exilu (UDE), jehož předsedou byl Rudolf Kopecký a generálním tajemníkem známý žurnalista prof. Simeon Ghelfand. Ústředí bylo protiváhou "národně-frontovské" Rady, jejíž činnost skončila, když ji CIA přestala financovat. Postupně i činnost Ústředí začala ochabovat.

Maďarská revoluce byla důležitým mezníkem v historii třetího odboje. Řekla nám, že západní mocnosti nemají v úmyslu měnit komunistické režimy za vojensko-politickou linií, jak se tato vytvořila ke konci války. A tak intenzita exilové politiky, vrcholící v době kolem maďarské revoluce v r. 1956, začala slábnout rok za rokem.

Začátkem šedesátých let vláda Antonína Novotného v Československu uvolnila trochu šrouby totalitního režimu a v polovině let šedesátých mnozí z "poúnorových" osmačtyřicátníků navštívili Československo. V roce 1968 nastalo větší uvolnění během "Pražského jara", aby pak krátce nato přišla nová represe. Během všech těchto taktických změn red. Kopecký zůstal nekompromisním bojovníkem za svobodu a odmítal rudou totalitu, i když předstírala, že má "lidskou tvář". Jsa si plně vědom toho, že komunismus je především mravním problémem, že se týká každého, Rudolf Kopecký odmítl hesla o "neutralitě" Československa. Jak může být někdo "neutrálním" v boji se zlem? Kopecký bojoval proti bezpráví v jakékoliv podobě. Svůj život naplnil dobře. Zůstal věrný novinářskému povolání a službě národu až do smrti.

Viděno z hlediska nadčasového, politické směry a režimy přicházejí a odcházejí. Národ zůstává. Nepochybně nová politická seskupení se vytvoří, až naše generace odejde tam, kam nás už předešel red. Kopecký. Byl to čestný člověk. Vědomě nikomu neublížil. Jeho velikost

lze prokázat tím, že měl odvahu říci, že se někdy mýlil. Ti, kteří vždy "všechno předvídali", kteří pracovali "vědecky", ve skutečnosti natropili mnoho zla a na soudu dějin neobstojí. V R. Kopeckém odešel představitel oné lepší části národa, která se vždy bude ztotožňovat s těmi, kteří hledají pravdu a mají odvahu ji hájit slovem i tiskem. Nehledal zisk a nehledal slávu. Věřil, že za práci pro národ se neplatí, a také za to nikdy nic nevzal. Nenechal se nikým koupit. Byl kronikářem svého národa a "Vzpomínky starého novináře" budou čteny, až se vláda věcí navrátí do rukou oněch sil v národě, které reprezentují to, co je v něm zdravé a čestné. Těch, kteří hledají pravdu, a to i tehdy, když za ní musí jít třeba až na konec světa.

NAŠE HLASY, 8. května 1982,
rovněž HLASATEL, 18. června 1982

SLUŽBA PRAVDĚ

Dr. Josef Kalvoda

V dopise datovaném 3. dubna 1982, otištěném v dubnovém čísle Londýnských listů, Mojmír Povolný, předseda výkonného výboru Rady svobodného Československa, se táže, komu slouží mé tvrzení, že původní Rada svobodného Československa, ustanovená v únoru 1949, byla financována CIA. Odpovídám kategoricky: Slouží pravdě!

Informace jsem nečerpal z komunistické propagandy, nýbrž z dokumentů americké vlády, archívu dr. Štefana Osuského, The New York Times a článků a knih pojednávajících o zpravodajských službách. Například v knize R. Harris Smitha, **OSS. The Secret History of America's First Central Intelligence Agency** (University of California Press, 1972) věta "the CIA - funded National Committee for a Free Europe" se nachází na str. 25 a "the CIA - funded Free Europe Committee" na stranách 69, 159 a 295. Není to tedy žádné tajemství. Tato organizace financovala RSČ.

Je starým trikem zlodějů křičet "Chyťte zloděje", právě tak jako je trikem propagandistů obviňovat z nepravdy lidi, kteří pravdu píší. Má-li čtenář pochyby o mé "historické spolehlivosti", jak insinuje dr. Povolný, ať si prostuduje The New York Times, které oběžníky RSČ často citují. Namátkou lze jmenovat článek "Congress Is Asked to End Financing of Radio by C. I. A.", New York Times, 24. května 1971.

O roztržce v původní RSČ bylo hodně napsáno v exilovém tisku. Rovněž i v článku Paula P. Kennedyho "Rival Body Set Up by Czech Refugees", New York Times 8. února 1951. Povolný by se z dopisu dozvěděl, že třináct členů výkonného výboru RSČ, včetně Petra Zenkla, se rozešlo s většinou. Prohlásili, že "RSČ přestala existovat a že namísto ní bude vytvořen "Výbor pro svobodné Československo".

V článku, na který Povolný reaguje, píši o RSČ původní, nikoliv "obnovené" v letech sedmdesátých. Rada ustavená v roce 1949 byla budována na principech "osobností" a "kontinuity". (Jeden druhému potvrdil, že byl osobností.) Vycházela z let 1945 - 1948 a její vedoucí tvrdili, že v roce 1946 byly "svobodné volby". Volby tehdy byly "svobodné" pouze pro strany **Národní fronty**. Kontinuitu tedy měli především ti, kdo přináleželi do Národní fronty, poněvadž pouze strany této fronty se mohly účastnit "posledních svobodných voleb" v roce 1946. Což nebyl Zenkl místopředsedou vlády Národní fronty? Namísto strany komunistické byl přibrán do rady zástupce strany agrární, dr. Černý. Vedení rady bylo v rukou bývalých kolaborantů s komunisty.

Nynější rada, jejímž předsedou je Povolný, na principu kontinuity budována není. Je to organizace výběrová, elitní, tj. není demokraticky ustavena. S několika výjimkami její vedoucí nebyli poslanci či ministry Národní fronty. Nebyli jimi Mojmír Povolný, Jaroslav Zich či Jiří Horák.

Přeje-li si dr. Povolný, abych se o celé záležitosti s financováním původní rady a o její "zpravodajské činnosti" podrobně rozepsal, rád mu vyhovím. Jsem ochoten uveřejnit citáty z dokumentů z pozůstalosti dr. Štefana Osuského, jejichž kopie mám a které jsou dosud "tajné".

Na rozdíl od Povolného, který insinuje a kličkuje, napíši-li něco, mohu to dokumentovat. On však nemůže dokázat, že píši "nepravdy", a to už samo o sobě vrhá nejenom světlo na "historickou spolehlivost" předsedy výkonného výboru RSČ, ale také na jeho respektování či nerespektování pravdy. Nactiutrhačství nezlepší pověst organizace, jejímž jménem mluví.

NAŠE HLASY, 19. června 1982,
rovněž HLASATEL, 13. srpna 1982

ČÍ CHLEBA JÍŠ...

Dr. Josef Kalvoda

V celé řadě exilových časopisů byly otištěny články a dopisy čtenářů nejprve odmítajících a později odsuzujících vydání 18 tun zlata Husákovu režimu v Československu vládami Spojených států a Velké Británie. Přesto však v č. 2/82 Práva lidu píše čtenář z Německa Miloš H., že postrádá *"v exilovém tisku jakýkoliv komentář"* na to, že americká vláda *"nacpala do chřtánu Husákovu režimu 18 tun zlata..."* Dodává k tomu, že *"jediné ohlasy"*, které *"v exilovém tisku četl, se týkaly obavy, aby z těch 18 tun zlata nedostali (jaká hrůza!) nějaký podíl odsunutí sudetští Němci jako odškodnění za konfiskace majetku v Československu..."* Moc by ho zajímalo, jak se k této věci staví *"vrcholné reprezentace čs. exilu včetně té v Americe - bylo by zle, kdyby musely mlčet!..."*

Z výše uvedeného dopisu je jasné, že jeho autor ztotožňuje "exilový tisk" asi jen s jednou periodikou vycházející v Německu, která pravidelně přetiskuje zprávy Rady svobodného Československa (RSČ). Nám, kteří žijeme v Americe, je velmi dobře známo, jakou velkou akci proti vydání zlata podnikal chicagský **Hlasatel a Denní Hlasatel po celou řadu měsíců ještě před jeho uskutečněním.** V Americe **nemusí** nikdo mlčet; právě naopak, ústava nám zaručuje právo svobodně mluvit a i kritizovat politiku americké vlády. Zde žádný "zákon na ochranu republiky" neexistuje. Kdyby se Kongres o

něco podobného pokusil, Nejvyšší soud by takový zákon prohlásil za protiústavní.

Hlasatel nebyl sám, kdo zaujal k věci stanovisko. V článcích dr. Aloise Rozehnala se vyslovily proti vydání zlata Americké listy. I chicagský Hlas národa otiskl dopis - opravu Čs. obce legionářské v Londýně (ČsOL), která protestovala proti zařazení svého odmítavého stanoviska ve věci vydání zlata do rubriky RSČ koncem roku 1981. V témže časopise jsme četli v květnu 1982 odpověď ČsOL, podepsanou dr. Leopoldem Rozbořilem a Zdeňkem Václavíkem, odmítající misinformace RSČ v otázce zlata. Jak vysvítá z dopisu čtenáře Práva lidu, i on byl misinformován, když čerpal informace o zlatě z tohoto pramene. Zdá se, že pro něho je tento spolek asi jednou z "vrcholných reprezentací" čs. exilu.

Pokud se týká RSČ, svou poznámkou, že by bylo zle, kdyby exilové reprezentace **musely** (zdůrazněno v originále) mlčet, udeřil hřebík na hlavičku. Předseda tohoto spolku, Mojmír Povolný, v dopise Londýnským listům (duben 1982) přiznal, že RSČ dostávala, či snad i ještě dostává, finanční podporu od americké vlády. Lamentuje ale nad tím, že nebylo záležitostí RSČ, jakým způsobem byly financovány americké organizace, jejichž prostřednictvím dostávala finanční podporu. Přitom se hloupě rozčiluje nad všeobecně známou skutečností, že americké organizace National Committee for a Free Europe, později Free Europe Committee, byly financovány CIA, a navíc se dopouští ještě nactiutrhačství.

Podepsaní funkcionáři ČsOL se ptají ve své odpovědi otištěné v Hlasu národa, zda existuje TVV (tajný výkonný výbor) či Rada tří. (Zde je narážka na tři osoby, rovněž samozvance, které v roce 1944 daly prý souhlas k vyvraždění četnické stanice v Přibyslavi skupinou partyzánů vedenou Radomírem Lužou.) Členové RSČ, jichž se ČsOL na věc se zlatem tázala, nedovedli odpovědět na otázku, jaké stanovisko, kromě onoho z března 1978, RSČ zaujala. Mimochodem v březnu 1978 RSČ k otázce vydání zlata ČSSR nezaujala žádné stanovisko a odmítla požadavek sudetských Němců k jejich částečnému odškodnění. Jedná se o prohlášení, k němuž se vztahuje dopis čtenáře Práva lidu z Německa. Není těžké porozumět počínání vedoucích RSČ. Vždyť už naši předkové říkávali - "čí chleba jíš, toho píseň zpívej".

Chtějí-li někteří jednotlivci dostávat finanční podporu od americké vlády, ať už prostřednictvím CIA či jinak, nemohou zaujímat odmítavé či kritické stanovisko k jednotlivým činům či politice vlády Spojených států. Mohli by si pohněvat své chlebodárce. Finanční závislostí se ztrácí politická nezávislost.

Při této příležitosti je na místě vzpomenout Tomáše G. Masaryka. Mojmír Povolný, namísto praktikování nactiutrhačství, by si měl přečíst jeho prohlášení otištěné v Československé samostatnosti 25. ledna 1917. Masaryk v něm píše, že *"politická akce česká je finančně naprosto nezávislá, (a) jestliže by některý jednotlivec o své újmě od kohokoliv přijímal jakoukoliv finanční podporu..., pokládali bychom to i my za provinění proti našemu programu a za postup zištný a nepolitický."*

Má-li Mojmír Povolný pochyby o "historické spolehlivosti" výše uvedeného citátu, ať si vyhledá celé jeho znění a rozešle je všem členům svého spolku. On a jeho kolegové by si tento Masarykův výrok měli dát za rámeček, aby nikdy nezapomněli, kdo jím byl diskvalifikován.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 20. června 1982

VÝZNAMNÝ DOKUMENT:
CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY

Kniha dr. Josefa Kalvody byla recenzována v mnoha odborných časopisech a čtvrtletnících, včetně **The Indian Political Science Review** (July 1981) a **Foreign Affairs** (Spring 1982).

V čtvrtletníku vydávaném indickými politickými vědci žijícími v "největší demokracii světa" je o knize napsáno mj. i následující:

"Nejcennější je kapitola VIII. nazvaná »Beneš a otázka střední Evropy«, v níž je podrobně vypsána úloha Beneše během procesu komunistického převzetí moci ve středovýchodní Evropě. Vysvětluje, jak Sověti a českoslovenští komunisté využívali Československo a jeho prezidenta Beneše, aby zavlekli východní Evropu pod komunistickou nadvládu a aby mohli získat vliv i v jiných částech světa... Je to nesmírně hodnotný přínos těm, kteří se seriózně zabývají záležitostmi východní Evropy."

FOREIGN AFFAIRS, čtvrtletník vydávaný americkým Council on Foreign Relations, mj. píše, že *"... Pro nový materiál, který přináší, a autorův důkladný výzkum, tato kniha nemůže být ignorována druhými odborníky..."*

CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY byla vydána nakladatelstvím University Press of America, Washington, D. C.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 3. července 1983

OTÁZKA PODKARPATSKÉ RUSI

Dr. Josef Kalvoda

V Hlasu národa ze dne 14. května 1983 se zabývá případem Podkarpatské Rusi František Desenský. V článku je mnoho nepřesností a je jasné, že autor nezná historická fakta. Zjevně nečetl historické dokumenty, které jsou dnes přístupny každému, kdo má o ně zájem. Jinak tomu bylo v letech šedesátých, kdy autor těchto řádků studoval dokumenty americké vlády. Ač mnohé z nich byly tehdy ještě klasifikovány jako "přísně tajné", dostal povolení je číst. Cenzor státního departmentu mu ale vždy nedovolil citovat některé dokumenty FBI (Federal Bureau of Investigation) a OSS (Office of Strategic Service), obsahující informace o tehdy ještě žijících lidech. V oné době také začal psát o čs. zahraniční politice během druhé světové války, včetně otázky Podkarpatské Rusi, jednak v odborných (anglických) publikacích, a pak i v exilových periodikách.

Jedním zdrojem, přístupným každému, je Eduard Beneš. Jeho "Paměti" byly vydány v Československu v roce 1947, kdy byl ještě prezidentem. V zahraničí byly vydány v anglickém překladu v roce 1954. Před několika lety české vydání opět vyšlo v nakladatelství Archa. Budeme je citovat.

V létě r. 1939 Beneš žil v Londýně a vyžádal si audienci u Ivana Majského, tamního sovětského velvyslance. Ten ho pozval na den 23. srpna 1939, na týž den, *"kdy ráno londýnské noviny senzačně ohlašovaly příjezd Ribbentropův do Moskvy a přinášely zároveň obsah*

smlouvy německo-sovětské, která bude v Moskvě Ribbentropem podepsána" (II. díl, s. 18). (Mimochodem řečeno, Beneš byl v dlouholetém styku s Majským a dodával mu informace, jak tento sovětský diplomat napsal ve svých pamětech, a to i v době, kdy Sovětský svaz byl spojencem hitlerovského Německa.) Dne 19. září 1939 mu Majský oplatil návštěvu v Benešově domě v Putney. Bylo to v době, kdy *"sovětská vojska byla již na pochodu do Litvy a do východní Haliče"* a Majský chtěl znát Benešovy dojmy z anglického prostředí o situaci. Navíc, chtěl vědět **jeho** názor na sovětskou invazi do Polska a jakou to vyvolalo reakci v Čechách a na Moravě.

V rozhovoru Beneš *"zdůraznil nutnost, aby sovětská vojska došla až na naše hranice"*. Dodal navíc, že *"je nutno, aby toto sousedství **s námi a Maďarskem bylo již zachováno*** (zdůrazněno pisatelem). *My po této nové válce musíme už se Sovětským svazem přímo a trvale sousedit. **I to je pro nás naučení z Mnichova!** Otázku Podkarpatské Rusi budeme mezi sebou řešit později a jistě se dohodneme!"* (s. 23). Beneš pak Majskému znovu opakoval, že nepochybně sovětským cílem je udržet své linie někde na slovenských hranicích a dodal: *"Ať se věci skončí tak či onak, jistě se my oba o svých společných hranicích na konci války bez nějakých hlučnějších sporů a bez krizí domluvíme."* (s. 23)

Beneš píše, že během rozhovoru s Majským si oba pozorně prohlíželi mapu, sledujíce sovětský postup Polskem. To je důležitý bod. Letmý pohled na mapu střední Evropy nám řekne, že měl-li Sovětský svaz sousedit jak s Československem, tak i s Maďarskem, že musel vlastnit nejen část polských území, ale i Podkarpatskou Rus. Tedy Beneš počítal se sousedstvím Sovětského svazu a s jeho okupací Podkarpatské Rusi už od roku 1939, od doby, kdy Sovětský svaz byl spojencem hitlerovského Německa. (Sovětská okupace Podkarpatské Rusi umožnila Sovětům poslat své armády do Budapešti v roce 1956 a utopit v krvi maďarskou revoluci.)

Když měl Beneš rozhovory se Stalinem v Moskvě v prosinci roku 1943, nabídl mu přímo Podkarpatskou Rus. Stalin mu to připomněl v dopise ze dne 23. ledna 1945. V oné době Sověti rozpoutali agitaci na území Podkarpatské Rusi za její připojení k Sovětskému svazu a **via facti** ji připojili k Ukrajinské sovětské republice. Stalin píše: *"So-*

větské vláda nezakazovala a nemohla zakázat obyvatelstvu Zakarpatské Ukrajiny, aby vyjádřilo svou národní vůli. Je tím pochopitelnější, že jste nám v Moskvě říkal, že jste ochotni odevzdat Zakarpatskou Ukrajinu Sovětskému svazu, s čímž jsem tehdy, jak se jistě pamatujete, nesouhlasil... Pokud otázku Zakarpatské Ukrajiny položilo samo obyvatelstvo Zakarpatské Ukrajiny, bude ji ovšem nutno řešit. Tato otázka může být řešena pouze dohodou mezi Československem a Sovětským svazem..." (Cesta ke květnu, Praha 1965, 2. svazek, s. 476 - 7)

Ve své odpovědi z Londýna na Stalinův dopis jednající o otázce Podkarpatské Rusi Beneš napsal, mj. následující: *"1) Nezměnil jsem svého stanoviska o této otázce od chvíle, kdy jsem poprvé o tom mluvil s Vaším velvyslancem Majským v Londýně v září 1939, a ani v budoucnosti ho nezměním. V tom smyslu také budu své stanovisko formulovat v Praze. 2) Otázka tato nebude z naší strany učiněna předmětem žádných diskuzí nebo intervencí s jinými mocnostmi a na eventuální mírovou konferenci chceme přijít, majíce ji již zcela v plném přátelství s vámi vyřešenu. Jak já a vláda věc vidíme, nebude tato otázka mezi námi předmětem nějakého sporu."*

Beneš zakončil svůj dopis zdůrazněním, že *"není druhého státu, který by choval tak upřímné city opravdového přátelství k Sovětskému svazu, jako je to u Republiky československé."* Dopis byl psán v Londýně 29. ledna 1945. (Výše citovaný zdroj, s. 481 - 2.)

Otázka Podkarpatské Rusi se stala předmětem jednání na moskevských poradách představitelů Národní fronty v březnu 1945. Podrobnosti o tom jsou ve stejném pramenu (Cesta ke květnu, sv. 1, dokument č. 132 a 136). Definitivně byla vyřešena mezistátní československo-sovětskou dohodou z 29. června 1945. Tato smlouva byla veřejně vyhlášena, byla přetištěna v čs. periodikách a i ve sbírce mezinárodních smluv.

Nemá sice smysl polemizovat s lidmi, kteří historická fakta neznají a ani je snad nechtějí znát. S těmi, kteří dávají přednost legendám a žijí už dávno překonanými iluzemi. Počínají si jako legendární kanonýr Jabůrek, který "u kanónu stál a stál," a i když mu pak byly uraženy obě ruce, "stále ládo-ládoval". Ti budou nejspíše "ládo-ládovat" až do své smrti.

Malá poznámka je na místě k jedné generalizaci F. Desenského. Píše: *"Komunistům nelze nikdy věřit, protože u nich účel světí prostředky."* Je možno souhlasit s druhou částí tohoto souvětí, ale je nutno dodat, že účel světil prostředky i některým nekomunistům, včetně Beneše. Dále, komunistům **někdy lze** věřit. Bylo možno a i žádoucí věřit Stalinovi, když už v letech dvacátých napsal ve své knize "Problémy leninismu", že se strategie a taktiky komunistů mohou měnit, ale že jejich cílem zůstává rozpoutání světové revoluce a nastolení diktatury proletariátu, tj. komunistické strany. Bylo možno věřit Klementu Gottwaldovi, když ve své první řeči v poslanecké sněmovně v roce 1929 prohlásil, že si čs. komunisté jezdí do Moskvy pro instrukce a že se od svých sovětských soudruhů učí, jak svým kolegům v parlamentě, jehož byl členem i Beneš, budou "kroutit krky". Dodal k tomu, že je dobře známo, že sovětští soudruzi "jsou v tom mistry".

Legendy, jako krysy, mají tuhý život. Zbavit se jich není snadné. Kácení model přineslo sv. Vojtěchovi smrt. Ti, kteří odhalují legendy a usilují o pravdu, jsou vystaveni pomluvám a nadávkám. Na závěr je možno parafrázovat výrok Maxe Plancka: Pravda se neprosadí tím, že přesvědčí své odpůrce či protivníky, nýbrž spíše, že její protivníci časem vymřou a vyroste nová generace, která se s tou pravdou seznámí.

NAŠE HLASY, 28. srpen 1982

O BUDOUCÍ STÁT

Dr. Josef Kalvoda

Nekomunističtí Češi, Slováci a Poláci žijící doma i v zahraničí by se měli seznámit s Polsko-Československou dohodou z 23. ledna 1942 a diskutovat možnost ustavení Česko-Slovensko-Polské unie, která by byla základnou pro vytvoření většího politického federálního celku ve střední Evropě.

V důsledku dlouholetého trvání socialistických systémů v zemích středovýchodní Evropy, politické, ekonomické a jiné zkušenosti tam žijících národů jsou podobné. Je žádoucí, aby se po svržení sovětské nadvlády tyto národy rozhodly vybudovat nový, svobodný a spravedlivý politický systém, v němž by všem jednotlivcům byla ústavou zaručena lidská, občanská, politická, kulturní a ekonomická práva, včetně práva na svobodné soukromé podnikání. Jejich zeměpisná poloha, existence velkých národů na západě i na východě (tj. Němců a Rusů) a nutnost obnovit mocenskou rovnováhu v Evropě vyžaduje existenci federace, v níž by všechny národy, i ty nejmenší, měly ústavně zaručenou politickou rovnoprávnost, spravedlivé zacházení, respektování jejich jazyků, kultur a národních individualit. Zrušení celních hranic přinese zvýšený hospodářský rozvoj, ekonomickou integraci a akceptování nadnárodních institucí v prakticky prováděném federálním státním zřízení. Budou-li pro to příznivé podmínky, státy středoevropské federace by se později mohly zapojit do federace celoevropské.

NAŠE HLASY, 15. ledna 1983,
rovněž HLASATEL, 28. ledna 1983

Motto:

Nevěřme nikomu na světě širém,
nemáme jednoho přítele tam,
starý boj za každým skrývá se mírem,
soucit a přízeň jsou šalebný klam...

Věřme jen sobě, své práci a píli,
věřme jen svatému nadšení v nás...

Svatopluk Čech, Jitřní písně (1887)

"VZPOMÍNKY STARÉHO NOVINÁŘE"

Dr. Josef Kalvoda

Osmý a poslední díl "Vzpomínek starého novináře" Rudolfa Kopeckého, pojednávající o exilu od konce druhé světové války v Evropě, je nedokončeným torzem. Autor jej začal psát v lednu 1977, ale nedopsal svůj nesmírně cenný pohled na třetí odboj. Po osmnácti měsících nemoci a neustálých návštěv do nemocnice redaktor Kopecký zemřel v Londýně v Royal Marsden Hospital 25. listopadu 1981. Posledních sedm kapitol připravených v náčrtu přiložila k této obsažené práci jeho dcera Eva.

Jak autor píše v úvodní poznámce, osmý díl jeho monumentálních "Vzpomínek" je, jako i díly předchozí, souborem statí, které víceméně

na sebe navazují. Jedná o nedávné historii stále ještě se rozvíjející, v níž sehráli roli lidé, kteří sice už většinou nežijí, ale jejichž jména vyvolávají u mnohých žijících příslušníků exilu velmi silné - pozitivní či negativní - emoce.

Redaktor Kopecký si je toho vědom. Poukazuje i na to, že od doby národního probuzení až do konce první republiky existovala vcelku kontinuita myšlení jednotlivých generací. Avšak od konce druhé světové války lze pozorovat velké názorové rozdíly mezi příslušníky generací mladších, zvláště mezi generací autora "Vzpomínek" a onou, která vyrůstala v době komunistického režimu. Tak vlna emigrantů po srpnu 1968, ač se mezi jejími příslušníky vyskytují čestné výjimky, má vcelku jiný názor a představy o národní historii a jejím smyslu, než emigranti z roku 1948, nemluvě o těch, kteří pod vládou Národní fronty nikdy nežili a kteří, jako redaktor Kopecký, se od prosovětské orientace vlády dr. Beneše distancovali už od konce války.

Kopecký se dívá na vývoj událostí v poválečném Československu a exilu s určitým odstupem, spíše jako divák než aktivní činitel. Snaží se zachytit svá pozorování střízlivým a věcným způsobem, tudíž je jeho svědectví nesmírně důležitým zdrojem informací pro budoucího historika současného exilu a třetího odboje.

Práce, která má 229 stran, začíná kapitolou "Osudový přelom". Byla jím druhá světová válka. Pak zachycuje situaci ve Velké Británii koncem války a popisuje začátek nové politické akce v Londýně. Mezi těmi málo exulanty, kteří se rozhodli nevrátit se do Československa v roce 1945, panovala nejistota a zmatek. Už za války generál Lev Prchala vytvořil Český národní výbor a ten vydal hned po Benešově návratu z Moskvy v lednu 1944 prohlášení, jímž odmítl smlouvu se Sovětským svazem ze dne 12. prosince 1943. Ač měl přátelské styky s některými příslušníky Českého národního výboru, Kopecký se k této akci nepřihlásil, poněvadž chtěl zůstat nezávislým. Píše objektivně a věcně o spolupráci tohoto výboru nejprve s londýnskými Poláky a pak sudetskými Němci. Vidí přednosti i slabiny této akce, o jejíž existenci většina příslušníků poslední emigrantské vlny snad ani neví.

Redaktor Kopecký vzpomíná rovněž profesora Františka Dvorníka, vynikajícího historika a byzantologa, a jeho pokus o vytvoření Českého výboru v Londýně, který by se věnoval práci, jíž se Národní výbor vyhýbal. Cílem tohoto připravovaného výboru nebyla snaha vytvořit konkurenci generálu Prchalovi, ale držet pevnou linii proti komunistickému režimu v Československu a těm, kteří jej nejprve pomohli nastolit, po únoru 1948 se snažili přenést totalitní metody předúnorové doby do exilového života a pak snad i znovu do vlasti. Tento přípravný výbor skládající se z profesora Dvorníka, dr. Přemysla Papírníka, člena redakce čs. oddělení britského rozhlasu a red. Kopeckého, se pokusil získat půjčku od polské exilové vlády, která měla velké finanční zdroje a možnosti. Peněz bylo potřeba na vydávání časopisu. Byl to ale člen Národního výboru, financovaného tehdy polskou exilovou vládou, Vladimír Borin-Ležák, který se dozvěděl o akci prof. Dvorníka a žádosti o půjčku a svým zásahem tuto věc zmařil. Profesor Dvorník pak odjel z Anglie do Spojených států, kde se věnoval vědecké práci. Dr. Papírník se vzdal činnosti v exilovém prostředí, a tak z celé trojice zůstal jen redaktor Kopecký, který se později stal předsedou Ústředí demokratického exilu. Bohužel, o této organizaci, kterou vytvořil ve spolupráci s profesorem Simeonem Ghelfandem a Vladimírem Pekelským, je ve "Vzpomínkách" jen letmá zmínka. Je v nich ale celá kapitola o bývalém anarchistovi-komunistovi z let dvacátých, Borinovi-Ležákovi, který se vybarvil v letech šedesátých, kdy se po kratším pobytu v Austrálii vrátil do Československa. Tam se zařadil mezi ty, kteří denuncovali uvolňovací proces "Pražského jara" v roce 1968.

V této poslední práci redaktora Kopeckého je nejvíce pozornosti věnováno jeho činnosti v britském rozhlase a v něm panujících poměrech, počátkům "třetího odboje", mezinárodním akcím, vzniku, rozkvětu a rozkladu čs. národní demokracie v exilu, poúnorové emigraci, počátkům Československé legie v exilu a původním příčinám zmatku v zahraničních akcích. Je v ní celá kapitola o případu Bohumila Laušmana a další o Přemyslu Pitterovi. Mezi "poúnorovými", o nichž autor píše, jsou Jiří Bertl, dr. Helena Koželuhová, Jiří Havelka, dr. Josef Černý, prof. Simeon Ghelfand, býv. soc. dem. poslanec J. Novotný (Kanada), Vladimír Pekelský, dr. Hubert Ripka, dr. Vladimír Krajina, dr. Martin Kvetko, František Klátil, Blažej Vilím, dr. Ladislav Feierabend, Eduard Fusek a mnoho jiných. Na str. 188 je zajímavá zmínka o Pavlu Tigridovi, *"který do druhého odboje šel jako komunistický in-*

telektuál, za války se v Londýně statečně družil k levici a po návratu do Československa se stal bojovným katolicizujícím publicistou". Byl jedním z prvních, kteří se po únorovém puči v roce 1948 dostali do Frankfurtu. Tam hned uspořádal tiskovou konferenci, *"na níž udiveným novinářům oznámil, že se ujal vedení nového odboje".* Namluvil na gramofonovou desku řeč k národu a poslal ji československé sekci britského rozhlasu, aby ji vysílala *"a oznámila tak národu, že bude osvobozen Pavlem Tigridem".* Jménem příslušníků čs. sekce v BBC Karel Brušák poslal Tigridovi hned nato telegram stručného znění: *"Přestaň dělat hlouposti a přijeď do Londýna."* To byl počátek nevraživosti Tigrida k britskému rozhlasu a jeho čs. spolupracovníkům.

Všechny svazky "Vzpomínek" jsou uloženy v londýnském "Velehradě" a v archivech na University of Chicago a University of Nebraska - Lincoln. Péčí archiváře Josefa Svobody je celý archiv zesnulého redaktora Kopeckého uložen v archivech na University of Nebraska - Lincoln, Neb. Až bude roztříděna ona spousta rukopisů, korespondence a jiného materiálu, až bude vše zakatalogováno, zájemci si tam mohou zajet a prostudovat si, co je zajímá.

Osmý svazek "Vzpomínek" končí dvěma básněni: "Nevěřte nikomu" ze sbírky **Jitřní písně** od Svatopluka Čecha a básní J. S. Machara, o níž píše Kopeckého dcera Eva, že byla nepochybně "jeho rozloučením s vlastí, kterou tak vroucně miloval". Je to vpravdě vhodný EPILOG:

Buď zdráva, otčino! Vem poslední můj list
- ne jako omluvu, já před tebou jsem čist -
jak pozdrav prostinký, v nějž jsem zas sebe klad.
A moh jsem kratčej jej a lépe vyslovit,
po starém způsobu jak říkává náš lid:
já na tě vzpomínám, mně po tobě se stýská
a mám tě z celé duše rád!

J. S. Machar, Tristum Vindobona

Poznámka: Před svou smrtí v r. 1981 red. Rudolf Kopecký požádal dr. Josefa Kalvodu, aby dopravil všechny svazky svých "pamětí" do některého archivu v Praze, až komunistický režim padne. Stalo se tak a v r. 1990 "Paměti starého novináře" byly předány Vojenskému historickému archivu.

NAŠE HLASY, 2. dubna 1983,
rovněž HLASY, Austrálie

JEDEN SPRAVEDLIVÝ

Dr. Josef Kalvoda

Dne 5. ledna 1983 zemřel v Londýně major generálního štábu ZDENĚK SLÁDEČEK ve věku 81 let. Narodil se v Moravské Ostravě a po skončení gymnazijních studií v Insbrucku se rozhodl pro vojenskou dráhu. Byl nejmladším majorem Vysoké vojenské školy válečné.

Jako major generálního štábu odešel v r. 1939 do Polska, kde se připojil k akci generála Lva Prchaly. Byl předurčen za náčelníka štábu české a slovenské legie, které v Polsku v r. 1939 začal organizovat generál Prchala.

Po pádu Polska se Sládeček dostal do Anglie, kde spolupracoval s generálem Prchalou. Upadl tudíž v nemilost dra Eduarda Beneše, jeho vlády a zvláště pak československých komunistů. Hned v lednu 1944 Prchalův Český národní výbor **odsoudil Benešovu cestu do Moskvy** v prosinci 1943 a prohlásil **smlouvu,** kterou tam Beneš uzavřel, **za neplatnou.** Poněvadž se Sládeček neklaněl u vrbiček, **odmítl** politiku Beneše a jeho **pro-sovětskou orientaci,** nebyl nikdy povýšen a také se ani do Československa po válce nevrátil.

Sládeček nevěřil v možnost spolupráce mezi demokraty a komunisty. Odmítl totalitu jak hnědou, tak i rudou. Nevěřil, že Benešova cesta přes Moskvu do Košic přinese svobodu pro národy Československa, a vývoj mu dal za pravdu. Měl odvahu jít proti proudu. Řídil se

hlasem svého svědomí a dělal i to, co bylo momentálně nepopulární. V letech 1945 - 1948 nesouhlasil s politikou vlády Národní fronty, která zakázala politické strany pravice a středu. Odmítl politiku znárodňování, retribuce a odsun sudetských Němců. Věřil ve spravedlnost a lidskou povinnost bojovat proti jakémukoliv bezpráví, zlu v jakékoliv podobě, násilí a nelidskému jednání vůči komukoliv, ať už se jednalo o Čechy, Slováky, Němce či příslušníky kterékoliv jiné národnosti. Odsoudil totalitní a nekřesťanský princip "kolektivní viny", na jehož podkladě byli odsunuti sudetští Němci. Spolupracoval tedy i s nimi, když se ocitli v exilu. Po smrti generála Prchaly se stal předsedou Českého národního výboru v Londýně.

Se zesnulým se proto také přišel rozloučit předseda Sudetoněmecké rady, dr. Heinz Lange, který nad rakví Sládečkovi poděkoval za jeho odvahu bojovat za právo a spravedlnost a označil ho za vlastence, muže statečného, čestného důstojníka a přítele. Podle zprávy psané těmi, kteří ho dobře znali osobně, Sládeček byl "statečný voják, muž zásadový a věrný, praktikující křesťan" (Londýnské listy, únor 1983). Za vojáky v exilu se s ním rozloučil major K. Vrdlovec.

Major generálního štábu Zdeněk Sládeček patřil ke generaci, která se, s malými výjimkami, už odebrala na věčnost. Příslušníka mladší generace jeho odchod nutí k zamyšlení se nad smyslem jeho života v exilu. Viděno z hlediska **sub specie aeternitatis,** z hlediska věčnosti, má smysl usilovat o moc za každou cenu, jak to dělal Beneš a druzí, i za cenu kolaborace se zlem, ne-li přímo s ďáblem v podobě Stalina a československých komunistů, za cenu obětování statisíců, ba miliónů, nevinných lidí na oltáři ctižádosti a msty? Anebo je lépe řídit se zdravým rozumem a křesťanskými zásadami, i když to vyžaduje jít do opozice vůči mocným tohoto světa? O co vlastně jde? Jde o moc či o pravdu?

Co je "moc"? Smyslem Benešova života bylo mít ve státě moc, ač to tak naplno řekli jen někteří jeho stoupenci, kteří razili heslo "Beneš je náš program!" Naproti tomu moc bezmocných je v pravdě! **Pravá svoboda** existuje jen v pravdě a spravedlnosti. "Pravda Páně vás osvobodí!", stojí psáno. Mocní tohoto světa, kteří dočasně zvítězí pomocí lživých taktik, násilí a kolaborace se zlem a kteří se dopouštějí bezpráví, skončí na smetišti historie.

Je na místě srovnat osud majora generálního štábu Zdeňka Sládečka s osudem jeho bývalého prezidenta. Během pohřbu Eduarda Beneše v září 1948 jeho manželka, paní Hana Benešová, si byla vědoma dalekosáhlých následků jeho neblahé politiky. Vyprávěla o tom později ženě dra Prokopa Drtiny. Když se s Benešovou rakví loučili na Pankráckém náměstí, paní Hana si "tíživě uvědomovala", že za jejími zády je pankrácká věznice, kde jsou teď zavřeni ti nejbližší a nejoddanější, "kteří ho teď snad proklínají". (Prokop Drtina, Československo můj osud, svazek 2, kniha 2, strana 647, Toronto 1982.)

Co je tedy z hlediska věčnosti správnější a žádoucnější: mít krátkou dobu (pouhé tři roky) ve státě moc, i za cenu kolaborace se zlem (Stalinem a jeho pohůnky), anebo žít bez moci v pravdě? Sládeček miloval pravdu, a proto musel žít v exilu. Byl však jedním z těch, kterého nikdo neproklíná, ale jemuž žehnají ti, kterým pomohl a kterých se zastal, když jim bylo ukřivděno. Není důležité, zda historikové vzpomenou kdy jeho jména. Nikomu vědomě neukřivdil a tudíž neskončí na smetišti historie. Bude vzpomínán jako jeden spravedlivý i těmi, kteří do jeho skupiny nikdy nepatřili a kteří ho znali jen z doslechu či z povzdálí.

LONDÝNSKÉ LISTY, červen - červenec 1983

V ZÁJMU PRAVDY O ZBOROVU

Londýnské listy, květen 1983, přinesly článek mjr. M. Kašpara "Sokol, bratrství a legie", přetištěný z prvního čísla sokolského (londýnského) Vzletu, aniž by k němu udělaly komentář. V článku je popsána bitva u Zborova následovně: *"První čtyři pluky legií, nesoucí jména legendárních postav ze slavného údobí našich dějin - Mistra Jana Husa, Jiřího z Poděbrad, Jana Žižky z Trocnova a Prokopa Velikého - vyrazily k útoku, jenž svým elánem, umožněným sokolskou zdatností a lvím srdcem, prorazil ne jedno, nýbrž tři obranná postavení. Masaryk, který byl tehdy v Rusku vyjednávat o utvoření armádního sboru, se setkal v Mogilevě s velitelem ofenzívy Brusilovem..."*

Jaká je **pravda** o Zborovu? K bitvě u Zborova došlo během **Kerenského** ofenzívy v r. 1917, jíž se čs. **brigáda** zúčastnila. (Tři Busilovské ofenzívy byly v r. 1916.) Kerenského ofenzíva skončila neúspěchem, ale došlo po ní k významnému uznání čs. brigády. Zpráva z hlavního stanu z 3. července 1917 oznámila, že *"chrabrá vojska 4. finské divize a čs. brigády opanovala silně opevněné nepřátelské pozice na výšinách západně a jihozápadně vesnice Zborov... prorvavší tři řady nepřátelských okopů... Čs. brigáda zajala 62 důstojníků, 3.150 vojáků, (ukořistila) 15 děl a mnoho strojních pušek, z nichž většina byla obrácena proti nepříteli."* Po bitvě navštívil tento úsek fronty ministerský předseda A. F. Kerenský, povýšil okamžitě velitele čs. brigády na generála a slíbil podporu organizování čs. jednotek v Rusku.

Před bitvou u Zborova byl Kerenský proti organizování čs. legie a dokonce nařídil její rozpuštění, k čemuž však hned nedošlo. Tudíž bitva u Zborova patrně rozhodla o osudu čs. legie v Rusku. Účastnila se jí **brigáda** skládající se ze dvou pluků. Tedy není pravdou, že "první čtyři pluky... vyrazily k útoku". V oné době byly zformovány pouze dva pluky. První nesl jméno Sv. Václava a druhý Sv. Cyrila a Metoděje. Názvy pluků vyjadřovaly tradice svatováclavskou a cyrilometodějskou, k nimž se ostatně i husité hlásili. Ke změně názvu došlo vlivem T. G. Masaryka až začátkem prosince 1917, kdy celá první divize, skládající se ze čtyř pluků a dělostřelecké brigády, se začala nazývat "husitská". (Mimochodem 4. pluk nesl jméno **Prokopa Holého!**)

Faktem a p r a v d o u tedy je: že u Zborova bojovaly 2 pluky čs. brigády, a to pod prapory svatováclavským a cyrilometodějským!

Dr. Josef Kalvoda
(profesor historie a politických věd - USA)

* * *

Poznámka red.: *Jsme vděčni za podobná upozornění. Články v exilovém tisku budou jednou studovány mladou generací - proto nechť jsou prameny objektivní p r a v d y.*

V některém z příštích čísel uveřejníme připomínky S. Bertona z Austrálie, který studuje různé historické prameny či svědectví očividných svědků a vrhá nové světlo na případ "Heydrich" - i na jiná "dějství" II. odboje.

HLASATEL, 4. září 1983

ĎÁBEL MLUVÍ ČESKY

Dr. Josef Kalvoda

Pozastavil jsem se nad článkem Vladimíra Škutiny "Zatracený Švejk", otištěný v Národní politice (srpen 1983). Když jsem četl tentýž článek v Londýnských listech (srpen 1983), rozhodl jsem se napsat tento komentář.

Nevím, koho Škutina počítá mezi 27 prezidentů budoucí Československé republiky. Asi neznám ani jednoho z nich. Nevím tedy, s kým vlastně polemizuje či koho v článku kritizuje. Četl jsem nejen Švejka, ale i několik knih o Jaroslavu Haškovi, který ho vytvořil. Je známo, že Hašek odešel z čs. legie v Rusku a dal se k bolševikům. V roce 1919 byl politickým komisařem v páté Rudé armádě, která už tehdy s čs. armádou bojovala na Sibiři. Hašek se tedy dal do služeb úhlavního nepřítele čs. armády - legií, které bojovaly s bolševiky na život a na smrt už od konce května 1918. Mezi ruskými legionáři byli i dva moji strýcové.

Nečtu exilový časopis, v němž někdo veřejně navrhuje, aby byl doplněn starý křesťanský obřad (vymyšlený pro prosťáčky, aby se hodně báli) "Odříkáš se ďábla?", a aby obřad byl doplněn: "Odříkáš se Švejka?" Nevím, zda to kdo, kromě Škutiny, napsal. Nevím, je-li dotyčný správně citován či ne. Bylo to ale otištěno ve Škutinově článku v Národní politice a v Londýnských listech, a tudíž považuji za svou povinnost na tuto profanaci reagovat.

Každý, kdo má základní vzdělání, musí vědět, že pokřtěním se člověk stává křesťanem. Při křtu se dotyčný (je-li nedospělý, pak prostřednictvím kmotra) odříká ďábla a jeho skutků. (Ďábel je otcem lži, křesťan nemá lhát.) Křestní slib je později obnovován praktikujícími křesťany. Svátost křtu tedy nebyla vymyšlena "pro prosťáčky, aby se hodně báli", jak píše Škutina, ale jejím prostřednictvím je člověk přijat do církve Kristovy. Navzdor tvrzení pana Škutiny, "prosťáčci Kristovi" se nebojí. Právě naopak. P r a v í k ř e s ť a n é - o matrikových zde nepíši - nezoufají, mají víru v Dobro. Mají naději a jsou známi pro svou odvahu, nebojácnost a ochotu bojovat, a třeba i trpět, za spravedlivou věc. Křesťan ví, že existuje nejenom metafyzické DOBRO - Bůh, ale i ZLO - ďábel.

Zlo má mnoho forem a ďábel mluví všemi jazyky. Tedy i česky. Najdeme jej leckdy v lidské podobě mezi námi. Na mysl přichází nejen Hitler a Stalin, ale celá řada menších ďáblů a ďáblíčků, kteří mají své pomahače mezi příslušníky všech národností. Svědectví by o tom mohli podat křesťané - bývalí političtí vězni. Největším úspěchem ďábla je, když někoho přesvědčí, že neexistuje.

Jsem-li "prosťáčkem" proto, že jsem byl pokřtěn a že mi při křtu bylo dáno jméno Josef, budiž tomu tak. Jsou však nejenom "prosťáčci Boží", mezi než patřil především sv. František z Assisi, ale i s p r o s ť á c i ďáblovi. Nemusíme na ně ukazovat prstem.

NAŠE HLASY, 29. října 1983

ZÁPAS O DUCHOVNÍ ORIENTACI NÁRODA

Dr. Josef Kalvoda

Boj o duši českého národa je tak starý, jako je národ sám. Na počátku našich dějin zápolilo mezi sebou dobro a zlo, právě tak, jak je tomu i dnes. Historicky lze zápas o duchovní orientaci národa sledovat už od příchodu našich věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje na Moravu. Postupně sice příslušníci našeho národa byli pokřtěni, ale ne všichni byli pokřesťanštěni. Hned v počátcích našich křesťanských dějin je bratrovražda. Je manifestací boje o moc, boje mezi dobrem a zlem, pravdou a násilím. Bohužel byli a jsou lidé, kteří neváhají použít prostředků násilných - zlých, jen aby dosáhli svého cíle - moci.

Máme-li tedy analyzovat příčiny rozdělení v českém národě, nemůžeme opomenout, ale musíme zdůraznit tuto mravní a také i temnější stránku české historie a české povahy. Jsou mezi námi lidé dobří i zlí, čecháčkové i Češi. Někteří se snaží sloužit Pravdě Boží, jiní slouží metafyzickému zlu - ďáblu. Životním úkolem služebníků Božích je uskutečňovat Myšlenku království Božího, zatímco zlověstní Mefistové a jejich pomahači jsou posedlí touhou po moci a slávě, i když většinou jde jen o moc a slávu chimérickou, domnělou, neexistující. Moc a sláva pomíjí, ale Pravda Páně zůstává na věky.

Je nám známo, že křesťanství vyšlo ze skromných počátků. Kristus měl pouze dvanáct apoštolů. Jeho církev se postupně rozrostla a přísluší k ní stamiliony lidí. Rovněž i boj proti katolicismu v českém národě nevyšel z mas, ale od jednotlivců. Přenesme se přes celá staletí duchovního zápasu od dob sv. Cyrila a Metoděje, sv. Václava, bratrovraha Boleslava a zastavme se na chvíli nad událostmi, které jsou nám blíže.

Koncem devatenáctého století se u nás objevují marxisté a volnomyšlenkáři a také můžeme pozorovat ohlas německého hnutí "Los von Rom!" - "Pryč od Říma!" V Bostonu r. 1902 profesor Tomáš G. Masaryk má přednášku na téma "Los von Rom!", která tam také vychází anglicky tiskem. V r. 1907, během svého pobytu ve Spojených státech, měl Masaryk několik přednášek a sedm jich vyšlo v knize pod názvem "Přednášky profesora T. G. Masaryka 1907". Vydal je svým nákladem Svaz svobodomyslných v Chicagu. Jejich druhé vydání vyšlo v Praze r. 1929 jako "Americké přednášky". Budeme je citovat.

Nejprve je ale nutno předeslat, abychom vše viděli ve správné historické perspektivě, že před první světovou válkou necelá dvě a půl procenta (2,44 proc.) Čechů se hlásilo k jinému vyznání než katolickému. Ač velká část inteligence byla v ohledu náboženském dost indiferentní, český lid, zvláště na venkově, na Moravě a v jiných pohorských krajinách, se vyznačoval vroucí zbožností a lnul ke zděděné víře, která se projevovala, mezi jiným, hromadnými poutěmi do proslulých míst, jako jsou svatý Hostýn, Svatý Kopeček u Olomouce, Chlumek v Luži aj. Z víry lid čerpal duchovní sílu, která mu pomáhala překonat všechen útlak a protivenství.

Masaryk byl tehdy okrajovým politikem, který se s vírou svého dětství rozešel a zahájil boj proti všemu katolickému, jak je vidno z jeho "Amerických přednášek". Obvinil "oficiální katolicismus", že se nestará o duše, a žádal nejenom odcírkevnění, ale i odkatoličtění. Na str. 130 - 131 píše: *"Musíme odcírkevnit celý svůj život. Myslím tím, že musíme odloučit od církve úplně nejen vědu, filosofii a umění... ale musíme odloučit od církve celou politiku a především mravnost a samo náboženství. Náboženství musí být odloučeno od církve, a jsem si jist, ode všech církví. Musíme přemoci katolicismus vnitřně, ne vnějšně. Nehájím tedy jen formální odluky od církve. Znám lidi, kteří formálně vystoupili z církve, ale zůstali katolíky ve svém srdci.*

Musíme přemoci katolicismus ve svých srdcích." Navíc Masaryk litoval, že český protestantismus neměl odvahu, *"aby vyzval národ k boji proti Římu ve jménu naší české reformace, ve jménu Husa, Chelčického, Komenského"* (str. 131).

Masaryk píše dále na str. 133: *"A raduji se vzrůstu socialismu, protože masy našich národů v Rakousku musí volit mezi katolicismem a socialismem."* Nakonec Masaryk vyzývá k vytvoření *"nového náboženství"*, které by překonalo *"všechny církevnické formy náboženství"*. Říká: *"Toto náboženství nemůže být nic jiného než náboženství nezjevené, ale my hledáme Boha nezjeveného, to je náboženský cíl, pro který pracujeme."*

Masaryk rovněž tvrdil, že *"nekněží vedou pokrok v náboženství"* a že *"celý vývoj moderní doby je odcírkevněním"* (s. 78). Přesto si v letech devadesátých minulého století chtěl založit vlastní církev jím vedenou, která by hlásala náboženství nezjevené, náboženství jím definované. Vytvoření nové církve ale bylo v přímém protikladu s hlásáním odcírkevnění, jak vidno z předchozí citace z "Amerických přednášek", a proto se rozhodl založit si svoji politickou stranu. Jeho straníci ho nazývali "Pastýřem" a celá realistická politická stranička byla všeobecně nazývána, jak Masarykovými stoupenci, tak i jeho odpůrci, Masarykovou sektou. Koncept Masarykova sekularistického a racionalistického "náboženství" byl pochopitelně odmítnut jak katolickými, tak i protestantskými teology, jako neslučitelný s křesťanstvím - - s Pravdou zjevenou.

Ve svém rozboru "Masarykovy české filosofie" poukázal historik Josef Pekař už v r. 1912 na Masarykovu nelogičnost, na jeho neznalost historických fakt a jeho desinterpretaci smyslu české historie. Dnes ovšem s historikem Pekařem souhlasí všichni lidé znalí věci bez ohledu na to, zda se hlásí ke křesťanství či ne, zda si říkají liberálové či konzervativci, právě tak, jak tomu bylo v době před první světovou válkou. Pekař odsoudil nejenom nevědeckost Masarykova historického bádání, ale také i drsné a arogantní metody jeho stoupenců, kterými se tito sektáři vyznačovali. V r. 1914 byl Masaryk "Švihovou aférou" zdiskreditován natolik, že s ním vedoucí politikové druhých politických stran nechtěli ani mluvit, ale válka změnila směr vývoje v českém národě.

Odboj za obnovení státní samostatnosti byl zahájen ve jménu národních tradic - svatováclavské a cyrilometodějské - a neoslavismu. Už koncem léta 1914 byla v Rusku ustavena Česká družina a v den svátku sv. Václava její příslušníci skládali přísahu v Kyjevě. Při této příležitosti velitel České družiny připomenul, že si český národ vyvolil sv. Václava, mučedníka a rytíře-knížete, za svého ochránce. Řekl také: *"Dnes byl posvěcen první prapor ozdobený korunou ochránce českého národa sv. Václava. S tímto praporem půjdete zmužile do boje za lepší budoucnost vaší vlasti. A svatý Václav, podle české poetické legendy, čekající v hoře Blaníku spolu se svými rytíři, až nastane ona poslední hodina vysvobození českého národa, přijde vám vstříc a pomůže vám roztrhnout staleté okovy..."*

Koruna svatováclavská na praporu České družiny znamenala, že národ v příštím svém svobodném státě měl být veden v duchu sv. Václava, dle směrnic křesťanských a ovšem tedy katolických, navazováním na slavnou dobu Karla IV. Když se Česká družina rozrostla na první dva pluky, plukovním svátkem prvého pluku byl svátek sv. Václava a druhého svátek sv. Cyrila a Metoděje. Velitelem čs. střelecké brigády, která se vyznamenala v bitvě u Zborova, byl plukovník Václav Trojanov, který byl hrdý na to, že mu bylo při křtu dáno jméno Václav a který šířil v legiích svatováclavskou úctu.

Nebyli to však organizátoři České družiny v čele s dr. Vácslavem Vondrákem, kdo se dostali na vedoucí místa v novém státě. Vývoj událostí během války, které jsou příliš složité, aby je bylo možno byť i jen stručně popsat a analyzovat v této krátké přednášce, způsobil, že se po skončení války dostaly k moci síly jiné. Jejich cílem nebylo navázat na slavnou dobu Karla IV., ale vytvořit tradici novou, tradici českému národu cizí.

Masarykova sekta se stala celou církví, když se její "Pastýř" stal prezidentem československého státu. Krátce po svém návratu z exilu prezident zahájil kulturní boj proti katolictví. Byla hlásána hesla "Pryč od Říma!", "Řím musí být souzen a odsouzen!" a "Katolíci budou mít tolik práv, kolik si jich dobudou."

V zájmu pravdy a spravedlnosti je nutno podotknout, že s Masarykem v této věci nesouhlasil první ministerský předseda Čs. republiky, dr. Karel Kramář. Už v únoru 1919 psal Masarykovi z Paříže, kde

byl na mírové konferenci vedoucím čs. delegace, že prezidentova politika kulturního boje bude mít neblahé dlouhodobé následky. Podobně i jeho samovolné rozhodnutí (bez porady s kýmkoliv druhým), že se čs. ruské legie nezúčastní protibolševické akce v Rusku, sponzorované velmocemi. Na rozdíl od Kramáře, který viděl v bolševictví nebezpečí pro celou Evropu a civilizovaný svět, Masaryk doporučoval uznání bolševiků a Lenina v Rusku jako vládu de facto už v dubnu 1918.

Jak se stalo, Masaryk zbavil Kramáře ministerského předsednictví a sám, jako "platónský filozof - král", určoval směr vývoje nového státu. Kulturní boj byl politicky motivován a měl dalekosáhlé neblahé následky politické, kulturní, společenské a mravní pro celý národ. Vedl k jeho rozštěpení. Oslabil jej vnitřně i zevně. Vedl k roztržce mezi Čechy a Slováky a znemožnil úzkou spolupráci s katolickými Poláky. Zatímco tradice cyrilometodějská spojovala všechny západní Slovany a mohla být ideovou základnou pro jejich kulturní i politickou spolupráci, kulturní boj tuto spolupráci znemožnil. Tradice svatováclavská byla společná Čechům i Němcům žijícím v Čechách a na Moravě a na této základně mohla být budována trvalá spolupráce mezi oběma národnostními skupinami. Masarykovský racionalismus jim byl cizí.

V krátké historii první republiky bylo symbolickou událostí povalení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze dne 3. listopadu 1918. Bylo to osudné a zlé znamení. Neuplynulo ani celých dvacet let od pádu Mariánského sloupu a padla i první republika, jejíž první prezident, navzdory varování prvního ministerského předsedy a jiných, kulturní boj zahájil. Už v "Amerických přednáškách", tehdy ovšem jenom jako soukromník a kontraverzní politik nejmenší české politické strany, která ve volbách nedostala ani celé procento hlasů, Masaryk agitoval za odkatoličtění národa a odklon od křesťanských národních tradic.

Mariánský sloup byl postaven Pražany na paměť vítězství nad Švédy v třicetileté válce. Zatímco v r. 1648 studenti, vedení jezuitou Jiřím Plachým a pod praporem mariánským, dokázali odrazit nápor švédské soldatesky a zabránit obsazení a vydrancování Prahy, 30. září 1938 gnostický či agnostický prezident, který se honosil svým pozitivismem a "vědeckostí", nedovolil více než milionové armádě bránit svobodu a kapituloval. Kapitulanství urychlilo mravní rozklad v národě, který jako celek ztratil svoji duši.

Od jedné kapitulace vedla cesta k druhým. V prosinci 1943 Edvard Beneš kapituloval v Moskvě Stalinovi, Molotovovi, Gottwaldovi, Slánskému a jiným komunistům. Ač před válkou dostali komunisté v posledních svobodných volbách pouze asi deset procent hlasů, Beneš je ujistil, že budou vedoucí silou ve státě. V souhlasu se svým slibem kapituloval k požadavkům komunistů v r. 1945, a pak v r. 1948. Po nastolení komunistického režimu byl kult osoby "platónského filozofa - krále" a jeho sekularistické náboženství nezjeveného Boha nahrazen oficiálním ateismem marxismu-leninismu, kultem Stalina, Gottwalda, Lenina, Brežněva a jiných zločinců.

Uvedl jsem několik citací z "Amerických přednášek" profesora Masaryka, který v nich vyhlásil boj proti všemu katolickému a Pravdě zjevené, tj. křesťanství. Propagoval rozchod s národními duchovními tradicemi svatováclavskou a cyrilometodějskou a navíc žádal vymýcení katolického myšlení a cítění v českém národě. Není to tedy snad jenom náhoda, že po mnoha desetiletích jiný profesor, poněkud starší než byl tehdy Masaryk a obohacený zkušenostmi dalších dvou generací, vybízí rovněž v Chicagu k návratu k těmto duchovním tradicím, k obnovení mariánské úcty, návratu ke kořenům národního a křesťanského života ve všeobecné katolické kultuře. Je to v době prvního slovanského papeže Jana Pavla II., který prohlásil sv. Cyrila a Metoděje za apoštoly a patrony Evropy.

Zažili jsme těžká údobí národního života a tvrdá zkušenost s dvěma totalitními režimy nás naučila vidět věci tak, jak jsou, dívat se na ně bez iluze a bez bázně. Máme na vybranou. Můžeme jít životem jako cestovatelé, tuláci či poutníci. Cestovatel pozoruje, co vidí kolem sebe, a dělá si o tom záznamy. Tulák nemá žádný cíl. Avšak poutník hledá Pravdu Boží. Jako poutníci máme příležitost pomáhat druhým prohlédnout ze sna a ze života v iluzích. Máme příležitost poznat a uskutečňovat to, co je smyslem našeho života. Musíme pomáhat národu, aby se jednou mohl osvobodit z okovů bezbožecké a národu cizí ideologie. To je náš úkol a smysl našeho exilu. Arena pateat, milites Christi! Arena volá, vojáci Kristovi!

Kapitulanství nikdy nebylo a nikdy nebude naším programem. Před odchodem za hranice jsem prohlásil v kroužku věrných Myšlence, že my se nevzdáme nikdy! Nikdy neustaneme v boji proti bezbožeckému, nelidskému a totalitnímu komunismu. Musíme tedy prosit naše národní patrony a svatou Pannu, aby nám Bůh dal odvahu a sílu v zápasech se zlem. Víme, že Dobro - Bůh nakonec zvítězí, ať už se toho dožijeme, nebo ne. Víme, že režimy přicházejí a odcházejí, ale Pravda Páně žije a bude žít na věky! A jen v této Pravdě je pravá svoboda a sláva synů a dcer Božích!

Ať žijeme kdekoliv, jsme vystaveni pokušením těla, ducha i rozumu a můžeme je překonat jen s pomocí milosti Boží. Metafyzické zlo, ďábel, mluví česky, když kráčí mezi námi. Má své pomocníky a poznáme je podle jejich skutků. Přicházejí v rouše beránčím, ale uvnitř jsou vlci hltaví. Náš zápas je především se zlem. Víme, že zlo má mnoho forem, že ďábel mluví všemi jazyky, že dovede slibovat i vyhrožovat. Nabízí nám moc a slávu a hrozí nám neúspěchem, ztrátou majetku, popularity a leckdy i života. Náš boj se zlem je veden na všech frontách, soukromé i veřejné. Je bojem o vše!

V době, kdy byl ďábel ještě malým chlapečkem, chtěl z lidských srdcí vymýtit katolicismus, tradici svatováclavskou a cyrilometodějskou a chtěl nahradit víru v Boha zjeveného vírou v "Boha nezjeveného", což v praxi znamenalo nahradit je vírou v člověka - kultem osobnosti. Namísto klanění se Bohu živému, Bohu trojjedinému, se nám říkalo ve školách i jinde, že se máme sklánět před člověkem - modlou. Modlářství, nekritické přijímání názorů politikářů hlásajících sacre egoismo - svatý zákon sobectví, oslavování chybujících a smrtelných lidí, nemohlo vést k ničemu jinému než k národní tragédii. Otec lži - ďábel, používá svých mefistů a jejich prostřednictvím šíří rozklad. Využívá lidských chyb a slabostí, pýchy, nepřejícnosti, závisti, nenávisti, malosti, krátkozrakosti a sobectví, aby zabránil sjednocení všech lidí dobré vůle v Pravdě Boží.

Jsou Češi, kteří bývali a jsou statní junáci. Jsou ale také čecháčkové, kteří se honosí svou malostí, svým paličstvím, travičstvím studní, negativismem a švejkovinou. Domnívají se, že tím slouží sobě, ať už žijí doma, či v exilu. V Čechách, na Moravě a Slovensku rostou však řady lidí, kteří odmítají život ve lži a kteří se rozhodli žít život

v Pravdě. To jsou naši bratři a sestry, kterým musíme pomáhat. Spojuje nás s nimi naše společná Myšlenka. Podobně jako Březinovi "stavitelé chrámu" se poznávají znameními, když kráčejí v zástupech těch, kteří jdou životem bezcílně jako tuláci. Jsou strážemi, které bdí na místech nebezpečenství. Naším společným znamením je Kristův kříž a víra v duchovní náplň národních tradic, k nimž se národ musí vrátit, nemá-li zahynout. Není to země, ale zjevená Pravda, živý Bůh, který mluví: "Opustíš-li mě, nezahynu, opustíš-li mě, zahyneš!"

Český problém je především problémem mravním. Hlavním předpokladem národní obrody je obroda mravní, praktikování křesťanských zásad jednotlivci i skupinami, politiky i nepolitiky. Budiž tato první národní pouť k Panně Marii v Exilu, Panně Marii Vítězné, jejíž socha čeká na návrat do Prahy, v Lisle, Illinois, USA, 23. října 1983, výzvou, znamením doby, předzvěstí národní obrody a začátkem cesty vedoucí k vítězství Pravdy Boží, Pravdy zjevené, v duchovním zápase o orientaci českého národa.

Mnozí z nás odešli do exilu v předvečer druhého dne. Noc byla temná, ale na cestu nám svítila hvězda naděje. Nyní se kvapem blíží začátek nového dne, kdy se sestry a bratři, roztroušení po vlastech českých, na Moravě a na Slovensku, seskupí v mocnou armádu blanických rytířů a pod prapory cyrilometodějským, svatováclavským a mariánským osvobodí národy Čechů a Slováků od komunistické a sovětské nadvlády. Jejich a našemu vítězství: Zdař Bůh!

Text přednášky přednesené na "Sympoziu na téma NÁRODNÍ OBRODY", pořádaném členy Stálé konference křesťanských veřejných pracovníků čs. exilu, Lisle, Illinois, USA, 23. října 1983 u příležitosti první národní poutě k Panně Marii v Exilu.

HLASATEL, 27. ledna 1987

NEPODEPSANÉ "PROHLÁŠENÍ"

Dr. Josef Kalvoda

Hlasatel ze dne 9. prosince 1983 otiskl nikým nepodepsané "Prohlášení ZVV Jižního Pacifiku ČSOL", v němž se mj. tvrdí, že kritikové dr. E. Beneše "nemohou dospět pro své mládí a nedostupnost pramenů k vlastnímu zralému úsudku". Pisatel žádná jména neuvádí a svá tvrzení ničím nedokumentuje.

O činnosti bývalého prezidenta Beneše je pramenů nazbyt a jsou přístupny každému, kdo si je chce vyhledat. Benešovy "Paměti" byly vydány nejenom v době jeho prezidentování, ale i v anglickém překladu a v češtině v západních zemích v letech padesátých a sedmdesátých. Může si je tedy přečíst každý, kdo má o ně zájem. Je rovněž nesmírná spousta dokumentačního materiálu, který byl publikován v Československu i v zemích západních. Historikové a politologové mají navíc přístup k materiálům a dokumentům v různých vládních i jiných archivech. Je tedy nesmysl psát o "nedostupnosti pramenů."

Nepodepsaný píše, že Beneš byl B u d o v a t e l e m . Jeho kapitulace na podzim roku 1938 byla stěží dílem budovatelským. Během války a po válce však pomohl komunistům budovat komunistický režim v Československu. Rovněž jim pomohl k vítězství i v jiných zemích středovýchodní Evropy, když během války dělal propagandu pro Stalina a Sovětský svaz, a to nejenom veřejně, ale i v soukromých rozhovorech se západními státníky. Dokumentů je o tom nazbyt. Jenom lidé se zabedněnými mozky o tom nechtějí slyšet.

Podle nepodepsaného lidé, kteří jsou padesátníky, šedesátníky i starší, kteří celá desetiletí strávili studiem historie a politiky, jsou příliš "mladí", aby mohli dospět "k vlastnímu zralému úsudku". Takový nesmysl může napsat člověk nemyslící či žijící v zajetí iluzí, legend a falešné propagandy, nebo člověk neinteligentní, který se domnívá, že čtenáři jsou buď neinformovaní či hloupí. Anebo je to šprýmař. Zní to jako špatný vtip.

Podle nepodepsaného by býval Edvard Beneš musel být ještě dítětem, když se stal ministrem zahraničních věcí. Nebylo mu tehdy ještě ani 35 let.

Anonymní autor by si měl povšimnout neanonymních prohlášení amerických a jiných vládních činitelů, například u příležitosti oslav 28. října. Benešovo jméno se v nich nevyskytuje.

Stanovisko k čemukoliv může zaujmout kdokoliv. Žijeme přece ve svobodném světě a máme svobodu slova a tisku. My se ale nedáme zastrašit anonymním či neanonymním "prohlášením" od hledání pravdy. Nedal jsem se zastrašit komunisty, když si v letech 1945 - 47 na mě stěžovali v Národní frontě, že "rozbíjím národní jednotu" tím, že cituji na schůzích ze Stalinovy knihy "Otázky leninismu". Už koncem dvacátých let Stalin napsal, že komunistické strategie a taktiky se mohou měnit, ale jejich cílem zůstává totéž: rozpoutání světové revoluce a nastolení diktatury proletariátu, tj. diktatury komunistické strany. Ta byla také nastolena s pomocí Beneše v Československu. Nedám se zastrašit nějakým Brichtou, alias Poděbradským, jeho anonymními útoky a budu citovat Beneše, Masaryka či kohokoliv jiného podle pravdy.

HLAS BOHEMIE, březen 1984

ÚNOR 1984

Dr. Josef Kalvoda

George Orwell psal svůj futuristický román "1984" v roce 1948. Přehodil dvě poslední číslice onoho letopočtu a dal tím název knize, která se stala symbolem totalitní hrozby. Mezi událostmi v onom roce, které inspirovaly Orwella k napsání jeho světoznámé antiutopie, byl také komunistický puč v Československu. Je tedy spojitost mezi "1984" a 1948. Historie se falšovala nejenom v "1984", ale také i o roce 1948.

U příležitosti pětatřicátého výročí "Února" v minulém roce jsme četli v etnickém tisku, že se v únoru 1948 mělo bojovat. Tato teze však nutně vyvolává dvě otázky: Proti komu se mělo v únoru 48' bojovat? A proč se nebojovalo?

První otázka se může zdát nadbytečná a netrpělivý čtenář hned odpoví: Přece proti komunistům! Přihlédneme-li však blíže k faktům a událostem, jak se seběhly, musíme dojít k závěru, že tato odpověď je nedostatečná. Komunisté tehdy nebyli sami - měli své spojence. Muselo by se bojovat nejenom proti nim, ale také proti jejich spojencům, proti těm, které už mnoho let předtím Lenin nazval "užitečnými idioty". Poněvadž to není titul lichotivý, budou vždy rozepře, kdo mezi ně patřil či nepatřil.

Domnívám se, že čtenáři jsou obeznámeni s vývojem událostí, které vedly k "Únoru", a nemíním se tedy zabývat všemi důležitými i méně důležitými podrobnostmi, o nichž bylo napsáno několik knih.

Byla to především neochota ministra vnitra, komunisty Václava Noska, podrobit se většinovému vládnímu rozhodnutí ve věci přemístění nekomunistických důstojníků Sboru národní bezpečnosti v Praze. Poněvadž Nosek nechtěl svůj rozkaz odvolat a ponechat dotyčné důstojníky na jejich místech, dvanáct ministrů tří nekomunistických stran - národně socialistické, lidové, slovenské demokratické - podalo demisi jako protest proti Noskovu jednání dne 20. února 1948. Ministři těchto stran se patrně domnívali, že se tím vláda stane neschopnou usnášení, že další ministři či celá vláda podá demisi, aby snad mohla být vytvořena dočasně úřednická vláda, a že by se tak uspíšilo konání nových voleb do parlamentu.

Čteme obvykle v analýzách únorového puče, že nekomunističtí ministři udělali chybu, že si předem nezajistili podporu ministrů strany sociálně demokratické a Jana Masaryka, který byl bezpartajním ministrem. Stěžejní roli ale v tomto dramatu, které skončilo komunistickým vítězstvím, hrál prezident republiky dr. Eduard Beneš a jeho stanovisko a činy měly největší důležitost. Na čí stranu se během této krize postavil?

Deník LIDOVÁ DEMOKRACIE, tiskový orgán jediné české nesocialistické strany povolené Košickým vládním programem v poválečném Československu, dne 22. února 1948 přinesl na první straně dlouhý článek pod titulem: »Nebude vláda úřednická, nebude vláda bez komunistů. Prezident republiky k vládní krizi.«

Článek informuje čtenáře, že prezident republiky dr. E. Beneš přijal v sobotu 21. února náměstka předsedy vlády Františka Tymeše, předsedu československé sociální demokracie Bohumila Laušmana a generálního tajemníka této strany Blažeje Vilíma. V době, kdy u prezidenta dleli zástupci čs. sociální demokracie, přijal kancléř Jaromír Smutný pětapadesátičlennou delegaci, která byla vyslána ze sobotní manifestace na Staroměstském náměstí. Z té pak byla vybrána pětičlenná deputace, kterou přijal prezident republiky.

V odpovědi na požadavky této deputace prezident prohlásil, že mluví *"jasně, otevřeně a cílevědomě"*. Zdůraznil *"naprosto otevřeně"*, že pro něho *"úřednická vláda"* neexistuje, že žádnou nikdy jmenovat nebude. Dále sdělil, že slyšel od předsedy vlády Klementa Gottwalda, *"že prý má být učiněn pokus, aby komunisté byli přinuceni podat de-*

misi." "Ani takový pokus já nepřijímám, stejně jako pokus první, a nepřijmu", prohlásil prezident. *"S něčím podobným ke mně nikdo přijít nesmí. Vaši demisi - pravil jsem kolegovi Gottwaldovi - bych nepřijal. Dále jsem mu řekl: Vy jste ministerský předseda, bez vyslechnutí vašeho stanoviska nic neudělám... Já mluvím jasně, otevřeně a cílevědomě. Musím vésti vládu tak, aby si nikdo nemyslil, že můžeme vyhnat z vlády největší stranu parlamentní."*

"A ještě něco: budoucí vláda nebude nejenom bez komunistů, ale nebude ani bez Gottwalda. Gottwald je předseda největší strany, a když bude jmenována nová vláda, tož ji povede Gottwald. To je mně jasno", pokračoval Beneš. Dále prohlásil, že *"jestliže pravíte, aby ti nebo oni ve vládě nebyli, to jde ovšem dále. Já jsem s ministry, kteří podali demisi, vůbec ještě nemluvil..."*

Už staří Římané se hlásili k zásadě "ať je slyšena i druhá strana". To je také jeden z pilířů moderní spravedlnosti a soudnictví. Podle informace jednoho z abdikujících ministrů strany národně socialistické, Prokopa Drtiny, neřekl tehdy Beneš pravdu. Dne 20. února, v den demise, mluvil s ministrem pošt Františkem Hálou, který mu *"ústně podal demisi jménem svým i jménem náměstka předsedy vlády Msgr. Jana Šrámka, jménem ministra zdravotnictví prof. dr. Adolfa Procházky a ministra techniky ing. Jana Kopeckého"*. Drtina podotýká, že bylo dobře, *"že někdo z nás dvanácti demisiovaných toho dne s prezidentem Benešem mluvil."* Dozvěděl se ještě téhož dne, "že pan prezident konsistornímu radovi Hálovi za demisi poděkoval těmito slovy: *»Děkuji vám, pánové, za vaši demisi. Prokázali jste tím službu státu.«"* (Prokop Drtina: Československo můj osud, svazek I, kniha 2, str. 514, 68-Publishers, Toronto 1982.) Prokázali tím službu socialistickému (komunistickému) státu, který Beneš pomáhal budovat.

Drtina opakuje stejnou informaci na straně 535. Vzpomíná, že o dva dny později mu Hála *"mírně a taktně vyčetl"*, že Drtina lidovce při rozhodování o podání demise ujišťoval, *"že prezident Beneš nás opustit nemůže"*.

V té době už Hála četl v novinách prezidentovo prohlášení, že nová vláda nebude bez komunistů a bez Gottwalda jako jejího předsedy. Tedy hned jeden den po podání demise řekl prezident republiky všem veřejně a jasně, že je na straně komunistů a Gottwalda. Nekomunis-

tičtí ministři, kteří tomu nevěřili, protože tomu věřit nechtěli, měli stále ještě o Benešovi iluze. Přání u nich bylo otcem myšlenky.

V pondělí 23. února přijal prezident nekomunistické ministry v rezignaci. Čtyřem ministrům strany národně socialistické řekl Beneš o svých předchozích rozhovorech s Gottwaldem, který prý byl velmi rozezlen a obvinil tyto ministry, že mu *"rozbili Národní frontu"*, že s nimi už spolupracovat nemůže a že *"to jsou zrádci"* (str. 540). Beneš ale ubezpečil národně socialistické ministry, "že on Gottwaldův diktát nepřijme" a řekl jim spontánně, "že dříve než o vládní krizi rozhodne", bude s nimi ještě mluvit. Toto ujištění pak před jejich odchodem ještě opakoval. Jak je ale známo, bylo to jejich poslední setkání s prezidentem - nikdo z těch čtyř ho už nikdy v životě nespatřil.

Podle Drtiny řekl Beneš národně socialistickým ministrům 23. února 1948, že Gottwaldův diktát nepřijme a v případě, že by nedošlo k dohodě, "bude postupovat jako za Mnichova", že udělá totéž, co udělal tehdy, to jest, že bude abdikovat. Nestalo se tak. Ač očividně nerad, Drtina píše: *"Celá kapitulace Benešova se všemi důsledky do velké míry ospravedlňuje nedůvěru, již k němu choval Antonín Švehla, a jeho mystifikující chování v únorové krizi staví do nového světla někdejší obviňování z nespolehlivosti jeho jednání, jež proti němu vznášel první československý předseda vlády dr. Karel Kramář."* (str. 630)

Beneš ovšem mluvil jinak s ministry strany národně socialistické a jinak s Gottwaldem. Drtina si stěžuje: *"To, co dr. Beneš tvrdil Gottwaldovi, o čem z našeho jednání věděl a co nevěděl, je v podstatě lež. Vědomá nepravda, na kterou měl ovšem dr. Beneš právo vůči nepříteli, který již v roce 1932 vmetl v tvář celému československému parlamentu hrozbu, že se jezdí do Moskvy učit, jak T. G. Masarykovi, Edvardu Benešovi, Antonínu Švehlovi, Antonínu Hamplovi, Karlu Kramářovi, J. V. Klofáčovi a Janu Šrámkovi a jim podobným »zakroutit krkem!«"* (str. 638)

Uvedený citát nelze ponechat bez komentáře. Za prvé, nikdo nemá právo lhát. Je rozdíl mezi mlčením a lhaním. Přisvojuje-li si někdo právo lhát, pak to vyjadřuje jeho morálku - je to morálka Machiavelliho "Prince". Za druhé, výroky o tom, že si čs. komunisté jezdí do Moskvy pro instrukce a že se jezdí od moskevských soudruhů učit,

jak svým kolegům v čs. parlamentě "zakroutit krky", udělal Gottwald již ve své první řeči v parlamentě v roce 1929. Tedy nikoli v roce 1932. Gottwald k výroku o "kroucení krků" tehdy dodal, že je známo, že sovětští komunisté jsou v tom mistry. Za třetí, na Gottwaldovo varování v roce 1929 si měl Drtina vzpomenout, když 27. března 1945 podepisoval v Moskvě Košický vládní program, který byl v podstatě programem komunistické strany na postupné převzetí moci v Československu.

Otázka, proti komu se mělo v únoru bojovat, není nadbytečná. Bojovat se mělo nejenom proti komunistům, ale i proti jejich spojencům, především proti Benešovi. Už v roce 1935 jednal v Moskvě jako ministr zahraničních věcí s vedoucími čs. komunistů, na něž byl v té době v Československu vydán zatykač, a slíbil jim, že budou-li pro něho v nadcházejících prezidentských volbách v čs. parlamentě hlasovat, že oni a jejich soudruzi, kteří byli tehdy ve vězení, budou amnestováni. A tak se také stalo.

V prosinci 1943 udělal Beneš dohodu s vůdci čs. komunistů, mezi nimiž byl i Gottwald, a slíbil jim, že budou "nejsilnějším elementem nového režimu" v poválečném Československu a že on tento element bude "vždy držet". Gottwaldovi řekl: *"Budu jednati vždy otevřeně. Budete vždy vědět, jaké mám názory. Chci, abyste i vy měli jako vládnoucí strana svobodu ve svém stanovisku. Jest možné, že se budeme různit v náhledech, ale zásadní linii budeme držet a plnit společně."* Navíc Beneš prohlásil: *"Budu dělat takovou politiku, abyste mohli býti budoucně v každé vládě."* (**Cesta ke květnu.** Vznik lidové demokracie v Československu. Dokumenty o vzniku a vývoji lidové demokracie v Československu do února 1948. Autoři Miloš Klimeš, Petr Lasjuk, Irena Malá, Vilém Prečam. 1. svazek Praha, 1965, str. 55 - 56.)

Není tedy žádná záhada v Benešově postupu během únorové krize. Spojil se s komunisty už v prosinci 1943 a jeho počínání v únoru 1948 bylo v souladu se sliby a závazky, které jim dříve dal. Tím se dostáváme ke druhé otázce: Proč se v únoru 1948 nebojovalo?

"Beneš je náš program", bylo jedno z hesel strany národně socialistické. Drtinova odpověď na výše uvedenou otázku nás tedy nepřekvapuje. Píše, že *"naděje na vítězství v boji proti nastolení diktatury v Československu byla pouze s Benešem a nebyla reálná bez Beneše"* (Drtina, str. 588). Nebojovalo se proto, že pro národní socialisty nebylo reálné bojovat bez Beneše a bojovat proti Benešovi nepřicházelo vůbec v úvahu. Beneš je mystifikoval. Neřekl jim, že se spojil s komunisty v Moskvě již v prosinci 1943. Lhal vlastním lidem, kteří v něho věřili. Komunisté naproti tomu věděli, že mají Beneše v kapse a že on bude nakonec vždy dělat to, co oni budou chtít. On jim to slíbil a oni mu to neustále připomínali. Beneš zradil své vlastní straníky a kapituloval před československými komunisty, protože za nimi stál Sovětský svaz a Stalin, jemuž rovněž v roce 1943 slíbil, že bez jeho předchozího souhlasu v zahraniční politice nic neudělá. A přesně tak také jednal.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 17. června 1984

PŘÍPAD ING. JAROMÍRA NEČASE

Dr. Josef Kalvoda

Právo lidu (č. 1/84) přineslo článek dr. Otakara Zoufalého o bývalém ministru ing. Jaromírovi Nečasovi. Dr. Zoufalý píše mj. následující: ***"Ti, kdož chtěli udržet se u moci za každou cenu, měli z Nečase strach.*** *Způsobem, o kterém se nechci rozepisovat, byl Nečas prostě* ***zlikvidován."*** (Zdůrazněno v originále.) Zde je narážka na způsob, jakým se pracovalo v Londýně za války. Bohužel, Nečas nebyl jediným, kdo byl v Londýně "zlikvidován".

Když jsem studoval archív dr. Štefana Osuského, který byl rovněž členem prozatímní exilové vlády ustavené v roce 1940 v Londýně, ve velkém množství jím nashromážděného materiálu se také vyskytovalo jméno ing. Nečase. Bylo mi o něm známo, že byl důvěrníkem prezidenta E. Beneše a že ten ho poslal v polovině září 1938 do Paříže a Londýna s tajným posláním. Byl to Benešův "plán" na řešení sudetské otázky. Nebylo mi ale jasné, proč Nečas přestal být členem exilové vlády a proč se s ním Beneš rozešel. Nemohl v něm vidět konkurenta, jak tomu bylo v případech Osuského, Hodži a Prchaly. Paní Pavla Osuská, která žila s manželem za války v Londýně a která byla velmi dobře informována o politických a zákulisních intrikách, podala mi během našich dlouhých rozhovorů následující vysvětlení.

V Londýně Beneš žádal Nečase, aby prohlásil, že jel do Paříže a Londýna v září 1938 ze své vlastní iniciativy a bez vědomí prezidenta. Nečas to odmítl udělat. Nechtěl být obětním beránkem,

který by vzal na sebe prezidentův hřích. Tudíž v něm Beneš viděl nebezpečného svědka a dal ho "zlikvidovat".

Nečas si byl plně vědom dalekosáhlých následků mise, kterou ho Beneš pověřil v září 1938. Ač prezident ve vlastnoručně psaných instrukcích píše, že je má Nečas zničit, neudělal to. Nečas věděl, z čeho by mohl být obviněn, a tudíž tento historický dokument nezničil. Zachoval se a je nám z něho jasné, že to byl Benešův nápad, aby část čs. území byla připojena k Německu a aby byl proveden částečný odsun německého obyvatelstva.

Je známo, že do poloviny září 1938 se sudetští Němci domáhali autonomie. Když pak Beneš ve svém tajném návrhu vládám francouzské a anglické přišel s novým řešením sudetské otázky, Henleinova strana se začala domáhat připojení Sudet k Německu.

Tajné memorandum E. Beneše ing. Nečasovi napovídá, proč Beneš odmítl nátlak čs. vojenských a politických činitelů jít do války v září 1938 a proč kapituloval. Ve svém tajném návrhu, za nějž chtěl udělat zodpovědným ing. Nečase, Beneš nepřímo nabídl Hitlerovi prst a ten si vzal celou ruku, nehledě na to, co se stalo v březnu 1939. Všeho schopný Beneš se Nečasovi "odměnil" za jeho službu tím, že ho dal, jak píše dr. Zoufalý, "zlikvidovat".

NEDĚLNÍ HLASATEL, 3. února 1985

V Nedělním Hlasateli ze dne 17. VI. 1984 jsme otiskli článek prof. dr. J. Kalvody "Případ ing. J. Nečase", který vzbudil značnou odezvu v čs. exilovém tisku. Dnes otiskujeme dva další články, navazující na stejnou otázku. Budou naše čtenáře jistě zajímat, protože obsahují řadu dokumentů, závažných pro naši historii.

Redakce

SVĚDECTVÍ DR. OSUSKÉHO
O MNICHOVĚ
Dr. Josef Kalvoda

Právo lidu (3/84) přineslo **tři** reakce na můj dopis otištěný v PL (2/84). **Dr. Ivan Pfaff** nesouhlasí s větou, že sudetští Němci do poloviny září 1938 se domáhali pouze autonomie, a jako "důkaz" uvádí inscenaci protistátního puče nacistickými bojůvkami. Tím dělá rovnítko mezi nacistickými fanatiky a sudetskými Němci. Dále tvrdí, že je "absolutně nesprávné", že v polovině září 1938 Beneš měl nápad, aby část čs. území byla připojena k Německu a aby byl proveden částečný odsun německého obyvatelstva. Pfaff tvrdí, že Beneš o "jakékoli formě odsunu vůbec neuvažoval". Naproti tomu **Čestmír Ješina** referuje k několika autorům, kteří se "shodně vyjádřili ve smyslu, že (to byla) Benešova myšlenka připustit možnost odstoupení pohraničních výběžků Německu pod podmínkou, že Německo přijme 1,5 - 2 milióny sudetských Němců". Nenapsal jsem, jak to tvrdí Pfaff, že návrh byl **"adresován"** vládám francouzské a anglické.

Aniž by uvedl jakoukoliv dokumentaci či vysvětlení, dr. **J. W. Brügel tvrdí,** že cesta ministra Nečase do Paříže v polovině září 1938 "neměla nic společného" s jeho odstoupením "ze zahraniční vlády v roce 1942". V dopise se odvolává na své dvě knihy, v nichž ale není zmínka o tom, proč ing. Nečas přestal být členem exilové vlády. Tedy zbývá jedině svědectví dr. Štefana Osuského, který rovněž nebyl Benešem jmenován do nové vlády v Londýně.

Čestmír Ješina píše, že jsem šel za paní Osuskou, poněvadž jsem "žádné prameny neznal, žádné podrobnější informace kvalifikovaných osob nehledal, žádné názory vážených historiků nezkoumal". Tuto pustou demagogii prohlédne každý, kdo je obeznámen s mými bohatě dokumentovanými publikacemi, např. **Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy** (Washington, D. C., 1978) a "The Czechoslovak Problem" (Nationalities Papers, Fall 1984), které jsou důkazem mé znalosti jak publikovaných, tak i nepublikovaných dokumentů, archivních materiálů a relevantní literatury. Paní Osuská mi neřekla nic, co nebylo obsaženo v nedokončených a nepublikovaných "Pamětech" dr. Osuského a v jeho rozsáhlém archivu, který mi dala plně k dispozici.

Ješina tvrdí, že Beneš neměl "žádný důvod" instrukce Nečasovi z r. 1938 "zničit nebo tajit" a jako "důkaz" uvádí, kolikrát byl tento dokument publikován v letech padesátých a šedesátých. Tím dokazuje jen svou nelogičnost. Benešem vlastnoručně psané instrukce mohly být publikovány jen proto, že je Nečas v roce 1938 nezničil, přestože jejich poslední tři body říkají následující: *"1. Neříci, že to pochází ode mne. 2. Neříci nic Osusk(ému) a žádat, aby s ním nebylo o tom mluveno. 3. Tyto papíry zničit."*

Kdo četl čs. ústavu, ví, proč Beneš žádal ministra Nečase, aby jím vlastnoručně psané instrukce zničil. Tedy Ješinův výrok se vztahuje především na něj: "A k tomu ještě měl tu opovážlivost poučovat čtenáře," že Beneš neměl "žádný důvod" instrukce pro ministra Nečase "ničit nebo tajit".

Dr. Štefan Osuský, tehdejší vyslanec v Paříži, je povolanějším a kompetentnějším svědkem mnichovských událostí než moji kritikové. 19. září 1938 hlásil z Paříže ministru zahraničních věcí dr. Kamilu Kroftovi, že mu sdělil francouzský ministr zahraničí Georges Bonnet,

že britští a francouzští vládní představitelé na konferenci v Londýně dne 18. září 1938 *"došli k závěru, že nezbývá než přímý převod území. Rozhodli se pro toto řešení tím spíše, že De Lacroix (francouzský vyslanec v Praze, p. pisatele) depeší ze dne 17. září hlásil, že pan prezident Beneš mu vykládal, že sám uvažuje o postoupení sudetského území Německu..."* (Osuský Kroftovi, Paříž, 19. září 1938, **Mnichov v dokumentech,** Praha 1958, I. s. 145 - 146)

Namísto polemiky a v zájmu pravdy je na místě uvést svědectví dr. Osuského otištěné v chicagské Novině v roce 1967. V článku "Na lži se budoucnost národa budovat nedá!" Osuský píše následující: *"Na schůzi sdružení »Federation Radical et Socialiste du Nord« dne 9. října 1938 v Lille Emile Roche, ředitel oficiálního orgánu radikální a socialistické strany, referoval o zahraniční politice francouzské vlády, jejímž ministerským předsedou byl Eduard Daladier. V rozpravě členové strany kritizovali chování francouzské vlády vůči Československu na mnichovské konferenci. Kritika našla ohlas ve francouzském tisku. Reagoval zejména Emile Roche listem, který byl dne 12. října 1938 uveřejněn v pařížském časopise Le Temps, a to postavením této otázky: Není-li pravda, že ministerský předseda Daladier a zahraniční ministr Bonet (sic), když odcházeli dne 17. září do Londýna, měli v kapse souhlas k odstoupení výběžků Čech s jedním miliónem Němců, obývajících tyto kraje, Německu?"*

Věc jsem ihned hlásil do Prahy a dostal odpověď, že ani 17. září, ani před tím **čs. vláda nedala vládě francouzské žádného souhlasu k odstoupení výběžků Čech a jednoho miliónu Němců obývajících tato území.** Toto dementi Le Temps uveřejnil.

Le Temps na to opět reagoval, že se informoval na ministerském předsednictvu francouzské vlády, které mu potvrdilo pravdivost zprávy z 12. října!

Nato jsem poslal ministerskému předsedovi Daladierovi dopis, ve kterém jsem napsal, že je už dost smutné, když národ s takovou slavnou minulostí jako Francie zradí svého nejvěrnějšího spojence, ale když ještě po něm hází blátem, že si sám tu zradu objednal, přiznám se, že nenacházím ve francouzské řeči výraz, kterým bych tento čin kvalifikoval.

Poznamenávám, že jsem od Mnichova už s Daladierem žádný styk

neměl. Proto jsem byl velmi překvapen, když mě po obdržení mého listu volal telefonicky a ptal se mne, kdy bych ho mohl navštívit.

Navštívil jsem ho na druhý den v jeho úřadu na Quay d'Orsay. Čekal na mne u dveří, a když mi podával ruku, řekl: *"Osuský, na vašem místě bych měl právě takové pocity jako vy,"* ale hned dodal: *"Možná, že nevíte všechno."* Odpověděl jsem obratem: *"Jak bych jako československý vyslanec nevěděl, co má vláda robí?"*

Zavedl mne ke svému pracovnímu stolu a dal mi do rukou dva listy popsaného papíru. Dříve, než jsem začal číst, podíval jsem se na podpis: De Lacroix.

Dne 16. září měl francouzský vyslanec v Praze De Lacroix s prezidentem dr. Benešem delší rozhovor o sudetské otázce. V rozhovoru se dr. Beneš zmínil, že v roce 1919 na mírové konferenci byla řeč o tom, zda-li sudetské kraje mají být postoupeny Německu. Na otázku francouzského vyslance De Lacroix, o jaký počet Němců a o jaké kraje se jednalo, dr. Beneš odpověděl, že šlo asi o 900.000 Němců a 8.000 čtverečních kilometrů. Na otázku, o které oblasti se jednalo, prezident Beneš odpověděl, že jedna byla v severozápadním rohu Čech, druhá v severovýchodní části Čech a třetí při hranici slezské a na jih od výběžku kladského.

Po přečtení De Lacroixova telegramu tázal se mne Daladier, zda vím o tom, že před londýnskou poradou anglo-francouzskou, konanou 18. září, **přišel do Paříže zvláštní posel z Prahy od prezidenta dr. Beneše s návrhem na řešení sudetské otázky** (zdůrazněno pisatelem). Autor návrhu důrazně žádal, aby francouzská vláda Osuskému nic nepovídala a o tom s ním nejednala. Daladier mě žádal, abych o věci s nikým nehovořil. Pak pokračoval: Když přišel na schůzi do Downing Street 18. září, na které za Velkou Británii byli Chamberlain, lord Halifax a lord Hankey - lord Halifax jim sdělil obsah rozhovoru britského vyslance v Praze, Newtona, s prezidentem Benešem ze dne 15. září, ve kterém se zmínil, že někteří sudetští Němci, žijící v oblastech jako Chebsko, by podle jeho názoru mohli být odloučeni od Československa, bez ohrožení existence československého státu. A Beneš dodal, že v době mírové konference on sám nabídl v soukromých rozhovorech nebo v dopisech oddělení těchto krajů od Československa. Potud dr. Osuský.

Zmenšeno

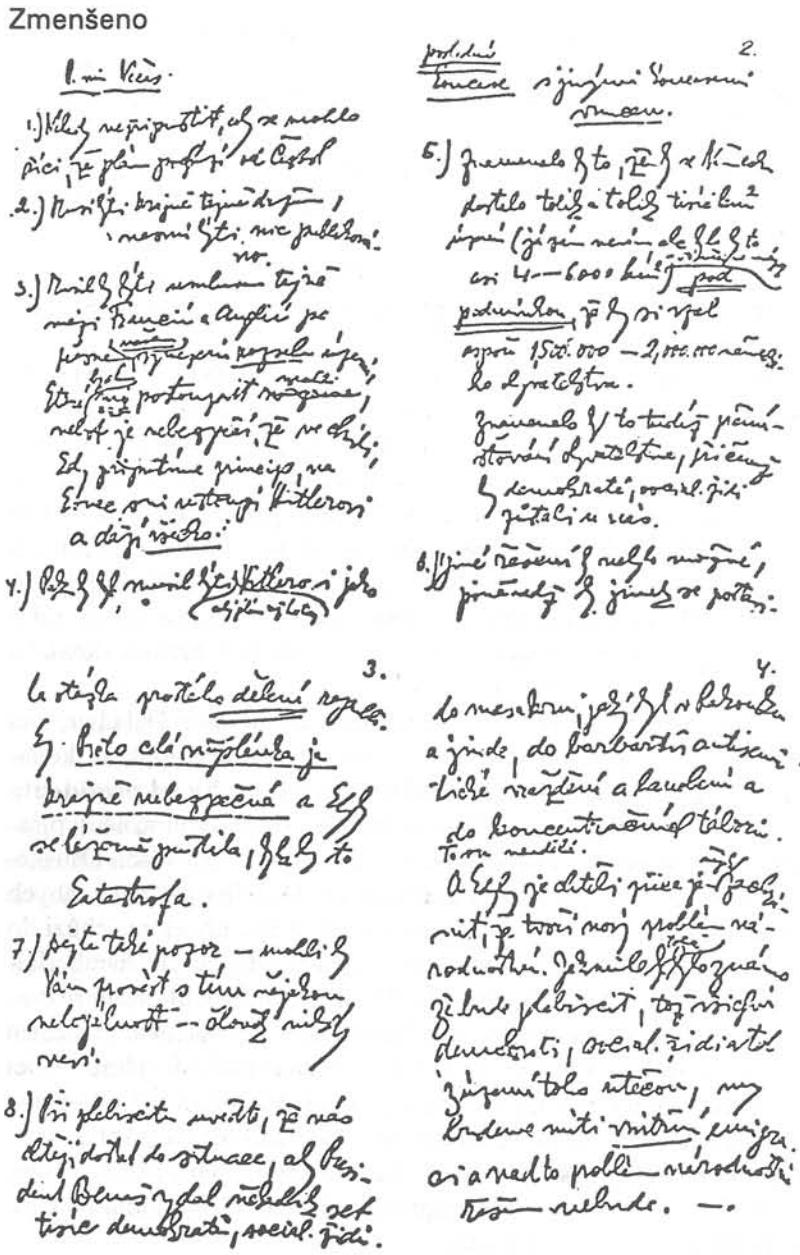

Instrukce pro ministra ing. Jaromíra Nečase vlastnoručně psané prezidentem Benešem, 15. září 1938.

1. Nikdy nepřipustit, aby se mohlo říci, že plán pochází od Českosl.
2. Musí býti krajně tajně držen, nesmí býti nic publikováno.
3. Musil by býti umluven tajně mezi Francií a Anglií po přesném *našem* vymezení *rozsahu* území, které bychom *my* postoupit mohli, neboť je nebezpečí, že ve chvíli, kdy připustíme princip, na konec oni ustoupí Hitlerovi a dají *všecko.*
4. Pak by musil býti celý plán už hotový Hitlerovi jako *poslední koncese* s jinými koncesemi *vnucen.*
5. Znamenalo by to, že by se Německu dostalo tolik a tolik tisíc km² území (já sám nevím, ale bylo by to asi 4 - 6000 km² - v té věci se nevázat) *pod podmínkou,* že by si vzal aspoň 1,500.000 - 2,000.000 německého obyvatelstva. Znamenalo by to tudíž přemísťování obyvatelstva, při čemž by demokraté, social. židi zůstali u nás.
6. Jiné řešení by nebylo možné, poněvadž by jinak se postavila otázka prostého *dělení* republiky. *Proto celá myšlenka je krajně nebezpečná,* a kdyby se ležérně pustila, byla by to katastrofa.
7. Dejte také pozor - mohli by Vám provést s tím nějakou neloyálnost - člověk nikdy neví.
8. Při plebiscitu uveďte, že nás chtějí dostat do situace, aby President Beneš vydal několik set tisíc demokratů, social. židů do masakru, jaký byl v Rakousku a jinde, do barbarství antisemitické vraždění a hanobení a do koncentračních táborů. To on neudělá. A kdyby je chtěli přece jen nějak zachránit, že tvoří nový problém národnostní. Jakmile by totiž bylo známo, že bude plebiscit, tož všichni demokrati, social. židi atd. z území toho utečou, my budeme míti *vnitřní* emigraci a nad to problém národnostní řešen nebude. - Plebiscit je prostě technicky právně a politicky nemožný. Ukázat také na mapě, jak by po plebiscitu náš stát svou formou a posicí Německa vypadal.
1. Neříci, že to pochází ode mne.
2. Neříci nic Osusk. a žádat aby s ním nebylo o tom mluveno.
3. Tyto papíry *zničit.*

NEDĚLNÍ HLASATEL, 24. června 1984

NEVĚDOMOST, ČI ZLOMYSLNOST?

Dr. Josef Kalvoda

HLASY ze dne 17. 1. 1984 otiskly dopis jednatele Zemského výkonného výboru Jižního Pacifiku Československé obce legionářské v zahraničí. Je to snůška nesmyslů a je těžké věřit, že dotyčný pán mohl něco takového napsat. Jeho insinuace nemají k podstatě věci žádný vztah.

Tak například tvrdí, že se "mylně" vyslovuji o událostech, kterých jsem mohl být svědkem, kdybych se přihlásil do zahraniční armády. Nehledě k tomu, že jsem se nemohl přihlásit do zahraniční armády v Protektorátě Bohemia a Moravia, faktem je, že ani jediný příslušník zahraniční armády nebyl svědkem jednání dr. E. Beneše v Moskvě v prosinci 1943 se Stalinem, Molotovem, Gottwaldem, Slánským a dalšími zločinci. Byl jim však přítomen kancléř Jaromír Smutný a udělal o nich záznamy, které jsou uloženy v archivu na Columbia University, New York. Je to moje alma mater - mám M. A. a Ph. D. (doktorát) z této instituce.

Nevím, kde sebral informace, že jsem byl někdy středoškolským profesorem a že mi "asi vadí", že mi ušla příležitost sloužit v zahraniční armádě. Nikdy v životě jsem p. jednatele neviděl, nikdy jsem s ním nemluvil, a tedy nemůže vědět, co mi vadí či nevadí.

Každý člověk by měl sám umět odhadnout, jak dalece může zasahovat do věcí, o kterých neví všechno, aby sám sebe nakonec

nezesměšnil. Pan jednatel však jde dále. Radí mi, co bych měl dělat. Píše, že se možná "dožiji" uveřejnění britských vládních dokumentů, počínaje rokem 1988. Zjevně neví, že bona fide scholar může dostat povolení prostudovat si dokumenty před jejich publikací. Přednáším na vysokých školách od r. 1957 a dostal jsem povolení U. S. State Department prostudovat si nezveřejněné a tajné dokumenty vztahující se k Československu a dr. Benešovi už před dvaceti lety. Pokud nebyly deklasifikovány dříve, britské dokumenty vztahující se k činnosti Beneše byly zpřístupněny specialistům v r. 1972.

Pan jednatel zřejmě nečetl moji knihu Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy, recenzovanou ve velkém množství odborných periodik amerických, kanadských, britských, západoněmeckých, indických, belgických aj. Kdyby toho byl schopen, našel by v ní reference k příslušným publikovaným či dosud nepublikovaným dokumentům československým, britským, americkým aj. s jejich přesnou identifikací v poznámkách.

Rovněž, kdyby byl pan jednatel normálně informován, věděl by, že co bylo v Benešově archivu podstatného, bylo publikováno čs. historiky v letech padesátých a šedesátých. Mnozí z nich si udělali kopie dokumentů jak z Benešova, tak i Masarykova archivu. Když v době Husákovy "normalizace" bylo asi 150 historiků propuštěno ze zaměstnání v akademických institucích, někteří z nich se postarali o to, aby se jimi pracně získaný materiál dostal do zahraničí. Není rovněž žádným tajemstvím, že těsně před sovětskou invazí v srpnu 1968 autor těchto řádek byl celý měsíc v Československu. Tedy by nemělo být žádným překvapením pro p. jednatele či kohokoliv jiného, že má ve svém vlastnictví výpisky a kopie dokumentů dokonce i z Masarykova archivu pro připravovanou práci "The Genesis of Czechoslovakia".

Benešova prosovětská činnost během druhé světové války byla známa americkým a britským diplomatům už v oné době. Svědčí o tom diplomatická korespondence, kterou pisatel těchto řádek studoval v letech šedesátých a sedmdesátých. Je-li toho pan jednatel schopen, měl by si povšimnout prohlášení amerických diplomatů, kongresmanů a senátorů u příležitosti např. oslav 28. října. Benešovo jméno se v nich nevyskytuje.

Od Beneše se začalo distancovat už hodně bývalých národních socialistů, jak o tom svědčí mj. změna názvu strany národně socialistické na stranu národně sociální. Jenom pan jednatel používá **argumentum ad hominem,** nepravdivě insinuje a otírá se o autora, protože není schopen věcné diskuse. **Počíná si jako kanonýr Jabůrek "u Králového Hradce". I když mu koule urazila obě ruce, kanonýr Jabůrek "u kanónu stál a pořád ládoval".**

OKNO, č. 70 - 71, podzim 1984

PRAVDA ZVÍTĚZÍ

Prof. Dr. Josef Kalvoda

Nedělní Hlasatel ze dne 23. října 1983 otiskl článek "Pravda zvíťazí" od bývalého gen. a povereníka Mikuláše Ferjenčíka, který dne 29. března 1945 jako plukovník dr. Ferjenčík podepsal souhlas s návrhem vládního programu Národní fronty, známého jako "Košický program". Byl to program Komunistické strany Československa na převzetí moci ve státě s pomocí "užitečných idiotů", jak je už před mnoha lety nazval Lenin, kteří v Národní frontě spolupracovali s komunisty na zavlečení národů Čechů a Slováků do komunistického a sovětského područí.

Mj. gen. Ferjenčík píše, že "demokratická strana v čele s predsedom Slovenskej národnej rady dr. Lettrichom žiadala prezidenta dr. Beneša o milost pre dr. Tisu, zrovna tak ako žiadali slovenský luteránský a katolický biskupovia, ba dokonce sám papež Pius XII." Podle Ferjenčíka "Prezident Beneš bol ochotný milosť dr. Tisovi udeliť, narazil však na odpor a rozhodnutie československej ústrednej vlády, vedenej komunistami". Jaká je pravda?

Prezident Beneš se nemusel ptát vlády, zda může či nemůže udělit dr. Tisovi milost. Ústava dávala právo udělovat milost odsouzeným prezidentovi, ne vládě. Beneš se chtěl za někoho schovat, jak to bylo jeho zvykem, a proto předal žádost o milost vládě. Komunisté i národní socialisté a sociální demokraté znali Benešův názor na věc a také podle něho jednali.

Benešův trik je snadné prohlédnout. Rozhodl, že dr. Tiso musí být popraven dávno před Bánskou Bystricí, kterou mu Ferjenčík "nemohl odpustit". Už v prosinci 1943 v rozhovorech v Moskvě se Stalinem, Molotovem, Vorošilovem aj., Beneš jmenoval dr. Tisa mezi těmi, které bude nutné po válce popravit. (Gen. Čatloš, který byl také na Benešově listině těch, kteří měli být po válce popraveni, ušel smrti jen proto, že po příjezdu do Bánské Bystrice, během povstání v r. 1944, ho NKVDisté zatkli a odvezli si ho do Moskvy.)

Pro Beneše byla slovenská otázka velmi ožehavou a nesouhlasili s ním čs. komunisté v Moskvě právě tak, jako i sovětská vláda. Když se ho v prosinci 1943 Molotov v Moskvě otázal, zda bude mít Slovensko po válce autonomii, Beneš kategoricky prohlásil: "Ne." Je zajímavé, že na Benešovo hromadné obvinění Slováků z kolaborace a nutnost jejich potrestání Molotov reagoval prohlášením, že Moskva nemůže "tak lehko hodit Slováky do jednoho pytle s Němci a Maďary".

Gen. Ferjenčík ví o návštěvě dr. Beneše v Moskvě v prosinci 1943 a je mu nepochybně známo, že o jeho rozmluvách se Stalinem, Molotovem aj. udělal záznamy jeho kancléř dr. Smutný, který jim byl přítomen. Tyto záznamy jsou v archivu Smutného "The Smutny Papers", který je v archivech na Columbia University v New Yorku. Byly rovněž publikovány prof. Vojtěchem Mastným, který je přivezl od pí. Smutné z Anglie, v češtině ve Svědectví a v anglickém překladu v "Jahrbücher für Geschichte Osteuropas". Rovněž i autor těchto řádků cituje podstatné části archivu Smutného v knize "Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy" (Washington, D. C., University Press od America, 1978), str. 159 - 167, kde se jedná o dr. Tisovi a gen. Čatlošovi.

Beneš zaprodal Československo Stalinovi už v prosinci 1943. Zavázal se, že bez předchozího souhlasu Moskvy neudělá žádné rozhodnutí v mezinárodní politice. To se projevilo také ve věci Marshallova plánu v roce 1947. Ve svých konverzacích s čs. komunisty v Moskvě v prosinci 1943, Gottwaldem, Švermou, Slánským a Kopeckým, Beneš jim slíbil mj. i následující: *"Budete nejsilnějším elementem nového režimu. A tento element budu já vždy držet... Když bude naše dohoda upřímná a čestná, tak komunisté a Beneš představují společně*

takovou sílu, kterou nikdo nezdolá." (M. Klimeš, P. Lesjuk, I. Malá, V. Prečan, "Cesta ke květnu". Vznik lidové demokracie v Československu do února 1948. Praha 1965, 1. svazek, str. 55 - 56.) V této sbírce dokumentů je také faksimilie podpisů představitelů Národní fronty Čechů a Slováků, včetně plk. Ferjenčíka, kteří s "Košickým programem" souhlasili.

Benešova podpora programu čs. komunistů na postupné převzetí moci ve státě, Košického vládního programu, který mj. protiústavně postavil mimo zákon politické strany, které před válkou reprezentovaly většinu voličů v Československu, bylo v souhlasu se závazky, které udělal v Moskvě už v prosinci 1943. Totéž platí i o únoru 1948. Ten byl jen logickým důsledkem Benešovy kapitulace komunistům a jeho "dohody" s nimi rovněž v prosinci 1943.

NOVÉ OBZORY, č. 10 - 11, prosinec 1984,
rovněž HLAS BOHEMIE, roč. XII, č. 1 - 2, březen 1985

PAMĚTI VÁCLAVA ČERNÉHO

Josef Kalvoda

Čtvrtý díl "Pamětí" Václava Černého vyvolal velkou pozornost a některé jejich části byly otištěny v periodickém tisku. Protože je v nich hodně materiálu, čtenář si z nich může vybrat, co chce, co se mu líbí či nelíbí. Vzhledem k tomu, že se jedná o rozsáhlý svazek, nemůžeme se zabývat všemi jeho aspekty a omezíme se jen na to nejpodstatnější.

Musíme předeslat několik generálních pozorování o memoárové literatuře. Její význam spočívá nejen v tom, co autor výslovně říká, ale na co dělá jen narážky a zamlčuje. Navíc, autorova paměť nemusí být vždy přesná, spolehlivá a dobrá. Některé události se neseběhly historicky tak, jak je autor popisuje a někdy se mýlí. Např. Černý píše, že Helena Koželuhová "žijící od r. 1945 v exilu a celkem v nouzi", žila až do r. 1948 v Československu. (Viz Václav Černý, Paměti IV., 68 Publishers, Toronto, Ont. Canada, 1983, str. 401.) Chruščov pronesl svoji řeč denuncující Stalina v roce 1956 a nikoliv v r. 1957 (str. 551). Někdy autor předbíhá událostem, racionalizuje svůj či jiných postup, plete si data či tiskař při sázení dělá tiskové chyby (viz str. 152, 197, 388). Jeho interpretace jsou obvykle subjektivní. Vyjadřují jeho filozofii či její neznalost, předsudky a názory podložené fakty anebo jen domněnkami. Některým lidem měří dvojím loktem a třeba si i někdy protiřečí.

Hned v první části své práce se Černý zabývá otázkou odsunu německého obyvatelstva z Československa. Cituje řeč prezidenta Edvarda Beneše v Brně dne 12. května 1945, v níž prohlásil, že německý národ *"přestal být v této válce už vůbec lidským, přestal být lidsky snesitelným a jeví se nám už jen jako jediná veliká lidská nestvůra..."* Dodal: *"Řekli jsme si, že německý problém v republice musíme definitivně vylikvidovat..."* Krátce nato z balkónu brněnské radnice říká shromážděným zástupům: *"Můj program je - já to netajím - že otázku německou musíme v republice vylikvidovat"* (str. 33). Tedy hlava státu uvádí do politického žargonu výraz používaný komunisty a dává mu tím respektabilitu.

Ve svém komentáři o odsunu Černý píše, že *"bez ohledu k míře individuální a konkrétní mravní viny, celý národ do posledního dítěte"* musel *"pykat za zločiny uchvatitelů státní moci"*. Neříká ovšem naplno, že těmito uchvatiteli státní moci byla Národní fronta v čele s Benešem. Lamentuje, že jsme *"Popřeli sami sebe, svou minulost, svoje křesťanské a humanistické demokratické tradice, zapřeli První republiku i Masaryka. Politika se stala záležitostí síly, nikoliv mravnosti a práva. A žádná stranická složka se u nás neukázala lepší než druhé. »Masarykovi« národní socialisté si zrovna chutě osvojili demagogii odsunovou a protiněmeckou, měla u nich vítaný osten proti »internacionalistickému« komunismu. Kam se poděla šetrnost k lidským právům člověka, osnova naší ústavy? ..."* (str. 34). Kapitolu uzavírá rozsudkem: *"Za lepšího než naši protivníci, než kdokoliv, se od května 1945 chceme vydávat? Bez myšlenkového a mravního požitku pětačtyřicátého nelze ani dnes s klidnou myslí odhadnout naši spravedlivou národní budoucí vyhlídku..."* (str. 38).

Černý tedy říká jasně, že proces, jehož výsledkem bylo vytvoření totalitního režimu, začal v r. 1945 a nikoliv až v r. 1948. Ovšem v letech 1945 - 1948 Černý podrobný komentář nenapsal a odhodlal se k tomu až po velkém časovém odstupu. Jak píše na str. 530, tento svazek psal v r. 1980. Tedy nějakých třicet pět let po květnu 1945. V r. 1945 sympatie ho vedly k "radikální levici" (str. 33). Považoval se za socialistu a revolucionáře. Píše, že si uvědomoval *"pustou stranickou demagogii národních socialistů, když se, podníceni některými výroky »svého« Beneše, od počátku pověřovali preferenčním právem*

nenávidět Němce, naléhali na jejich totální a kvapný exodus, jejich paušálnímu nacionalistickému záští proti vinným jako proti nevinným..." (str. 133). Nepamatujeme se, bohužel, že by Černý byl býval v oné době odmítl princip kolektivní viny. Koho volil v r. 1946, nepíše a o předvolebním pamfletu "Proč budu volit komunisty" se ani nezmiňuje.

Jaký byl tehdy jeho postoj, se dovídáme jen z kusých narážek či poznámek, jako např. o banderovcích, příslušnících Ukrajinské povstalecké armády (UPA), kteří byli při ústupu přes československé území na Západ honěni po lesích čs. partyzány, vojáky a příslušníky SNB. Chycení byli vydáni buď Polsku či Sovětskému svazu, aby byli zlikvidováni. Ač Černý, jak píše, je "u sebe" nenazýval lupiči a bandity, *"stranil polským a sovětským spojencům"* (str. 141). Tedy byl na straně utlačitelů a nikoliv bojovníků za svobodu.

Jinou ukázkou tehdejšího postoje Černého je krátká zmínka o profesorovi Zaleckim z exilové polské skupiny v Paříži při jeho návštěvě Prahy v r. 1946. Černý se s ním střetl. Zatímco *"Zalecki prohlašoval naši víru v Moskvu za hrubý omyl a Benešovu politiku příkře obviňoval, já hájil obojí"*, píše Černý (str. 119).

Po válce Černý předsedal očistné komisi spisovatelského Syndikátu (str. 49) a účastnil se tedy honby na čarodějnice mezi čs. spisovateli, aniž tušil, že za několik let bude i on obětí nové čistky. Zřejmě tedy tehdy podstatu sovětského režimu nepochopil a šel s proudem, ač, jak píše na str. 343, *"V roce 1945 již dávno celý svět byl poučen o podstatě stalinismu a zeskeptičtěl k jeho metodám, zjevná byla pravda o procesech let třicátých, vědělo se povšechně o pracovních táborech, věznicích, o hekatombách lidských životů, o nelítostném egocentrismu, o vyhlazovací megalomanii Diktátorově, které svedly cesty Revoluce z její dráhy a přinutily ji požírat vlastní její autory a děti, Trockým počínaje..."* (str. 343). V letech 1945 - 1948 se tyto věci Černého přímo netýkaly a tedy neviděl, co vidět nechtěl. Nebyl ovšem sám, kdo se řídil starým politickým maximem "Což jsem strážcem bratra svého?"

Na několika místech Černý rozebírá svůj vztah k prezidentu Benešovi. Píše: *"Nejraději jsem ho slýchal líčit jeho zkušenosti se Stalinem. Prezident Beneš se domníval, že má Stalina v hrsti. A rád se tedy šířil jak o Stalinových projevech přísně k nám, tak i o svých osobních službách Stalinovi, jimiž nám tuto Stalinovu dobrou vůli nepochybně získal..."* (str. 192). Jednalo se o Benešovy hovory v Moskvě v prosinci 1943, které si ovšem prezident Beneš vykládal po svém, zatímco Stalin se Benešovi jen smál pod fousy, jak to říkávali naši předkové. S rozhořčením se Černý zmiňuje o případu maršála Tuchačevského, ač, jak je známo, v r. 1947 Beneše za jeho roli v tomto dramatu neodsuzoval, když tehdy vyšly prezidentovy "Paměti", v nichž si Beneš dělal zásluhu za "odhalení" Tuchačeského spiknutí proti Stalinovi. (V letech šedesátých byl Tuchačevský v Sovětském svazu plně rehabilitován. Byl obětí falešných obvinění a falešných svědků.)

Pro Černého je demokracie *"především charakter a mravní podstata"* a tedy rozlišuje mezi Benešem - demokratickým politikem a Benešem - demokratickým člověkem. Tvrdí, že *"demokratickým politikem Beneš jistě byl"*, protože pro něho demokracie byla *"parlamentní politický pluralismus"* (str. 199). Avšak *"člověk v Benešovi nebyl hlubokého a ryzího demokratického ražení, a aby dosáhl demokratických politických cílů, Beneš tedy neváhal, bylo-li třeba, používat velmi nedemokratických prostředků. Jeho političtí odpůrci, především z řad národně-demokratické a agrární pravice, Kramář, Dyk, Švehla, Hodža, to tvrdívali již v dobách První republiky. Jeho činy v druhém exilu to potvrdily, způsob, jímž v odboji odstavil Hodžu a Osuského, nebyl bezvadný, ale o tom ať promluví Paměti Osuského, který jej nadlouho přežil..."* (str. 201). Charakterizuje ho následovně: *"Prezident Beneš byl vskutku bázlivý, a právě proto nepřímý, taktický, postranní, přímo fyzicky uhýbavý, ostražitý a plachý... byl z rodu mužů, co se bojí facek"* (strana č. 204). V prosté mluvě by to tedy bylo vyjádřeno slovem zbabělec. A jako všichni zbabělci, Beneš kapituloval před těmi, které považoval za silnější, jak tomu bylo v r. 1938 a 1948, a mstil se na svých kriticích, protivnících a rivalech, když měl k tomu příležitost. Mezi nimi byli Jiří Stříbrný, Rudolf Beran a Jozef Tiso. Není ovšem žádnou novinkou, že mu účel světil prostředky.

Černý přiznává, že věřil Benešovi, jeho optimismu a v jeho politiku. Jednalo se především o jeho východní orientaci a jeho spolupráci s komunisty. Černý píše: *"Tyhle naděje byly, v Benešovi i nás všech,*

ohlasem, residuem, aktuální interpretací starého mínění TGM, že se bolševismus bude postupně demokratizovat a vnitřně liberalizovat samotnou silou dějinné vývojové nutnosti..." (str. 198). Říká zde pravý opak toho, co píše na str. 343. Viz citát shora. (Černý pokračuje: *"S tím souvisely i naděje, které prezident Beneš vkládal v Klementa Gottwalda. Byl k nim oprávněn? A svědčily o jeho státnické prozřetelnosti?"* Beneš se "domníval", že má Gottwalda za sebou, *"měl zato, že se jím dal Gottwald přesvědčit o správnosti československé politiky v posledním desetiletí, pokládal ho za dostatečně poučeného událostmi"* (str. 198). Přání bylo otcem myšlenky jak u Beneše, tak i Černého. Oba se mýlili, i když to naplno Černý nepřiznává. V únoru 1948 komunisté přebírají moc úplně a Beneš jim při tom asistuje. *"Nová vláda si okamžitě dává prodloužit platnost retribučního zákona, jenž přece vypršel již posledním dnem roku 1947 - a dr. Beneš návrh na prodloužení podepíše!"* (str. 226).

Na mnoha místech Černý denuncuje Čecháčky a Slováčky a neskrývá se svým pohrdáním pro ně. Po únoru 1948 se čecháčkovství projevilo masovým vstupem do Komunistické strany Československa. Lidé se tlačili do KSČ, *"národní socialisté šmahem, strana Benešova, ó, ta zapařená líheň české malosti a bezcharakternosti..."* píše Černý. Hned ale dodává: *"Ale já jsem ve skutečnosti pro tu nesmírnou mravní demoralizaci přímo úpěnlivě hledal omluvu i výmluvu... Hledám ji vlastně dosud..."* (str. 247). Proč?

Protože se nedovedl propálit k podstatě věcí, poněvadž se stále pokouší o kvadraturu kruhu. Zůstává nadále Socialistou. Odmítá pouze stalinismus a formuluje to následovně: *"Řekl jsem už, že důvody mého rozchodu se stalinským revolučním socialismem byly základně a zásadně* ***mravní.*** *Socialistou jsem byl od mládí, domnívám se, že jsem jím dosud. Po celý Protektorát jsem v odboji spolupracoval s komunisty, na rozdíl od mnoha jiných jsem byl přesvědčeným straníkem této spolupráce. V mém dosavadním životě a kulturním působení jsem si hledal, a také jsem našel, svoje nejlepší přátele mezi komunisty a socialisty a tuším, že jsem krajní levici svoje přátelství i mnohonásobně osvědčil v dobách zlých i nejhorších, nemám, co bych si po té stránce mohl vyčítat a co by mi krajní levice mohla klást na vrub jako neloajálnost..."* (str. 342).

Nepochybně mnohý čtenář není nadšen Černého charakteristikou Čechů a Čecháčků. Píše: *"Chamraď mezi námi, a máme ji v našem národě víc než kterýkoliv národ jiný, vyjádří ten talent tím, že se chtivě vrhne za výhodami každé situace, rozmělní ji svými slinami, kašle na její neblahý význam, zabsurdní ji. Ti nejlepší a nejvěrnější mezi námi nastaví záda a odmítnou vzít skutečnost na vědomí. Jedno společné má to nízké i výsostné, Čecháčci a Češi:* ***schopnost sebeklamu máme úžasnou...***" (str. 249). Zde Černý referuje především sám k sobě. Je gnostikem, který nevidí strukturu reality, žije ve světě snů a iluzí, které se mu změnily v nightmare - noční můry. Kdyby byl schopen vidět věci tak, jak jsou, neklamal by sebe i jiné. To ovšem předpokládá věřit v Pravdu - Boha, poněvadž bez něho strukturu reality není možno pochopit. Ne každý se zachoval před Únorem a po Únoru tak, jak Černý, a tudíž ne na každého lze aplikovat jeho frázi: *"Servilnost Čecháčků vybuchuje silou kosmické události. Vedle tohoto obludného masového šílení, které nicméně zůstávalo chladně řízeným podnikem..."* (str. 275). Černý generalizuje ze své vlastní zkušenosti, zapomínaje přitom, že byli Češi, kteří se proti komunismu postavili hned v r. 1945, a že mnozí z nich se nenechali zlomit ani poté, když pro ně po únoru 1948 přijela StB a když se octli za mřížemi. Na rozdíl od Černého, ti věřili, že jsou větší síly mezi nebem a zemí než Beneš, Stalin a komunistická strana. Nebáli se zastat německého zajatce, když ho chátra obírala o to poslední. Postavili se za nevinné a proti falešným svědkům, kterým šlo o majetek obviněných, proti hyenám a chamradi, o které píše Černý. Ti se ale řídili přikázáním "Milovati budeš bližního svého jako sebe samého" a ne svatým zákonem sobectví. Ti nerozkrádali německý majetek, poněvadž pro ně platilo **Desatero,** včetně "Nepokradeš!" a "Aniž požádáš statků jeho". Bude národ zachráněn proto, že byli a jsou tito spravedliví?

Černý uvádí jména celé řady jednotlivců, zvláště spisovatelů, kteří dělali kariéru v údobí "stalinismu". Vyjadřuje se o nich následovně: *"Před první světovou válkou nás velmi urazil rakouský kavalír výrokem, že Čech je buď hulvát, anebo líbá ruku. Kdyby byl mohl poznat našeho poúnorového režimního spisovatele, byl by hřešil spíš jen nepřesností, poněvadž lokajství a hulvátství se nevylučují a český spisovatelský čeledín v sobě obojí slučuje dokonale..."* (str. 279).

Ódy na Stalina a Gottwalda byly nejenom specialitou Vítězslava Nezvala, ale i jiných, kteří se klaněli novým modlám poté, když ty staré vyšly z módy a byly odhozeny do starého harampádí. Tak např. Marie Pujmanová olizovala *"bláto Štollových škorní s pokorou, s jakou by nikdy nebyla odvážila lichotit své starší modle, TGM!"* (str. 283). Černý denuncuje servilnost autorů a intelektuálů. Vzpomíná Nerudova výroku o člověku, který je "každým coulem posluha", a přitom se snaží, aby mu lidé uvěřili, že je králem tím, že *"lže, překrucuje pravdu, zapírá, pomlouvá, hanobí, uráží. Lež byla samým živlem režimního intelektuála, atmosférou, v níž se koupal a do níž chtěl strhnout celý národ, vdechoval i vydechoval ji tak přirozeně, že byla zřejmě jeho živlem rodným..."* (str. 283). Ti, kteří nechtěli žít ve lži a se lží, žili často v kriminálech anebo v externím či interním exilu.

Jak se dívá Černý do budoucna? Jeho vyhlídka je velmi pesimistická. *"Naše životní dílo bude vůbec zasutou špínou trosek, vítr odvane náš smysl a zkáza nás ještě nadlouho přesáhne. Zkáza byla očividně* ***mravní,*** *běželo na prvním místě o rychlý* ***rozklad charakteru a etických standardů československého levicového vzdělance.*** *Tomu bych měl porozumět lépe a rychleji než jiní, sám jsem se vždy a od původu cítil jako radikálně-levicový intelektuál a vždy jsem se tím pyšnil, tvrdošíjně na té povaze trvám dosud. Viděl jsem v naší vzdělanecké demoralizaci příčiny obecně-kulturní a národně české... Od počátku 19. věku, neřku-li od Velké revoluce, patří k substanci a pýše moderního intelektuála náležet k levici, k dědicům těch, kteří roku 1789 sedali... po předsedově levé ruce... Levičáctví se stalo kulturně-dějinným* ***mýtem,*** *být levičákem počalo přinášet intelektuálovi už samosebou, automaticky znak výbornosti, vyšší kulturní kvality a shody se smyslem dějinného vývoje..."* (str. 332).

Černý přiznává, že pokrok, demokracie a svoboda nejsou na levici, která zotročovala a za mravnost vydávala *"prospěch menšiny a kritický rozum umlčovala roubíkem spasitelné vševědoucnosti... jméno levice nicméně ztratilo veškerý svůj smysl, historické oprávnění a čest, a být zván pravičákem stane se z pohany uznanou mravní pochvalou..."* (str. 333). Proč? Černý byl hněván nadávkou "pravičáka" a cítil přitom důvod k mravnímu sebeuspokojení, ačkoliv vnitřně trval pevně na svých "levicových jistotách" (str. 333). Tedy to byla zase subjektivní

zkušenost, která ho přivedla k "vědomí synonymity jistého zdánlivého levičáctví a skutečného zpátečnictví".

Na svoji a jiných adresu poukazuje, že *"modernímu vzdělanci by mělo stačit několik zřejmostí, a hned ta, že Marx očividně nenáviděl křesťanskou morálku a morálku cti a zavedl místo ní pogromistickou morálku třídního boje, »frontovskou« mravnost, s jejíž pomocí se má probít do říše svobody zotročením společenské většiny a prolstít, prolhat dovoleno. Také lež..."* (str. 334). Tedy Marx nepřinesl svobodu, ale zotročení! Jaké je to přiznání od "radikálního levičáka"! Tedy jádrem českého problému je zavrhnutí křesťanské morálky lidmi honosícími se svým levičáctvím a akademickými tituly a přijetí "nové morálky", která je v podstatě nemorální. "Nová" mravnost je stará nemravnost.

Černý nebyl "vyakčněn" z univerzity r. 1948, ale byl z ní odstraněn až teprve v r. 1951. V té době se stali obětmi čistek mnozí vedoucí komunisté, včetně Rudolfa Slánského. Uvězněn byl až v druhé polovině r. 1952 a byl propuštěn 31. dubna 1953. Byl osvobozen **pro nedostatek důkazů** (str. 500). Během jeho pobytu za mřížemi ani jeden z jeho levicových přátel - *"nikdo z překynulých nabobů české kultury a literatury"* nenabídl jeho rodině pomoc, což pro **něho** *"není věc k zapomenutí ani k odpuštění"* (str. 501) Je to ale pochopitelné: což nebyli tito lidé vyznavači "nové morálky", jejímž prvním přikázáním je "Což jsem strážcem bratra svého?"

Jako každý druhý, Černý měl příležitost přemýšlet o sobě během svého pobytu ve vězení. Uvědomil si, že celá řada jeho předsudků, např. *"že lidé jsou hloupí ze zlé vůle a mýlí se naschvál a zlomyslně"* (str. 427), je jenom následkem jeho vlastního povýšenectví, jeho zvyku lidmi pohrdat a považovat cizí *"omyl jako osobní urážku"* (str. 427). Jaký div, že *"platil za nadutce a odnášel si nefalšovanou nenávist svých protivníků"*, kteří byli lidmi omylnými jako on. Svým "stalinským soudruhům" je vděčen, že mu "z hnusu k nim" dopřáli dotknout se "pocitu absolutna" (str. 430).

Ve spojitosti s případem Rudolfa Slánského Černý se zabývá i židovskou otázkou. Ač vytýká Václavu Renčovi údajný antisemitismus, pro nějž byl očistnou komisí, za předsednictví Černého, zbaven členství ve spisovatelském Syndikátu na dva roky, mnohý židovský čtenář

"Pamětí" bude znepokojen rasistickými výroky a bude v nich vidět sublimální protižidovství Černého. Ač lze souhlasit s Černého výrokem *"Slánský u nás = Stalin u nás, všechny hrůzy a vraždy až do jeho pádu jdou u nás na jeho vrub"* (str. 409), není možno za něho činit kolektivně zodpovědnými všechny židy, či Židy, jak píše Černý. Slánský byl brutálním komunistou a stalinistou, a jak by mnohý pozorovatel poznamenal, horším a bezohlednějším než Klement Gottwald. Vina je však individuální a tedy nelze souhlasit s Černým, když píše, že Židé *"nadlouho se Slánským u nás zadlužili... nikoliv oni jsou našimi mravními věřiteli, nýbrž my, ať to nezapomenou!"* (str. 446).

V letech 1945 - 1947 Černý zjevně souhlasil s odsunem sudetských Němců. Vždyť píše, že hájil politiku prezidenta Beneše. Jako tehdy výslovně nikdy neodmítl nekřesťanský princip kolektivní viny, aplikuje jej nyní v případě židů (píše vždy Židů), ač v Čechách a na Moravě většina židů se asimilovala a považovala se za příslušníky buď národa českého anebo německého, tedy ne židovského. Jako nelze činit zodpovědnými všechny Čechy za odsun a zvěrstva tehdy spáchaná na jednotlivých Němcích, katolíky za Gottwalda či Plojhara, Čechy za Beneše, je nutno zavrhnout princip kolektivní zodpovědnosti za Slánského a spol. v případě židů.

Po vítězství republikánské strany ve Spojených státech v r. 1952, kdy měla ve své platformě osvobození středovýchodní Evropy od komunismu, lidé v Československu očekávali intervenci, očekávali, že komunismus bude zatlačen zpět na Východ. Komunisté se před touto očekávanou intervencí třásli strachem, zatímco nekomunisté v ni skládali velké naděje a byli zklamáni. Během voleb ve Spoj. státech byl Černý ve vězení, a tak i on skládal velké naděje v prezidenta Eisenhowera. Byl zklamán a stal se kritikem Spoj. států. Podstatu amerického demokratického psychismu charakterizuje následovně: *"V první poloze ideové a mravní zpovrchnění amerického demokratického cítění, jeho politická nedůmyslnost, neřku-li zaslepenost pochopit podstatu revolučního marxismu a porozumět tedy, že v jeho vývoji si lze jen málo slibovat od výměn osob a taktické linie... Kde se v boji se světovým totalitním protivníkem exportní americký demokratismus nekryje s egoistickým ekonomickým zájmem země, tam se tento demokratismus*

vždy "humanisticky" uteče do iluze "zlidštěnosti" svého protivníka jeho "vnitřním" vývojem..." (str. 505).

Což tohle nebyl názor Masaryka a Beneše, když se jednalo o pomoc národnímu a demokratickému Rusku v roce 1919? Což tento "vývoj" k demokracii a konvergenci kapitalismu a socialismu, demokracie a komunismu, nebyl Benešovým krédem během druhé světové války i po ní? Což tuto konvergenci nepropagoval jak veřejně, tak i v soukromých rozhovorech se západními státníky? Což jim nezdůrazňoval, že Stalinovi mají věřit? Což Černý neobdivoval TGM a neobhajoval Benešovu politiku? Žádný americký prezident se nevyjádřil tak sobecky tvrdě, jako TGM 28. října 1919, když prohlásil: *"Byl jsem a jsem proti intervenci v Rusku a Uhrách. V těžkých dobách každý národ si musí pomoci sám..."* Navíc, výše citovanou generalizaci o americkém demokratickém psychismu je nutno zavrhnout jako historicky nesprávnou a neopodstatněnou.

Ti, kteří proti komunismu vždy bojovali a věřili v nutnost solidarity s jeho obětmi, mají větší oprávnění kritizovat americkou politiku, než má Václav Černý. Kdo se nechce učit z historie vlastního národa, kdo nechce slyšet o politických chybách TGM a Beneše, je nucen tyto chyby opakovat. Chceme-li dosáhnout, aby politika západních demokracií byla realističtější, správnější, mravnější a úspěšnější, nesmíme se bát přiznat chyby a omyly těch, kteří zavedli Čechy a Slováky do katastrofy, nesmíme se bát kritizovat chybnou politiku TGM a Beneše. Právě naopak, musíme na tyto chyby poukazovat. Nesmíme, jako pokrytci, měřit dvojím loktem. Na lži se budoucnost národa budovat nedá!

Jak jsem už napsal v recenzi Černého "Pláč koruny české", otištěné před lety v Národní politice, je nám sympatická Černého láska a oddanost svobodě. Chceme-li si zachovat svobodu, pak musíme být ochotni se bít i za svobodu druhých. Svoboda je nedělitelná. Svoboda je ovšem pouze jednou stranou mince; druhou stranou je zodpovědnost. Jsme zodpovědni za to, co děláme či neděláme. Zda hájíme pouze práva nás samých, anebo zda vystupujeme na obranu práv našich bližních. Kdo je naším bližním? Písmo sv. vypráví o milosrdném Samaritánovi - tedy každý druhý člověk.

Nejprve byla znásilněna práva sudetských Němců, pak přišli na řadu ideoví a političtí odpůrci komunistů a nakonec došlo i na socialisty druhu Černého a samotné komunisty. Není nám známo, že by se byl býval Černý zastal těch, kteří byli perzekvováni během let 1945 - 1948; i po Únoru stále ještě se obhajoval a oháněl svým radikálním socialismem. Jako mnozí jiní, ve vězení si teprve uvědomoval, jaký byl rozdíl mezi tím novým "pokrokovým a socialistickým" režimem a tím starým, "reakčním a zpátečnickým", za který byl prohlašován "žalář národů" - staré Rakousko. Vězeňský řád z r. 1849(!) nařizoval *"oddělit vězně politické od lupičů a zlodějů; zakazoval dávat politickému vězni pouta, ukládat mu tělesnou práci, dokonce »politický« nebyl povinen ani čistit vlastní celu; měl právo na vlastní oblek a prádlo, na přilepšování své stravy z vlastních prostředků až do denní výše jedné zlatky, na volné návštěvy zvenčí, na přísun denního tisku a svobodně volené četby; denně se procházel na čerstvém vzduchu; směl podle libosti kouřit a svítit si v cele na svůj náklad do kterékoliv hodiny..."* (str. 479). Národní mučedník, Karel Havlíček Borovský, strávil jen několik dní ve věznici krajského soudu v Kutné Hoře a byl při soudu osvobozen dvanácti hlasy českých porotců, jak stále ještě stojí psáno na plaketě oné budovy. Po r. 1945 se tato věznice hemžila "politickými" a bylo s nimi zacházeno hůř než s lupiči a mnozí z nich byli pověšeni z rozhodnutí "lidového soudu".

Proč takový rozdíl v respektování lidských práv? Protože ten starý rakouský režim byl ovládán lidmi, kteří se hlásili ke křesťanskému světovému názoru a neřídili se Kainovou zásadou "Což jsem strážcem bratra svého?!" I když se někteří pokřtění chovají nekřesťansky, hlásání křesťanské morálky přece jenom vede k jiným společenským a politickým uspořádáním, než hlásání Marxovy "morálky" třídního boje a třídní nenávisti.

Černý není ani historikem, ani politologem. Je literárním kritikem. Jeho Paměti nejsou tedy historií či pronikavou politickou analýzou, ale zajímavým dílem literárním. Jak sám píše, Černý si *"otázky lidskosti-božskosti, vlastně teologické, zakazoval z úmyslu"* (str. 92). Nechtěl, ba přímo si zakazoval, zabývat se nejzákladnějšími otázkami lidského bytí, tím, bez čeho nelze pochopit strukturu reality a vidět věci tak, jak jsou. Nejde o boj mezi levicí a pravicí, jak se mylně domníval, ale o zápas mezi dobrem a zlem, pravdou a lží, svobodou a tyranií. Jde o přirozená práva jednotlivců a národů.

Právě tak jako Beneš, i Černý je gnostikem, který nechce, ba přímo si ve své pýše zakazuje vidět strukturu reality. I když si je vědom nebezpečí, jak tomu bylo v letech 1945 - 1948, nepostaví se mu tváří v tvář, nemá odvahu pustit se do boje se zlem. Jde s proudem jako Čecháčkové. Jako Beneš věří v magické formulky, ať už to jsou Spojené národy, spojenecké smlouvy se Sovětským svazem, sliby Stalinovy, levičácké fráze o pokroku a socialismu, "levicových jistotách" a o vývoji Sovětského svazu, Stalina a komunismu k demokracii silou "historické nutnosti". Jako levicoví liberálové na Západě, i on, levicový radikální socialista, vždy viděl nepřítele na pravici, zatímco nepřítel lidských práv a lidské svobody a důstojnosti byl na krajní levici, k níž ho vždy táhly jeho sympatie. Pýcha ho zaslepila a tedy to, co píše o schopnosti sebeklamu u Čechů a Čecháčků, je názor, který především platí o něm. Všeobecně platný není, nikdy nebyl a doufáme, že nikdy nebude. V národě svatováclavském, cyrilometodějském a mariánském jsou lidé, kteří se ve své denní praxi řídí křesťanskými zásadami a kteří neklamou sebe ani druhé. Vidí věci tak, jak jsou a jejich řeč je: "Ano ano, ne ne!" Nebojí se jít proti proudu. Nezoufají. Mají naději. Dělají to, co je správné a pravdivé, a nehledí na to, zda je to "politicky únosné", populární a zda jim to přinese prospěch či materiální ztrátu. Jsou to oni legendární Blaničtí rytíři, jejichž doba jednou přijde.

NOVÉ OBZORY, č. 10 - 11, 1984

PRAVDA A NEPRAVDA

Josef Kalvoda

Jiří Novák, žijící v Austrálii píše, že *"v lednu náš historik prof. dr. Josef Kalvoda v časopise Hlasy plně přijímá - legendu - Fr. Zumana, že prý byl prvním z organizátorů České družiny v Rusku v roce 1914 a že první dva pluky legií sv. Václava a sv. Cyrila a Metoděje byly vytvořeny dávno před tím že (sic) než TGM přijel do Ruska"*. Tvrdí, že se jedná o *"kolosální nepravdu"* a vytýká mi, že ji plně přijímám, aniž bych si pravdivost ověřil z jiných pramenů. (Denní Hlasatel, Chicago, 15. května 1984.)

Hlasy mi sice docházejí z Austrálie se značným zpožděním, ale ani v prvém, ani druhém čísle z ledna 1984 není jakákoliv zmínka o Fr. Zumanovi. V druhém čísle (31. 1. 1984) je otištěn můj článek "Únor 1948", ale ten nemá s ruskými legiemi nic společného.

Za druhé, je pravda, že Hlasy otiskly můj článek "V zájmu pravdy o Zborovu" (v r. 1983) a že se na něj ozval pan Novák dopisem, otištěným v č. 16 (16. 8. 1983). Na tuto reakci jsem ihned poslal odpověď - článek "Ještě jednou o Zborovu", který ale Hlasy neotiskly.

Za třetí, Novákův článek otištěný v Denním Hlasateli (15. 5. 1984) obsahuje celou řadu nepřesností. Svou neinformovanost o legionářské literatuře přiznal sám v dopise pisateli těchto řádků, datovaným 22. 12. 1983. Píše, že ode mne dostal kopii mého článku "Ještě jednou o Zborovu", který dosud časopis Hlasy nezveřejnil, a že pošle redakci kopii tohoto článku, kterou jsem mu poslal "po Vánocích, 28. t. r.".

Dodává o jednáních o přejmenování pluků: *"... já tehdy nižší důst. neměl jsem příležitost se o těchto věcech něco dozvědět. A že se o tom opětně jednalo v letech 1922, kdy už legie byly doma a já jako akt. důst. jsem sloužil na Slovensku a pak Podk. Rusi, o těchto pramenech, Zumanovy Osvob. legendy apod. jsem se tehdy nic nedozvěděl."* (Citováno z dopisu adresovaného autoru tohoto článku.)

Zda pan Novák poslal Hlasům druhou kopii mého článku "Ještě jednou o Zborovu", nevím. (Redakce Hlasů má jeho originál.) Faktem ale je, že jej četl p. Novák a že je mu tedy známo, odkud jsem čerpal informace. Budu z článku citovat doslovně dva odstavce:

"Jména pluků a jejich přejmenování byla předmětem debat po první světové válce. Všeobecně však bylo přijato, že podle ruských zvyklostí den sv. Václava byl svátkem prvního pluku a den sv. Cyrila a Metoděje svátkem druhého pluku. První pluk měl prapor se svatováclavskou korunou a druhý měl ikonu sv. Cyrila a Metoděje. O přejmenování pluků sv. Václava na Mistra Jana Husa a sv. Cyrila a Metoděje na Jiřího z Poděbrad píší známí historikové, např. František Dvorník, Josef Pekař, Zdeněk Nejedlý a Blažej Ráček. Rovněž i legionářští autoři velmi rozdílné politické a ideologické orientace se zmiňují ve svých pracích o tradicích svatováclavské a cyrilometodějské v legiích a jménech prvních dvou pluků. Jsou mezi nimi Emil Dostál, Jaroslav Kratochvíl, Alois Navrátil, František Syřiště, autor kroniky Za svobodu, František Zuman a Adolf Žampach."

"Někteří autoři neuvádějí, kdy došlo ke změně názvu pluků, zatímco podle jiných to bylo v srpnu 1917. Tím potvrzují, že se tak stalo až po bitvě u Zborova (ke které došlo začátkem července) a po ústupu od Tarnopole. Ján Kvasnička v knize Československé legie v Rusku 1917 - 1920 (Bratislava 1963) píše na str. 66 - 67, že sv. Václava v 1. pluku nahradil Mistr Jan Hus a Cyrila a Metoděje vystřídal Jiří z Poděbrad u 2. pluku začátkem prosince 1917. Kvasnička cituje archivní materiály a dokumenty." Zatímco p. Novák legionářskou literaturu z let dvacátých a třicátých nezná, já jsem ji jako historik četl s velkým zájmem. Navíc moji dva strýcové byli ruskými legionáři. Ve výše citovaném článku jsem ovšem uvedl, že "je nemístné spoléhat na paměť mých dvou zemřelých strýců - ruských legionářů", a že tudíž čerpám informace z dokumentů, knih a článků psaných lidmi

věci znalými. V článku ovšem ze Zumanovy Osvobozenecké legendy žádný citát není. Ani jsem ji tehdy neměl po ruce.

Pan Novák asi neví, že kroniku "Za svobodu" redigoval ruský legionář generál Rudolf Medek. Jak je jasné z jeho článku v Denním Hlasateli, rovněž neví, že František Zuman byl ruským Čechem - starousedlíkem, funkcionářem Čs. spolků na Rusi, že jezdil po českých osadách a dělal nábor do České družiny. Zuman byl "jeden z organizátorů České družiny" a nikdy jsem nikde nenapsal, že byl "prvním z organizátorů České družiny", jak to tvrdí p. Novák. Aniž by podal jakýkoliv důkaz, prohlašuje, že *"Zumanovo podání o plucích s jmény sv. Václava a sv. Cyrila a Metoděje je pustá lež, a historik, pisatel tohoto článku se ztotožňuje se Zumanovým výmyslem"*. (Denní Hlasatel, 15. 5. 1984.)

Podle pana Nováka si vymýšlí nejenom výše jmenovaní legionáři-autoři, ale i známí historikové jako jsou František Dvorník (světoznámý), Josef Pekař, Zdeněk Nejedlý (pozdější komunistický ministr školství), Ján Kvasnička a Blažej Ráček. Posledně jmenovaný píše, že během r. 1915 Česká družina se rozrostla na "Pluk sv. Václava". Po ruském způsobu bylo 28. září slaveno jako plukovní svátek. R. 1916 přibyl nový pluk dobrovolníků; byl nazván plukem "Sv. Cyrila a Metoděje" (Blažej Ráček: Československé dějiny, druhé doplněné vydání, Praha, Ladislav Kuncíř, 1933, str. 636).

Na vysvětlení mladším čtenářům je třeba poukázat na to, že Česká družina byla součástí carské ruské armády, v níž pluky měly své patrony a plukovní svátky. Pan Novák v článku mezi jiným tvrdí: *"Když TGM 21. prosince 1914 přišel do exilu, měli jsme jen Českou družinu a rotu Nazdar, jež byly necelé dva měsíce na frontě a nikoliv až dva pluky. To asi měl Fr. Zuman zvětšovací skla na svých očních klapkách, že viděl ty pluky našich legií."* Jaká je skutečnost?

Faktem je, že Zuman nikdy nikde nic takového nenapsal. Zuman znal velmi dobře historii a byl jedním z organizátorů České družiny. Dva pluky existovaly nikoliv při příjezdu Masaryka do Itálie v prosinci 1914 (tedy nikoliv "do exilu"), ale před jeho příjezdem do Ruska v květnu 1917.

Dále, Masaryk přijel s dcerou Olgou do Itálie v prosinci 1914 na řádný pas vystavený rakouskými úřady a měl v úmyslu se vrátit, jako

se vrátil ze svých předchozích cest do Holandska po vypuknutí války. Proč bylo Masarykovi dovoleno cestovat za hranice Rakouska-Uherska a jiným politikům ne, je jiná historie.

Pan Novák by se měl vyjádřit, zda se opravdu zúčastnil bitvy u Zborova a je-li tedy pravdou, jak to tvrdí Zdeněk Košárek, že je "přímý účastník těchto bojů" (Hlasy, 31. 1. 1984). Pan Novák opětovně píše, že byl příslušníkem druhého střeleckého pluku. Je známo, že druhý prapor druhého pluku, skládající se z ruských Čechů, odepřel jít na frontu a bitvy u Zborova se tedy nezúčastnil. (Viz Vladimír Klecanda, Bitva u Zborova, Praha 1929, str. 57.)

Zda měl či neměl pravdu Zuman, když napsal o Masarykovi, že byl ve své politické praxi oportunistou, by vyžadovalo zvláštní článek. Kdyby měla redakce zájem, napsal bych separátní pojednání na základě vládních a jiných dokumentů, které jsem sbíral dlouhá léta. Zuman o těchto dokumentech ani nevěděl, když psal svoji knihu "Osvobozenecká legenda" (Praha, 1922). Ani Antonín Svatopluk Kalina, který jako prvý studoval dokumenty americké vlády v letech třicátých a napsal známou knihu Krví a železem (1938), nemohl citovat dokumenty, které tehdy byly prohlášeny za tajné čs. ministerstvem zahraničních věcí, tj. E. Benešem, či dokumenty britské Secret Service, zpřístupněné pouze v letech sedmdesátých. Jsou ovšem i jiné materiály a dokumenty ze soukromých a polosoukromých archivů, které jsem měl příležitost číst a studovat.

Ostatními výroky v článku p. Nováka se není třeba zabývat. Neví, o čem píše. Aniž by měl jakýkoliv důkaz, obviňuje seriózní historiky a legionářské autory z "pusté lži". Tím, že p. Novák připisuje své nepravdivé výmysly jiným, překračuje hranice věcné diskuze.

Poznámka:
O několik let později se p. Novák veřejně omluvil dr. Kalvodovi, když se kdesi dočetl, že historik Kalvoda měl pravdu. Podle Nováka, chybovati je lidské. Prohlásil, že se mýlil a že toho lituje.

NAŠE HLASY, 2. listopadu 1985

FRANKEN 1985

Tématem letošního setkání ve dnech 25. - 29. září 1985 byla "Historie a náš osud - Československo 1915 - 1985". Mezi asi stem účastníků semináře o historii Československa, které mimochodem před rokem 1918 neexistovalo, byli lidé různých politických zaměření, rozdílného věku a příslušníci několika emigračních vln. Přítomnému pozorovateli neuniklo, že směr tomuto setkání dával Pavel Tigrid, a nikoliv vedoucí katolické organizace Opus Bonum, která seminář pořádala.

Je záslužné seznamovat, zejména příslušníky mladší generace, s historickými událostmi, kterými byly vznik Československa, krátká existence první republiky, Mnichov, a s těmi, které vedly k zavlečení Československa do sovětského bloku. Rozvířením diskuse o vztahu historie k našemu osudu Opus Bonum udělalo kus dobrého díla. Avšak o historii mají především mluvit historikové a ne diletanti. Bylo zjevné, že seminář nebyl důkladně připraven a že přednášky některých referentů neměly odbornou úroveň.

Během krátkého semináře nelze podrobně a důkladně popsat a analyzovat vývoj událostí, které se seběhly během posledních sedmdesáti let. Je rovněž žádoucí, aby historické diskuse, konané mimo území Československa, zdůrazňovaly souvislost mezinárodních událostí s historickým vývojem v zemích českých a na Slovensku a aby se

neomezovaly jen na prezentování subjektivních a novinářských interpretací, jak tomu bylo u většiny přednášek.

Jedním z dokladů o nedostatečné přípravě semináře je skutečnost, že jeho podrobný program nebyl ohlášen předem a že jen několik referentů dodalo přednášky včas, aby mohly být rozmnoženy a dány do rukou přítomných. Pouze asi ve dvou přednáškách dotyční historikové uváděli prameny, zatímco hodně referátů by bylo možno klasifikovat jako žurnalistické improvizace.

Je často vytýkáno vedoucím organizace Opus Bonum, zvláště jejími bývalými členy, že setkání ve Frankenu jsou fórem bývalých funkcionářů komunistické strany. Tentokrát mezi referenty byla asi polovina bývalých komunistů, hodně socialistů a jen mizivá menšina praktických katolíků. Česká a slovenská pravice nebyly zastoupeny vůbec. Pozoruhodné ale bylo, že na rozdíl od let padesátých a pozdějších, kdy se národně-frontovští politikové v exilu snažili stále ospravedlňovat postup nekomunistických stran v Národní frontě v letech 1945 - 1948, tentokrát, s výjimkou prof. Táborského, bývalí národně-frontovští politikové souhlasili v podstatě s názorem bývalých komunistů, že to nekomunistické strany v onom údobí dělaly špatně. Navíc, pouze Táborský obhajoval mnichovskou a moskevskou politiku svého bývalého zaměstnavatele, Edvarda Beneše, a to až do doby, kdy jeho vlastní kariéra skončila, tj. do února 1948.

Mezi referenty o událostech v roce 1948, letech padesátých a pozdějších, měli být **nekomunističtí bývalí političtí vězňové** a nikoliv bývalí příslušníci komunistické strany, **která jejich utrpení zavinila a dopustila se na nich bezpráví.** Je rovněž nožno vyslovit **silný nesouhlas** s nespravedlivým a nehistorickým zhodnocením české pravice a protikatolickou tendencí Viléma Hejla v jeho přednášce "Kolaps právního státu - Československo 1945." (Poznámka: Proč český spisovatel používá anglicismu "kolaps", když existuje české slovo "zhroucení"?)

Hejl tvrdí, že v r. 1945 *"nezklamala jen demokratická levice a střed, ale také pravice. Nebo bychom snad měli věřit, že by československou ústavnost proti komunismu zásadově hájil řekněme Jiří Stříbrný? Těžko tomu uvěřit, a ještě méně se dalo očekávat od ultramontánní katolické pravice, odněkud z kruhu **Národní obnovy**, nebo tře-*

ba Jaroslava Durycha či Jakuba Demla, vesměs politických rytířů trapné postavy. Ti se s demokratickým Československem ztotožňovali stejně málo jako komunisté."

Obviňovat pravici, že zklamala, je nesmysl. Pravice, jakož i velká část politického středu, byly zakázány Košickým vládním programem, tj. programem komunistické strany přijatým členy Národní fronty. (Faktem je, že politické strany, které volila **většina** voličů v předválečném Československu, byly zakázány. Už v r. 1943 v Moskvě Beneš slíbil komunistům, že budou nejsilnější stranou ve státě.) Každému znalci historie Československa je známo, že Jiří Stříbrný, "muž 28. října", byl šikanován "Hradem" (Beneš, Masaryk atd.) už v začátcích první republiky. Byl nespravedlivě obviněn, ale u soudu proces vyhrál. Hejl neuvádí ani jediný důkaz, že by nehájil československou ústavnost proti komunistům. Jeho politická činnost před kapitulací v r. 1938 svědčí o pravém opaku. Komunisté a Beneš to dobře věděli, a proto se postarali o to, aby byl po válce souzen za něco, co neudělal, a aby skončil svůj život v koncentračním táboře.

Jaroslav Durych a Jakub Deml nebyli "političtí rytíři trapné postavy", jak tvrdí Hejl. Byli spisovateli. Deml byl během první republiky pohnán před soud jen proto, že kritizoval **předválečný** filosofický výrok T. G. Masaryka, což mu nepochybně dávalo důvod, aby měl proti ní výhrady. Deml a Durych nebyli politiky, politicky se neangažovali a tudíž Hejlova fráze není historií, ale žurnalistickou demagogií páchnoucí jeho předsudky a protikatolickou zaujatostí.

Hejl cituje Vladimíra Kusína, který napsal, že *"plebejský charakter české společnosti byl mnohdy interpretován jako znak její demokratičnosti."* Píše, že *"z českého plebejství a české plebejské mentality se mechanicky dělala (a dělá) přednost"* a že Benešova *"prezidentská přísaha i slib Věrni zůstaneme, přednesený u rakve neplebejského československého prezidenta... byla jenom slova."* Je známo, že se Hejlův "neplebejský" prezident svým plebejstvím honosil, na rozdíl od Beneše, který se vynášel svým intelektuálstvím a chvástal se svojí "vědeckou politikou".

Nehistorickým je rovněž Hejlovo tvrzení, že *"po roce 1620 jsme se skutečně na dvě století stali národem chalupníků a domovníků".* Faktem je, že až do r. 1848, tedy 28 let po oněch dvou stech letech,

nepatrná menšina Čechů žila ve městech a domovníci je tedy nereprezentovali; existovala robota, a tedy většina příslušníků českého národa nebyli ani domovníci ani chalupníci. Byli to robotníci, svobodní sedláci, zemani, dělníci, řemeslníci a i několik šlechtických rodin se hlásilo k svému češství. Nelze také zapomenout na národní buditele, katolické kněze. Ti pro Hejla zjevně neexistovali, právě tak jako dělníci, úředníci, živnostníci, učitelé, sedláci atd.

Hejlovo tvrzení, že přísaha a čest *"rozhodně nejsou chalupnické hodnoty"*, vyjadřuje jeho předsudek a je "slovíčkařením", které on sám odsuzuje. Zjevně o chalupnících nic neví a dokazuje to svým tvrzením, že *"chalupník velice nerad bojuje, ale tuze rád někoho napálí"*. Zjevně neví, že se chalupníci dovedli seprat o kus meze, který nebyl větší než psí kůže. Navíc, všichni ti jeho "chalupníci a domovníci" a i ostatní příslušníci českého národa se dobrovolně hlásili u svých pluků na podzim r. 1938 a nelze jim tedy dávat za vinu, že jejich velitel, který se chvástal svým intelektuálstvím, svým nechalupnickým a neplebejským původem, kapituloval. Tedy u Beneše *"nepřevládl chalupnický kalkul s hypotékou"*, jak píše Hejl, ale jeho osobní zbabělost.

Hejlovo ničím nedoložené a nedoložitelné nařčení české pravice a dvou katolických spisovatelů je manifestací jeho neznalosti politiky české pravice, jeho předsudků, protikatolického zaujetí a nevědeckého pohledu na dějiny nedávné minulosti. Když psal o plebejcích, domovnících a chalupnících, měl se podívat sám na sebe: Byl to on, kdo se pokusil napálit své posluchače.

Pozorovatel

NAŠE HLASY, 29. listopadu 1986,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 30. listopadu 1986

CESTA K NÁRODNÍ SVOBODĚ

Dr. Josef Kalvoda

Skutečnost, že socha P. Marie v Exilu čeká na návrat do Prahy, aby tam byla postavena na místo, kde stávala socha P. Marie Vítězné, stržená pražskou luzou v listopadu 1918, je svědectvím o pokračující nesvobodě Čechů a Slováků. Nutí nás k zamyšlení o příčinách této neblahé situace a o smyslu a úkolu našeho exilu.

Problémem českého národa a myšlenkou jeho osvobození jsme se zabývali už od doby Mnichova, od začátku druhé světové války. Skončila sice porážkou nacismu, ale během válečných let **Eduard Beneš udělal základní kroky k nastolení nové totality**. Ač o příčinách komunistického vítězství bylo hodně napsáno a je nám jasné, že Československo se nestalo sovětským satelitem přes noc, jsou mezi námi stále ještě ti, kteří se domnívají, že teprve "Vítězný únor" 1948 nastolil komunistickou diktaturu. Ti, kteří se zabývali studiem dokumentů a archivních materiálů, poukazují na **Benešovu spolupráci se Sovětským svazem** už v letech třicátých a pak na jeho osudnou cestu do Moskvy, během níž 12. prosince 1943 uzavřel smlouvu se Sovětským svazem na dobu dvaceti let. **Tím bylo Československo zavlečeno do sovětské zájmové sféry.** Tím byl dán základ k poválečnému režimu **budovaném na Košickém vládním programu, který byl programem komunistické strany.**

V historické analýze je ale možno jít dál než jen k r. 1943. Lze poukázat na dobu první světové války, kdy začátkem r. 1918 byli bolševici velmi slabí a čs. armádní sbor se mohl spojit s protibolševickými silami v Rusku a porazit je. Je známo, že T. G. Masaryk hájil zásadu neutrality vůči bolševikům, zatímco jiní Češi a Slováci v Rusku byli přesvědčeni, že bolševiky bylo nutno porazit a tím zbavit Evropu a celý svět bolševického nebezpečí. Bohužel názor, že bolševismus byl ruskou záležitostí a nikoliv světovým problémem, převládl i v poválečném Československu.

S odstupem času je nám jasné, že odpůrci tohoto názoru měli pravdu a že viděli dále do budoucna než falešní proroci a hlasatelé neutrality. Viděli, že Československo bude jednou ohroženo nově povstalým Německem a že bude potřebovat podporu svobodného, demokratického a národního Ruska, na rozdíl od Ruska ovládaného bolševiky, v němž viděli spojence Německa. Pakt Molotova s Ribbentropem ukázal, že měli pravdu. Byli umlčeni dávno předtím, než následkem tohoto paktu válka začala.

Snažíme-li se pak vypátrat příčinu nesprávného názoru a nesprávné politiky, jdeme-li k jádru věci, pak musíme dojít k závěru, že postoj vůči bolševismu v Rusku a jinde, spolupráce s komunisty během války a po válce byly následkem oportunismu, neochoty vidět věci tak, jak jsou, tj. nevidět v komunismu zlo a kolaborovat s ním. Byl to následek krátkozrakosti a mravního úpadku. Převládl názor, že nejsme strážci našich bratří. Tato mravní neutralita, amorálnost, **která je vlastně nemorálností,** vedla krok za krokem k vítězství komunistů u nás i jinde. Stručně řečeno, jádrem našeho problému je mravní úpadek, **odklon od základních principů křesťanské morálky.**

Pokles morálky soukromé i veřejné se projevoval v českém národě už od doby první světové války, kdy se hlásalo heslo "Pryč od Říma!" Druhá světová válka naučila více lidí lhát, klamat sebe i druhé. Jeden český publicista napsal, že jak Češi, tak i Čecháčkové mají schopnost sebeklamu úžasnou. I když je možno mít výhrady k této generalizaci, je mezi námi dost těch, kteří zaměňují iluze za realitu. Namísto staré křesťanské zásady "vaše řeč budiž ano ano, ne ne" se stala mnohým životní normou švejkovina, **předstíraná či skutečná kolaborace se zlem a život se lží a ve lži.** Machiavellismus, dvojí

morálka, měření dvojím loktem a svatý zákon sobectví byly mnohými povýšeny na normu a hlásají se pod rouškou termínů, jako jsou osobní zájem, národní zájem, společenský zájem, politická únosnost či neúnosnost, anebo státní zájem převyšující principy osobní morálky.

V údobí mezi dvěma světovými válkami byli u nás teologové, sociologové a mravokárci, mezi něž patřili otcové jezuité **Kajpr** a **Krus.** Je možno se rovněž zmínit o časopise Sdružení katolické mládeže, Dorostu, či o Josefu Floriánovi ze Staré Říše a jiných, kteří varovali národ před mravním rozkladem, hlásali mravní obrodu a návrat ke křesťanským tradicím a hodnotám. Hlasy těchto lidí byly ale často hlasem volajícího na poušti. Vedení státu bylo v rukou těch, kteří ve své krátkozrakosti viděli obvykle věci ze zorného úhlu sebezájmu, amorálnosti a sobectví.

Říká se, že národ má takové představitele a vedoucí, jaké si zaslouží či jaké si zvolí. Víme z historie, že ovce si někdy volí vlka za svého vůdce. V tomto případě nelze dávat vinu pouze vlkům, ale i oněm ovcím, **které je volily.** Proč bylo jen málo těch, kdo hlasitě protestovali proti orientaci čs. zahraniční politiky v letech dvacátých a třicátých? Proč masakry milionů lidí v Sovětském svazu zaviněné bolševiky neotevřely všem lidem oči? Proč osud těchto miliónů byl tak mnohým lhostejný? Proč byla v r. 1935 ratifikována smlouva se Sovětským svazem? A proč v době Mnichova **Beneš opět prosadil svou vůli a kapituloval,** ač lid i armáda chtěly bojovat?

Jeden britský politik napsal o Benešovi, že byl krátkozraký ve svých jednáních s Hitlerem v letech třicátých, že nechápal, jak dlouhou lžíci je nutno mít při jedení polévky s ďáblem. Nechápal to on a nechápali to ani druzí. Nechtěli vidět následky kolaborace se zlem, ba ani nechtěli totalitu považovat za zlo. Tím se zase dostáváme zpět k základnímu bodu, že jádrem českého problému je odklon od křesťanské morálky a od základních křesťanských ctností, mezi nimiž je v řadě neposlední statečnost.

Musíme mít odvahu nazývat věci pravými jmény a obléci se ve zbroj Boží, ozbrojit se mečem pravdy. Je nezbytné k mravní obrodě řídit se přikázáními Božími, tj. milovat Boha, Pravdu nade vše a bližního jako sebe samého. Základním předpokladem k osvobození

národa je tudíž změna postoje jeho příslušníků vůči Bohu - Pravdě a bližnímu. Musíme hájit nespravedlivě obviněné a pranýřovat jejich pronásledovatele a lháře. Měli bychom se podobat onomu poutníkovi, který miloval Boží Pravdu a byl ochoten za ní jít třeba až nakonec světa.

Minulého roku jsme oslavovali jedenáctisté výročí smrti sv. Metoděje. Se svým bratrem Cyrilem byli r. 1980 prohlášeni papežem Janem Pavlem II. za spolupatrony Evropy. V jubilejním roce (1985) se konaly oslavy v Římě, na Velehradě, v Levoči, Djakovu (Jugoslávie), Midlandu, Uniontownu (Kanada) a Ellwangenu (Záp. Německo). Bylo vzpomenuto, že v Ellwangenu byl sv. Metoděj vězněn německými biskupy. Trpěl nevinně, ale neztratil víru a naději. Pak se ospravedlnil z nepravdivých obvinění v Římě a vrátil se na Moravu jako arcibiskup.

Uvěznění sv. Metoděje nám připomíná, že jsou lidé, kteří se neštítí používat prostředků nečestných, včetně lží, k dosažení svých osobních či politických cílů i mezi těmi, kteří si říkají křesťané. Komunistům ovšem vždycky účel světil prostředky. Zápas mezi dobrem a zlem existoval v dobách sv. Metoděje právě tak jako i dnes. Za lidi zlé vůle je třeba se nejenom modlit, aby se obrátili k dobrému, ale také jim odporovat. Jak už to řekl před mnoha lety Edmund Burke... **"aby zlí lidé vítězili, stačí, když dobří lidé mlčí".** Vždyť i sám Kristus vyhnal kupčíky z chrámu se slovy "Dům můj je dům modlitby, ale vy jste z něho udělali peleš lotrovskou." Za příchod království Božího se mají křesťané nejenom modlit, ale také i k tomuto cíli pracovat a o něj usilovat.

Často se setkávám s otázkou, zda je možné, aby došlo v dohledné budoucnosti k osvobození českého národa. Musíme rozlišovat mezi **možným** a **pravděpodobným** a nezaměňovat tyto dva termíny. Co je možné, nemusí být nezbytně pravděpodobné. Tedy například, kdyby došlo v Sovětském svazu k vážné roztržce mezi vůdci komunistické strany, kdyby dvě frakce začaly mezi sebou bojovat o moc a kdyby každá z nich měla na své straně část tajné policie a armády, pak by mohlo dojít k odvolání sovětských vojenských jednotek z Československa a snad i z celé středovýchodní Evropy. V tomto případě by bylo nutné, aby Češi a Slováci měli odvahu povstat a

svrhnout vládu komunistů. Museli by mít dostatek statečnosti a vůle k vítězství; museli by mít mravní sílu k boji se zlem.

Tedy jsme zase zpět u jádra českého problému a důležitosti práce pro mravní a duchovní obrodu národa. Bez této obrody nelze očekávat, že by se národ mohl osvobodit od poroby duchovní i fyzické.

Jaký je tedy náš specifický úkol? Co máme dělat? Máme svobodnou vůli, a tedy se můžeme rozhodnout pro život v pravdě či pro život ve lži a se lží. Žijeme v zemích, kde nad námi nevisí Damoklův meč státní bezpečnosti a hrozba zatčení. Můžeme tedy nazývat věci pravými jmény, pravdu pravdou a lež lží a máme možnost postavit se do řad spravedlivých a proti těm, kteří si sice rádi hrají na vůdce, ale nemají k tomu ani politické, ani mravní oprávnění. Nebudeme-li mít k tomu vůli a odvahu, pak se nikdy nestaneme solí země, kvasem, který by prolnul základní strukturu české společnosti. Řečeno jinými slovy, není-li hledání pravdy smyslem našeho exilu, pak tento exil nemá žádný smysl. Není-li boj za pravdu, právo a spravedlnost naším programem a naší povinností, pak jsme jen součástí onoho starého marasu a stáda ovcí, které volily vlka. Česká otázka je a byla otázkou mravní. Ti, kteří to nevidí či nechtějí vidět, **nemohou vést národ ke spáse a svobodě.** Vede-li slepý slepého, oba spadnou do jámy.

Existují periodika, která si říkají, že jsou křesťanské orientace, a která neváhají otisknout nepravdy, ale nechtějí otisknout pravdu. Od těch nelze očekávat pomoc na národní obrodě. Totéž platí o jednotlivcích, kteří se klaní mamonu či se sklání před rádoby-vůdci vydávajícími se za mocné tohoto světa, ale kteří se v minulosti chovali zbaběle či oportunisticky.

Exil je jen malou ratolestí národa, který ve zdrcující většině žije doma. Může s ním komunikovat prostřednictvím sdělovacích prostředků, a tím i ovlivnit vývoj za železnou oponou. I když je nezbytné, aby sdělovací prostředky, včetně Hlasu Ameriky, BBC, Svobodné Evropy, rádia a televize v Německu a Rakousku, věnovaly hodně času zprávám o běžných událostech, měly by se více zabývat základní věcí, kterou je mravní a náboženská **obroda národa.** Lidé nemohou být uspokojeni filozofií marxismu-leninismu, poněvadž nemá odpověď na základní otázky, jako odkud člověk přišel, kam jde

a jaký je smysl jeho života. Proto lidé budou stále hledat to, co bude dávat smysl jejich životu. Budou stále toužit po naplnění života. Zvláště mladí lidé hledají a budou hledat pravdu o minulosti i přítomnosti a budou hledat východisko z dnešní situace. Důkazem toho je účast na poutích, zvláště na mariánských poutních místech. Jestliže se loni na Velehradě shromáždil více než stotisícový zástup věřících u příležitosti jedenáctistého výročí smrti sv. Metoděje, pak máme důvod věřit, že se podobné zástupy budou shromažďovat i v budoucnu, kdykoliv se k tomu naskytne příležitost. Rozhlasové stanice a sdělovací prostředky vůbec musí věnovat těmto hledajícím zástupům pozornost. Je nanejvýš žádoucí, aby lidé, kteří naslouchají zahraničním rozhlasovým a televizním stanicím v soukromí svých domovů, měli příležitost slyšet úvahy a přednášky o mravních následcích kolaborace se zlem a srovnávat je s životem v pravdě, s životem podle zásad Božích přikázání. Zlo musí být poraženo zbraněmi duchovními. Musíme proti němu bojovat. Bez boje není vítězství!

Mnohým se často zdá, že je situace beznadějná. Avšak křesťan nikdy nezoufá, křesťan **má naději!** Jsme povoláni k stavbě chrámu Božího a musíme den ze dne přispívat modlitbou a prací k jeho vybudování. Vždyť Království Boží nepřijde s okázalostí. Je v nás. Zloba našich nepřátel je pro nás jen výzvou k další vytrvalosti v boji. **My se nevzdáme nikdy!** Naší zbraní je Pravda Boží, která nakonec zvítězí a osvobodí nás!

Ti, kteří promlouvají k národu doma i zde, by měli stále zdůrazňovat, že režimy přicházejí a odcházejí, ale národ, věrný křesťanské morálce a křesťanským tradicím a kultuře, zůstává. Tato myšlenka byla vyjádřena už ve staré cyrilometodějské hymně: **"Nezhyne rod, jenž věřit neustane. Dědictví otců zachovej nám, Pane!"** Řečeno jednou větou: **Bez národní obrody nebude národní svobody!**

Předneseno na IV. SYMPOSIU NÁRODNÍ OBRODY, Lisle, Illinois, USA, 12. října 1986.

NÁRODNÍ POLITIKA, říjen 1986,
rovněž NAŠE HLASY, 4. října 1986

PŘÍPAD BUNŽA

Dr. Josef Kalvoda

O svém případu rozvířil dr. Bunža diskusi nekrologem o dr. Rozehnalovi, otištěném v římských **Studiích** (č. 82, IV, 1982), v němž tvrdil, že se v imunitním výboru parlamentu spolu s Rozehnalem *"bili za slovenské katolické poslance z demokratické strany, Kempného a Bugára, záměrně obviněné komunisty z protistátního spiknutí, aby nebyli zbaveni poslanecké imunity a vydáni k trestnímu stíhání. Návrh na vydání ve výboru neprošel, ale prošel pak v plénu parlamentu... Po komunistickém převratu v únoru 1948 jsme museli oba rychle zmizet za hranice, aby nás nestihl osud Rostislava Sochorce, umučeného v komunistickém vězení."*

Ač moji odpověď na tuto historickou nepravdu **Studie** neotiskly, byla otištěna v **Našich hlasech** v r. 1983. Když se pak dr. Povolný ohradil proti výroku Zdeňka Šedivého, že členové poúnorových akčních výborů "**jsou** dokonce v Radě svobodného Československa", napsal jsem v článku "Pravda vás osvobodí" (**Hlasatel,** 16. 3. 1986 a **Naše hlasy,** 15. 3. 1986 a 29. 3. 1986), že po únoru 1948 Bunža *"patřil do klubu poslanců zakčněné (»obrozené«) lidové strany, vedené Petrem a Plojharem."* Bunža na to reagoval v tiskové zprávě, vydané Radou svobodného Československa 8. 4. 1986, v níž prohlásil: *"To je vyložená lež."* (**Hlasatel,** 27. 4. 1986.)

Na Bunžovu reakci jsem odpověděl článkem "Právo na historickou pravdu" (**Hlasatel,** 18. 5. 1986), v němž jsem dokumentoval jak citacemi z novin, tak i faksimiliemi oficiálních dokumentů, že Bunža **byl členem** tohoto klubu a že ještě 25. března 1948 **měl účast na obnově retribuce** a lidového soudnictví.

Poté jsem dostal celou řadu nevyžádaných informací od lidí z různých koutů světa o Bunžovi, bratrovi jeho manželky, který byl údajně důstojníkem StB a jeho synovi. V tiskové zprávě Rady Bunža napsal, že jeho syn "šel jinou cestou, byl na hranicích chycen a uvězněn". Podle soudních záznamů tato "jiná cesta" byla ale jiného druhu, než jak ji popisuje Bunža.

Poněvadž diskuse vyvolala zájem širší veřejnosti, prostudoval jsem si Těsnopisecké zprávy ze schůzí ústavodárného Národního shromáždění Republiky československé z let 1946 - 1948. Nadále budou uvedeny pouze datum a příslušná strana (strany) uvedeného pramene.

Zatímco v římských Studiích dr. Bunža tvrdil, že se spolu s Rozehnalem "bili" za Kempného a Bugára a že návrh na jejich vydání v imunitním výboru neprošel, dokumentárně jsem dokázal, že návrh na jejich vydání v imunitním výboru prošel. Citoval jsem jak Rudé právo, tak i Lidovou demokracii, podle nichž pro vydání hlasovalo 12 poslanců a 4 proti. Jediným českým poslancem, který hlasoval proti jejich vydání, byl kovář z Vepřové u Přibyslavi, poslanec Brukner.

V tiskové zprávě Rady ale Bunža tvrdil, že v oné schůzi imunitního výboru zastupoval Bruknera a že jak on, tak i všichni lidovci hlasovali proti vydání Kempného a Bugára.

V oficiálním záznamu o schůzi parlamentu, na níž Kempný a Bugár byli vydáni k trestnímu stíhání, je referát zpravodaje poslance Jelínka, který uvádí stejná data jako Rudé právo a Lidová demokracie, tj. pro vydání hlasovalo 12 poslanců, 4 proti. Lidovec Brukner hlasoval proti vydání se slovenskými demokraty a všichni socialisté hlasovali pro vydání (16. 10. 1947, s. 8). Že Bruknera na oné schůzi imunitního výboru Bunža nemohl zastupovat, jsem prokázal v článku "Právo na historickou pravdu". Ani Rudé právo, ani kdokoliv jiný si nemohl splést kováře Bruknera se soudcem Bunžou. Nemohl ho zastupovat, protože Brukner členem imunitního výboru nebyl. Za li-

dovou stranu byli členy výboru poslanci dr. Klimek, dr. Rozehnal a Štěpán (8. 7. 1946, s. 9). Na schůzi výboru, v níž došlo k hlasování o vydání Kempného a Bugára k trestnímu stíhání, Brukner zastupoval poslance dr. Klimka (16. 10. 1947, s. 15).

V plénu parlamentu hájil Kempného a Bugára pouze poslanec Fedor Hodža, který zdůrazňoval, že hlasováním v imunitním výboru demokratická strana hájila nejenom nevinné poslance, ale především "jeden ze základných kameňov demokratického parlamentarismu" (16. 10. 1947, s. 9 - 12). Tedy Bunža se za Kempného a Bugára nebil. Nebyl ani na schůzi imunitního výboru, když se o Kempném a Bugárovi hlasovalo.

Bunžovo tvrzení, že nebyl po únoru 1948 členem klubu poslanců zakčněné ("obrozené") strany lidové, jsem dokumentárně vyvrátil v článku "Právo na historickou pravdu" a Hlasatel otiskl faksimilie dokumentů (18. 5. 1986). Při dalším studiu parlamentních záznamů (těsnopiseckých zpráv) jsem zjistil:

Když se po únorovém puči sešel parlament 11. března 1948, "předseda Ústředního akčního výboru obrozené Čs. strany lidové", poslanec Petr a novopečený ministr, ve svém projevu zdůrazňoval, že tato strana bude nejenom hlasovat pro vládní prohlášení Gottwalda, ale že je "bude jako svůj program také všemi silami podporovat a plnit" (11. 3. 1948, s. 13 - 15) Stručně řečeno, poslanci tohoto kolaborantského klubu souhlasili s únorovým pučem a jeho následky. Téhož dne odpoledne (11. 3. 1948) došlo k volbě reorganizovaných parlamentních výborů. Pouze poslanci schválení akčními výbory se mohli stát členy těchto nových výborů. Poslanci, kteří byli z klubu poslanců lidové strany vyloučeni anebo nebyli považováni za jeho členy, nebyli do těchto výborů zvoleni. Bunža ale byl zvolen poúnorovým Národním shromážděním, jako člen klubu lidoveckých poslanců, členem Stálého výboru (s. 3 - 4), členem výboru právního (s. 5) a výboru ústavního (s. 6 - 7). Na první schůzi výboru právního byl Bunža zvolen zapisovatelem (17. 3. 1948, s. 10).

25. března 1948 Bunža nebyl mezi poslanci lidové strany, kteří byli z klubu vyloučeni anebo nebyli považováni za členy tohoto kolaborantského klubu, a měl účast na obnově retribuce a lidového soudnictví (25. 3. 1948, s. 5 a 15). Podle oznámení na str. 34 byl za tento

klub členem výboru právního (faksimilie dokumentů byly otištěny v Hlasateli, 18. 5. 1986).

V tiskové zprávě Rady svobodného Československa se Bunža dovolává svědectví zemřelého poslance Vagašského. Ten byl členem a místopředsedou imunitního výboru po únoru 1948, kdy jeho činnost neobyčejně vzrostla. Tento výbor navrhl k zbavení poslanecké imunity a vydání k trestnímu stíhání poslance Novotného a Bruknera (7. 4. 1948, s. 39 - 40), Nermutě (28. 4. 1948, s. 40 - 41), Horu (5. 5. 1948, s. 22), Synka a Rozehnala (5. 5. 1948, s. 28) a Chudobu (6. 5. 1948, s. 22). Všichni jmenovaní byli parlamentem vydáni.

Za útěk do ciziny byli k trestnímu stíhání vydáni poslanci Ducháček (5. 5. 1948, s. 22), Krajina, Hora a Čížek (6. 5. 1948, s. 23 - 24). Naproti tomu Bunža podle svého sdělení odešel z Prahy 9. dubna 1948 a 11. dubna byl už za hranicemi. Ještě 27. dubna byl považován za člena kolaborantského klubu poslanců lidové strany, který za něho vyslal do schůze ústavního výboru poslance Desenského (27. 4. 1948, s. 42). Fakta mluví za sebe. Komentář si čtenář udělá sám.

Avon, USA, 25. srpna 1986

HLASATEL, 21. prosince 1986,
rovněž NOVÉ OBZORY, č. 21 - 22, 1987

JOSEF KALVODA: "THE GENESIS OF CZECHOSLOVAKIA"

Libor Brom

Ve spolupráci nakladatelství East European Monographs a Columbia University Press vyšla stěžejní 673stránková kniha o významném údobí národních dějin z pera vynikajícího českého vědce v exilu, profesora dějin a politické vědy, předsedy oddělení politických věd na Saint Joseph College, vzácného kritického myslitele a národního vlastence, Dr. Josefa Kalvody.

Kniha je mohutným dílem s 18 kapitolami a 37 stránkami bibliografie. Rozepisuje se zevrubně o Češích a Slovácích před první světovou válkou, o jejich vůdcích, ruských a britských spojeních, o zrodu, organizaci a boji ve vedení českého hnutí pro samostatnost, o dramatickém sedmnáctém roce s mírovými předehrami, propagandou a budováním československé armády, o bolševické revoluci a pokusech českých bolševiků kontrolovat armádní sbor, o ústupu z Ukrajiny, Brest-Litevském míru, frontě ve vlasti, kongresech v Římě a Praze a vzrůstajícím významu zahraniční armády, o Masarykově cestě do Ameriky, o vzniku sporu mezi československou armádou a bolševiky, o československém odporu k bolševikům a rozhodnutí k intervenci, o boji s bolševiky a omezené pomoci ze strany Spojenců, o vyhlášení nezávislosti a o novém státu na pařížské mírové konferenci

a o těch, kdo bojovali v Rusku a na Sibiři. Kniha je navíc uzavřena nesmírně zajímavými úvahami, rekapitulací a epilogem.

Při sestavování svého závažného díla autor provedl ohromný výzkum pramenů a dostalo se mu spolupráce nesčíselných přátel, knihovníků a archivářů po celém akademickém světě, zejména z Prahy, Vídně, Washingtonu, Stanfordu, Lincolnu, Hartfordu, New Havenu, Mnichova, Marburgu a Frankfurtu. Při vědomí, že dějepis zůstává nepřesnou vědou, profesor Kalvoda jedná se získanými daty velmi opatrně a ve svých poznámkách uvádí často dva či tři prameny, nabízející někdy zcela rozličná, protikladná a osobní vysvětlení dané události - v naději, že takto nakonec "pravda zvítězí".

Dr. Kalvoda přistoupil k sepsání knihy o zrodu Československa inspirován závěrem francouzského historika Ernesta Denise, že Češi jsou svědomím Evropy, a tvrzením Tomáše G. Masaryka, že československá otázka je evropským i světovým problémem. Dramatická cesta národa k Mnichovu 1938, k událostem v únoru 1948 a k sovětské invazi 1968, započatá zrodem samostatného československého státu, dala autorovi (za předpokladu, že **historia est magistra vitae)** dostatečný podnět k víře, že dalším porozuměním minulosti přispěje nejen k lepšímu všeobecnému pochopení přítomnosti, ale též k vyvarování se podobných chyb při vytváření národní a světové budoucnosti.

Účelem knihy není takto utápět se v jemných odstínech a dojít k odsudku toho či onoho historika, ale, jak zdůrazňuje autor, oddělit závažné od nezávažného, pravdu od polopravdy, skutečnosti od mýtů. Ze tří teorií o vzniku Československa, které byly vzneseny druhými historiky, z nichž první připisuje hlavní zásluhu za česko-slovenskou samostatnost emigrantům, zejména Masarykovi, druhá předkládá vznik československého státu jako důsledek bolševické revoluce v Rusku a třetí zdůrazňuje národní odpor doma a vyhlášení státu 28. října 1918, autor klade první a druhou do kategorie legend či pololegend, kde "legendární hrdinové jedné školy se stávají legendárními zloduchy školy druhé." Profesor Kalvoda píše, že znalost o existenci teorie třetí byla v zárodku podlomena tím, že vůdcové domácího odporu proti rakousko-uherskému panství neměli nikdy přístup k vládním fondům, jež byly přiděleny pro zahraniční zpravodajství, nemohli

finančně podporovat zahraniční novináře či vydavatele a tudíž nemohli učinit své názory obecně známými.

Historická studia a životní moudrost vedou nakonec profesora Kalvodu k závěru, že československé samostatnosti bylo dosaženo jako výsledku série dějinných náhod, jež byly využity vůdci hnutí pro samostatnost jak doma, tak v zahraničí. V konečném stádiu války byli to národní vůdcové v exilu, kteří obdrželi plnou podporu českých politických vůdců z domova a mohli takto oprávněně hovořit za národ jako celek. Na závěr rozebírá autor zcela nepokrytě osobní, filosofické a politické rozdíly mezi Masarykem a Benešem a zejména vývoj jejich vztahů k národnostním menšinám. Německý sociální demokrat Wenzel Jaksch je citován ve svém popisu Masarykovy politické filosofie jako "směs pravd, nepravd a protikladů, doktrína čisté účelnosti pod hávem demokratické etiky, jež byla smíchána tak, aby posloužila určitým zájmům velkočeské **Matchpolitik.**" Co se týče Slováků, profesor Kalvoda stojí od samotné předmluvy ke svému dílu na stanovisku nikoliv jednotného československého národa, ale národů dvou - českého a slovenského - a ukazuje, kterak Slováci v letech 1922, 1930, 1938 vytrvale předkládali v Československém národním shromáždění návrh zákona, volajícího po slovenské autonomii, založeného na česko-slovenské pittsburghské dohodě, jež byla Revolučním národním shromážděním již 12. listopadu 1918 ratifikována a jejíž kaligrafickou kopii sám Masaryk dne 14. listopadu 1918 podepsal.

Autor uzavírá své dílo těmito slovy: *"Když sovětské panství dojde svého konce - a jednoho dne se tak stane - pak Češi a Slováci musí spolupracovat s ostatními malými národy ve své oblasti a najít federální řešení problémů, které jsou jim všem společné; jsou příliš slabé, aby stály samotné mezi pevnými masami Němců a Rusů."*

Vzácné dílo profesora Kalvody přináleží k pokladům národní vědecké literatury a zaslouží si největší pozornost čtenářské veřejnosti.

Tato recenze byla vysílána rozhlasem Voice of America do Československa v lednu 1987.

Desítky recenzí o THE GENESIS OF CZECHOSLOVAKIA byly publikovány v odborných vědeckých čtvrtletnících a jiných časopisech, včetně THE AMERICAN HISTORICAL REVIEW, NATIONALITIES PAPERS, THE UKRAINIAN QUARTERLY, THE SOCIAL SCIENCE JOURNAL, EAST CENTRAL EUROPE/L'EUROPE DU CENTRE-EAST, CANADIAN REVIEW OF STUDIES IN NATIONALISM, INTERNATIONAL HISTORY REVIEW, BULLETIN OF THE SLOVAK WORLD CONGRESS, NOVÉ OBZORY A V CELÉ ŘADĚ DALŠÍCH.

NAŠE HLASY, 10. ledna 1987

DEMOKRACIE NENÍ DEMAGOGIE

Dr. Josef Kalvoda

Aniž by Rada svob. Československa (RSČ) uvedla jediný specifický případ či důkaz, tvrdí v tiskové zprávě datované 17. prosince 1986, že se na ni množí útoky a že to "jen slouží komunistickému režimu v Praze a Bratislavě". Dále tvrdí, že "tvoření různých vlád a unií" oslabuje zahraniční akci a nahrává komunistické desinformační činnosti". To jsou výmysly a nesmysly.

Zdá se, že některým členům RSČ (většině?) není jasné, co je demokracie a ústavně zaručená svoboda tisku, slova a spolčování. V pluralitní demokracii má každý právo svobodně se vyjádřit a ustavit si organizaci, zájmovou skupinu či politickou stranu. RSČ je organizací zájmovou, elitní, tj. praktikuje princip podobný onomu, na němž jsou založeny strany komunistické a fašistické a reklamuje pro sebe právo mluvit za národ doma. Faktem je, že mluví jen za oněch několik desítek platících členů. Každý Čech a Slovák žijící mimo Československo má totéž právo, tj. mluvit za sebe či za svoji organizaci.

Tvoření nezávislých skupin a politických stran je známkou pluralismu a reflektuje tradici, která v českých zemích existovala už před první světovou válkou. Je rovněž důkazem, že zdrcující většina exulantů se neztotožňuje s "národněfrontovní" totalitou vyjádřenou tím, že upírá kritikům právo na svobodu slova, tisku a shromažďování a snaží se přesvědčit veřejnost, že služba pravdě je službou "komunistickému režimu". Prohlášení RSČ je tudíž odsouzeníhodnou demagogií!

V poslední větě své rezoluce "RSČ odsuzuje jak český, tak slovenský separatismus a bude dále bránit integritu a celistvost státu a usilovat o návrat demokracie do vlasti". O jakou "demokracii" jde, je vidno z "národněfrontovního" jednání této organizace. Navíc si RSČ vytvořila strašáka "separatismu" a chce vyvolat dojem, že ti, kteří se organizují mimo ni, nahrávají "komunistické dezinformační činnosti"; to je rovněž demagogie a nepravdivé nařčení, které RSČ nemůže dokázat.

Podívejme se trochu blíže na ten "separatismus". Kdo byl či je "separatistou"? Separatistou nepochybně byl George Washington, když se rozhodl vést boj za osamostatnění třinácti amerických kolonií od britského impéria. Separatisty byli T. G. Masaryk, Eduard Beneš, Milan R. Štefánik, Karel Kramář, Jiří Stříbrný, Alois Rašín a další "mužové 28. října", když se rozhodli oddělit (osamostatnit, tj. separovat) země koruny české a Slovensko (Horní Uhry) od Rakousko-Uherska. A přece jsou oslavováni jako národní hrdinové!

Ač pisatel těchto řádků nepatří k žádné z těch "vlád" či "unií", jako stoupenec pluralitní demokracie (na rozdíl od "demokracie lidové", tj. komunistické) neupírá jim, či komukoliv jinému, právo na vytváření organizací, svobodu svědomí a názoru, včetně hlásání zásady národního sebeurčení.

Žádáme-li právo na sebeurčení pro sebe, nesmíme je upírat druhým, nechceme-li být obviněni z pokrytectví a praktikování dvojí morálky.

Cílem těchto "unií" není "separovat" české země od Slovenska. Nejsou separatisty. Hlásí se k zásadě, že Slováci jsou svébytným národem a mají právo na samosprávu (autonomii), což je dnes všeobecně přijato v Československu, které je už od r. 1968 federací, v níž existují dvě republiky - česká a slovenská. Návrat k centralismu může hlásat jen ten, kdo upírá Slovákům právo na národní svébytnost a samosprávu.

Zatímco zastánci centralismu budují propast mezi Čechy a Slováky, Češi, kteří neupírají Slovákům právo na národní svébytnost a samosprávu, upevňují integritu a celistvost státu, v němž oba národy mohou žít společně v míru. Ochota spolupracovat se Slováky podle zásady "rovný s rovným" oba národy sbližuje, a tedy je neseparuje.

Ve sbližování je možno jít ještě dále. Po osvobození od komunismu by měli Češi a Slováci spolupracovat s druhými národy ve střední Evropě na vytvoření většího politického, hospodářského a vojenského celku - federace či alespoň konfederace. Ta by byla důležitým činitelem v evropské rovnováze sil porušené následkem první světové války. Balkanizace střední Evropy vedla v této oblasti k nadvládě nacismu a později komunismu. Malé národy ve střední Evropě musí spolupracovat, chtějí-li žít ve svobodě. Myšlenka středoevropské integrace je opakem separatismu.

Zatímco komunisté potlačili základní demokratická práva v Československu, RSČ se je pokouší potlačit v exilu. Nepodaří se jí to. Nemá k dispozici tajnou policii. Nemá moc potlačit svobodu slova, tisku a spolčování. Ti, kteří chtějí bojovat proti komunismu, musí se nejprve naučit demokraticky myslet, jednat a respektovat práva druhých. Komunistického ďábla nelze vymítat národněfrontovním belzebubem.

NAŠE HLASY, 7. ledna 1989,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 1. ledna 1989, a
NOVÝ ŽIVOT (Řím), leden - únor 1989

PŘED ČTYŘICETI LETY
(Vzpomínka ne zrovna vánoční)

Dr. Josef Kalvoda

Jako chlapec jsem s nesmírným zájmem četl o vzrušujícím roce 1848. Byla to snad předtucha roku 1948, který byl historickým zlomem a který změnil běh mého života. Koncem onoho roku jsem v kroužku uprchlíků slavil v táboře Murnau poblíž švýcarských hranic první Vánoce v exilu. U vánočního stromečku jsme zpívali známé koledy včetně "Tichá noc, svatá noc" a pak jsme šli do kostela na půlnoční, kde jsme tuto píseň slyšeli v jejím původním německém znění.

Během čtyřiceti let exilu, kdy jsem se toulal cizími zeměmi a cizími městy, potkal jsem uprchlíky, kteří bolestínsky vzpomínali na ztracený domov a na majetek, který tam zanechali. Z různých důvodů se někteří i vrátili do "rudého ráje", který pro tak mnohé byl "rudým peklem". Na rozdíl od těchto lidí se mé vzpomínky zřídka nesly na dobu mého mládí, které ostatně nebylo příliš šťastné - byla válka a německá okupace - ale na poslední rok 1948, zvláště na události, které předcházely mému odchodu z vlasti a skončily v oné deštivé listopadové noci, kdy jsem se prodíral houštinami v místech, kde se Šumava mění v Böhmerwald.

Když jsem v roce 1949 letěl vojenským letadlem do Norska, do ze-

mě věčně zpívajících lesů, fjordů a přístavů, právě tak, jako když jsem z oné země odjížděl lodí v r. 1951 přes Anglii do Spojených států, stále ještě se mi v hlavě promítaly živé obrazy scén z roku 1948. Už na podzim r. 1947 za mnou začali jezdit agenti StB a podali na mne trestní oznámení u krajského soudu v Kutné Hoře pro moji politickou činnost. U téhož soudu bylo podáno trestní oznámení na poslance Bruknera, protože obhajoval na veřejné schůzi v Oudoleni svůj postup v parlamentním imunitním výboru, kde jako jediný český poslanec hlasoval proti vydání gen. tajemníků slovenské demokratické strany dr. Kempného a Bugára k trestnímu stíhání. U krajského soudu byli tehdy ještě soudcové "ze staré školy" a založili tato trestní oznámení "ad acta".

Po únoru 1948 se situace změnila a pro mne si přijelo sedm (7) příslušníků StB ve dvou autech. Prohledali celý dům, zabavili mi korespondenci a i jiné věci a po půldenním výslechu, kdy jsem se s nimi doslova hádal, mě odvezli s asistencí uniformovaného příslušníka SNB se samopalem do Kutné Hory. Když mě pak bachař vstrčil do cely kutnohorské věznice a zaprásknul za mnou těžké dveře, dívaly se na mě zvídavě oči tří lidí oblečených v zimnících, jejichž husí pochod celou přerušil můj příchod. Všichni byli "političtí". Nejmladším byl pětadvacetiletý mládenec, jehož zavřeli proto, že řekl, že tak, jak se vyjadřoval Gottwald během únorové krize, by nemluvil ani pacholek od volů. Druhý byl přednostou stanice z Golčova Jeníkova a okresním předsedou národně-socialistické strany. Ten se dlouho nemohl dozvědět, který paragraf zákona na ochranu republiky (zákon 50, 1923) na něho chtěli přišít. Třetí byl asi pětašedesátiletý Čálek z Čáslavi, který byl sice čas od času volán k soudci na svoji žádost, ale nemohl se od něho dozvědět, proč byl zavřen. On sám to věděl. Jedna paní už po roce 1945 měla zálusk na dům, který patřil údajnému kolaborantovi, ale Čálek jí to zmařil výrokem, že ví, že i ona hajlovala před Hitlerovým obrazem. Dotyčná paní se dostala po Únoru do akčního výboru, který dal Čálka zavřít a tato paní dostala dům do "národní správy".

Pro typického českého maloměšťáka Čálka byl pobyt v kriminále mezi "lumpy" a zločinci nesnesitelně ponižující a jednou si téměř zoufal, když jsme všichni ostatní byli "na dříví" a on byl v cele sám.

Chtěl se pověsit na okně, jak mi řekl, a podotknul, že byl rád, že jsem na cele já. Moje nezlomnost plynoucí z mého křesťanského přesvědčení mu dodávala odvahu, aby vydržel a nezoufal. Nakonec po týdnech čekání akční výbor na něho nemohl nic "přilepit" a soud ho propustil. Ač po převratu v r. 1918 patřil mezi ty, kteří vystoupili z církve, několikatýdenní pobyt za mřížemi způsobil, že po návratu domů jeho první cesta vedla na faru. Vrátil se do církve.

Po propuštění Čálka přišel na celu statkář Tůma. Zavřeli ho proto, aby mu mohli snadněji rozparcelovat jeho zbytkový statek. Nedopustil se žádného trestného činu, ale soud ho nemohl propustit, protože akční výbor trval na jeho zavření. Pak během celé řady měsíců se na cele vystřídalo hodně lidí, mezi nimiž byli i skuteční zločinci. Za starého Rakouska političtí měli výhody a jednou z nich bylo, že nemuseli sdílet cely s kriminálníky; to zavedl Hitler, tj. míchání "politických" s nepolitickými; totéž dělali i komunisté.

Krátce po příchodu do věznice jsem se u brambor seznámil s mnoha lidmi. Jedním z nich byl štábní kapitán četnictva, který byl krajským předsedou branných komisí strany národně socialistické. Uvěznění bylo pro něho nesmírně ponižující a pobyt za mřížemi nesnesitelný. Rozhořčoval se, že byl obviněn z velezrady. Své zoufalství vyjádřil výrokem: "Kdybych měl revolver, hned bych se na místě zastřelil." Byl v Kutné Hoře jen krátce a byl odvezen na Pankrác, kde byli soustřeďováni všichni vedoucí branných komisí.

Během ranních vycházek jsem ve vězeňském nádvoří poznal, jak kriminál lidi mění. Někteří se chovali jako hrdinové, jiní jako zbabělci. Byl tam i jeden Maďar, jehož bachař ztloukl obuškem, že mu z hlavy tekla krev, a to jen proto, že se na jeho rozkaz nepostavil do pozoru. Nerozuměl česky a tedy nevěděl, co na něm bachař chce. Snažil jsem se s ním dát do řeči, ale on jen jakousi lámanou slovenštinou stále opakoval o ukřižovaném Kristovi a o tom, že byl odvlečen ze svého statku na práci do Čech.

V kriminále bylo mnoho postav a postaviček, které jsem měl příležitost pozorovat. Kuchař, bývalý fašista, informoval "poúnorové" o tom, co se dělo venku. Vždy se rozplakal, když vyprávěl o své dceři, kterou chátra hodila Rusům, kteří ji nakazili syfylidou. S pláčem a hořkostí opakoval: "To jim nikdy neodpustím."

Seznámil jsem se s bývalým starostou obce Hříště u Přibyslavi a bývalým starostou Čáslavi, dr. Zárubou, kterého po příchodu z nacistického kriminálu zavřeli, aby se nemohl politicky exponovat, a který byl znovu souzen po Únoru. Také s mlynářem Gottwaldem, kterého jsem po letech potkal v Chicagu. Zavřeli ho proto, že měl někdo zálusk na jeho mlýn a "ameriku", jak říkal autu americké výroby. Poznal jsem i bývalé nepřátele z doby války. Např. příslušníka gestapa Hanse Müllera, který často vyprávěl o "bezdomovcích" a o českých udavačích, bez nichž by Gestapo bývalo nedokázalo nic. Byl odsouzen později k trestu smrti. Byl popraven proto, že při výslechu komusi nafackoval. Nezavinil smrt nikoho a v Kolíně byl služebně jen krátce. Jeho smrt na mě hluboce zapůsobila. Byl to jediný člověk, kterého jsem znal zblízka a který skončil na popravišti. Pocházel odkudsi od Mnichova.

Ač jsem nebyl odsouzen, byl jsem vyšetřován, hlásil jsem se na práci na plantáž, poněvadž to byla příležitost dostat se na zdravý vzduch a vejít ve styk se známými z města, kteří by mi případně mohli pomoci při útěku z vězení. Když jsem pochodoval ve skupině vězňů městem, často se stalo, že vychrtlí soudruzi s pěticípou rudou hvězdou na klopě před námi plivali a nadávali nám reakcionářů. Kdykoliv jsem vycházel za bránu, vždy jsem si musel povšimnout nápisů na plaketě, umístěné na budově krajského soudu. Bylo na ní napsáno, že téměř sto let předtím byl ve stejné budově souzen a osvobozen dvanácti hlasy českých porotců Karel Havlíček Borovský. Jaký to kontrast mezi "Bachovým absolutismem" a dobou současnou! Havlíček byl prohlášen za "národního mučedníka", ač si tam odseděl jen několik dní a byl porotou osvobozen. Za komunistů tam byli lidé drženi bez soudu měsíce i roky. Byli souzeni "lidovými soudy" či samosoudci. Byli odsouzeni na léta těžkého žaláře a v některých případech i popraveni z politických důvodů. Nebyli to Němci či Rusové, ale čeští lidé, kteří se nelidsky chovali ke svým krajanům. Mezi těmi, které jsem poznal ve vězení, nebyli žádní "prominenti"; jen s několika málo výjimkami, ti se včas uklidili za hranice. Jak drasticky se za těch sto let česká morálka změnila!

Nikdy jsem nezapomněl na slunné nedělní ráno. Měli jsme otevřené okno cely a slyšeli z tlampačů v městě vyzvánět pražské zvony.

Pak následovala zpráva, že arcibiskup Josef Beran sloužil slavné Te Deum za prvního komunistického prezidenta Klementa Gottwalda. Ten byl rovněž prvním československým prezidentem, který po svém zvolení přišel do svatovítské katedrály. Na věřícího křesťana to působilo velmi tísnivým dojmem. Nebylo by bývalo správnější sloužit mši za "poúnorové"? Nebyl jsem to jen já, ale stovky jiných, kteří byli pronásledováni jen proto, že věřili v principy křesťanské demokracie!

Když jsem za rok poté kráčel kdesi v Norsku jako svobodný člověk, arcibiskup byl komunistickým vězněm.

Během prvních let exilu se mi v galerii vzpomínek často vynořovaly postavy příslušníků StB, kteří za mnou jezdili do vězení, aby mne vyslýchali a přemlouvali. V době mého mládí jsem byl obdivovatelem mého krajana Karla Havlíčka Borovského a jeho hesla:

"Přislibujte si mně, vyhrožujte si mně, zrádcem přece nebudu!"

Havlíček ale žil v jiné době, kdy mezi Čechy existovala jiná morálka. Při jedné příležitosti mi jeden příslušník StB navrhoval, abych řekl šéfovi StB to, co chce slyšet, a že budu za dva týdny doma. Prý ví, že jsem nevinen a že jsem byl pouze "sveden" druhými k tomu, co jsem dělal. Mám tedy svalit všechnu vinu na ně. Odpověděl jsem mu ve stručnosti, že jsem se ničeho trestného nedopustil, že nemám na koho co svalovat a že jsem měl pravdu v tom, co jsem na schůzích říkal. Mám pravdu i teď. Reagoval na to slovy: "Můžete mít tisíckrát pravdu. Ta vám není nic platná. Komunistická strana má ve státě moc a to je rozhodující. Přizpůsobte se tomu a nový režim vám dá příležitost ke kariéře, kterou jste nikdy neměl."

Při jiných příležitostech, zvláště během třídenního výslechu, na mě tři estébáci křičeli současně ze tří stran, ale nezlomili mě. Šéfovi StB jsem řekl klidně: "Vím, že mě můžete zabít, ale já se smrti nebojím. Stejně jednou člověk umřít musí. Raději zemřu se ctí vestoje než na kolenou." Jednoho z oněch tří to tak rozzuřilo, že mu tekla pěna od úst a chtěl se na mě vrhnout, aby mě zmlátil. Šéf ho ale zastavil slovy: "Nedělej to. To na něj neplatí." Pak se obrátil ke mně a řekl klidně: "Pane Kalvoda, my z vás mučedníka neuděláme. My mučedníky nepotřebujeme." Od té doby se mnou jednal s respektem a na konci třetího dne výslechu mi podal ruku a řekl: "Pane Kalvoda, vy jste neobyčejně bystrý člověk. Ve svém životě jste udělal jedinou chybu:

Zapojil jste se do nesprávného politického směru." Bylo to na Velký pátek večer, v předvečer slavného Vzkříšení.

Během výslechů jsem nikdy nemyslil na Havlíčka, ale na biblická vyprávění o třech pokušeních Krista, zvláště pak na ono, kdy ho ďábel vzal na vysokou horu, ukázal mu všechna království světa a řekl mu: "Toto všechno tobě dám, když ty se mi budeš klaněti." Nikdy jsem se před principem zla nesklonil a díky Bohu, nikdy mě nezlomili, ač na mně zkoušeli všechny metody zastrašování a "brainwashing", jak se říká v angličtině. Choval jsem se jinak, než "hrdinové" z Köstlerova románu "Tma za poledne". Rozdíl mezi nimi a mnou byl v tom, že já jsem měl víru v Boha a oni ne. Vždyť jsou přece větší síly mezi nebem a zemí než je komunistická strana!

Před několika lety mi řekl p. opat O., že jsem měl štěstí, že jsem byl zavřen hned po Únoru. Souhlasil jsem s ním. V letech padesátých byla situace horší. Mně nemohli nic dokázat a já jsem se nepřiznal k tomu, co jsem neudělal. Nikoho z mých politických přátel nepřiměli, aby proti mně svědčil. A tak nakonec měli jen tři falešné svědky. Jedním z nich byl Oldřich Švestka, pozdější šéfredaktor Rudého práva. Podle těchto tří komunistů jsem prý organizoval rolnickou stávku na Českomoravské vysočině a po Únoru jsem prý vyzýval lidi k pochodu na Prahu a podobné nesmysly. Když se konal můj soud, byl jsem už na druhé straně Šumavy. Ze záchytného tábora v Regensburgu jsem odjel do Murnau, kde jsem prožil první exilové Vánoce.

Je tomu už čtyřicet let.

NAŠE HLASY, 13. května 1989,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 28. května 1989

NA LŽI SE BUDOUCNOST NÁRODA BUDOVAT NEDÁ!

Dr. Josef Kalvoda

Byl jsem vyzván z několika stran, abych se vyjádřil k článku **Ivana Pfaffa** v Právu Lidu, 3, 88, o "pučistických pokusech fašistů a komunistů" v době Mnichova. Dlouho jsem váhal, poněvadž nerad polemizuji s lidmi, kterým ideologie, předsudky, neznalost věci či emoce znemožňují vidět rozdíl mezi faktem a fantasií, historií a propagandou, demokracií a demagogií, a zvláště pak s člověkem stále používajícím komunistické terminologie, které se naučil v době, když byl komunistickým historikem v Československu.

Z úsporných důvodů vynechávám v tomto článku dokumentaci, poněvadž jsem už před lety napsal celou řadu dokumentovaných pojednání o Mnichovu. V angličtině byly mezi nimi "The Czechoslovak Problem, **Nationalities Papers,** Fall 1984; kapitola "Munich - Before and After" v knize **Czechoslovakia's role in Soviet Strategy,** 1978. V češtině "Mnichov: Beneš a vojáci", **Nedělní Hlasatel,** 15., 22. a 29. července 1984. Mimochodem patřil jsem k politickému středu, nikoliv k "levici" či "pravici", kterou Pfaff a komunisté nazývají "fašistickými skupinami" a řadí mezi ně národní sjednocení a stranu agrární. "Fašismus" je pro ně nadávkou a nemá nic společného s programy, složením a politickou praxí těchto stran.

Pfaff píše: *"Česká pravice - pro kterou nacismus představoval*

menší zlo než komunismus a kterou vedly fašistické skupiny agrární strany a Stříbrného Národní sjednocení za podpory velkokapitálu - se pokusila mezi 19. a 22. zářím 1938 inscenovat fašistický puč, strhnout na sebe moc a změnit zahraničně politický kurs ČSR v pronacistickou orientaci; připravovala se k státnímu převratu a internaci prezidenta Beneše."

Jaká jsou fakta?

Po smrti dr. Karla Kramáře v r. 1937 se národní sjednocení prakticky rozpadlo na jeho původní složky. Jeden z "mužů 28. října 1918", Jiří Stříbrný, vedl Ligu proti vázaným kandidátkám a tedy nebyl představitelem této strany, která byla ve vládě zastoupena ministrem Františkem Ježkem. (Mimochodem, v letech dvacátých byl Stříbrný vyloučen ze strany národně socialistické, poněvadž prohlásil, že "osvoboditeli" byli nejenom Masaryk a Beneš, ale také "mužové 28. října".) Byl to právě ministr Ježek, který se ve vládě zasazoval proti kapitulaci a dával přednost válce proti vydání historických hranic. V podstatě souhlasil s výrokem **ministra Šrámka, že je lépe zemřít v boji se ctí, než žít v otroctví.**

O "dohodu" s Hitlerovým Německem usiloval především **Edvard Beneš,** který začátkem roku 1937 poslal do Berlína návrh na smlouvu. Tehdy už na takovéto smlouvě Hitler neměl zájem a Beneš z Berlína odpověď nedostal.

Beneš nikdy nevynikal statečností a prozíravostí. Věřil ve "vědeckost" své zahraniční politiky, kterou řídil po dobu existence první republiky. Na nátlak **TGM** byl ministrem zahraničních věcí i v době občanské koalice v letech dvacátých, kdy strany národně socialistická a sociálně demokratická byly v opozici. Po zvolení prezidentem v r. 1935 nepřestal dirigovat zahraniční politiku a dělat v ní zásadní rozhodnutí. Člověk, který ho dobře znal zblízka během druhé světové války, Benešův kancléř **Jaromír Smutný,** nazval ho "největším Macchiavellim své doby".

Beneš tajně podporoval iniciativu TGM v r. 1918, který se na cestě domů ze Spojených států zastavil v Paříži a požádal člena americké delegace na mírové konferenci, **Herberta Hoovera,** aby požádal prezidenta **W. Wilsona** prosazovat požadavek na připojení některých pohraničních okresů historických zemí obývaných převážně Němci

k německému Rakousku. Beneš použil podobné metody, když 15. září 1938 poslal do Paříže a Londýna ministra sociální péče **Jaromíra Nečase** s tajným návrhem, aby Francie a Anglie přišly s požadavkem přičlenění některých pohraničních okresů k Německu. Dobře věděl, že kdyby tento návrh udělal veřejně sám, byl by sesazen a postaven před soud jako velezrádce. Tedy pozdějšímu rozhodnutí velmocí v Mnichově o připojení Sudet k Německu nemohl odporovat. Vždyť onen návrh přišel původně **od něho,** i když měl na mysli mnohem menší území, než si Hitler zabral.

Benešovo zákulisní jednání v době Mnichova nebylo známo politickým stranám "levice" ani "pravice". Doklady o něm se dostaly na veřejnost později. Široké vrstvy národa se domnívaly, že Beneš je legitimním prezidentem a nikoliv velezrádcem, a inscenovaly v Praze demonstrace, na nichž žádaly nevydat historické hranice ani za cenu války. Jako řečníci promluvili zástupci všech českých politických stran od krajní pravice, reprezentované **R. Gajdou,** přes národní demokraty, agrárníky, lidovce, socialisty a komunisty na krajní levici, vedené **K. Gottwaldem.** Nejednalo se tedy o nějaké "spiknutí", ale o veřejný nátlak na prezidenta a vládu hájit nezávislost čs. státu a nedílnost jeho území.

Bylo Československo schopné obrany v r. 1938?

9. září 1938 náčelník hlavního štábu **gen. Krejčí** varoval proti **přeceňování** vojenské síly Německa. V tak krátké době, kterou mělo Německo k dispozici, nebylo možné získat všestranně vycvičené důstojníky a dostatečný počet záložníků. Naproti tomu čs. armáda byla dobře vycvičena, vyzbrojena a měla k dispozici pohraniční opevnění. Bylo to známo nejenom čs. generálům, ale i generálům německým.

Krátce po válce v r. 1945 bývalý náčelník německého generálního štábu **Halder** řekl spojeneckým úřadům v Německu, že on a převážná většina vůdčích německých důstojníků považovala v létě 1938 vyhlídky případné války za beznadějné. Proto vytvořili spiknutí, v jehož čele byli generálové **Halder, Witzleben, Beck, Helldorf** (policejní prezident v Berlíně), **hrabě Brockdorf,** aj. Byli připraveni Hitlera zatknout, aby tím zabránili válce. Nevěřili v možnost vítězství a domnívali se, že by válka měla pro Německo katastrofální následky.

V den mnichovské konference si u prezidenta Beneše vyžádali au-

dienci generálové **Lev Prchala, Vojtěch Luža, Sergei Vojcechovský** (zemští velitelé) a **Ludvík Krejčí,** nejvyšší velitel zmobilizované armády. Podle Benešova záznamu za ním přišli generálové, aby ho prosili a aby mu hrozili. On ale neustoupil a **trval na kapitulaci.** Důvody, které generálům dal, je nepřesvědčily o správnosti jeho postupu. Proto chtěli Beneše sesadit, aby zabránili národní katastrofě. **Generál Ingr,** který se tajné schůzky generálů zúčastnil, plán na jeho sesazení Benešovi vyzradil, a tím pokus generála Prchaly organizovat vojenský odpor proti Benešově kapitulanství ztroskotal. Zatímco gen. Prchala několikrát v exilu o těchto událostech psal, generál Ingr, jehož později v Londýně Beneš udělal ministrem vojenství, napsal "paměti", které ale mohou být z jeho rozhodnutí zveřejněny až teprve v r. 2001. Kdyby ovšem tehdy generálové byli bývali věděli, že Beneš poslal svého tajného emisara do Paříže a Londýna a že si francouzský a britský nátlak sám vyžádal, je pravděpodobné, že by byli bývali v kritických dnech jednali jinak. Po další Benešově kapitulaci v únoru 1948 se generál Prchala v exilu vyjádřil, že největší chybou jeho života bylo, že "po Mnichovu nezastřelil Beneše". Kdyby byl býval věděl o Nečasově tajné misi, je pravděpodobné, že by to býval udělal.

Vzhledem k existenci tajného spiknutí německých důstojníků proti Hitlerovi, které se chystalo "vůdce" odstranit v případě, že by se rozhodl jít s Československem do války, mohlo československé rozhodnutí vzepřít se kapitulaci a jít do války sa Německem skončit československým vítězstvím. Ne sice proto, že by čs. armáda byla nepřemožitelná, ale proto, že by v rozhodujícím okamžiku byl býval Hitler odstraněn. Tedy riskovat válku **mohlo tehdy válce zabránit.** Kapitulací dostal Hitler bez rány to, o čem generálové německé branné moci byli přesvědčeni, že válkou získat nemůže. Po Mnichovu prestiž Hitlera neobyčejně vzrostla. Spiklenci-generálové vypadali jako spráskaní kluci, zatímco zdrcující většina Němců začala vidět v Hitlerovi vojenského a politického génia.

Benešova kapitulace měla katastrofální následky pro celý národ, Evropu a svět. On ale jinak jednat nemohl, poněvadž to byl on, kdo přišel s návrhem předat některá pohraniční území Německu. Tajně a konspirativně nabídl Hitlerovi prst a ten si vzal celou ruku. Po obsazení Sudet bylo Československo obrany neschopné. Beneš jmenoval vládu **generála Syrového,** aby kapitulaci provedla. Zatímco se tehdy obecný lid mylně domníval, že jednooký generál bude druhým Žižkou, Beneš věděl mnohem lépe, že tento generál už prováděl jeho instrukce v letech 1919 - 1920, když **uzavřel** příměří **se zástupci bolševické vlády** na Sibiři v únoru 1920. Mezi podmínkami přijatými v tomto příměří bylo **ponechání admirála Kolčaka v rukou bolševiků** v Irkutsku, kde byli on a jeho ministerský předseda popraveni v den podepsání příměří, **a předání ruského zlatého pokladu bolševikům.** Po válce se Beneš "odměnil" Syrovému. Nechal ho odsoudit národním soudem na dvacet let vězení.

Za Mnichov nejvíce odpovědný Beneš "měl plán", z něhož se stal aeroplán. Žil v bezpečí za hranicemi, zatímco národ doma, včetně **Rudolfa Berana,** agrárníků, národních demokratů aj., trpěl pod nacistickou okupací. V Londýně Beneš spolupracoval se sovětskou rozvědkou a dodával informace, které získal od Britů a jiných, Stalinovi, a to už v době jeho spojenectví s Hitlerem v letech 1939 - 1941. V hlášeních sovětské zpravodajské služby (NKVD) byl Beneš veden pod krycím jménem **"Agent č. 16"**. Po válce pak mnoho protinacistických vlastenců bylo prohlášeno za "fašisty", jak tohoto výrazu stále používá Pfaff a komunisté, aby je komunisté a mstivý Beneš mohli vyřadit z politického života.

V londýnském exilu se za války Nečas nechtěl stát obětním beránkem. Odmítl prohlásit, že v září 1938 jel do Paříže a Londýna z vlastní iniciativy a bez vědomí Beneše. **Beneš ho dal v Anglii zlikvidovat** a Nečasova manželka zahynula v nacistickém koncentračním táboře. Benešem vlastnoručně psané instrukce Nečas nezničil a po válce se jeho pozůstalost dostala do rukou komunistů. Tedy v únoru 1948 připomenuli Benešovi nejenom to, k čemu se jim a Stalinovi zavázal během války, ale mohli ho také obvinit z velezrady v době Mnichova.

V akademických diskusích se američtí historikové ptají, proč mohl Beneš dělat zásadní rozhodnutí o čs. zahraniční politice bez souhlasu a vědomí demokraticky zvoleného parlamentu. Dělal to proto, že o demokracii hodně mluvil, ale nepraktikoval ji. Navíc byl chráněn zákonem na ochranu republiky z r. 1923. (V r. 1948 tohoto zákona používali komunisté proti "poúnorovým".) Tento zákon nedovoloval provedení důkazu pravdy u soudu, šlo-li o prezidenta. Tím byl prezi-

dent postaven nad zákon. Kritika prezidenta a jeho politika byla tabu.

I mezi krajany jsou "čecháčkové", abych použil výrazů Václava Černého, kteří se domnívají, že zákon na ochranu republiky platí i ve Spojených státech. Pravý opak je pravda. V této zemi zákony o "libel a slander" dávají méně ochrany osobám veřejným, tedy především prezidentovi, než osobám soukromým. Tito "čecháčkové" či "malí čeští lidé", mezi nimiž jsou i vydavatelé některých periodik, chtějí tabuizovat jakoukoliv diskusi o čs. prezidentech a oživují staré legendy. Chtěli by zrušit akademickou svobodu, svobodu bádání a praktikují cenzuru. Jsou to lidé, kteří přicházejí v "rouše beránčím" (někdy i kněžském), zatímco uvnitř jsou "vlci hltaví", abych použil známého biblického výroku. Zatímco Kristus neváhal jít pro pravdu na kříž, někteří z těch, kteří předstírají být jeho následovníky anebo se ohánějí Husem, neváhají psát a otisknout lži, ale odmítají otisknout pravdu.

Zatímco Masaryk kácel legendy, někteří z jeho nekritických obdivovatelů legendy šíří. Ohání se hesly o "svobodě tisku" a s oblibou citují masarykovské "demokracie je diskuse". V praxi pro ně není demokracie diskusí, ale monologem, obsahujícím jejich předsudky, neznalost fakt, legendy a někdy i lži. Chtějí nám namluvit, že tabuizování jakékoliv vědecké či odborné diskuse je nutné v "zájmu národní jednoty" a že je tím možno "pomoci národu doma". **Pravý opak je pravda.** Hesly o nutnosti "národní jednoty" se ohánějí komunisté a před nimi to dělali nacisté. Demokracie je opak totality. Musí být založena **na pravdě.** Není-li tomu tak, **pak je to demagogie.**

Potlačením akademické svobody, svobody svědomí a tisku, oživováním legend, otiskováním nepravd, polopravd a lží nikdo nepomůže ani domovu, ani komukoliv jinému. Chce-li někdo opravdu pomoci "domovu", musí především pomoci sám sobě tím, že se vypořádá s legendami, naučí se myslet a jednat jako svobodný člověk, pro něhož hledání pravdy je smyslem života. Musí vidět věci tak, jak jsou, být ochoten pravdu mluvit a za ni bojovat. Nesmí žít ve lži a se lží. Ostatně je to i názor mnohých disidentů v Československu, kteří mezi sebou vedou živé diskuse. Vždyť na lži se budoucnost národa budovat nedá, ale **"Pravda vás osvobodí".**

NEDĚLNÍ HLASATEL, 22. ledna 1989

"MARIÁNSKÁ ÚCTA..."

Dr. Josef Kalvoda

U příležitosti "Mariánského roku 1988" Opus Bonum vydalo útlou knížku známého českého teologa a disidenta ThDr. Josefa Zvěřiny, **Maria.** Otec Zvěřina byl persekvován gestapem během druhé světové války a komunisté ho odsoudili na 22 let vězení v r. 1952. Byl propuštěn teprve v r. 1965 a poté byl zaměstnán jako dělník v různých oborech. V letech 1969 - 1970 byl asistentem a docentem Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty v Litoměřicích a pak byl zbaven státního souhlasu pro tuto činnost. Nato působil v duchovní správě až do roku 1975, kdy byl zbaven státního souhlasu k vykonávání této funkce a byl dán do penze. Dr. Zvěřina je signatářem Charty 77 a "Prohlášení českých a slovenských katolíků k 70. výročí vzniku Československé republiky".

Mezi Čechy a Slováky se úcta k Panně Marii datuje už od příchodu křesťanství do Říše velkomoravské. Její viditelnou manifestací je 1.200 mariánských kostelů a kaplí v Československu. Ani hlasatelům hesla "Pryč od Říma!", ani komunistům se nepodařilo tuto úctu vymýtit. Velký počet lidí shromažďujících se na mariánských poutních místech a rostoucí zájem o náboženství mezi příslušníky mladé generace je známkou přicházející nové duchovní éry v historii Čechů a Slováků. Rok 1988 byl v českých zemích počátkem Desetiletí duchovní obnovy, na Slovensku rokem obnovy v rámci Mariánského roku. Jak veliké duchovní a mravní autoritě se ve své vlasti těší Franti-

šek kardinál Tomášek, dokazují podpisové listiny, na nichž se k jeho výzvě podepsalo více než půl milionu českých a slovenských katolíků, kteří se dožadovali náboženské svobody a spravedlnosti vůči křesťanům. Tento vývoj událostí v Československu nepochybně vyvolává reakci na straně nepřátel církve a povede k novým diskusím o mariologických dogmatech.

Teolog Zvěřina, jehož neohroženost a odvaha hlásit se veřejně ke své víře a ochota za ni trpět mu přinesly respekt a úctu, analyzuje ve svém díle mimořádné mateřství Panny Marie, jak je o něm psáno v Novém zákoně a jak se o něm diskutuje v pracích církevních spisovatelů, na všeobecných sněmech o Marii a při církevních koncilech. Podává teologický výklad Mariina mateřství, poukazuje na biblické základy jejího oslavení, na vývoj tradice mariánské úcty a smysl a význam posledního mariologického dogmatu z r. 1950. V onom roce papež Pius XII. prohlásil: "Na konci svého života neposkvrněná Bohorodička, Maria, vždy panna, byla s tělem i duší vzata do nebeské slávy."

Zvěřina se zabývá kontroverzemi o mariánských dogmatech a píše, že ti, kteří Mariino panenství popírají, "činí tak z prostoduchého předsudku: Bůh nemůže zasáhnout do lidských dějin; jestliže existuje, smí jednat jen podle lidských představ" (s. 78). Jako i jiní křesťanští teologové, Zvěřina zjevně odmítá víru v "Boha nezjeveného", která vede k víře v člověka, tj. kultu osobnosti, ke klanění se omylnému člověku namísto úcty k neomylnému zjevenému a všemohoucímu Bohu a jeho Pravdě.

Dr. Zvěřina poukazuje na skutečnost, že neobyčejně ožily poutě k mariánským místům a že prvním poutníkem je papež Jan Pavel II. Ten často referuje o P. Marii ve svých projevech a navštěvuje Guadalupe, Lurdy, Fatimu, National Shrine ve Washingtonu, Rue de Bac v Paříži, Aparencia v Brazílii, aj.

Je několik cest, vedoucích k Panně Marii, píše Zvěřina. Jsou to cesta pravdy, věd biblických, historických a teologických a cesta krásy, která je přístupná všem. Už jiný ctitel Panny Marie, msgr. Ludvík Němec, zaznamenal, že historik František Palacký, ač byl protestant, poukázal na "nejkrásnější památku starého českého umění", kterou je socha Panny Marie s děťátkem v kostele kláštera ve Vyšším Brodě.

(Ludvík Němec, **Our Lady of Hostýn. Queen of the Maria Garden of the Czech, Moravian, Silesia and Slovak Madonnas,** New York: RCH Press, 1981, s. 140.)

V roce 1988 zesnulý msgr. prof. dr. Ludvík Němec, budovatel české mariánské kaple v národní svatyni (National Shrine) ve Washingtoně, v citované knize dokazuje, že navzdory miskoncepcím a misinformacím šířeným v anglosaském světě, česká kultura je a byla katolická. Totéž platí i o kultuře slovenské.

Zvěřinova kniha je důležitým vědeckým přínosem k pochopení mariánské úcty. Vysvětluje její teologické základy a je výzbrojí proti jejím nepřátelům. Tato úcta nepochybně inspirovala i autora knihy a byla mu záštitou ve chvílích nebezpečenství.

Knihu Josefa Zvěřiny, MARIA, lze objednat na adrese: Opus Bonum e. V., Postfach 10 17 42, D-6000 Frankfurt M. 1, West Germany - Bundesrepublik Deutschland. Cena je DM 12.00 plus poštovné. Je nanejvýš žádoucí, aby byla kniha čtena doma i v exilu.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 12. listopadu 1989

"CO LZE OČEKÁVAT OD POSLEDNÍHO DESETILETÍ TOHOTO STOLETÍ?"

Dr. Josef Kalvoda

Nejsem jasnovidcem či prorokem, ale politologem a historikem, a tedy předpovědi nedělám. Falešných proroků nebylo nikdy nedostatek. Vždyť i T. G. Masaryk se mýlil ve svých předpovědích, publikovaných ve Světové revoluci. S jistotou můžeme jen tvrdit, že se lidé budou rodit, různit se v názorech, umírat a platit daně.

Předpovědi nelze dělat mj. také proto, že lidé mají svobodnou vůli a za stejných okolností jednají často rozličně. Motivy nelze dokázat. Lidské činy jsou motivovány nejen racionálními, ale i iracionálními faktory. Navíc historické náhody hrály velkou roli v minulosti a bude tomu tak i v budoucnu. Historické náhody nelze předvídat. Je známo, že několik týdnů před únorovou revolucí v Rusku N. Lenin, žijící v exilu ve Švýcarsku, prohlásil, že příslušníci jeho generace nebudou svědky přicházející revoluce v Rusku. Když ale k jím neočekávané revoluci došlo, ihned dělal horečně přípravu na návrat do Ruska a na bolševickou revoluci.

O možném či pravděpodobném vývoji událostí je možno uvažovat, být na ně připraven, a nikdy nevylučovat i další, neočekávané možnosti. Lze tedy uvažovat o různých situacích a formulovat je, jako otázky. Např.: Dojde k atomové válce? Pravděpodobně ne. Kdyby

k ní ale došlo, je nepravděpodobné, že by začala útokem Sovětů na Spoj. státy, které by pak sáhly v obraně k jaderným zbraním. Obranná strategická iniciativa, kterou začal realizovat prezident Reagan, má za úkol této možnosti zabránit. Kdyby došlo k atomové válce, začala by pravděpodobně na Středním východě. Kdyby stát Izrael v koordinovaném náhlém útoku byl v nebezpečí vojenské prohry, sáhl by k atomovým zbraním, aby zabránil ztrátě své existence. Vstup velmocí do konfliktu by pak asi vedl k atomové válce světového formátu.

Dojde v Československu ke změně režimu? Především je nutno ujasnit, co je míněno "změnou". "Demokratizace", o které se hodně mluví, není řešením. "Demokratizace" znamená vystřídání garnitury zločinců garniturou druhou. Naproti tomu pluralitní demokracie znamená konec vlády jedné strany - konec totalitního režimu. V dané situaci nelze očekávat, že by se komunistická strana vzdala moci ve státě pod "tlakem veřejného mínění" či v důsledku svobodných voleb. Komunistická strana Československa se moci ve státě dobrovolně nevzdá. Podstatná změna je tedy možná jen revolucí. K té by mohlo dojít jen za určitých podmínek. Především by musely být odvolány sovětské vojenské jednotky. Mohlo by k tomu dojít tehdy, kdyby se v Sovětském svazu vytvořily protichůdné skupiny a každá z nich by měla k dispozici určité vojenské síly, tj. kdyby tam došlo k občanské válce. Pak by bylo na Češích a Slovácích, aby vládu komunistů svrhli a nastolili vládu lidu - pluralitní demokracii. Musili by mít mravní odvahu a vůli dobýt si svobodu. Švejkové, zbabělci, oportunisté apod. změnu neprovedou. Čeští lidé pomohli vládu Zla nastolit a budou to zase čeští lidé, kteří ji mohou sesadit. Z dlouhodobého hlediska mravní obroda národa je jedinou cestou ke svobodě.

Ztotožňuji se s cíli "Desetiletí duchovní obnovy národa" vyhlášené kardinálem Tomáškem. V přednášce "Cesta k národní svobodě", otištěné v několika periodikách v r. 1986, jsem mluvil podrobně o náboženské a mravní obrodě národa a zakončil jsem ji větou: "Bez národní obrody nebude národní svobody".

NEDĚLNÍ HLASATEL, 14. ledna 1990

"POUŤ DO ŘÍMA"

Dr. Josef Kalvoda

Dne 12. listopadu 1989 se u příležitosti svatořečení bl. Anežky České sjížděli poutníci z různých konců světa do "věčného města", aby se zúčastnili historické události. Po staletém úsilí o svatořečení "dcery královské" ji první slovanský papež Jan Pavel II. prohlásil za svatou.

Poutníci ze Spojených států, Kanady, Austrálie a jiných kontinentů přiletěli letadly ve skupinách či jako jednotlivci a Češi a Slováci ze západní Evropy přijeli většinou auty, vlaky anebo autobusy. Zatímco krajané žijící ve svobodném světě byli ubytováni v hotelích, masy poutníků z Československa, jejichž počet se odhaduje mezi osmi až deseti tisíci, byli povětšině ubytováni v klášteřích, z nichž některé byly vzdáleny od Říma sto až tři sta kilometrů. Během pobytu v Itálii museli žít ve velmi primitivních podmínkách. V mnoha případech spali muži na zemi, zatímco pro ženy a děti se našly nějaké matrace. Noci byly v listopadu chladné a byl nedostatek pokrývek. Mnoho z těchto poutníků se prakticky nemohlo ani vyspat, poněvadž místnosti byly přeplněné a brzy ráno museli tito lidé odjíždět autobusy ze vzdálených klášterů do Říma.

Navzdory všem těžkostem si poutníci z Československa nestěžovali na rozdíl od nás "privilegovaných" a stále zdůrazňovali, že jsou šťastni, že se na kanonizaci do Říma vůbec dostali, a že se vyspí, až přijedou domů. Mnozí z těchto poutníků přinesli velké oběti. Na cestu věnovali všechny své úspory a mnozí si peníze vypůjčili. Pro velké

množství zájemců o pouť do Říma nebylo místo ve vlacích a autobusech, anebo žadatelé nedostali výjezdní doložky. Rovněž i státní banky dělaly poutníkům potíže. Když dostali od známých či příbuzných valutové šeky, banky jim je nechtěly vyměnit, protože prý si musí nejprve "ověřit" identitu odesílatelů a to prý trvá až šest týdnů. To byla ovšem jen záminka, kterou si byrokrati či komunisté vymysleli, aby lidem zabránili v cestě do Říma.

V pátek večer byla recepce pro Františka kardinála Tomáška, pražského arcibiskupa, který se jí sice nezúčastnil, ale poslal tam své zástupce. Byli mezi nimi biskup z Olomouce a místopředseda výboru pro přípravu pouti do Říma MVDr. ing. František Reichel, CSc. Reichel zdůraznil důležitost data kanonizace, na kterou národ čekal už několik staletí.

Poutníci se modlili za národy Čechů a Slováků a doufali, že na přímluvu sv. Anežky budou jejich prosby vyslyšeny. Tehdy ještě nepředvídali, že se tak stane. Krátce po kanonizaci vypukla v Československu nekrvavá revoluce, na kterou jsme všichni čekali dlouhá léta.

Během kanonizace byly v Svatopetrské bazilice byly připomenuty ve stručnosti životopisy dvou světců kanonizovaných 12. listopadu 1989.

Mezi poutníky, kteří se zúčastnili svatořečení sv. Anežky České v Svatopetrské bazilice, byli ve stejnokrojích orlové a orlice z Chicaga, Nového Yorku, Mnichova, Vídně a Austrálie. Zatímco mladší lidé z Československa, kteří se na dobu před rozpuštěním Orla v r. 1948 nepamatovali, viděli v krojovaných bojovníky za svobodu, bývalí staří orlové na ně zdálky volali a zdravili je "Zdař Bůh!" Fotografovali je, aby měli památku na náhodné setkání s příslušníky Svatováclavské župy orelské v exilu. Orlové často slyšeli otázku: "Kdy nás, orlíci, přijedete osvobodit?" Povětšinou na to orlové odpovídali, že lidé doma musí dělat víc pro osvobození národa od komunistické nadvlády. Zjevně si to vzali k srdci a chovali se podle toho, když vypukly masové demonstrace.

Organizace v Římě měla své nedostatky. Poutníci z Československa je nekritizovali, ale konstruktivně prohlašovali, že až dojde k oslavám svatořečení v Československu o dva týdny později, musí se chyb vyvarovat. Tehdy ještě nevěděli, že až dojde k oslavám doma,

celý národ bude uprostřed nekrvavé revoluce. Mravní síla, povzbuzení a inspirace z Říma nepochybně přispěly k výsledku masových demonstrací. A tak pouť do Říma sehrála velkou roli v událostech, které měly nesmírný ohlas v celém světě a které vyvrcholily generální stávkou, jíž se zúčastnily miliony lidí, včetně dělníků z průmyslových závodů a všech jiných podniků.

Výstižně to napsal spisovatel a univerzitní profesor Josef Škvorecký v New York Times (7. prosince 1989), když poukázal na souvislost mezi svatořečením a historickými událostmi v Československu. Píše, že svatá Anežka Česká podala pomocnou ruku Václavu Havlovi a že si bez její pomoci nedovede vysvětlit, proč a jak se komunistická strana vzdala MONOPOLU MOCI ve státě.

K zázrakům, které byly nutné pro její svatořečení, Anežka přidala ještě jeden velký a neočekávaný zázrak u příležitosti svého svatořečení. Na její přímluvu proběhla během několika týdnů nekrvavá revoluce. Ostatně, jak to kdosi připomenul během římských oslav, existuje starý výrok, že "v Čechách nebude dobře, dokud Anežka Česká nebude prohlášena za svatou".

V pondělí 13. listopadu byla audience u Jana Pavla II., kdy audienční sál, včetně galerií, byl přeplněn. Nejprve měl krátký, ale výstižný a nadšený projev o významu svatořečení sv. Anežky České dr. Halík, předseda výboru pro Desetiletí duchovní obnovy. Pak promluvil kardinál Tomášek, který byl přivítán bouřlivým potleskem. Papež Jan Pavel II. oslovil přítomné v češtině, slovenštině a němčině, čímž naznačil velmi jasně, že sv. Anežka je uctívána nejenom Čechy a Slováky, ale i Němci, kteří po staletí žili v Čechách a na Moravě. Brněnský pěvecký sbor zpestřil slavnost nádherou starých historických písní. Oslavy byly zakončeny čs. státní hymnou.

Když bylo v neděli Svatopeterské náměstí zaplněno poutníky, kolovala mezi nimi slavnostní čísla NEDĚLNÍHO HLASATELE ze dne 12. listopadu, NAŠICH HLASŮ a VĚZNĚ. Lidé z Československa, žízniví po informacích, měli o ně nesmírný zájem. Ač se několik tisíc výtisků dostalo do Československa, tisíce poutníků litovalo, že se na ně nedostalo. Mnozí si vyžádali, aby jim byl Nedělní hlasatel, Naše hlasy a Vězeň poslán poštou. Není pochyby o tom, že krásně vybavený a nesmírně informativní Nedělní hlasatel, Naše hlasy a Vězeň

inspirovaly mnohé z těch, kteří o týden později demonstrovali v Praze a jiných městech. Svatá Anežka z rodu Přemyslova nebušila nadarmo křížem o mrtvou skálu. A ti, kteří byli ještě donedávna strachem "sami v sebe zazděni", povstali v jeho a jejím znamení. Šli beze strachu do ulic demonstrovat za svobodu národa.

14. listopadu poutníci z Chicaga, Nového Yorku a Clevelandu projížděli provincií Umbrijí, kde pak navštívili nádherné středověké město sv. Františka z Assisi. Po mši svaté, sloužené p. biskupem Mořkovským z Texasu, si prohlédli část baziliky a město. Odpoledne pak navštívili kostel sv. Kláry, kde je uloženo její neporušené tělo. Shodou okolností byl právě v kostele pěvecký sbor z Brna, který přítomným zazpíval jednu z historických náboženských písní.

Druhý den pak byl zájezd do Monte Cassino, kde je 1.500 let starý klášter benediktinů, znovuvybudovaný po jeho zničení zbytečným bombardováním ke konci druhé světové války. Po mši sv., sloužené v jedné z kaplí kláštera, byla prohlídka tohoto významného historického místa a hřbitova, kde je pohřbeno 1.200 polských vojáků, kteří padli v boji o Monte Cassino. Hřbitov, pečlivě udržovaný Poláky ze zahraničí, je monumentem jedné z velkých lidských tragédií.

Příslušníci Andersovy zahraniční armády bojující na straně spojenců ve snaze obsadit tento klášter na vysoké hoře se plížili po skalách směrem ke klášteru a byli ostřelováni německými posádkami umístěnými v okolí. Ač žádná německá posádka v klášteře nebyla, byl bombardován a zničen, přičemž stovky uprchlíků z okolí, skrývajících se v klášteře, byly zabity během leteckého bombardování. Téhož dne večer byla slavnostní večeře na rozloučenou ve Frascati, známého pro své vinice a výrobu bílého vína. Poutníkům pak nezbylo 16. listopadu mnoho času na spánek před odjezdem z "věčného města" do Spojených států.

František kardinál Tomášek, pražský arcibiskup, poskytl audienci skupině orlů z Chicaga 15. listopadu večer. Jménem chicagské jednoty čs. Orla v exilu pozdravili pana kardinála Cyril Příkazký a Marie Minaříková. Zdůraznili jeho vůdčí roli v náboženské a mravní obrodě národa, vyslovili obdiv nás všech pro jeho neohroženost a statečné chování, poděkovali mu za vše, co vykonal pro národ a za jeho hájení Bohem daných lidských práv.

Potom byl p. kardinál požádán, aby zatloukl hřeb do žerdě praporu Svatováclavské župy čs. Orla v exilu. Josef Jakubíček vzpomněl, že jeho předchůdce na arcibiskupském stolci, Josef kardinál Beran, rovněž zatloukl hřeb se stuhou do téhož praporu před mnoha lety. Pan kardinál Tomášek byl nesmírně dojat setkáním s orly a vzpomínal na mladá léta, kdy Orel mohl existovat. Byl velmi rád, že je orelská tradice udržována orly žijícími mimo Československo.

Navzdory tomu, že pan kardinál je devadesát let stár, je neobyčejně bystrý a dobře informovaný, jak bylo zřejmé během rozhovoru, jehož se všichni přítomní zúčastnili. Projevil velký zájem o krajany v cizině. Jeho chování bylo přátelské a neformální, srdečné a otcovské. Bylo nám jasné, že je synem svého lidu, že je jedním z nás!

Po skončení audience p. kardinál ještě vyšel do předsíně a znova se dal do řeči s přítomnými orly. Obdivoval nádherný svatováclavský a cyrilometodějský prapor, který orlové přivezli z tak velké dálky.

Ač je nejvyšším církevním hodnostářem v Československu, chování kardinála Tomáška vyjadřuje jeho životní zkušenost - je bývalým politickým vězněm. Když se s orly loučil, poděkoval jim za jejich návštěvu, za jejich zájem a ocenění jeho práce. Požádal je, aby se u něho zastavili, až někdy navštíví Prahu.

Kardinál Tomášek se vrátil do Prahy už během masových demonstrací a ihned se postavil na stranu protestujících zástupů. Zdůraznil západním novinářům, že je na straně národa, na straně těch, kteří byli po desetiletí šikanováni a persekvováni. Ostatně on sám byl internován tři roky v koncentračním táboře pro kněze. Když se po letech stal pražským arcibiskupem, byl a je mluvčím církve trpící a církve bojující. Hned po příjezdu z Říma prohlásil, že komunistům nelze věřit a že národ potřebuje demokratický politický systém.

Ať žije kardinál Tomášek!
Mnogaja léta!

Zmenšeno

Profil osobnosti

JOSEF KALVODA, další vědec Akademického řádu univerzitních profesorů (UPAO) (University Professors for Academic Order - UPAO), zocelený ve výhni cely komunistického vězení.

Snad jediná dobrá věc, která se dá říci o útlaku totalitního systému je, že kalí ocel mnoha oddaných obránců svobody.

V "Profilech osobností", uveřejněných v "Universitas" se stalo zřejmým opakující se téma: tak mnozí z našich členů, kteří spoluprací s námi ukázali svou oddanost americkým universitám, v nichž konali svou životní práci, přišli do této země z Východní Evropy, kde za svou oddanost svobodě byli vězněni buď to komunisty nebo nacisty.

Wence Wagner, důstojník v polském "podzemí" byl vězněm Němců; Alfonz Lengyel byl dlouho vězněm ve svém rodném Mad'arsku, a byl mučen ve vězení Lubljanka v Moskvě; Sandor Balogh, jehož profil ještě uveřejníme, znal Lengyela když byli spolu ve vězení v Mad'arsku.

Teď máme příležitost zmínit se obzvláště o kariéře Josefa Kalvody, o jehož dlouhé službě UPAO byla poprvé zmínka v "Universitas" v r. 1971, když sloužil v nominačním výboru UPAO a po mnohá léta byl profesorem historie a politických věd na Koleji Sv. Josefa ve West Hartford, Connecticut, kde je teď předsedou oddělení politických věd.

Dr. Kalvoda byl politicky činný ve svém rodném Československu v letech 1945-48, začež byl uvězněn komunistickou tajnou policií po únorovém puči v r. 1948. V listopadu toho roku odešel - uprchl do amerického pásma v Německu; odtamtud emigroval do Norska a pak do Spojených států.

V této zemi neztrácel čas a studoval, aby se stal učencem. Získal bakalaureát na Hunter College v New Yorku a pak hodnost Mistra a doktorát - Ph. D. - na Columbia University. Dr. Kalvoda učil na amerických universitách od roku 1957 a v tom roce se také stal americkým občanem. Většinu let strávil na koleji Saint Joseph.

Skvělý vědec - je autorem tří knih, přispěl kapitolami do sedmi jiných, napsal stovky článků. Když Libor Brom (sám kdysi činný v UPAO) psal o Kalvodově knize "The Genesis of Czechoslovakia" řekl, že tato práce "se řadí mezi nejlepší literární díla o historii Československa." Jiní recenzenti jsou právě tak nadšeni.

Po léta byl Dr. Kalvoda živě politicky angažován jako předseda Českého křesťansko-demokratického hnutí a v roce 1980 jako člen organisace "Učenci pro Reagana a Bushe". Ale máme podezření, že nic nemohlo předčít jeho nedávnou aktivitu. V listopadu minulého roku jel do Říma na kanonisaci Svaté Anežky české; v lednu se v Československu setkal s několika tamějšími vůdci; a v červenci t. r. bude přednášet na světovém kongresu sovětských a východoevropských studií v Leeds v Anglii. Uprostřed toho všeho si našel čas k tomu, aby radil americké vládě, jak by mohla nejlépe pomoci vynořující se demokracii v Československu - ne subvencemi, ale pomocí politickým stranám, které se snaží zavedením tržního hospodářství vytvořit zdravou bázi pro investice. Universitas, květen 1990

Přel. MMJ

Zmenšeno

U.S. Department of Education
Office of Higher Education Programs
Washington, D.C.

Certificate of Appreciation

to

Josef Kalvoda

for professional contributions of the highest quality in the review of education proposals submitted to this Department for federal support.

Presented on this 24th day of February 1987

Kenneth D. Whitehead
Deputy Assistant Secretary

THE TRUSTEES OF COLUMBIA UNIVERSITY
IN THE CITY OF NEW YORK
TO ALL PERSONS TO WHOM THESE PRESENTS MAY COME GREETING
BE IT KNOWN THAT

JOSEF KALVODA

HAVING COMPLETED THE STUDIES AND SATISFIED THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF

DOCTOR OF PHILOSOPHY

HAS ACCORDINGLY BEEN ADMITTED TO THAT DEGREE WITH ALL THE RIGHTS PRIVILEGES AND IMMUNITIES THEREUNTO APPERTAINING
IN WITNESS WHEREOF WE HAVE CAUSED THIS DIPLOMA TO BE SIGNED BY THE PRESIDENT OF THE UNIVERSITY AND BY THE DEAN OF THE FACULTIES OF POLITICAL SCIENCE PHILOSOPHY AND PURE SCIENCE AND OUR CORPORATE SEAL TO BE HERETO AFFIXED IN THE CITY OF NEW YORK ON THE EIGHTEENTH DAY OF APRIL IN THE YEAR OF OUR LORD ONE THOUSAND NINE HUNDRED AND SIXTY

DEAN

PRESIDENT

Autor v letech padesátých

1968: Prof. Dr. Josef Kalvoda s manželkou Anastasií, M. S., Magister biologie

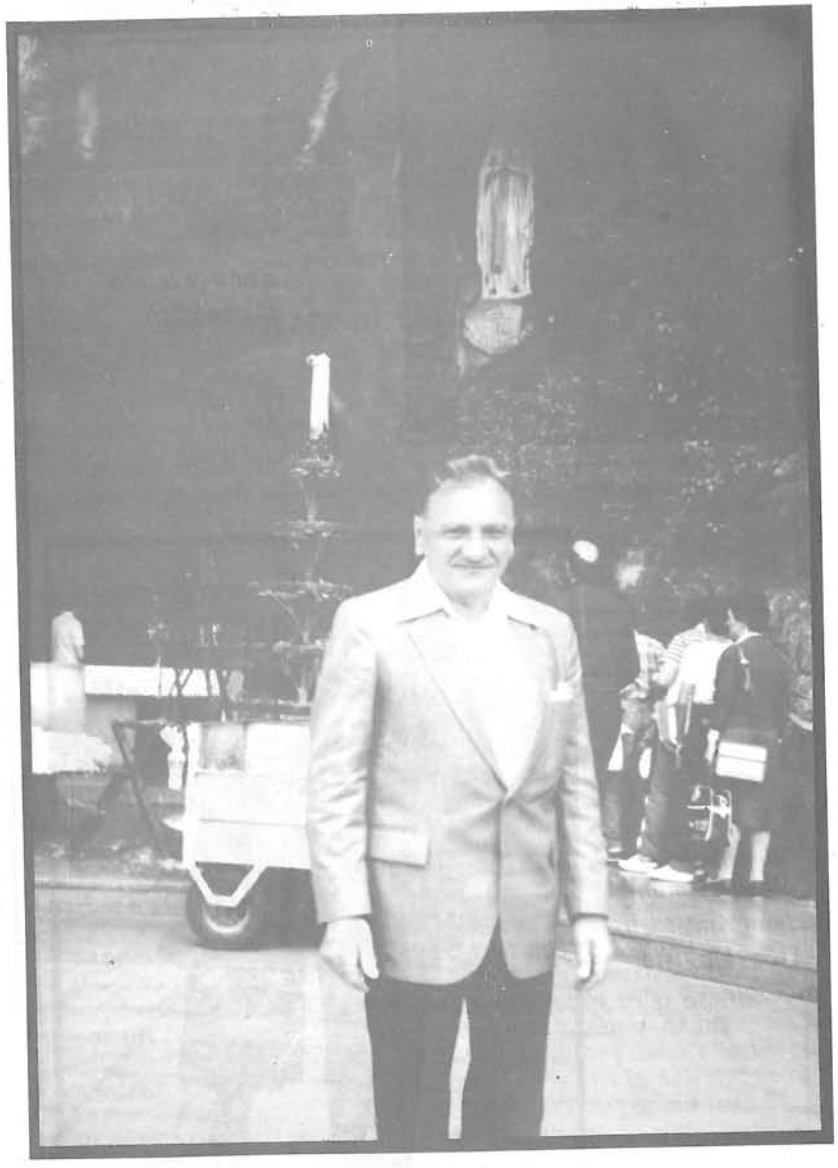

1985: V Lurdech

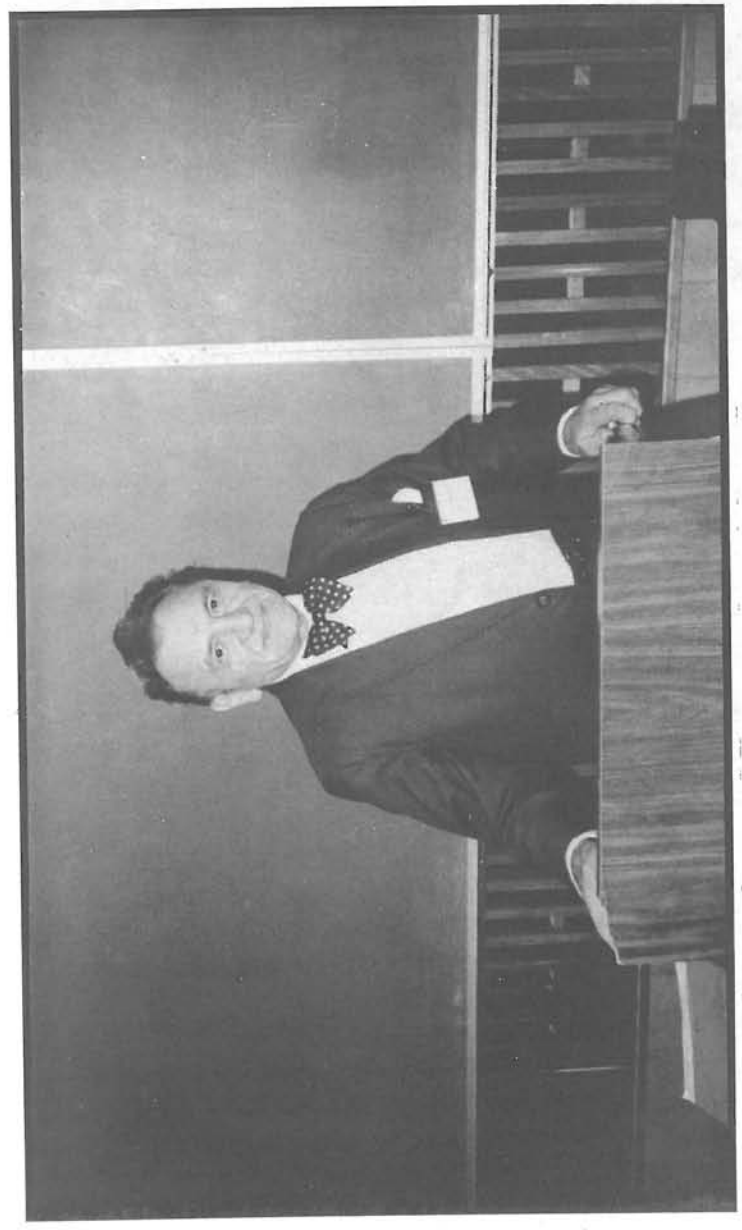

1986: Za katedrou

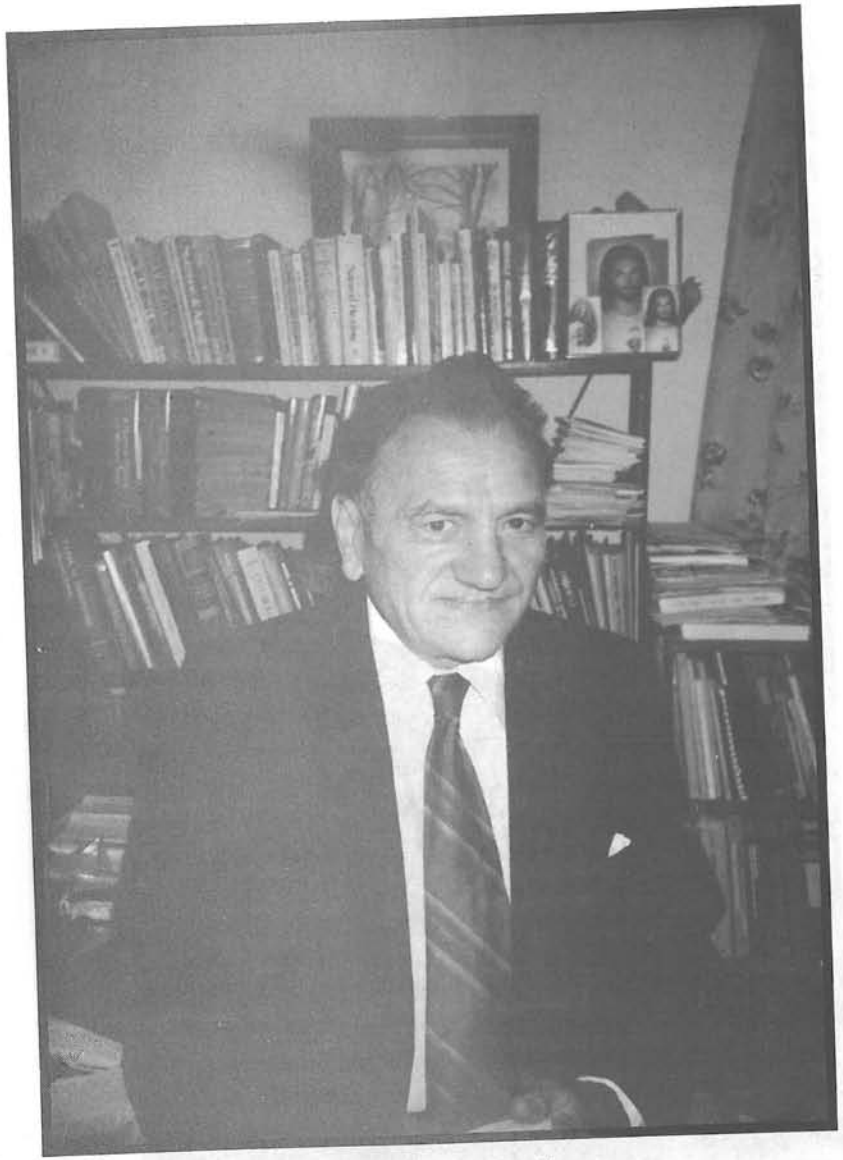

1988: V pracovně

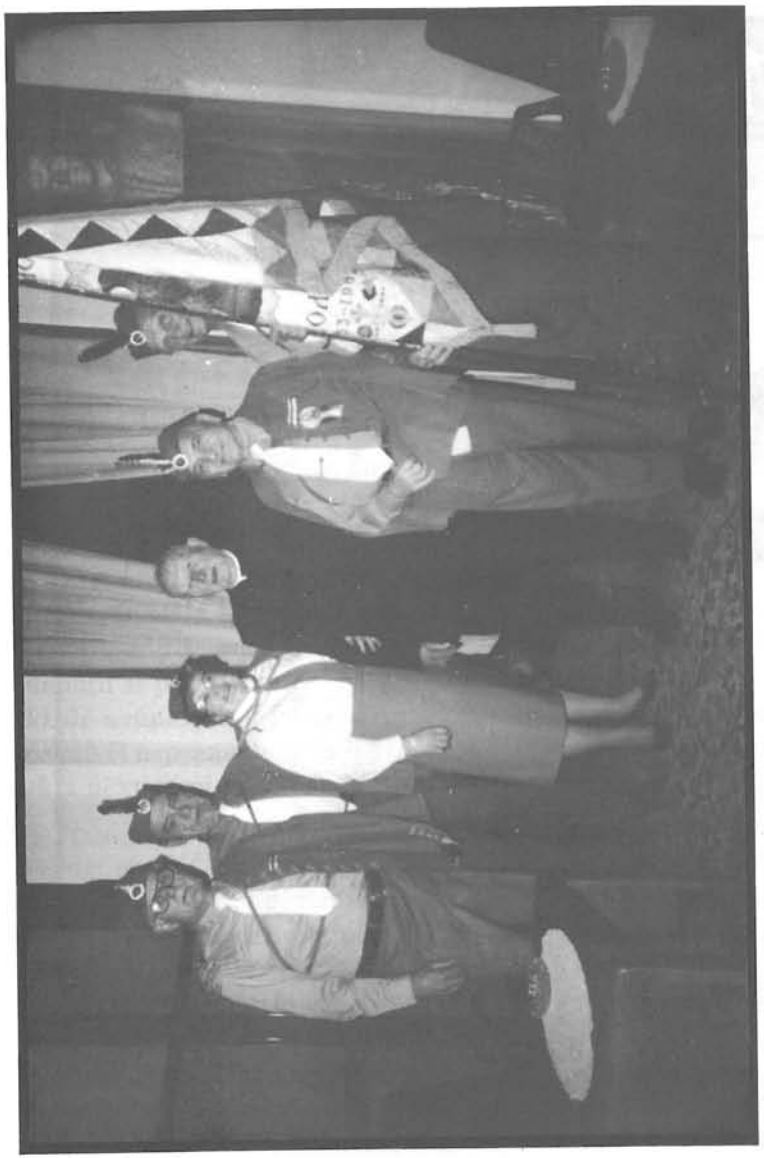

Listopad 1989: V Římě se skupinou orlů u p. kardinála Tomáška

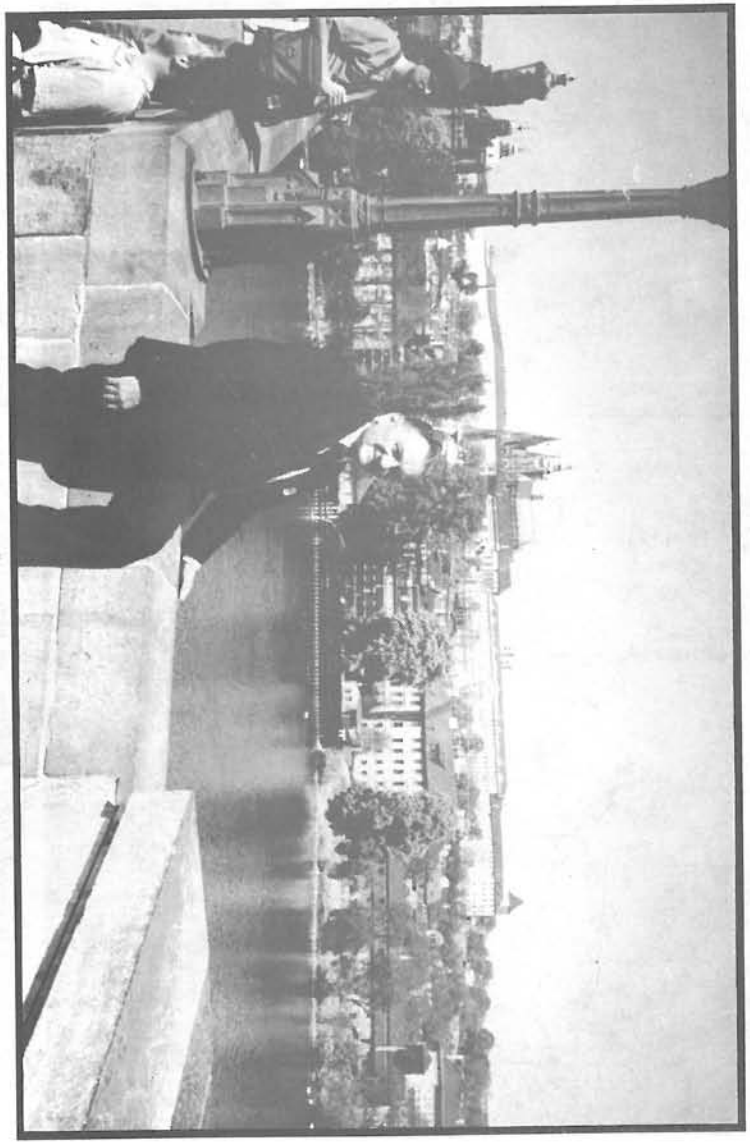

1990: Opět v Praze

NÁRODNÍ POLITIKA, červenec - srpen 1991,
rovněž SVĚDOMÍ a NEDĚLNÍ HLASATEL

PRÁVO NA PRAVDU

Prof. Dr. Josef Kalvoda

Po listopadové revoluci 1989 často slyšíme, že se má mluvit jen pravda a že lidé mají právo znát pravdu. Už během svého dizidentství Václav Havel poukazoval na nutnost nežít se lží a ve lži a jako prezident se mnohokrát vyjádřil o pravdě, která vítězí. Přesto je stále hodně nejasností kolem listopadového převratu, jak o tom píše mj. Václav Bartuška v knize Polojasno. Ve snaze dopídit se pravdy mnozí spekulují o pozadí oněch událostí na základě neúplných informací a nadhazují, že možná byla udělána psaná či nepsaná dohoda o předání moci mezi skupinou Chartistů a některými vedoucími KSČ či StB.

První komise, která vyšetřovala pozadí 17. listopadu, něco sice objasnila, ale jiné události byly zamlženy, jak na to poukazuje Bartuška. Nepochybně bývalí důvěrníci StB, kteří byli buď členy oné komise, anebo jí dodávali dezinformace, se o to postarali. Proto byla ustavena parlamentní komise, jejíž členové měli údajně přístup k dokumentům, včetně StB, pokud tyto nebyly zničeny anebo uklizeny do Moskvy či ústředního sekretariátu KSČ.

Mezi prvními, kdo se pozadím listopadové revoluce zabýval, byl bývalý americký velvyslanec v Československu, William H. Luers, v článku "Czechoslovakia: Road to Revolution", otištěném ve Foreign Affairs (Spring - jaro 1990). V době svého působení v Praze Luers

a jeho manželka Wendy se stýkali jak s oficiálními představiteli komunistické vlády, tak i dizidenty, a dobře znali Václava Havla. Před několika lety, ještě za komunistického režimu v Československu, Wendy Luers(ová) říkala v semináři pro americké diplomaty, odjíždějící do zemí sovětského bloku a Číny, kterého se pisatel těchto řádků zúčastnil jako jeden z referentů a znalec poměrů v ČSSR, že v době svého pobytu v Praze americké velvyslanectví pořádalo bankety, jichž se zúčastnili jak členové komunistické vlády, tak i dizidenti v čele s Václavem Havlem. Vzhledem ke svým kontaktům měl Luers hodně informací o pozadí událostí kolem 17. listopadu.

V článku Luers zdůrazňuje, že ke změně režimu v Československu by nemohlo dojít, kdyby Michail Gorbačov po svém převzetí moci v Sovětském svazu nerozhodl, že nebude intervenovat ve vnitřních záležitostech států středovýchodní Evropy. Koncem r. 1988 Gorbačov udivil posluchače, když ve svém projevu ve Spojených národech vyhlásil novou politiku o státní bezpečnosti a zájmech Sovětského svazu. Definoval sovětské zájmy v termínech mezinárodní spolupráce a ekonomické stability a nikoliv vojenské moci, jak tomu bylo v minulosti. Tato nová politika znamenala odklon od Brežněvovy doktríny, vyhlášené po sovětské invazi Československa v r. 1968. Pokud se týče Československa, M. Jakeš nebyl nadšen Gorbačovovou perestrojkou a glasností, a proto sovětský vůdce měl zájem na jeho nahražení některým "umírněnějším" komunistou. Jakeš dělal čistky v KSČ v letech sedmdesátých, a proto musel zmizet v politickém propadlišti, aby se některé z jeho obětí mohly vrátit k moci.

Podle Luerse, v září či začátkem října 1989 několik Chartistů rozhodlo, že je nutno vrazit klín mezi vládu a vedení KSČ. Rockový zpěvák Michal Kocáb začal budovat MOST, tj. kontakt mezi Václavem Havlem a ministerským předsedou Ladislavem Adamcem a jinými. Prostředník Kocáb předával zprávy, informace či názory mezi těmito dvěma aktéry a hrál na Adamcův instinkt pro dohodu. Rovněž mu zdůrazňoval Jakešovu izolaci. Dosáhl toho, že se 21. listopadu Adamec a Havel sešli tváří v tvář.

Luers rovněž píše, že KGB, ve spolupráci s StB, vyprovokovaly potlačení demonstrace 17. listopadu a že buď 19. či 20. listopadu Sověti prý varovali Jakeše proti použití násilí. Cituje Mariana Čalfu, jeho manželka Alois Indra řekl v prosinci 1989, že to byli Sověti, kdo umožnili svržení komunistické vlády v Československu. Tolik ve zkratce Luers.

Počínaje 19. listopadem Kocáb jednal jako prostředník mezi OF, vedeným Havlem, a sovětskou ambasádou v Praze, pokračuje Luers. Kocáb zdůrazňoval Sovětům, že lid v Československu si chce sám vládnout, že chce odchod sovětských vojsk a že chce Havla a ne Dubčeka jako nového vůdce. Sověti chtěli sice mluvit přímo s Havlem, ale Kocáb pokračoval v roli prostředníka mezi ním a sovětským velvyslanectvím. Jeden vysoký úředník na sovětském velvyslanectví chtěl údajně od Kocába záruku, že nová vláda "nezačne zabíjet komunisty" a chválil prý čs. revoluci, protože byla "něžná" a byla provedena až "po práci", tj. že se ekonomika a společnost nezhroutily. Dodal, že Češi a Slováci představovali "nový vítr etické politiky". Jiný úředník chválil český instinkt pro pluralitu a humanistickou historii a řekl, že se Sovětský svaz "bude učit od Československa (o nutnosti více politických stran), ale nebude tomu dříve než za sedm let" (Luers, s. 97).

Přímý účastník Michal Horáček píše podrobně o iniciativě MOST (tj. o vyjednávání skupiny Chartistů v čele s Havlem s některými komunisty) v knize *Jak pukaly ledy* (Praha 1990). Horáček a Kocáb rovněž vedli jednání se Sověty. Horáček potvrzuje, že Kocáb mluvil se zvláštním sovětským poslem a že Grigorij Mazunov, vedoucí oddělení pro záležitosti ČSSR při ústředním výboru KS Sovětského svazu, byl v Československu v druhé polovině listopadu. Avšak Horáček s Kocábem se dohodli, že nemá smysl jednat s tajemnými posly, "jimž chybí pověření", a rozhodli se jít přímo "ke kováři": na sovětské velvyslanectví 28. listopadu 1989.

Z Horáčka cituji doslovně: *"Krizový štáb napsal dopis. Adresa: Presidium Nejvyššího sovětu. Podepsáno pět z jedné podzemní šatny theatru mundi: Havel, Křižan, Vondra, Kocáb, Horáček. Doprovázeno otevřeným listem Zdeňka Jičínského, a všechno pěkně na stroji, který dosud vyťukával objednávky na cvičky."* (str. 216)

Na sovětské velvyslanectví dopis doručili Kocáb s Horáčkem. Přijal je rada Filipov. Kocáb sdělil panu radovi, že Občanské fórum dostává zprávy o hrozbě vojenského puče a že by se mohlo stát, že by někdo

vyvolal provokaci, např. pro výpad proti sovětským vojákům. Účelem této návštěvy je, prohlásil Kocáb, "abychom jasně řekli: Občanské fórum za takovou případnou událostí nebude, odsuzuje jakékoliv násilí." Dopis, o němž je zmínka výše, adresovaný Nejvyššímu sovětu, předal panu radovi, který slíbil, že se to adresátovi dostane téhož dne večer, to je 28. listopadu 1989.

Poněvadž o listopadových událostech kolovalo mnoho pověstí a legend, protože komunistické struktury nebyly ihned po revoluci vyměněny a ex-komunisté jsou na vedoucích místech ve vládě, lidé spekulují o nějaké psané či nepsané dohodě mezi skupinou Chartistů a KSČ nebo některým jejím křídlem o předání moci ve státě. Naproti tomu o dopise, podepsaném Havlem, Křižanem, Vondrou, Kocábem a Horáčkem není nutné spekulovat: Horáček podává důkaz, že byl předán na sovětském velvyslanectví, aby byl doručen Presidiu Nejvyššího sovětu v Moskvě. Bohužel, text dopisu nepublikoval.

Mají-li lidé právo na pravdu, pak by tento závažný dokument měl být zveřejněn. Navíc, byla-li někým uzavřena dohoda s komunisty, pak by bylo v jeho či jejich zájmu, aby její obsah zveřejnili a nečekali, až to udělají jednoho dne komunisté. Tím více to platí o signatářích dopisu Prezidiu Nejvyššího sovětu. Z dlouhodobého hlediska by bylo pro ně lépe, kdyby sami publikovali celý text, případně s vysvětlením o časovém kontextu, v němž byl napsán, než aby byl jednou zveřejněn sovětskou vládou anebo režimem, který ji vystřídá. Obsah dopisu by mohl objasnit anebo vrhnout nové světlo na události v porevoluční době, včetně vedení předvolební kampaně a na vývoj situace po volbách parlamentních i komunálních. Signatáři dopisu by tím také dokázali, že "Pravda vítězí!" není pro ně jen prázdným heslem.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 15. listopadu 1992

KONEC ČESKOSLOVENSKÉHO STÁTU

Dr. Josef Kalvoda

Hned po zjištění výsledků voleb z června 1992 bylo jasné, že Václav Klaus nemůže vládnout bez Vladimíra Mečiara. Jejich strany zvítězily ve volbách. Klausova v české a Mečiarova ve slovenské republice. Komunistická federální ústava byla stále v platnosti a tedy Mečiar a jeho spojenci mohli vetovat jakýkoliv zákon, včetně ústavy, a mohli znemožnit zvolení Václava Havla prezidentem federace. Mečiar prohlásil už před volbami, že jeho strana Havla volit nebude. Pokus o jeho zvolení prezidentem federace ztroskotal. Havel se pak prezidentské funkce vzdal a tentýž den Slovenská národní rada odhlasovala velkou většinou zákon o suverenitě slovenské republiky. V nové slovenské ústavě se o federaci nemluví.

Tento článek je psán po oznámení dohody mezi Klausem a Mečiarem o skončení federace dnem 1. ledna 1993 a není tedy jasné, jak referendum, bude-li se konat, dopadne. I kdyby se většina voličů vyslovila pro zachování federace, bylo by obtížné vyřešit problém s vyhlášením slovenské suverenity. Federace není svazkem dvou suverenních republik a mezinárodních subjektů. Pouze v konfederaci členské státy jsou suverénní a mohou kdykoliv z konfederace vystoupit. Muselo k současné situaci dojít?

V historii není nic nevyhnutelného s výjimkou toho, že všichni musíme jednou zemřít. Máme-li se z ní učit, musíme ji znát a mluvit o chybách, abychom je neopakovali. Historické události je nutné vidět v jejich kontextech. Zpravidla mají víc než jen jednu příčinu.

Začneme tedy se "sametovou revolucí". Proběhla bez krveprolití, když se komunistická strana vzdala moci ve státě. Kapitulovala. Nastala nová éra. Došlo k prvním svobodným volbám. Po nich měla být přijata nová ústava, ale nestalo se tak. Jak Občanské fórum, tak i Veřejnost proti násilí, které vyhrály volby, byly nesourodými seskupeními a začaly se brzy rozpadat. Začaly se formovat nové politické strany. Nacionalismus, jak český, tak i slovenský, se začal projevovat. Poněvadž nacionalismus je emoce, je obtížné s ním logicky a racionálně jednat. Je jednou z příčin, které vedly k rozpadu státu.

Přechod od socialismu k tržnímu hospodářství ve dvou republikách nepostupoval stejným tempem. V české republice ministr financí, Václav Klaus, prosazoval šokovou reformu, zatímco na Slovensku byl vývoj pomalejší. Ač jsem byl vždy stoupencem svobodného podnikání a odmítal socialismus, bylo nemoudré liberalizovat ceny před provedením privatizace a při zachování monopolů. Monopoly vždy se snaží zvýšit ceny a tím i zisky, přičemž jejich bezohlednost vede k sociální nespravedlnosti a sociálním konfliktům. Rovněž během privatizace se nepřihlíželo k tomu, jakým způsobem jednotlivci k svému majetku přišli a nedělal se rozdíl mezi "špinavými" a čistými penězi. Touto dost bezohlednou ekonomickou reformou byli především poškozeni důchodci a bývalí političtí vězňové, zatímco příslušníci bývalé nomenklatury z ní měli velký zisk.

Chyb se dopustili i jednotliví politikové, Václav Havel, který měl v r. 1990 velkou popularitu v obou částech federace, sám přiznal, že se dopustil chyb, aniž by specificky uvedl jakých. Je dnes kritizován jak levicí, tak i pravicí. Ač ho bulvární tisk často kritizuje neprávem a někdy přehání, je třeba se o některých jeho politických chybách zmínit, protože mají vztah k rozpadu federace.

Havlovo rozhodnutí, že Československo nebude vyvážet zbraně, bylo nerozumné. Vedlo k velkému zvýšení nezaměstnanosti na Slovensku a projevilo se to ve výsledku voleb v r. 1992. Jak za první republiky, tak i během komunistické éry vývozem zbraní si stát opa-

třoval žádoucí valuty. Proč bylo tedy najednou nemorální vyrábět a vyvážet zbraně? Což Spojené státy, Francie, Anglie a jiné demokracie nevyváží zbraně? Nikdo jim nevytýká, že je to nemorální. Má stát sledovat svůj vlastní ekonomický zájem, anebo se má řídit přáním americké velvyslankyně?

Před volbami v r. 1990 se prezident Havel rozjel na Slovensko, aby agitoval pro Veřejnost proti násilí a pomohl tím ke zvolení bývalých komunistů Čalfovi, Dubčekovi a Mečiarovi. Proč nezůstal "nadstranickým"? Anebo, chtěl-li se aktivně zúčastnit volebního boje na Slovensku, bylo by bývalo mnohem prozíravější agitovat za dra Jana Čarnogurského, bývalého disidenta, jehož KDH, podle předvolebního průzkumu veřejného mínění, mělo být nejsilnější stranou na Slovensku. Vždyť Čarnogurský byl pro československou orientaci! Zvláště za hranicemi se očekávalo, že po volbách Čarnogurský bude ministerským předsedou federace. Kdyby se tak bylo bývalo stalo, československé vztahy by tím byly velmi posíleny.

V lednu 1990 jsem mluvil s tehdejším místopředsedou vlády, Janem Čarnogurským. Řekl mi bez váhání, že spolupráce s Čechy ve federaci je pro Slováky "optimálním řešením". Poukázal na dlouhodobé soužití Slováků s Čechy a odmítl názory exilových separatistů požadujících samostatný slovenský stát. Dle jeho názoru, měli nesprávné představy o vývoji na Slovensku a smýšlení Slováků. Věděl, že můj poměr ke Slovákům v exilu byl vždy přátelský. Nikdy jsem jim nevnucoval "čechoslováctví", nepochyboval jsem o národní svébytnosti Slováků a sám jsem se cítil Čechem. Ostatně, i dlouholetý předseda Slovenského světového kongresu, Štefan Roman, vždy zdůrazňoval, že Slováci půjdou vedle Čechů a ne proti Čechům. Slováci organizovaní ve Slovenském světovém kongrese odmítali sice "čechoslováctví", ale chovali se k Čechům velmi přátelsky. Měl jsem s nimi velmi dobré styky.

Kdyby bylo bývalo ve volbách v r. 1990 vyhrálo KDH, Čarnogurský, a nikoliv Čalfa by byl ministerským předsedou federace. Politická a hospodářská situace v obou částech federace by se byla bývala vyvíjela souběžně. KDH by bylo zastoupeno ve federální vládě, právě tak jako i česká Křesťansko demokratická unie. Jak se stalo, po volbách byl Mečiar jmenován ministerským předsedou slovenské re-

publiky, aby byl později této funkce zbaven. Mečiar šel do opozice, vedl stranu, která podněcovala slovenský nacionalismus a vyhlásila boj za emancipaci Slováků. Využil situace a dělal ze sebe "mučedníka" - oběť diktátu Prahy, tj. vinil Havla za své pokoření. Nezapomněl mu to po volbách v r. 1992, ač mu nedal kredit za své zvolení na kandidátce Veřejnosti proti násilí dva roky předtím. Svým neuváženým zásahem do volební kampaně na Slovensku Havel si Mečiara sám udělal. Bylo to neprozíravé jednání.

Úspěšný politik musí vidět do budoucna, musí si být vědom jak krátkodobého, tak i dlouhodobého následku svého jednání. Když slovenští křesťanští demokraté hlasovali proti vyhlášení slovenské suverenity, byli mnohem prozíravější a viděli dále do budoucna, než viděl Václav Havel v r. 1990, když jel na Slovensko agitovat za Veřejnost proti násilí a pomohl tím ke zvolení Čalfy, Dubčeka a Mečiara.

Ač se máme z historických událostí učit, změnit je nemůžeme. Tedy musíme vycházet z dané situace, dívat se na vše střízlivě, racionálně a bez emocí. Rozhodovat se po zralém uvážení a nestřílet od boku.

V České republice privatizace a přechod k tržnímu hospodářství bude pokračovat. Návrat do roku 1990 není možný. Soutěžení na volném trhu může vést ke zvýšení produktivity práce, kvality výrobků a snižování reálných cen. Současně je nutné zdůrazňovat sociální aspekty tržního hospodářství a vyvarovat se výstřelků, jimž se říká "kovbojský kapitalismus". Ten byl už dávno překonán ve všech moderních demokraciích. Konkurence je nutná, ale bude-li některé odvětví národního hospodářství mít monopolní postavení, např. dráhy, pošta, musí být regulováno státními orgány.

Je rovněž nutné vystříhat se jakémukoliv druhu třídního boje. Dělníci, zaměstnanci, podnikatelé a stát musí úzce spolupracovat na hospodářském rozvoji, modernizaci výroby, zvyšování produktivity práce a tím i životní úrovně všech občanů. V obou republikách by vývoj měl jít podobným způsobem a spolupráce obou republik je nutná. Obě jsou příliš malé, aby si mohly dovolit obchodní, ekonomickou či politickou válku. Je třeba vyvarovat se extrémního stranictví a emocí. V tomto směru musí působit jak jednotlivci v soukromých stycích mezi příslušníky obou republik, tak i vládní orgány.

Emancipační proces je nutno držet v mezích konstruktivního vývoje. Nesmíme zapomenout, že organický nacionalismus ve střední Evropě v údobí mezi dvěma světovými válkami vedl k budování celních přehrad, národnostní nesnášenlivosti a nepřátelství, z něhož nejprve těžilo nacistické Německo a později Sovětský svaz. Řiďme se zdravým rozumem a nedopusťme, aby ať levice či pravice rozpoutávala nacionální emoce. Rozumní lidé se sice mohou rozcházet někdy v názorech, ale má se tak dít bez nadávek, rozčilování a házení blátem.

Příliv zahraničního kapitálu urychlí modernizaci a rozvoj čs. průmyslu, ale tento příliv nesmí být pouze z jednoho pramene. Nebylo by rozumné vázat se ekonomicky jen na Německo, i když slyšíme, že německé firmy přichází s nejvýhodnějšími nabídkami. Jiné západní země, včetně Spojených států a Kanady, by se měly kapitálově zúčastnit na průmyslovém rozvoji a modernizaci výroby, čímž by umožnily českým a slovenským podnikatelům úspěšně soutěžit na mezinárodních trzích. Ale především je nutné tvořit kapitál z vnitřních úspor a rozšiřovat výrobu z vnitřních investic.

Nejlepším zabezpečením bezpečnosti státu je spolupráce se sousedy, především Rakouskem, Polskem, Maďarskem, Rumunskem a Ukrajinou. Situace ze září 1938 by nám měla být výstrahou. S výjimkou Rumunska, Československo nemělo žádné přátele mezi svými sousedy. Oba národy si musí být vědomy geopolitického postavení obou republik a vzájemné závislosti. Češi budou potřebovat Slováky a Slováci Čechy. Vzhledem k národnostním menšinám na Slovensku Slováci budou asi potřebovat mezinárodní podporu Čechů víc a tedy se nesmí od nich separovat. Národnostním menšinám se nesmí upírat jejich práva. Vyvolalo by to reakci v sousedních zemích, zvláště v Maďarsku. Politika národnostního šovinismu je vždy krátkozraká, právě tak jako potlačování lidských práv jednotlivců a skupin.

V dohledné době nelze očekávat, že by jedna či obě republiky mohly být přijaty do NATO jako řádní členové. Z důvodů mezinárodně-politických NATO nemá zájem o připojení států bývalé Varšavské smlouvy do vojenské aliance. Evropské společenství má své vlastní problémy a bude trvat nejméně deset či patnáct let, než budou vyřešeny a bude ochotno jednat o členství zemí střední Evropy. V tomto směru by se Češi a Slováci neměli poddávat iluzím a je

v jejich zájmu vidět věci tak, jak jsou. Asociační dohoda s Evropským společenstvím by prospěla zahraničnímu obchodu a politickému postavení státu v mezinárodních vztazích, ale bylo by nerozumné usilovat o řádné členství vzhledem k rozdílným ekonomicko-politickým podmínkám v zemích bývalého sovětského bloku.

V závěru knihy THE GENESIS OF CZECHOSLOVAKIA (Zrod Československa), publikované v r. 1986 (New York; East European Monographs, Columbia University Press), jsem vyslovil názor, že po skončení komunistické éry malé národy středovýchodní Evropy musí vzájemně spolupracovat, nechtějí-li se stát opět obětmi svých silnějších sousedů. Kulturou a historií Češi a Slováci nepatří ani k Východu, ani k Západu, ale jsou národy střední Evropy. Malé národy této oblasti jsou na stejné lodi. Jsou příliš slabé, aby mohly stát osamoceně mezi masami Němců a Rusů. Nelze vyloučit, že Německo či Rusko opět povstane a pokusí se o hegemonii. Vytvořením Středoevropské unie, nejprve celní a později politické, středoevropské národy budou schopny čelit budoucímu tlaku ať už ze Západu, nebo z Východu. Češi a Slováci mají historickou příležitost v tomto směru pracovat a zajistit mír a prosperitu pro sebe, své sousedy a Evropu.

SVĚDOMÍ, 16/92,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 8. 11. 1992

"STB A EXIL"

Prof. Dr. Josef Kalvoda

První ze dvou článků o aktivitě agentů StB v exilu.

Necenzurované noviny publikovaly seznam agentů a spolupracovníků Státní bezpečnosti (StB), v němž jsou sice nějaké nepřesnosti, ale který nám hodně říká o rozsahu konfidentské sítě a počtu kolaborantů s nástrojem politického násilí terorizujícím Čechy a Slováky po desetiletí. Jejich počet se odhaduje na 140.000. Bývalý první náměstek federálního ministerstva vnitra, generálporučík Bezpečnosti ing. Alojz Lorenc, píše, že kromě agentů a kandidátů na agenty kontrarozvědka využívala ještě více než 30.000 důvěrníků. *"Zkrátka, počet lidí aktivně spolupracujících se Státní bezpečností nebo evidovaných v archivu spolupracovníků přesahoval skutečné číslo 100.000. Mnozí další spolupracovali i bez evidování."* (Viz Ministerstvo strachu? Neskartované vzpomínky generála Lorence, Tatrapress 1992, s. 110.)

Exulanti žijící v exilu od r. 1948 znají hodně případů komunistické infiltrace a činnosti komunistických agentů, ale s výjimkou těch, kteří byli jako špióni dopadeni, anebo se vrátili např. v letech padesátých z Radia svobodná Evropa, a dobře známého případu Pavla Minaříka z doby pozdější, je obtížné dokázat, kdo byl v exilu agentem StB. Generál Lorenc píše, že mezi agenty čs. zpravodajských služeb byli *"příslušníci všech politických stran, komunisté a lidé vyloučení ze*

strany. Emigranti poúnoroví i z období po roku 1968. Nevěřící i duchovní nejrůznějších církví. Chartisté. Občané našeho státu i cizinci. Lidé nejrůznějších charakterů a zájmů" (s. 109). O infiltraci Charty jsme nikdy nepochybovali. Jaká by to byla StB, kdyby neměla v Chartě své lidi? Ostatně, Lorenc píše, že StB byla o činnosti chartistů dobře informována. *"Již u vzniku Charty byli mezi jejími signatáři agenti StB a agenturní síť se neustále doplňovala. Státní bezpečnost tak měla možnost do jisté míry činnost Charty ovlivňovat"* (s. 98).

Necenzurované noviny jmenují jednotlivce, kteří žijí či žili v Československu, nikoliv agenty žijící v "exilu". Ale nejsou mezi nimi ani nejdůležitější agenti, kteří, jak píše Lorenc, "pracovali i bez evidování", a ti, jejichž jména zmizela z registrů už v prosinci 1989. 27. listopadu 1989 ministr vnitra Kincl dal příkaz k vytřídění materiálů StB, tj. co má být uchováno a co má být zničeno. Kincl se během převratu nervově zhroutil a jeho zástupce Lorenc dělal rozhodnutí o skartaci materiálů rozvědky a kontrarozvědky. Bylo mu jasno už koncem listopadu a začátkem prosince, že jde o převrat, a tedy dělal rozhodnutí, za něž byl později trestně stíhán pro zneužití pravomoci veřejného činitele. Byl zavřen na Pankráci. Ve své knize se vymlouvá, že "skartace materiálů kontrarozvědky byla upravena normou schválenou ministrem", kterého v době jeho onemocnění v plném rozsahu zastupoval.

Tedy údaje o důležitých spolupracovnících StB doma i v zahraničí byly zničeny a důkazy o jejich činnosti neexistují. Tím lze vysvětlit, že v publikovaných seznamech nejsou jména těch, o nichž bylo velmi dobře známo, že byli agenty StB. Nejenom Lorenc, ale celá řada dalších lidí měla přístup k materiálům StB. Např. členové komisí vyšetřujících pozadí listopadových událostí, zaměstnanci federálního ministerstva vnitra, včetně Lorence, který tam zůstal i po "převratu", jako poradce nového ministra vnitra dr. Richarda Sachera. Ten ho později na nátlak ze strany politických vězňů ze služeb ministerstva propustil. K dokumentům měli přístup vedoucí krajských úřadoven StB a buď na pokyn "shora", anebo z vlastní iniciativy některé dokumenty zničili či uschovali pro případnou potřebu. Tedy v publikovaných seznamech jsou pouze "malé rybky", jak mi v soukromém rozhovoru řekl jeden bývalý zaměstnanec federálního ministerstva vnitra a důstojník StB.

S agenty zahraniční rozvědky je situace složitější. Tito lidé byli a asi ještě jsou v pozicích, z nichž mohou podávat informace. Některá jména byla z registrů odstraněna Lorencovou skartací, zatímco někteří agenti byli přebráni do služeb nově vytvořenými agenturami, které potřebují "zkušené" špióny a nemusí být do onoho druhého nejstaršího řemesla zapracováváni. Jména komunistických agentů, kteří neutralizovali a rozkládali exil, nechtěli zveřejnit bývalí ministři vnitra Sacher a Langoš a nechce je zveřejnit ani dnešní ministr vnitra. "Sametový režim" má velmi malý zájem o exil a odmítá zveřejnit dokumenty, na nichž jsou jména i těch dávno už mrtvých agentů-diverzionistů z let padesátých, kteří maškarádovali jako "političtí uprchlíci", aby mohli dodávat falešné informace západním zpravodajským službám a denuncovat skutečné exulanty.

Všichni dosud žijící političtí exulanti po r. 1948, kteří reprezentovali tvrdou protikomunistickou sílu a vedli nekompromisní boj, se pamatují, jak byli středem útoků a denunciací levicových skupin. Těmto lidem nebylo možné prokázat jejich spolupráci s StB, zvláště pak proto, že i mezi socialisty byli antikomunisté a jejich útoky na nás byly často motivovány osobními důvody, rivalitou a extrémním stranictvím. Byli to lidé, kteří obhajovali "zjednodušení politického stranictví" Košickým vládním programem, který zakázal nesocialistické politické strany, a dávali jejich bývalým členům vinu, že se nedovedli "přeorientovat" a podporovat proces socializace zahájený dekrety prezidenta Beneše. Buď ze stranických, sentimentálních či jiných důvodů, ne-li z lidské hlouposti, která je prý nekonečná, někteří bývalí příslušníci stran Národní fronty útočili na ty, kteří zdůrazňovali, že Košický vl. program byl programem komunistické strany a že Benešovy dekrety byly v přímém rozporu s ústavou z r. 1920. Tento protiústavní prezident byl obhajován a i oslavován svými bývalými straníky, kteří nechtěli vidět, že jeho kapitulace v letech 1938, 1945 a 1948 měly zhoubný politický a morální vliv na národní vývoj a že národ jako celek ztratil svoji duši. Rovněž nechtěli připustit, že Beneš nahrával svojí politikou komunistům už před válkou, protože ho v r. 1935 pomohli zvolit prezidentem, že během druhé světové války dělal náhončího Stalinovi a že v únoru 1948 dovršil dílo své zkázy tím, že zůstal v úřadě prezidenta. Prohlásil, že si nedovede představit

vládu bez komunistů a bez Klementa Gottwalda jako jejího předsedy. Tehdy zradil nejen svůj národ, ale i své straníky hlásající heslo "Beneš je náš program". Napsal to o něm před smrtí i bývalý národněsocialistický ministr spravedlnosti Prokop Drtina, který se ze zoufalství pokusil o sebevraždu vyskočením z okna po únoru 1948.

"Poúnorovým" exulantům je známo jméno Huberta Ripky, bývalého ministra zahraničního obchodu, který přišel do exilu v první polovině roku 1948. Nejdříve se usadil ve Francii. Měl za manželku francouzskou Židovku a měl ve Francii styky se zednářskými kruhy. Ripkovou sekretářkou byla agentka StB, která tudíž znala jeho kontakty v Československu. Mezi těmi, kdo Ripkovi dodávali zprávy, byla i Milada Horáková, která byla nejprve zatčena a pak odsouzena k trestu smrti. Nebyla ovšem jedinou obětí. StB věděla o Ripkových kontaktech a některé z nich i kontrolovala.

Když byla ustavena Rada svobodného Československa, Ripka o tom podal zprávu "svým" lidem do Československa. Tato dlouhá a detailní informace se dostala hned do rukou StB a je v archívu federálního ministerstva vnitra. Ze zprávy je víc než jasné, že Ripka nebyl spokojen se složením Rady a zvláště útočil na ty, kteří "chtěli návrat k r. 1938", tj. kteří nesouhlasili s Benešovými dekrety a se socializací prováděnou vládou Národní fronty. V r. 1949 Ripka hlásil do Prahy, že Západ nebude provozovat politiku osvobození, jak o ní začali psát američtí Republikáni, a poukazoval na zvolení Trumana prezidentem USA v r. 1948. Oháněl se svým "socialismem" a prohlásil, že provedou-li komunisté ve Finsku puč, jak to udělali v r. 1948 v Československu, západní státy nebudou intervenovat.

Ripka ovšem nebyl jediným z "politických", jehož korespondence byla zachycována StB. Navíc StB měla své informátory v některých exilových a krajanských organizacích a podařilo se jí umístit své agenty i v západních zpravodajských službách. Četli jsme o tom jak v exilovém, tak i světovém tisku během našeho dlouhého exilu. StB také kontrolovala některé "ilegální" organizace v Československu, pomocí nichž dodávala falešné informace emigrantům, kteří spolupracovali se západními zpravodajskými službami, jak o tom budeme psát v následujícím článku.

"PŘÍPAD DR. CHALUPY"

Prof. dr. Josef Kalvoda

Ještě před odchodem do exilu v listopadu 1948 jsem byl informován o infiltraci ilegálních organizací v Československu komunistickou rozvědkou Státní bezpečnosti. Z vlastní zkušenosti jsem věděl o infiltraci nekomunistických stran Národní fronty komunistickými agenty a únorový puč byl důkazem o této infiltraci na nejvyšším stupni, když funkcionáři těchto stran byli mezi členy akčních výborů. V uprchlických táborech jsme rovněž byli svědky **činnosti komunistických agentů, kteří tam byli posláni Státní bezpečností (StB).** Z táborů se mnozí z těchto agentů dostali do zemí svobodného světa, aby podávali informace pražským komunistům. Někteří z nich se dostali do styku se západními zpravodajskými službami, kterým dodávali "informace" z "protikomunistického ilegálního hnutí" v Československu, přesněji řečeno desinformace určené k jejich neutralizování, zavedení na nesprávné cesty, a tak nepřímo k ovlivnění zahraniční politiky zemí svobodného světa. V tomto článku se omezím pouze na několik dokumentů, týkajících se dr. Chalupy, které se mi dostaly do rukou v archivu čs. federálního ministerstva vnitra i s patřičnými vysvětleními.

Ač jsem tomu nepřikládal velkou důležitost, četl jsem o dr. Chalupovi v knize komunistického agenta **Pavla Minaříka,** "Pohľad za oponu", která vyšla v r. 1987. Minařík byl spolupracovníkem StB od r. 1967 a po sovětské invazi **byl poslán do exilu, kde se umístil v Radiu svobodná Evropa.** Dělal poskoka Juliu Firtovi, který byl ředitelem čs. oddělení. Ten mu věřil natolik, že mu dal klíče od svého bytu a kanceláře. Z jeho trezoru odcizil Minařík hodně materiálů.

Některé kopie dopisů publikoval ve výše uvedené knize. Mezi nimi jsou i dopisy od majora Krále, pseudonym (krycí jméno) dr. Chalupy, který Firta informoval už v červenci 1948, že "pět odbojových organizací, které vznikly zdola", přijalo připojený politický program a dohodlo se, že vytvoří prozatímní výbor jednotné socialistické strany, Československé strany práce (ČSP). Chalupovým zástupcem v e-

xilu byl Mojmír Povolný, kterému Firt napsal a dostal od něho odpověď, že je v pravidelném spojení s Králem a jinými bývalými národními socialisty. Žádal Firta, aby zprávy pro Krále posílal jeho prostřednictvím (Minařík, s. 69).

Jednotná socialistická strana práce (ČSP) měla vzniknout sloučením stran **národně socialistické a sociálně demokratické,** což se nehodilo vedoucím národně socialistické strany v exilu, a Chalupovi a Povolnému hrozili, že mohou být z národně socialistické strany vyloučeni. To bylo v době, kdy Chalupa už žil v Paříži, podepisoval se dr. Sladký a žil pod jménem Louis Lorin. Psal o tom Firtovi. Prý by si strana udělala hanbu, kdyby vyloučila ze svých řad vedoucí jedné z největších a nejlépe fungujících organizací domácího odboje a "pracovně nejvýkonnějších odbojových organizací v zahraničí". Navíc Chalupa píše, že už doma byly s jeho skupinou ve styku zpravodajské služby více států a že v zahraničí mají vybudovánu celou řadu kontaktů (s. 70). Do zahraniční skupiny Vl. Chalupy a Povolného patřil i Ivan Gaďourek, který žil v Holandsku.

Jak to bylo s těmi ilegálními skupinami "Socialistické" Čs. strany práce v Československu? Dovídáme se o tom z "přísně tajných" dokumentů čs. federálního ministerstva vnitra. Jsou mezi nimi informace o odjezdu dr. Chalupy do zahraničí.

V dokumentu "Závěrečná zpráva o odjezdu dr. Chalupy, vedoucího ilegální organizace ČSP" čteme, že byla vyhotovena pro informaci 01 (zjevně odbor, který měl na starosti kontrolu ilegálních organizací) a že po přečtení soudruhem Veselým v ministerstvu vnitra měla být zničena. Originál byl uložen u spisu. Referent Dušek píše:

"5. 8. 1949 byl schválen návrh na odjezd dr. Chalupy a 01 dal pokyn k provedení, které proběhlo takto:

"Schválený návrh byl znovu zkoumán a odstraněny některé slabiny."

*"Jako nástupce dr. Chalupy byl vybrán **Josef RŮŽHA,** poslanec ČSNS, který byl zasvěcen do činnosti ilegální skupiny a stává se formálním vedoucím. Fakticky bude práci nadále řídit **referát 64a** a Růzha bude o své činnosti informován (pokud to budeme považovat za nutné) o činnosti »své« organizace. Podrobnosti byly s ním projednány podle přílohy č. 5."*

*"Od 14. do 27. 8. ukrýval se Chalupa na Slovensku u stavitele Janečka. Tento úkryt opatřila **Věra Ouředníková,** skutečná ilegální pracovnice. Tím je alespoň poslední pobyt Chalupy legalizován pro emigraci. Jeho dřívější úkryty budou vysvětleny podle ujednání s Růzhou a Ravenem, kteří jsou **našimi agenty.**"*

*"Růzha, jako vedoucí organizace, bude používat krycího jména **ing. Dub,** jehož totožnost znají z ilegality pouze dvě osoby, které jsou spojkami. Je to **Raven, náš agent,** který byl zaměstnán v ústředí národně socialistické strany a je znám lidem v zahraničí jako ilegální pracovník, a **Robert,** kterého zná podle úmluvy Růzha jako svého přítele z první republiky jako Vl. Zábranského. Na toto jméno je přihlášen **referent 40.**"*

"Byly umluveny šifry mezi Chalupou a Robertem, aby bylo přímé spojení, kdyby se projevily nějaké nedostatky. Dopisy budou docházet na V. Ouředníka, který je bratrancem Pamel. Ona také bude dopisy přejímat, šifru nezná."

"Odjezd Chalupy byl připraven tím způsobem, že Pamel z příkazu ilegální skupiny odcizila z ústředí KOVO pas jistého Černého. Pas byl falšován a upraven pro použití dr. Chalupou. Protože se nepodařilo získat pravé holandské visum, byl pas opatřen falešným visem francouzským. Původ pasu může být tedy emigrací prověřen."

*"Soudruh **Kašina** byl předán sektoru **Bab,** aby mohl být zapracován. Je přijat již jako zaměstnanec Zamini (ministerstvo zahraničí, pozn. pisatele) a dnem 1. 9. 1949 **byl vzat do stavu BA.**"*

*"Při přípravě k odjezdu došlo k chybě, která však není nijak podstatná. Referent **64a** dostal pokyn, aby zjistil, kdy a jak je nutno zajistit letenku. Úkol, na který měli týden času, neprovedli, a když den před odjezdem chtěli letenku zakoupit, zjistili, že je zapotřebí potvrzení z národní banky. Museli jsme toto opatřit narychlo úřední cestou. Potvrzení bylo vyžádano bianko beze jména. Kdyby referent hlásil včas tuto obtíž, mohlo být potvrzení opatřeno prostřednictvím Pamel od zaměstnance národní banky **Uhlíka,** a byl by další svědek, který by ověřil ilegální falšování dokladu."*

"Dr. Chalupa po všech těchto přípravách odletěl z Ruzyně po poledních hodinách dne 3. 9. 1949 do Francie. Pasová prohlídka proběhla hladce. Chalupa byl nervózní a vše mu padalo z rukou. Z ile-

*gálních skupin, na které jsme napojeni, bude nutno v dohledné době likvidovat 3 organizace, které jsou nebezpečné a **nejsou kontrolovatelné**. Tato operace bude provedena opět již v rámci akce Skaut referátem **64**. Dušek."*

V archívu federálního ministerstva vnitra je další dokument označený **"Přísně tajné!"** Je to "Zpráva o odjezdu dr. Chalupy, vypracovaná 14. 9. 1949 z příkazu **01"**. Její text je následující:

*"**K rukám přednosty odboru.** Dr. Chalupa odletěl 3. 9. 1949 z Ruzyňského letiště na pas, který odcizila členka ilegální organizace."*

"Pas zněl na jméno Fr. Černý, nar. 26. 2. 1900, a byl přizpůsoben pro tento účel. Visum do Francie bylo paděláno."

*"Jeho nástupcem ve vedení byl ustanoven formálně **poslanec Růžha, který je naším agentem.**"*

*"Kašina, který byl určen jako řídící orgán Chalupy, byl po dohodě se soudruhem Valešem uvolněn 15. srpna pro zapracování v pasovém oddělení a instruování od **Bab**. Podle ujednání s Valešem měl být Kašina poslán do Paříže začátkem t. m. Byl jsem dnes překvapen, když mi Valeš sděloval, že neví, zda Kašinu pošle ven, protože ho »nemá pevně v ruce«, a uváděl řadu malicherných a mně nepochopitelných důvodů, proč Kašinu ven neposlal. Doporučuji projednat tuto věc s Valešem, protože t. č. je provedena polovina akce, kterou dostal za úkol I. sektor, zatímco část plánu, kterou měla provést skupina Bab, není splněna.*

Přednosta sektoru Ba-I.

Zelenka, v. r."

Budeme citovat ještě další dokument z archívu federálního ministerstva vnitra ze dne 6. října 1949, označený:

"Věc: Dr. Chalupa - zpráva. Přísně tajné."

"V měsíci září 1949 byl námi zachycen dopis, který zaslal dr. Chalupa do ČSR svým odbojovým skupinám."

"V dopise varuje domácí skupiny, na které je napojen, před nepředloženými pučistickými činy, které jsou podle jeho názoru snadno zjistitelné StB."

"Poslední vojenský puč, který měl být organizován z Německa, byl v posledním okamžiku likvidován nejvyšším vojenským velitelem v exi-

*lu **gen. Ingrem**, kterého vyslal do Německa Hubert Ripka, když se o chystané akci dozvěděl. Tuto akci prováděla CIC bez vědomí československé emigrace."*

*"**Dr. Mojmír Povolný** (zástupce dr. Chalupy, vedoucího ČSP - Československé strany práce) zúčastnil se v Paříži schůze tamějšího předsednictva ČSNS (Československé strany národně socialistické, pozn. pisatele). Na této schůzi došlo mezi Povolným k ostré kontraversi s Bervidou a Bartošem. Ing. Bervida a major Bartoš chtěli vyslat do ČSR teroristické skupiny. Tuto akci chtěli provést na základě usnesení třiceti přítomných osob, které se schůze ČSNS zúčastnily, což znamená bez vědomí ostatních nepřítomných. **Povolný** tuto akci Bervidovi a Bartošovi rozmluvil s odůvodněním, že jde o beznadějné počínání s jejich strany vůči celé podzemní práci doma i v zahraničí. Bartoš při této rozmluvě doslova prohlásil, že si je plně vědom skutečnosti, že lidi, kteří tyto akce mají provádět, **posílá na smrt**, ale to prý jsou lidé, kteří nejsou ochotni pracovat, ale jsou ochotni padnout, **a tak prý jim k tomu musí dát příležitost.**"*

"Dr. Chalupa tuto skutečnost sděluje svým podzemním skupinám v ČSR s tím, aby jim poukázal na nezodpovědné počínání některých osob v exilu, jak zachází nezodpovědně s lidskými životy těch, které do ČSR vysílají, a těch, ke kterým jsou tyto osoby vysílány. Tím dává svým skupinám příkaz, aby se podobným akcím vyhnuly."

"Hubert Ripka podobně jako gen. Ingr jsou názoru zabránit, dokud to bude možné, všem podobným akcím a obrátit se čistě na práci propagační a zpravodajskou."

Autentické kopie těchto a dalších dokumentů jsou ve vlastnictví pisatele těchto řádků a lze z nich vyvodit následující závěry. Především dr. Chalupa, vedoucí Čs. strany práce, která se ustavila po únoru 1948 z některých příslušníků strany národně socialistické, zatímco národní socialisté masově vstupovali do strany komunistické a jejich vedoucí povětšině kolaborovali s komunisty v "obrozené" Národní frontě, anebo odešli do exilu, žil nějaký čas v "ilegalitě", avšak StB věděla o místech jeho pobytu. Měl kontakty, podle svého tvrzení, se zahraničními zpravodajskými službami, kterým "jeho" ilegální organizace dodávaly zprávy. **Chalupa odešel do exilu s vědomím a s pomocí StB** a jeho nástupcem ve vedení ilegálních skupin Čs. stra-

ny práce **se stal agent StB.** Tyto skupiny, kontrolované StB, dodávaly Chalupovi a jeho spolupracovníkům v exilu, Povolnému, Gaďourkovi a i jiným, informace, tj. sdělovaly jim to, co StB chtěla, aby západní zpravodajské služby dostaly, a aby tím ovlivnila hlášení těchto služeb svým centrálám. Tři skupiny, které byly "nekontrolované" StB, byly určeny k likvidaci. Ovšem těch zlikvidovaných ilegálních skupin byly stovky, jak je snadné zjistit z materiálů, které jsou přístupné v archívu federálního ministerstva vnitra. Bývalí političtí vězňové jsou rovněž důkazem o činnosti StB a jejích vědomých či nevědomých spolupracovníků.

Nepochybně pravda jednou bude známa, navzdory tomu, **že "sametový režim" nechce jména exilových agentů zveřejnit.**

Socialisté v exilu, "ozbrojeni" zprávami, které dostávali od svého "podzemí" v Československu, kontrolovaného Státní bezpečností, vytvořili tajnou organizaci nazvanou **Československý zahraniční ústav.** Podle stanov měl tento institut prosazovat převzetí soukromého vlastnictví dělníky a vytvoření socialistické společnosti. Měl skupiny na několika místech a organizační direktiva zdůrazňovala, že cílem Zahraničního ústavu bylo vytvoření skupinové demokracie elit na rozdíl od "falešného pojetí demokracie mas, které převládá v exilu", a že členové tohoto tajného hnutí budou usilovat o proniknutí do širokých mas a o ovládnutí politického života v exilu. "Československý zahraniční ústav vytvoří skupiny uvnitř skupin. Anonymita jeho členů je jeho velkou silou, **protože není možné porazit neviditelnou moc."**

Jeden ze zakladatelů tohoto institutu, **Hubert Ripka,** vedl kancelář v Paříži. Oficiální publikace institutu **Tribuna** byla rovněž vydávána v Paříži. Tato periodika se ale musela přestěhovat do Leidenu (Holandsko), když František **Kubal,** reportážní editor institutu a člen redakční rady **Tribuny,** byl zatčen francouzskou policií, protože protizákonně fotografoval pro pražský komunistický režim americké vojenské instalace. Byl odsouzen k pěti letům vězení.

Další člen institutu, profesor **Bohumil Černý,** který institut zastupoval v Rakousku, utekl zpět do Československa, **aby unikl zatčení pro špionáž.** Mezi dalšími členy, kteří se vrátili do Československa, byl **dr. Lev Sychrava,** který žil v Londýně do ledna 1956.

Členové tohoto institutu propagovali "titoistickou strategii" vůči satelitním zemím sovětského bloku. Tvrdili, že je nesprávné bojovat proti komunismu, ale že se má agitovat proti sovětskému imperialismu. **Napadali všechny ty, kteří byli stoupenci svobodného podnikání a odmítali socialismus titovského druhu.** Samozřejmě takováto propaganda komunistům v satelitních zemích nemohla uškodit, ale právě naopak, prospěla jim, poněvadž lidé kolem tohoto institutu **byli pro socialismus,** který je prvým krokem ke komunismu podle Marxe-Engelse-Lenina.

Aktivita členů institutu se projevila v jejich infiltraci do exilových organizací a články v exilovém tisku. **Profesor Simeon Ghelfand,** výborný znalec marxismu-leninismu a jeho nejlepší kritik v exilu a předtím v Československu, napsal celou řadu článků o činnosti skupiny kolem Československého zahraničního ústavu v **Rozpravách,** které vydával v Belgii. V čísle z února 1952 v článku **"Nové socialistické spiknutí proti národu"** odhalil program, organizaci a metody tohoto ústavu a poukázal na skutečnost, že členové "operačních skupin" pronikly do některých exilových organizací a několik těchto skupin se usadilo v nově ustaveném **Rádiu svobodná Evropa** a získalo tam vlivné pozice. V předchozích a dalších číslech **Rozprav** Ghelfand dokumentoval konexe a kontakty tohoto ústavu s **komunisty v Československu.** Rovněž dokumentoval, co je důvodem k propagaci titoismu: vyloučit nemarxisty z možnosti mít účast ve vedení studené války, čímž by marxismus-leninismus byl zabezpečen. Planými útoky na "ruský imperialismus" a Stalina politická ideologie a i samotný systém nijak neutrpěly. Studená válka se stala jednosměrnou, poněvadž otázkou pak nebylo, zda zvítězí svoboda či marxismus-leninismus (socialismus), ale kdy socialistický systém bude vnucen dalším národům a nakonec celému lidstvu.

28. října 1954 Křesťansko-demokratické hnutí (KDH) podalo administraci a kongresu Spojených států memorandum, v němž bylo navrženo realistické vedení studené války, jejímž cílem by bylo osvobození národů za železnou oponou od komunistické nadvlády. Zdůrazňovalo nutnost **obnovení soukromého podnikání a zavržení propagace jakéhokoliv socialismu,** ať už stalinského či titovského. Cílem západní propagandy mělo být připravení podmínek pro vyvo-

lání generální stávky v Československu. Bylo nám jasné, že změna režimu mohla být pouze cestou revoluce, že planá kritika "stalinismu" a propagace titoismu nemohla vést k osvobození Čechů a Slováků. Memorandum poukázalo na dělnické stávky a události v Plzni, východním Německu a jinde; byly jasným znamením, že rostl odpor vůči komunistickým režimům v důsledku ekonomické krize, nucené kolektivizace, znárodňování (správněji řečeno konfiskací), zatýkání, teroru, čistek v komunistických stranách apod. Rovněž bylo jasně řečeno, že Spojené státy musí zaujmout veřejně stanovisko, co udělají v případě revoluce za železnou oponou a možné sovětské vojenské intervence. Žádali jsme, aby bylo dáno Sovětům na vědomí, že v případě, že se porobené národy pokusí o získání svobody cestou revoluce, sovětská intervence by byla považována za **casus belli.** Zaujetím tohoto stanoviska by bylo sovětské intervenci zabráněno, protože sovětská výroba jaderných zbraní byla v počátcích a Spojené státy měly nesrovnatelně velkou převahu vojenské síly a atomových zbraní. Sověti nemohli ohrozit Spojené státy, které byly chráněny dvěma oceány, zatímco vojenské jednotky Spojených států byly v západní Evropě.

Memorandum KDH uvedl mj. do **Congresional Record** vůdce Republikánské strany v Senátě, senátor **William Knowland**, který se za ně postavil a vyslovil naději, že Češi a Slováci budou osvobozeni od jha komunismu. Jak bylo lze očekávat, tajní komunističtí agenti, **buňky z Čs. zahraničního ústavu,** nasazené do jiných organizací, a "užiteční idioti", jak je nazval Lenin, zahájili kampaň proti KDH. Tvrdili, že si národ přeje socialismus a nikoliv svobodné podnikání a politickou svobodu, že revoluce za železnou oponou byla nemyslitelná a že titoismus byla jediná možná cesta. Tito levičáci citovali informace získané z "podzemního hnutí" **kontrolovaného StB;** podle nich revoluční situace za železnou oponou neexistovala. Avšak přesně za dva roky po podání memoranda KDH **vypukla revoluce v Maďarsku.**

Měsíce před vypuknutím maďarské revoluce Central Intelligence Agency (CIA), vedená Allenem Dullesem, dostávala informace o nepokojích v zemích za železnou oponou, zvláště v Maďarsku a Polsku. Ředitel Dulles si později stěžoval, že tyto informace mu nebyly dost silně zdůrazňovány. Proč? V CIA byl konflikt mezi lidmi ovliv-

ňovanými "levičáky", kteří tvrdili, že změna může být v satelitních zemích pouze podle titoistického vzoru, tj. že se má čekat, až se komunistické strany odpoutají od Moskvy, a těmi, kteří v souhlase s memorandem KDH byli přesvědčeni, že převrat byl možný cestou revoluce a že titoismus nebyl řešením.

Frank Wisner byl v čele plánovací skupiny v CIA, která připravila **Operation Red Sox/Red Cap.** Stovky uprchlíků z Československa, Maďarska, Polska a Rumunska měly být vycvičeny v paramilitním táboře poblíže Mnichova. Skupiny pak měly být infiltrovány do zemí za železnou oponou, aby připravily povstání, a v případě revoluce aby pomohly těm, kteří se rozhodli zvolit svobodu. Paramilitní schopnost CIA byla na místě začátkem r. 1956. Byly k dispozici zbraně, letecké zásobování a komunikační materiály. Wisner marně urgoval americkou vládu, aby jí použil během maďarského povstání.

Na možnost vojenského povstání či revoluce nebylo vedení americké vlády připraveno, nepočítalo s ní a Sověti utopili maďarskou revoluci v krvi. Byl to nepochybný úspěch Moskvy a komunistických agentů, levičáků a "užitečných idiotů", ohánějících se titoismem a denuncujících memorandum KDH. Revoluční situace existovala nejen v Maďarsku a Polsku, ale i v Československu. Nebylo jí využito a **komunisté zůstali u moci další tři desetiletí.**

SVĚDOMÍ, 22/92,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 14. února 1993

"JEŠTĚ JEDNOU K PŘÍPADU DR. CHALUPY"

Prof. dr. Josef Kalvoda

Motto:

"Aby zlí lidé vítězili, stačí,
když dobří lidé mlčí."

Edmund Burke

"Hlas Národa" ze dne 12. 12. 1992 otiskl "Tiskovou zprávu" Československé národní rady americké, polemizující s mým článkem **"Případ dr. Chalupy"**. Především musím zdůraznit, že v mém článku o "Čs. národní radě americké, jejímž místopředsedou je dr. Chalupa, není zmínka. "Chlouba jedné části exilu, Československé rady a Rady svobodného Československa", je redakčním nadtitulkem a "Budeme pokračovat" redakčním dovětkem "Nedělního Hlasatele". K mému článku nepatří, jak je vidno z jeho původního publikování ve **Svědomí** (16/92) vydávaném bývalými politickými vězni.

Autenticitu tří dokumentů zveřejněných v mém článku potvrdila nejenom zpráva archivu federálního ministerstva vnitra, **ale i sám dr. Chalupa. Ve své reakci na můj článek nevyvrátil z nich ani jednu větu a přidal k nim celou řadu dalších informací.**

Píše, že se do Čs. strany práce, kterou vedl, zařadila i skupina "Skaut", v níž byli členové komunistického bezpečnostního aparátu,

kteří pomáhali skupinám "majora Krále" (Chalupa) opatřovat falešné doklady, usnadňovali přepravování zpráv do zahraničí, zajišťovali přechod hranic apod. Ať už tito lidé patřili formálně do StB, komunistické rozvědky či jakékoliv složky ministerstva vnitra, všichni pracovali pro komunistickou stranu. Tím sám Chalupa potvrzuje infiltraci Čs. strany práce komunisty, a to zjevně s jeho vědomím.

Podle Chalupy někteří vedoucí "obrozené Čs. strany socialistické", tj. kolaborující s komunisty v Národní frontě po únoru 1948, s nimiž skupina "majora Krále" (Chalupy) byla ve styku, měli kontakty "s opozicí uvnitř KSČ, která chystala pokus o odstranění Gottwalda a jeho kliky z vedení a chtěla nahradit jejich cestu k diktatuře "československou cestou k socialismu". Při vnitropolitické krizi, kterou realizace tohoto plánu musela vyvolat, počítali se záštitou prezidenta Beneše a chtěli získat i morální podporu odbojových organizací. Tato opozice uvnitř KSČ měla své lidi na vysokých místech bezpečnostního aparátu a mohla těchto pozic využít k tomu, aby náš odboj v rámci možnosti chránila a mu pomáhala".

Tedy členové "bezpečnostního aparátu" (StB) komunistické strany "chránili a pomáhali" odbojové činnosti majora Krále. Komunistická strana **byla zločineckou organizací,** ať už ji vedl Gottwald anebo Slánský, Zápotocký, Kopecký či kdokoliv jiný. Kolaborace s komunisty byla kolaborací se zlem. Zlu je nutné odpírat, **proti němu bojovat** a nikoliv s ním kolaborovat. Tito aparátčíci věděli, co dělali, když se zapojili do skupiny vedené dr. Chalupou. Jejich zájmem bylo, aby Chalupova skupina pomáhala komunistům prosazovat jejich mocenské zájmy jak doma, tak i v zahraničí. Komunismus byl přece mezinárodním spiknutím, ať už se oficiálně hlásil k "československé cestě k socialismu", či "moskevské cestě". O komunistické metodě infiltrování širších organizací mluvil už Lenin. Nazval to "vrtáním zevnitř" a experti v mezinárodní politice tomu říkají **diverze** (diversionism-policy sabotage).

Chalupa sděluje, že o existenci Čs. strany práce, jejíž součástí byla vnitrácká-estébácká skupina **"Skaut"**, byli informováni Hubert Ripka, gen. Kudláček a francouzské 22eme Bureau. Citujeme doslova: *"Krytím její činnosti bylo předstírání, že Čs. strana práce je pod jejich* (tj. estebácké skupiny **Skaut,** poz. pis.) *kontrolou prostřednic-*

tvím spolupráce s »mj. Králem«, což bylo jméno, které jsem v odbojové práci používal. Stejné obhajoby použili pak v šedesátých letech, když jejich činnost byla během revize ministerstva vnitra vyšetřována Generální prokuraturou v souvislosti s vnitropolitickými boji v KSČ. Toto jejich tvrzení o kontrole Čs. strany práce prostřednictvím mjr. Krále se v šedesátých letech stalo základem pro rehabilitaci členů těch skupin, které byly jako součást Čs. strany práce odhaleny a odsouzeny k mnohaletým trestům." Chalupa, dodává, že **"Skauti"**, tj. estébáci, mu pomohli "při útěku přes hranice", čímž potvrzuje, že odešel do exilu s vědomím a pomocí StB.

V letech 1948 - 1954 byla podle Chalupy poslední složka Čs. strany práce likvidována. Potvrzuje, co říká mnou citovaný dokument z archivu ministerstva vnitra o plánované likvidaci skupin Čs. strany práce. Mouřenín splnil svoji službu, mohl tedy jít - byl zlikvidován.

"Užiteční idioti", jak je nazval Lenin, se často domnívají, že pracují "vědecky", že drzé čelo je lepší než poplužní dvůr a že dokážou "předstíráním", tj. lhaním, přelstít "mistry podvodu", jak komunisty nazval bývalý ředitel FBI, Hoover. Tito podvodníci se domnívají, že mohou manipulovat lidmi jako myšmi v cirkuse. Školení diverzionisté jsou experty na ideologickou a politickou diverzi a jejich nejlepším nástrojem jsou "užiteční idioti". Komunistický agent může být odhalen (a ze světového tisku je známo mnoho těchto případů), ale "užitečnému idiotovi" nelze dokázat nic kromě jeho údajného idiotství.

Chalupa referuje podle výroku bývalého ministra vnitra Langoše, že spisy komunistického ministerstva vnitra byly ničeny a padělány. Pro jeho informaci konstatuji, že mi přístup do archivu Federálního ministerstva vnitra umožnil tentýž ministr Langoš a že autenticita dokumentů otištěných v mém článku byla potvrzena nejenom správou tohoto archívu, ale i samým dr. Chalupou, který v nich obsažené informace doplňuje. V jednom dokumentu je "soudruh Kašina" uveden jako Chalupův "řídící orgán", který po vyškolení v metodách propagandy, ideologické a politické diverze měl být poslán do Paříže. Podle Chalupy byl Kašina **přesunut do Paříže a byl spojkou mezi ním** a Čs. stranou práce, jejímž vedoucím byl v oné době **komunistický agent Růzha. Kašina** pod krycím jménem "Student" byl členem **"odbojové skupiny Skaut"**, tj. komunistou a příslušníkem "bezpečnostního aparátu"; téhož výrazu používá Chalupa, zatímco v běžné mluvě se všem těmto aparátčíkům říká estébáci (StB).

Po odcestování Chalupy do Paříže komunistický agent, poslanec **Růzha**, kterého si StB vybrala za vedoucího skupin Čs. strany práce, "byl spojkou mezi mnou", píše Chalupa, "a skupinou kolem dr. Richtra z Brna, kteří byli zase ve spojení s "opozicí uvnitř KSČ", která chystala pokus o odstranění Gottwalda a jeho kliky z vedení a chtěla nahradit jejich cestu k diktatuře "československou cestou k socialismu" a "počítali se záštitou prezidenta Beneše...", jak už bylo dříve uvedeno.

Hloupost "užitečných idiotů" někdy nezná mezí: Vždyť to byl prezident Beneš, který během únorového puče v r. 1948 prohlásil, že si nedovede přestavit novou vládu bez komunistické strany a Gottwalda jako jejího předsedy. Beneš tedy nemohl být "záštitou" lidem, kteří chtěli údajně Gottwalda odstranit. Vždyť už v r. 1943 v Moskvě Beneš ujistil téhož Gottwalda, že po válce bude jím vedená KSČ nejsilnější stranou ve státě. V r. 1945 kapituloval před Gottwaldem a přijal komunisty nadiktovanou vládu a Košický vl. program, který byl programem komunistické strany. Navíc Beneš se prezidentství vzdal po volbách v květnu 1948, v nichž "zvítězila" jednotná kandidátka nadiktovaná komunisty. Pak zemřel. O Benešovi napsal později bývalý ministr spravedlnosti, národní socialista Prokop Drtina, že v únoru 1948 **lhal vlastním lidem.** Jak by jim tedy mohl být "záštitou"? Jak by jim mohl pomoci z hrobu?

Chalupa nepíše, kdo měl nahradit Gottwalda, pod jehož vedením by KSČ nastoupila "československou cestu k socialismu", což v nemarxistické mluvě znamená cestu ke komunismu, jehož první fází je (podle marxistů) socialismus. Je známo, že největším rivalem Gottwaldovým v KSČ byl Rudolf Slánský, který byl ale ještě větším komunistickým zločincem než sám Gottwald. "Užiteční idioti" chtěli pomáhat komunistickým zločincům vyhánět ďábla Belzebubem.

V dokumentech mnou citovaných byla jména komunistických agentů, poslance **Růzhy a Ravena.** Chalupa vysvětluje, že Raven bylo krycí jméno Josefa Damiána. Uvádí i další krycí jména jednotlivců, o nichž v dokumentech není zmínka.

Lidem, kteří před lety četli **Tribunu** vydávanou Čs. zahraničním

ústavem v Paříži a pak v Holandsku, byla známa její **ultralevicová linie.** Někteří ji nazývali "trockistická", jiní "titoistická". V každém případě to nebyla linie demokratická či protimarxistická, ale **krajně levicově socialistická,** Chalupa naznačuje, že se k ní hlásil i **Hubert Ripka,** což ovšem není nic nového pro ty, kteří jeho činnost sledovali. Cílem lidí kolem skupiny "majora Krále" nebylo osvobození Čechů a Slováků od komunistické diktatury, ale pouze nastolení "československé cesty k socialismu" podle titoistického vzoru, jak na to poukazovali znalci marxismu-leninismu už začátkem padesátých let. Skupiny kolem Čs. zahraničního ústavu a Tribuny se snažily neutralizovat protikomunistický odboj a vyloučit nemarxisty z jeho vedení. Poněvadž šlo o organizaci tajnou, mohl být s výjimkou jejích vedoucích kterýkoliv příslušník, sympatizátor či souputník prohlášen za "nečlena". Tajná organizace přece jména všech členů nezveřejňuje.

Účelem článku **"Případ dr. Chalupy"** nebylo ostouzení člověka či organizace, jejímž funkcionářem je teď. Byl to příspěvek k hledání pravdy o historii z doby největšího temna v dějinách Čechů a Slováků. Hledání pravdy je smyslem života. Vždyť podle sv. Jana "pravda vás osvobodí...". Historie je **magistra vitae.** Kdo se z ní neučí, je nucen chyby opakovat. Jakoukoliv kolaboraci s lidmi, kteří potlačovali či potlačují lidskou svobodu, svobodu bádání, svobodu tisku a lidská práva, je nutné odsoudit a od ní se distancovat.

Poněvadž se Chalupa zmiňuje o odsouzení některých příslušníků Čs. strany práce k mnohaletým trestům, je třeba věnovat krátce pozornost i jim. Stali se obětí komunistických zločinců a "užitečných idiotů", kteří spolupracovali s některými vedoucími funkcionáři KSČ a bezpečnostními orgány, ať už to byla StB či komunistická rozvědka, v domnění, že dělají odboj. Kdyby tito "užiteční idioti", předstírající "vědeckost práce" v odboji znali historii bolševicko-komunistického hnutí, nepodlehli by iluzi o možnosti kvadratury kruhu. Totalitní režim nelze změnit nahrazením jedné kliky komunistických zločinců jinou klikou zločinců hlásících se k marxismu-leninismu. Z historie je známo, že už v letech dvacátých sovětský "bezpečnostní aparát", ať už to byla Čeka či NKVD, praktikoval vytváření ilegálních organizací, aby je mohl kontrolovat a do nich získané skutečné odpůrce bolševického režimu postupně likvidovat. Bylo o tom napsáno mnoho článků i knih a není tedy nutné vyhledávat o tom informace v archivech KGB, které jsou teď částečně zpřístupněny. Svědectví o těchto metodách podávali v letech dvacátých, třicátých a čtyřicátých političtí uprchlíci z Ruska a Ukrajiny, kterých byly v předválečném Československu tisíce. Psali o tom také i bývalí agenti britské Secret Service (nynější MI 6).

Chalupa píše, že základem pro rehabilitaci členů skupin Čs. strany práce, kteří byli v letech 1948 - 1954 odsouzeni k mnohaletým trestům, bylo jejich "předstírání" (tj. lhaní), že Čs. strana práce byla pod kontrolou bezpečnostního aparátu (StB) prostřednictvím majora Krále. Tyto oběti "mistrů podvodu" nemusely nic předstírat. Generální prokuratura dobře věděla, kdo tuto stranu kontroloval. Vždyť bylo známo, že složky bezpečnostního aparátu ministerstva vnitra pracovaly pod dohledem sovětských "poradců" a že metody vyzkoušené v Sovětském svazu, včetně provokací, infiltrací, diverzionismu a vytváření ilegálních skupin, byly použity v Československu. Zahraniční skupiny, do nichž patřili lidé jako komunistický **agent Kašina,** major Král aj., propagovaly "československou cestu k socialismu", čímž vědomě či nevědomě sloužily cílům komunistů. **Růzha,** jehož prostřednictvím Chalupa dostával "informace", správněji desinformace, **byl komunistickým agentem.**

Mezi metodami mezinárodní politiky jsou politická a ideologická diverze či politická sabotáž. Komunisté tuto metodu nevymyslili. Záznamy o ní existují už od doby Taleyranda, který byl diverzionistou Napoleona Bonaparta. Diverzi provádí ať už vědomí, či nevědomí diverzionisté. Jejich motivy, jako lidské motivy, nelze dokázat, a tedy o nich netřeba diskutovat. Na čem záleží, je výsledek jejich činnosti.

Cílem diverze je odvrátit pozornost politických činitelů od možné úspěšné a správné politiky a přesvědčit je či nějakým způsobem je přimět k adopci politiky, která z dlouhodobého hlediska je mylná a neúspěšná. Komunistům bylo dobře známo, že koncem let čtyřicátých a začátkem let padesátých se ve Spojených státech, největší velmoci na světě, debatovalo o zahraniční politice. Byli to především obhájci politiky "containmentu" a její kritikové, hlásající politiku "osvobození" středovýchodní Evropy. Politiku "osvoboze-

ní" přijala do své předvolební platformy strana Republikánská v r. 1952 a její volební vítězství představovalo velké nebezpečí pro Moskvu a její satelity. "Mistři podvodu" tedy začali používat "užitečné idioty" k propagaci alternativní politiky-titoismu, tj. "národní" cesty k socialismu. Adoptování "titoistické strategie" Západem nebylo komunistům nebezpečné, poněvadž komunismus moskevský a komunismus titovský byl stále komunismem. Přijetí této strategie by vyřadilo z protikomunistického odboje nemarxisty. Vždyť Tito stále prohlašoval, že je pravým marxistou-leninistou, tj. lepším než Stalin. Byl to i Čs. zahraniční ústav a další, kdo doporučovali přijetí této diverzionistické alternativy k politice osvobození středoevropských národů od komunismu hlásáním "československé cesty k socialismu". Nebylo důležité, zda ti, kteří šířili "Studie" a články těchto ultralevicových skupin po celém světě, byli komunistickými agenty, užitečnými idioty, přesvědčenými socialisty typu Huberta Ripky, vědomými či nevědomými nástroji světové komunistické konspirace, anebo jen oportunisty či "malými českými lidmi" - "čecháčky". Komunistům vždy účel světil prostředky a nikdy si v nich nevybírali. Marxisticko-leninističtí ideologové vždy zdůrazňovali, že morálka komunistů sestává z disciplíny a služby cílům světového komunistického hnutí.

Bylo by sice možné udělat mnohem podrobnější analýzu "komentáře" dr. Chalupy, v němž si někdy protiřečí. Např. na jedné straně píše o pomoci, které se dostalo Čs. straně práce od lidí "na vysokých místech bezpečnostního aparátu", tedy od komunistů, a pak v závěru nazývá "absurdním " tvrzení, že "komunistický režim tak dlouho snášel tak rozsáhlou činnost jemu citelně škodlivou, a dokonce jí vědomě napomáhal".

Za prvé, nikde netvrdím, že činnost majora Krále a spol. byla komunistickému režimu "citelně škodlivou", poněvadž pravda byla pravý opak. Tato činnost režimu pomáhala; nejenom šířením propagandy o "československé cestě k socialismu", ale i soudy a odsouzením příslušníků Čs. strany práce k mnohaletým trestům, čímž byla zastrašována veřejnost. Jak už to řekl Stalin, "účelem teroru je terorizovat". A komunisté v tom byli mistry. Jestliže někdo nechce vidět, jak činnost majora Krále a spol. pomáhala komunistům, pak potřebuje nejenom brýle, ale potřebuje se zbavit své ideologické zaslepenosti, pýchy, omezenosti či obyčejné lidské hlouposti, která je někdy bez hranic.

Za druhé, na skutečnost, že Tribuna vydávaná dr. Chalupou a spol. a Čs. zahraniční ústav šířily titoistickou, tj. komunistickou propagandu, bylo poukázáno znalci marxismu-leninismu už v letech padesátých. A nebyl to jen prof. Simeon Ghelfand. Řadoví nemarxisté **odsuzovali** trockistickou či titoistickou linii těchto "Studií" a článků šířených po celém světě.

V závěru bych jen chtěl poukázat na skutečnost, že moje studie o komunistických strategiích a taktikách v Latinské Americe a i jiné články byly přetištěny v dokumentech americké vlády. Moje kniha

CZECHOSLOVAKIA'S ROLE IN SOVIET STRATEGY

byla vytištěna třikrát a byla recenzována v desítkách odborných vědeckých periodikách vycházejících v USA, Kanadě, Anglii aj. Už nějakých 35 let přednáším, mj. i ve své specializaci, mezinárodní politice, mezi jejímiž mnoha metodami jsou politická a ideologická diverze. Nejsem tedy v těchto otázkách nováčkem či amatérem.

Nakonec ještě opakuji, že Chalupa sám píše, **že skupinka lidí na vysokých místech bezpečnostního aparátu se pod jménem Skaut začlenila přímo do Čs. strany práce a že *"krytím její činnosti bylo předstírání, že Čs. strana práce je pod jejich kontrolou prostřednictvím spolupráce s mj. Králem..."***, tj. Chalupou. Lidem, kteří **předstírají, tj. lžou, nelze věřit. To už samo o sobě hodně říká o dr. Chalupovi. Rovněž píše, že Skauti, tj. členové "bezpečnostního aparátu" (StB), pomohli Chalupovi odjet do zahraničí.** Podrobnosti o jeho odjezdu jsou obsaženy v mnou citovaných dvou dokumentech v předchozím článku. Navíc, jak bylo už dříve zdůrazněno, účelem mého článku bylo zachytit kus nedávné a neslavné historie z doby největšího temna a o Čs. národní radě americké **v něm nebyla ani zmínka**. Chce-li si však tato organizace či někteří její členové zajistit místo na hnojišti historie, nikdo jim v tom nemůže zabránit.

SVĚDOMÍ, 4/93,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 28. března a 4. dubna 1993

DR. CHALUPA, CHLOUBA
ČS. NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ
Prof. dr. Josef Kalvoda

Pod tímto titulem předseda Čs. národní rady americké dr. Leo Rozbořil publikoval ve Věstníku (leden - únor 93) a v Nedělním Hlasateli (14. 2. 93) článek, kterým reagoval na můj článek "Případ dr. Chalupy" otištěný ve **"Svědomí"** (16/92) a Nedělním Hlasateli (8. 11. 92). Napodobuje zloděje, který křičí "chyťte zloděje", pan předseda tvrdí, že můj článek jsou **výmysly a nesmysly,** jako např. jeho "konstatování", že nemohlo být ve spisech komunistického ministerstva vnitra, "že již v r. 1948 existoval značný počet socialistů, kteří nešli s "vítězným únorem" a byli v "opozici". Každému pamětníku událostí z r. 1948 je známo, že socialisté, včetně Zenkla, Majera, Hory aj., uprchli hned po únoru do ciziny a že celá řada příslušníků dvou socialistických stran byla zbavena akčními výbory svých funkcí a mnozí byli odvezeni do vězení. Osobně jsem se setkal s celou řadou těchto "poúnorových" ve věznici krajského soudu v Kutné Hoře. Navíc mnou citované dokumenty jsou z r. **1949** a ne z r. 1948. Je možné, že p. předseda nedovede anebo nechce číst, co v nich je.

Je pustou demagogií Rozbořilovo tvrzení, že "přísně tajné" dokumenty z archívu federálního ministerstva vnitra, nikdy předtím nikde nepublikované, získané díky povolení, které jsem dostal od býv. mi-

nistra vnitra, předtím slovenského disidenta Jana Langoše, jsou **"klasickou desinformací" vydanou čs. komunistickým ministerstvem vnitra** (s vykřičníkem !).

Každý druhý uprchlík z r. 1948 se musí zasmát Rozbořilově výroku, "že každý nový uprchlík 'aktivista' byl lokální (a pokud to bylo možné i čs.) zpravodajskou službou důkladně prověřen". Bylo nám všem známo, že v táborech byli agenti StB a že mnozí z nich infiltrovali americké CIC. Dosud žijí v USA bývalí uprchlíci z tábora Murnau, kteří se pamatují na estébáckou infiltraci tamního prvního táborového výboru. Velitelem policie byl "bývalý" člen StB, který byl vídán také i v Praze. Rovněž znali **"ing." Zdeňka Šidáka.**

Tento estébácký agent přešel hranice s kolárkem na krku poté, když na Šumavě prodával svaté obrázky. Poněvadž dovedl anglicky, vstoupil do služeb CIC a jako agent této protišpionážní služby šel do ČSR, kde dal pozavírat členy rodin uprchlíků z Murnau, kteří mu věřili a dali mu jejich adresy. **Později Šidák "působil" na Pankráci a v Leopoldově jako agent-provokatér.**

Rozbořil asi nikdy nečetl knihu "Sedmnáct let čs. agentem na Západě", v níž bývalý dublák **Pátek-Pánek** píše, jak infiltroval uprchlický výbor v Západním Německu a byl místopředsedou jedné "konzervativní" politické strany. Popisuje, jak dopravoval informace do Prahy atd. Tento výtečník také pracoval nějaký čas pro jednu z těch čs. zpravodajských služeb. V Chicagu žil nějaký čas **Tomáš Říha,** který, jako i jeho matka, byl napojen na čs. komunistickou rozvědku. Později, jako profesor na Denverské universitě, zmizel beze stopy a jeho nadřízená, která byla brigádním generálem ve východoněmecké zpravodajské službě, spáchala ve vězení sebevraždu. (Její specialitou byl cyanid, kterým byli otravováni "nepohodlní" lidé, zvláště ti, kteří "zdrhli" ze služeb komunistické špionážní organizace.) V letech osmdesátých bylo oznámeno ve světovém tisku, včetně The New York Times, že bývalý zaměstnanec americké Central Intelligence Agency, který pracoval pro čs. komunistickou rozvědku, byl zatčen, odsouzen na několik let žaláře, aby byl později vyměněn za sovětského disidenta, který pak emigroval do Izraele.

Pan předseda asi nikdy nečetl o navrátilcích z rádia Svobodná Evropa, včetně dosud žijícího **Pavla Minaříka,** který publikoval kni-

hu "Pohľad za oponu" v r. 1987. Zveřejnil v ní některé materiály, které odcizil z trezoru býv. poslance národně socialistické strany Julia Firta, který byl ředitelem čs. oddělení v radiu Svobodná Evropa. V jednom z dopisů Firtovi Chalupa, alias dr. Sladký, píše o žádoucím sjednocení všech socialistických stran, národních socialistů, sociálních demokratů a KSČ v jednotnou Čs. stranu práce. Totalita Národní fronty, v níž byly socialistické strany tři, nebyla asi dost totalitní, a tedy chtěl mít socialistickou stranu jen jednu. Ve stejném dopise z 11. 5. 1950 se Chalupa holedbá, podobně jak to dělá i v "Tiskové zprávě" Čs. národní rady americké, odbojovou činností a píše, že se Čs. strana práce "skládala postupně z asi 50 odbojových organizací (z nichž je naživu teď asi 20), a že tedy nebyla faktorem nezanedbatelným". Podle této "informace" StB už do r. 1950 zlikvidovalo 30 z těchto padesáti odbojových organizací.

Proč Minařík publikoval tyto materiály o Chalupovi a ne jiné, které rovněž našel v trezoru Julia Firta? Zřejmě jeho nadřízení ve velení StB chtěli, aby Chalupa byl uznáván exilem jako autentický antikomunista, ač dobře věděli, komu v letech 1948 a dalších sloužil.

Citáty z Chalupy v Rozbořilově článku potvrzují autenticitu tajných dokumentů. **Nevyvrátil z nich nic**. Např. Chalupa říká, že Otmar Kašina, komunista a příslušník StB sekce **Bab** - zahraniční zpravodajství, ho dopravil do Krkonoš, kde ho ubytoval v prázdném stavení. Později byl Chalupa představen šéfovi Kašiny, Zelenkovi (alias kapitán Fišer). Ten se měl starat o jeho "bezpečí a bezpečí spolupracujících organizací". Kdo byl Zelenka?

Ladislav Zelenka, přednosta sektoru BAa-I, politické zpravodajství v StB, je autorem jednoho z "přísně tajných" memorand adresovaných přednostovi odboru (veliteli) StB, kterým byl tehdy Jindřich Veselý, v němž informuje svého nadřízeného o provedení akce, kterou dostal za úkol I. sektor (politické zpravodajství StB) a kterou byl odjezd Chalupy do Paříže organizovaný Zelenkou (tj. StB). Druhou část akce měla za úkol skupina Bab, vedená Oskarem Valešem, tj. **zahraniční zpravodajství StB.** Aby byl Chalupa "přijatelný" pro exil, byl dopraven na Slovensko, kde byl ubytován u stavitele Janečka, jak je uvedeno v jiném "přísně tajném" dokumentu, *"Tím je alespoň poslední pobyt Chalupy legalizován pro emigraci. Jeho dřívější*

úkryty budou vysvětleny podle ujednání s Růzhou, jako vedoucí organizace bude používat krycího jména ing. Dub, jehož totožnost znají z ilegality pouze dvě osoby, které jsou spojkami". Až do zveřejnění tohoto dokumentu neznali bývalí členové Čs. strany práce, kteří si odsloužili mnoho let v komunistických kriminálech, pravou totožnost ing. Duba. Růzha dosud žije a ve svém okolí má pověst udavače. Soudruh Valeš, vedoucí odboru StB, zahraniční zpravodajství, měl poslat do Paříže "řídící orgán" Chalupy, Kašinu, který byl agentem StB. Podle Chalupy byl Kašina do Paříže dopraven. Tedy druhá část akce StB, v níž klíčovou roli hrál Chalupa, byla splněna.

Mezi úkoly Chalupy v zahraničí bylo organizování Čs. zahraničního ústavu a vydávání **Tribuny,** jako i sjednocování socialistů všech odstínů. Rozbořil píše, že *"úsilí sjednotit socialismus bylo chvályhodné i když Dr. Zenkl s tím nesouhlasil. Dr. Ripka souhlasil".* Na rozdíl od Ripky byl Zenkl antikomunistou, a tedy nemohl souhlasit s "exilovou" činností Chalupy, Povolného a spol.

Proč mělo zahraniční zpravodajství StB Chalupu pevně v rukou a poslalo ho do zahraničí provádět diverzantské úkoly? Odpověď na tuto otázku je dána **v oficiální publikaci**

PROKURATURA, č. 2/1991.

V dlouhé zprávě o činnosti agentů-provokatérů, kteří z iniciativy a pod kontrolou StB organizovali ilegální skupiny, aby pak jejich členové byli pozavíráni, je věnováno **pět odstavců** dr. Chalupovi (alias mjr. Král, alias dr. Červený). Jsou přetištěny v doslovném znění.

Rozsudkem státního soudu v Praze čj. Or I/IV 81/50 ze dne 7. září 1950 bylo dosouzeno 17 obviněných v čele s dr. Pavlem Kotálem pro zločiny velezrady a vyzvědačství a byly jim uloženy velmi přísné tresty na svobodě. Dle odůvodnění rozsudku se tito obvinění, bývalí příslušníci soc. dem. či nár. soc. strany, spolčili a založili ilegální skupinu, která jako další obdobné ilegální skupiny byla napojena na tzv. ústředí ilegálních organizací ČSR, jež bylo vedeno neznámou osobou, kryjící se pod jménem mjr. Král, příp. dr. Červený. Úkolem všech těchto ilegálních skupin, asi 50 osob, bylo dle odůvodnění rozsudku vytvoření ilegální strany, nazývané "Strana práce". Ústředí údajně

vydávalo ilegální časopis "Plamen", který skupina dostávala především od mjr. Krále. Tolik rozsudek.

Při revizi těchto skupinových věcí, označovaných orgány StB jako "Černé komando", předložila inspekce MV zprávu a její doplněk ze dne 4. května 1966 o výsledcích přešetření této věci a v této se uvádí:

V dubnu 1948 došlo orgány StB k tzv. "tajnému zatčení" dr. Vlastimila Chalupy, býv. tajemníka dr. Petra Zenkla. Ten byl získán pro spolupráci, propuštěn a jeho pomocí pak byla organizována činnost asi 10 ilegálních skupin. Chalupa vystupoval pod krycím jménem mjr. Král nebo dr. Červený. Za osobní kontroly orgánů StB sjednával ilegální schůzky a vytýčil program nově vznikající ilegální "Strany práce". Ve skutečnosti ilegální skupiny uvedl v život. Pod kontrolou StB se napojil také do zahraničí na Ripku, Zenkla a Krajinu a jeho prostřednictvím bylo provedeno napojení vysílačkou na emigrantskou centrálu v Paříži. Chalupa, řízen orgány StB, naplánoval i zřízení zpravodajské organizace v západních zemích, kam byli odesláni někteří členové ilegální skupiny, kteří v domnění, že pracují proti zdejšímu zřízení, měli podávat zprávy Chalupovi do ČSR. Chalupa - mjr. Král - sám též zařídil vydávání a rozšiřování ilegálního časopisu Plamen, který byl ovšem tištěn pod kontrolou StB".

Všechny skupiny byly postupně orgány StB likvidovány a jejich členové odsouzeni k velmi přísným trestům. Ve zprávě IMV je dále výslovně uvedeno:

"Jakákoliv tr. činnost osob ze skupiny dr. Kotála před napojením na Chalupu nebyla zjištěna. Pokud jde o další skupiny, pak před napojením na Chalupu a řídící orgány StB se členové těchto skupin scházeli, hovořili všeobecně o vývoji politické situace a dohodli se, že bude vhodné čelit tomuto vývoji, doporučovali vydávání ilegálních letáků a uvažovali i o přípravě sabotážních akcí. Nebylo však zjištěno, že konkrétně k některým těmto aktům přistoupili. S výjimkou jediného dosouzeného M. V., který byl dodatečně odsouzen za neoznámení tr. činnosti převádění osob do zahraničí za úplatky, nedopustili se odsouzení z vlastní iniciativy žádné protistátní činnosti, a to žádný z členů uvedených ilegálních skupin. Veškerá tr. činnost byla vyvolána akcí s Chalupou. Z toho vyplývá, že tr. činnost všech odsouzených byla jednoznačně vyprovokována orgány StB. Během vyšetřování protistátní skupiny došlo k nesprávným metodám vyšetřování ve všech směrech".

(Z Prior GP T 69/63 bylo zjištěno, že zcela nezákonný podklad tohoto tr. řízení byl znám již v r. 1957 ministru vnitra, v r. 1958 náměstku min. spravedlnosti, a přesto nebyly podniknuty kroky k nápravě. Odsouzení nezasloužené tresty odpykávali dále. V r. 1966, kdy citovaná zpráva IMV jasně vinu vylučovala, byly podněty odsouzených, domáhající se přezkoumání svého odsouzení, generálním prokurátorem jako nedůvodné odloženy. K rehabilitaci došlo teprve dle zák. č. 82/1968 Sb.)

Zprávy o spolupráci dr. Chalupy s StB a jeho provokatérské činnosti přinesla už dříve čs. periodika **Hlas revoluce** (20. 6. 1969), **Studentské listy** (č. 16 a 18, 1990) mj. V článcích jsou popisovány osudy některých obětí majora Krále. Tak např. jednomu byly při výslechu vyraženy všechny zuby. Jiní zemřeli na následky týrání a dlouholetého věznění. Členům Čs. strany práce dala StB název "Černé komando", aby to znělo romantičtěji. Tito lidé byli odsouzeni k zaplacení vysokých pokut, k ztrátě majetku a dlouholetým trestům na svobodě, které si "odsloužili" v Kutné Hoře, na Borech, na Pankráci, ve Valdicích aj.

Ačkoliv Chalupa napsal v dopise Firtovi, že bylo 50 ilegálních skupin, podle PROKURATURY bylo ilegálních skupin asi 10 a šlo asi o 50 osob. (Chalupa možná nadsazoval rozsah organizace pod jeho, tj. StB, kontrolou.) Nejenomže "uvedl v život" tyto skupiny pod kontrolou instrumentu komunistického totalitního teroru, ale i pod kontrolou StB *"se napojil také do zahraničí na Ripku, Zenkla a Krajinu a jeho prostřednictvím bylo provedeno napojení vysílačkou na emigrantskou centrálu v Paříži. Chalupa, řízen orgány StB, naplánoval i zřízení zpravodajské organizace v západních zemích, kam byli odesláni někteří členové ilegální skupiny, kteří v domnění, že pracují proti zdejšímu zřízení, měli podávat zprávy Chalupovi do ČSR. Chalupa - mjr. Král - sám též zařídil vydávání a rozšiřování ilegálního časopisu* **Plamen,** *který byl ovšem tištěn pod kontrolou StB."*

Citovaná zpráva inspekce ministerstva vnitra podává důkaz, že Chalupa byl efektivním organizátorem a agentem-provokatérem, který pomohl organizaci totalitního teroru identifikovat desítky lidí pro-

tirežimního a protikomunistického smýšlení. Ti pak byli pozatýkáni a souzeni pro "velezradu" či jiné "zločiny" k dlouholetým trestům. Prokázal svoji spolehlivost z hlediska aparátu komunistické totality a současně si tím svázal ruce. Byl svými činy připoután k StB a pro odpůrce režimu byl zločincem, protože přivedl nevinné lidi do neštěstí. Mnohé z jeho obětí zemřely ve vězení. Měl na svých rukou krev. Nechtěl-li být sám zlikvidován, musel vykonávat přidělené úkoly.

O této metodě jsme četli už v Dostojevského románu **Běsové.** Revolucionářsko-teroristické skupiny přiměly nově získaného člena k provedení zločinu, čímž byl k nim a jejich věci natrvalo připoután. Nemohl jít zpět, protože by byl stíhán pro svůj zločin. Chalupa splnil úkol agenta-provokatéra a navázal styky se zahraničím pod kontrolou StB. Proto byl vybrán pro úkoly na vyšší, **světové** úrovni jako diverzant. První část plánu, jeho dopravení do Paříže, provedla sekce StB, politické zpravodajství, vedená soudruhem Zelenkou, a druhá část plánu, vedená soudruhem Valešem, prováděla sekce StB, zahraniční zpravodajství.

V r. 1949 byla Paříž střediskem exilových "prominentů" z ČSR a Chalupa tam měl už své lidi, včetně svého zástupce Mojmíra Povolného, kterým dodával instrukce a "informace" prostřednictvím spojek a vysílačky. Vše bylo pod kontrolou profesionálů z StB, kteří byli napojeni na světovou komunistickou zpravodajskou službu a ta měla své tajné spolupracovníky v zahraničních zpravodajských službách. Ve francouzské zpravodajské službě bylo hodně komunistů. Komunistická strana Francie byla tehdy nejsilnější stranou a po volbách v r. 1946 až do r. 1951 ve francouzském Národním shromáždění měli komunisté třicet a půl procenta (30,5 %) poslanců. Během války ve francouzské Indočíně dostávali tamější komunisté informace o plánech francouzské vlády, pohybech, síle a náladě ve francouzských vojenských jednotkách od komunistů, kteří infiltrovali francouzskou zpravodajskou službu. Po prohrané válce byla v této službě provedena velká čistka. V letech 1949 - 53 nebylo nesnadné, aby komunistický agent, maškarádující jako uprchlík, dostal pomoc od některých tajných komunistů či krajních levičáků ve francouzské zpravodajské službě. Mohlo být tedy zařízeno i financování vytištění Chalupovy knihy, aby se mohl uvádět mezi čs. exilem jako akademik. Naivkové

druhu Leo Rozbořila pak považovali financování Chalupovy publikace za důkaz jeho "protikomunismu". Ve skutečnosti to dokazuje, že kniha nebyla vydána pro její hodnotu, ale proto, že její vytištění někdo předem zaplatil.

(Mimochodem, moje knihy **Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy** (1978 a 1980, vytištěná třikrát) a **The Genesis of Czechoslovakia** (1986), byly vydány americkými nakladateli, aniž by na to kdokoliv finančně přispěl. Byly publikovány pro svou hodnotu a ne proto, že jejich vytištění někdo předem zaplatil.)

V letech padesátých měli komunisté své agenty v západních zpravodajských službách. Bylo o tom hodně napsáno. I britská zpravodajská služba MI6, která je nejstarší a až do let padesátých byla považována za nejspolehlivější, měla v některých klíčových pozicích komunistické dubláky. Guy Burges, Donald McLean a Kim Philby uprchli do Sovětského svazu, když jim hrozilo odhalení. Philby vedl oddělení zpravodajské služby proti sovětskému bloku a akce americké CIA v Albánii ztroskotala jeho "zásluhou". Britská a americká zpravodajská služba až do odhalení Philbyho úzce spolupracovaly. "Třetí muž", Philby, uprchl poté, když byl varován "čtvrtým mužem", Sirem Anthony Bluntem, který byl poradcem pro umění královny Elizabety I. a který se přiznal k svým činům až teprve v r. 1964.

Zpravodajské služby sovětského bloku úzce spolupracovaly a svým agentům pomohly najít vhodná zaměstnání. Tak výše zmíněnému Tomáši Říhovi, když byl studentem na Univ. of California, Berkeley, slíbili, že dostane místo na velké univerzitě, když bude spolupracovat s čs. komunistickou rozvědkou. Ač tehdy ještě neměl doktorát (Ph.D), dostal místo na Univ. of Chicago v oddělení (na fakultě) historie. Rovněž mu pomohli udělat si doktorát na Harvard University. Mému bývalému kolegovi, který za války v Londýně pracoval jako překladatel u gen. Moravce, navrhla matka Tomáše Říhy, která byla napojena na čs. komunistickou rozvědku, aby se dal do služeb této instituce a že pak dostane místo na velké americké univerzitě. Odmítl spolupráci a raději přednášel cizí jazyky na malé vysokoškolské instituci.

Říhova matka byla manželkou pražského advokáta. Po druhé světové válce se dala rozvést a vdala se za amerického záložního důstojníka. Odjela s ním do USA, kde se stal místokancléřem na Univ. of

California, Berkeley. O několik let později bylo jeho tělo nalezeno ve vodě pod San Francisco Bridge. Vdova po něm nesla jeho anglosaské jméno. Několik let žila ve státě Connecticut a zemřela na rakovinu v Západním Německu, kam se odstěhovala.

Pod kontrolou StB Chalupa vydával v exilu **Tribunu** a jiné publikace, předstíraje, že je "odbojovým pracovníkem". Před jeho odletem do Paříže byl Chalupovým zástupcem v exilu **Mojmír Povolný**, jak je uvedeno v jednom z "přísně tajných" dokumentů. V Paříži byla centrála tzv. čs. zpravodajské služby. Jednalo se ovšem jen o centrálu, s níž spolupracovali někteří národní socialisté, sociální demokraté, důstojníci aj. Odbojových a zpravodajských skupin v exilu bylo několik, ač nebyly všechny financovány zahraničními zpravodajskými službami. O Chalupově diverzantské činnosti jsem psal v předchozích dvou článcích a nebudu to tedy opakovat.

Podle **PROKURATURY** a paměti bývalých členů Čs. strany práce byly všechny skupiny vytvořené Chalupou *"postupně likvidovány a jejich členové odsouzeni k velmi přísným trestům"*. Někteří byli odsouzeni na 25 let těžkého žaláře, z nichž si odsloužili v kriminále mnoho let.

Přestože jsem o tom podal nezvratný důkaz, Chalupa lhal, když popíral, že odletěl z Ruzyně do Paříže s vědomím a pomocí StB. Lhal, když tvrdil, že nebyl agentem StB. Chalupa lhal, když se chvástal, že jím vytvořený "odboj" až do doby Charty 77 byl "nejvýkonnější protikomunistickou akcí vůbec". Ve skutečnosti z iniciativy StB jím založená Čs. strana práce byla pod kontrolou této teroristické, komunistické (totalitní) organizace jeho prostřednictvím a po jeho odletu do Paříže byla kontrolována prostřednictvím **komunistického agenta jménem Růzha**, alias ing. Dub.

Rozbořil lamentuje nad ztrátou části důchodu jednoho příbuzného dr. Chalupy a i jiného, který musel jít pracovat do dolů. Vždyť "černých baronů" byly tisíce! Mezi jiným, panu předsedovi schází znalosti marxismu-leninismu, historie mezinárodního komunistického spiknutí, mezinárodní politiky a schopnost vidět věci tak, jak jsou. Marx-leninisté nemyslí a nejednají stejným způsobem jako bývalý národní demokrat, který se utopil v socialistickém hnojišti. Komunističtí arcilotři, jakými byli Slánský, Geminder a spol., právě tak jako Laszlo

Rajk v Maďarsku a jiní "velikáni" komunistických stran, byli popraveni proto, že se vedoucí mezinárodního zločineckého hnutí domnívali, že tím prospějí své věci. Komunističtí funkcionáři se přiznávali k věcem, které neudělali, ale bylo jim řečeno, že když se "přiznají", poslouží tím cílům mezinárodního komunistického hnutí. Pan předseda o tom buď nic neví, anebo nechce vědět. Jeho ignorace je vpravdě "obdivuhodná".

Po svém příjezdu do USA se *"Dr. Chalupa ihned zapojil do činnosti Čsl. Národní rady americké"*, píše dr. Rozbořil, a *"připravil řadu podání a resolucí Rady, která žádala americkou vládu... aby Spojené státy trvaly na požadavku svobodných voleb v Československu, pod mezinárodní kontrolou"*. Tento požadavek byl zase jenom jednou z diversí inspirovaných komunisty. Nakonec i exilový žurnalista, Ferdinand Peroutka, přišel k závěru, že to byl nesmysl. Komunisté použili násilí, aby vytvořili totalitní režim v Československu. Udržovali jej násilím, terorem, jehož jedním druhem bylo zatýkání domnělých a skutečných odpůrců režimu a jejich uvěznění, případně popravení. Totalitní a zločinecký režim **by nedovolil, aby ho lidé zbavili moci** ve státě pomocí hlasovacích lístků. Ferdinand Peroutka byl stěží "krajním pravičákem", ale bylo mu jasné, jako každému normálně myslícímu člověku, že rezoluce podobného druhu byly jen kouřovou clonou. Komunistům tato diverze nemohla uškodit, právě naopak jim pomáhala. Dobře věděli, že změna režimu by byla možná pouze revolucí.

Periodikum **Prokuratura** z konce r. 1991 nebylo vydáno komunistickou institucí. Je ale možné, že tato faktická informace bude zase prohlášena dr. Rozbořilem za **"klasickou desinformaci" vydanou čs. komunistickým ministerstva vnitra** (s vykřičníkem !). Je neuvěřitelné, že člověk, který se podepisuje "Dr." napsal pitomost, kterou je jeho článek plný nesmyslů, výmyslů, nepravd a demagogie, končící prohlášením: *"Dr. Chalupa byl a je nejenom chloubou ČSNR, ale i celého exilu!"* Idiotství "užitečných idiotů" je někdy bez hranic.

Věstník Čsl. národní rady americké nejen že neotiskl moji odpověď na "Tiskovou zprávu", ale dr. Rozbořil mě informoval, že můj článek neotiskne. Nepravdivě napsal v dopise, že Nedělní Hlasatel neuveřejnil "Chalupovu obranu", zatímco toto periodikum otisklo jak

"Tiskovou zprávu", tak i Rozbořilův článek "Dr. Chalupa, chlouba Čsl. národní rady americké". Pan předseda tím dokazuje, že on a jeho organizace, ač se ohání hesly o pravdě a demokracii, svobodě tisku a smýšlení, neřídí se tím, co hlásají. Neřídí se zásadou "fair play" a starým římským právem, že má být slyšena i druhá strana. Neváhají otisknout lži, ale pravdu otisknout odmítnou. Neváhají hájit člověka, který má na svědomí (má-li nějaké) desítky lidí, kteří prožili těžká léta v strádání, utrpení a strachu v komunistických kriminálech a koncentračních táborech, ale pravdu o něm nazývají "ostouzením". Nechtějí sloužit pravdě, **slouží lži.**

Kratší pozornost je třeba věnovat i Hlasu národa. Měl místo na lži člověka, který žil ve lži a se lží, který budoval svoji kariéru na lži a lidském utrpení. Neměl ale místo pro pravdu, kterou napsal autor těchto řádků; ten celý svůj život v dospělosti bojoval proti bezbožeckému komunismu a totalitě; pro něho si 15. března 1948 přijelo ve dvou autech 7 estébáků, vedených šéfem krajské správy StB v Kolíně - Matouškem. Ten ho osobně zatkl a poslal s eskortou StB a SNB do věznice krajského soudu v Kutné Hoře. - Zatímco Kristus vypráskal bičem kupčíky z chrámu, toto periodikum dává svůj placet kupčíkovi s lidskou svobodou, lidskými životy a jeho obhájcům. K osudu jeho obětí je indiferentní. Staví se za komunistického agenta-provokatéra a diverzanta, ale pravdu napsanou bojovníkem za spravedlnost a svobodu nechce otisknout. Slouží toto periodikum pravdě, která podle sv. Jana nás osvobodí, anebo "otci lži"? Koupil si ji někdo za 30 stříbrných?

V r. 1948 byl ve věznici krajského soudu v Kutné Hoře odsouzen k trestu smrti říšský Němec a bývalý člen gestapa, protože při výslechu komusi nafackoval. Byl popraven. Jaký trest by si zasloužil člověk, který přivedl svojí nezřízenou ctižádostí, nezodpovědností a nemorálností desítky rodin do neštěstí? Kdo jim nahradí dlouhá léta ztracená v kriminálech? Mimochodem - chtějí-li pánové Chalupa a Rozbořil pokračovat, zveřejním další revelantní informace.

V "sametovém" režimu jsou Chalupovy zločiny promlčeny, právě tak jako i druhých zločinců, včetně vraha umučeného faráře Josefa Toufara; zločinec si pohodlně žije z estébáckého důchodu a chodí na procházky se svým psem. Chalupův zločin ale není promlčen v USA.

Zamlčel svoji spolupráci s nástrojem teroru totalitního režimu StB v letech 1948 - 49, pak se zahraničním zpravodajstvím StB v zahraničí, když žádal o americké emigrační vízum a pak během naturalizačního procesu. Dopustil se křivé přísahy. Mohl by být zbaven amerického státního občanství a deportován.

Dámy a pánové z Čsl. národní rady americké: Koho reprezentujete? Hájíte estébáckého agenta a komunistického diverzanta. Pravdu o něm odmítáte otisknout a osud jeho obětí je vám lhostejný. **Vaše chlouba** vás opila rohlíkem. Svědčí to o vaší inteligenci, znalostech a morálce.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 30. května 1993

PŘÍPAD DR. CHALUPY POKRAČUJE

Prof. dr. Josef Kalvoda

Čs. národní rada americká publikovala nikým nepodepsané "prohlášení", v němž jsem napadán, protože jsem zveřejnil fakta o spolupráci dr. Chalupy s StB. Navíc v přípise vydavateli a šéfredaktorovi SVĚDOMÍ (č. 7/93) dr. V. Chalupa mi dává nevyžádanou radu, podle níž jsem se měl na něho obrátit před publikováním čehokoliv, co se ho týče. Kdybych udělal kozla zahradníkem, musel bych být "idiot a hlupák"; tohoto výrazu použil dr. Ch., když referoval k dr. Rozbořilovi, jehož chválí, že si od něho vyžádal "jak doklady, tak svědeckou výpověď" a na jejich základě došel k opačnému závěru než já. Vidí-li někdo dr. Rozbořila jako "idiota a hlupáka", pak to není mou vinou, ale protože se řídil radou, kterou s drzostí estébáckého agenta-provokatéra dává dr. Ch. mně. Jak by na to reagoval on, kdybych já mu dal stejnou radu?

Dr. Rozbořil přijal za bernou minci výmysly a lži dr. Chalupy. (Ve zpravodajštině se tomu říká krycí legendy a v lidové mluvě oblbovačky.) Udělal kozla zahradníkem. Už v polovině r. 1991 ho generál Pernický informoval o Chalupově spolupráci s StB a jako důkaz přiložil dva listy ze soudního spisu. Šlo o odvolání více než třiceti lidí odsouzených k trestům ve vězení proto, že naletěli dr. Chalupovi, který z popudu StB organizoval "stranu práce" jako záchytnou síť, pomocí níž by nástroj komunistického teroru identifikoval odpůrce režimu a zlikvidoval je.

Ačkoliv se dr. Rozbořil před gen. Pernickým "stavěl do pozoru, salutoval a poslušně hlásil", že mu byly ony dvě stránky ze soudního protokolu doručeny, odmítl uvěřit důkazům o spolupráci dr. Chalupy s StB. Z dopisu vyjmu jen několik perliček. *"Major Král byl nejen moudrý, ale i starostlivý. Musil se ukrývat až do jara 1949. Tehdy dostal varování, že bude zatčen. Ti členové, kteří měli zřejmě nějaký kontakt s komunistickými orgány, pomohli maj. Královi a celé jeho rodině uprchnout v dubnu 1949."* Dále pak píše: *"Je tedy zřejmé, že nějaký státní soud v ČSSR správně zjistil, že major Král po únoru uprchl do Německa a tam že spolupracoval se zrádnou emigrací a imperialistickými mocnostmi* (cituji ze strany č. 9 dole). *Chybné jen bylo, že pracoval v Německu - tam byl jen krátkou dobu."*

V r. 1991 dr. Chalupa opomněl asi říci dr. Rozbořilovi, že do Německa neuprchl, ale že 3. 9. 1949 (tedy ne v dubnu) byl s pomocí lidí na vysokých místech v StB dopraven letadlem na falešný pas a falešné vízum do Paříže jako SPOLUPRACOVNÍK StB. Neřekl mu, že byl "tajně zatčen" a že od dubna 1948 spolupracoval pod kontrolou StB na vybudování sítě pro zachycení ilegálních skupin. Ty pak byly postupně zlikvidovány. Poněvadž se dr. Ch. osvědčil, byl poslán do zahraničí, aby tam pracoval pro zločineckou StB.

Rozbořilova neznalost věci je dokumentována i v jiném paragrafu. Píše: *"Když byl sám v bezpečí v zahraničí, proč by pracoval pro kom. režim udáváním svých přátel? Kdyby byl doma zatčen a mučen a byl přinucen být konfidentem, to by dávalo smysl a také by to bylo odpustitelné."* Což nebyl zatčen?

V brožuře "Catholic Politics? An Examination" dr. Chalupa píše, že po převzetí moci komunisty v r. 1948 byl zatčen a vyslýchán tajnou policií. Nečetl o oné brožuře dr. Rozbořil v periodice IDEA INK?

Dr. Chalupa byl "tajně zatčen" bývalým komunistickým partyzánským komisařem a několikanásobným vrahem Miroslavem Pichem-Tůmou, který ho "měl asi rok", ale poněvadž Chalupova skupina byla napojena na dr. Ripku v zahraničí, převzali řízení všech operativních úkolů ilegální skupiny Chalupovy "soudruzi Milen a Zelenka". (Zelenka byl přednostou politického zpravodajství ve vedení StB.

Pich-Tůma vypovídal o případě Chalupy 5. 2. 1951. Byl rovněž zaměstnán na velitelství StB).

V závěru Rozbořilova dopisu gen. Pernickému je další perlička. *"Informace, které jsem dostal, tedy naznačují, že major Král je čistý jako lilie."* Šlo o lilii z čertovy zahrádky?

K článku dr. P. V. Folkeho, otištěném ve stejném č. SVĚDOMÍ, mám několik málo poznámek. Především jsem nikde netvrdil, že dr. Rozbořil používá svůj doktorský titul neprávem. Napsal jsem pouze, že je "neuvěřitelné, že člověk, který se podepisuje "Dr." napsal pitomost, jako je jeho článek "Dr. Chalupa, chlouba Čs. národní rady americké". Kdyby dr. R. dovedl dát dvě a dvě dohromady, zeptal by se PROČ - ač měl lepší vzdělání než dr. Chalupa (měl doktorát práv z Karlovy university 1945 a studoval za války v Anglii) - musel po příjezdu do USA z Austrálie pracovat jako dělník v továrně, právě tak jako zdrcující většina exulantů, zatímco dr. Chalupa se tímtéž způsobem práce živit nemusel.

Akademický titul sám o sobě nedává nikomu rozum. Jsou lidé, kteří sice akademické tituly nemají, ale mají zdravý selský rozum. Naproti tomu člověk honosící se akademickým titulem může být politicky "naivní", jak to insinuje dr. Folke v případě dr. Chalupy. Byl "naivním" či ignorantem?

Před únorem 1948 vedl dr. Chalupa oddělení pro vědeckou politiku v ústředním sekretariátě nár. soc. strany. Nebyl tedy "vesnickým idiotem", který nikdy nečetl Dostojevského, nikdy neslyšel o bolševických zvěrstvech v Rusku, deportacích kulaků z Ukrajiny, smrti milionů nevinných během nucené kolektivizace v Sovětském svazu, čistkách NKVD, Třetí internacionále a Kominterně, politických vraždách, včetně Trockého v Mexiku, deportacích některých Čechů a Slováků do Sovětského svazu po příchodu Rudé armády, atd. Anebo nám chce namluvit, že o těch věcech nic nevěděl? Že byl ignorantem, který nevěděl, kdo byl Pich-Tůma? Každý spolupracovník, tedy i Chalupa, si musel být vědom, že informace, které předá StB, zničí existence jiných lidí. Nebýt českých udavačů, za okupace by gestapo nebylo bývalo dokázalo nic. Rovněž i StB by byla neefektivní bez svých spolupracovníků, udavačů a agentů-provokatérů. Jedním z nich byl dr. Chalupa. Jakou měl ten člověk morálku?

Podle dr. Folkeho je dr. Chalupa dobrým katolíkem. Kdyby tomu tak bylo, věděl by něco o následování Krista a křesťanském učení. Zatímco Kristus neváhal jít pro pravdu na kříž, Chalupa pravdu neváhá ukřižovat. Zatímco Kristus neváhal se obětovat za druhé, dr. Chalupa neváhal obětovat své blízké spolupracovníky a přátele estébáckému-komunistickému Molochovi. Přivedl do neštěstí desítky rodin. Chová se takto křesťan?

Podle výpovědi Otmara Kašiny, který byl poslán do Paříže jako Chalupův řídící orgán (byl přidělen čs. velvyslanectví a stýkal se s Chalupou), dozvěděl se od něho v r. 1950, že v uprchlickém táboře proti Ch. vzniklo obvinění, *"že je konfidentem, vyslaným z ČSR. V tomto smyslu ho také vyšetřovala francouzská policie. Chalupa vyslovil podezření, že pomluvy u Francouzů mohou pocházet z ČSR od Sychrovského."* Sychrovský bylo krycí jméno dr. Kotála, který byl poté spolu s dalšími šestnácti obviněnými odsouzen pro zločiny velezrady a vyzvědačství dne 7. září 1950. Všem byly uloženy velmi přísné tresty a strávili dlouhá léta v kriminálech. Kdo byl Chalupovým bližním? StB, anebo desítky těch, kterým pomohl do kriminálu?

Ačkoliv desetitisíce lidí podepsalo spolupráci StB, statisíce jiných to odmítlo udělat. Na rozdíl od dr. Chalupy, který byl už v dubnu 1948 získán pro spolupráci a s jehož pomocí bylo vytvořeno několik ilegálních skupin, aby pak byly všechny zlikvidovány, byli druzí, kteří jakoukoliv spolupráci s StB odmítli. Byl jsem jedním z nich.

Když za mnou StB poslalo do vězení mého otce, aby mi vyřídil, že budu propuštěn, jakmile jim "to podepíši", odpověděl jsem otci lakonicky, že se zlem nikdy kolaborovat nebudu. Ukončil jsem jeho návštěvu a požádal jsem bachaře, aby mě odvedl zpět do cely. Ostatně o svých zkušenostech z r. 1948 jsem psal ještě za komunistické éry v článku "Před čtyřiceti lety. Vzpomínka ne zrovna vánoční" (Naše hlasy, 7. 1. 1989; Hlasatel, 1. 1. 1989; Nový život, leden - únor 1989). Budu z něho citovat jeden odstavec.

"Během výslechů jsem nikdy nemyslil na Havlíčka, ale na biblická vyprávění o třech pokušeních Krista, zvláště pak na ono, kdy ho ďábel vzal na vysokou horu, ukázal mu všechna království světa a řekl mu: »Toto všechno tobě dám, když ty se mi budeš klaněti«. Nikdy jsem se před principem zla nesklonil a díky Bohu, nikdy mě nezlo-

mili, ač na mně zkoušeli všechny metody zastrašování a »brain washing«, jak se říká v angličtině. Choval jsem se jinak než »hrdinové« z Köstlerova románu »Tma za poledne«. Rozdíl mezi nimi a mnou byl v tom, že já jsem měl víru v Boha, a oni ne. Vždyť jsou přece větší síly mezi nebem a zemí, než je komunistická strana!"

Z toho, co jsem o něm napsal, dr. Chalupa nevyvrátil nic. Na veřejnost se dostává víc a víc informací o dr. Ch. a hemží se to důkazy o jeho kolaboraci s StB. Už v letech padesátých nám bylo jasné, že byla spojitost mezi Čs. zahraničním ústavem a komunistickým režimem v Praze. Tímto spojovacím článkem byl dr. Chalupa, redaktor Tribuny. Jak bylo důležité pro StB, aby jeho spolupráce s touto zločineckou organizací zůstala utajena, napsal mu bývalý poslanec národně socialistické strany Josef Lesák. Píše: *"StB se cítila povinna zavraždit dvě osoby jen proto, aby nebyla vyzrazena Tvoje (tj. Chalupova) spolupráce s StB."* Podrobnosti o těchto dvou vraždách jsou ve výpovědi výše jmenovaného Picha-Tůmy, mnohonásobného vraha, který měl dr. Ch. v rukou asi rok poté, co ho "tajně zatknul".

Titoistická linie Tribuny, či jak to Chalupa nazývá hlásání "československé cesty k socialismu", byla známa jak znalcům marx-leninismu, tak i řadovým exulantům. Mimochodem o titoismus jsem se zajímal od 28. června 1948; téhož dne byl na moji celu ve věznici krajského soudu v Kutné Hoře propašován výtisk Rudého práva, v němž bylo oznámeno vyloučení Tita z Kominterny. S šiřiteli komunistických desinformací a diverzí jsem se potýkal hned od příchodu do exilu a jak je vidno z "případu dr. Chalupy", boj pokračuje i v letech devadesátých. Ač dr. Chalupovi bylo dobře známo, že Čs. strana práce a její "odbojové skupiny" byly kontrolovány StB, že periodikum Plamen bylo rozmnožováno StB a posíláno ilegálním organizacím, s drzostí, která je vlastní agentům-provokatérům, popřel jakoukoliv kontrolu orgány StB. Prohlásil, že "tento boj až do doby Charty 77 (byl) nejvýkonnější protikomunistickou akcí vůbec".

Připisování zlých či nečestných motivů jiným bez jakéhokoliv důkazu je známkou bezcharakterního člověka. Kdyby mi šlo o "věhlas", pak bych se byl choval právě tak jako dr. Chalupa: Kolaboroval bych se zlem. Ale mým motivem je hledání pravdy. Nejde mi o pomstu. Ta patří Bohu. Jde však o spravedlnost. Dr. Ch. se ohání demokracií

a chce, aby jeho strana byla slyšena. Současně mně však toto právo upírá. Moje odpovědi na lživé útoky na mě Vestník Čs. národní rady americké neotiskl. Naproti tomu nesmysly, výmysly a lži pánů Rozbořila a Chalupy jsou otiskovány a rozšiřovány.

Osobní útoky na druhé a drzost charakterizuje agenty-provokatéry, diverzanty a disinformátory. Tak dr. Chalupa tvrdí, že zneužívám amerických zákonů. U amerických soudů je možno provést důkaz pravdy a to, co jsem napsal, je prokazatelné. Hemží se to důkazy, že spolupracoval s StB a že tato zločinecká organizace ho poslala do zahraničí. Jak důležitým spolupracovníkem byl, svědčí výše citovaný výrok bývalého poslance Lesáka, že StB zavraždila dva lidi jen proto, aby nebyla vyzrazena jeho spolupráce s StB. Ze stejného důvodu putovala do kriminálu sedmnáctičlenná skupina dr. Kotála a další.

Ve Spojených státech se dr. Chalupa nezaregistroval jako "foreign agent". Dopustil se křivé přísahy, tj. zločinu, když zamlčel svoji spolupráci s nástrojem totalitního teroristického komunistického aparátu, StB, když žádal o americké vízum a během naturalizačního procesu. Soud by tedy se vší pravděpodobností skončil deportačním řízením proti dr. Chalupovi.

Komunistický režim byl ztělesněním zla. Nemohl existovat bez podpory těch, kterým byl homo homini lupus - člověk člověku vlkem a pro něž platil pouze svatý zákon sobectví. Tito lidé vybudovali frankensteinské monstrum a byli páteří totality. Revoluce sice může odstranit zlý a nelidský režim, ale nový stát nemůže být vybudován lidmi spoluodpovědnými za napáchané zlo. Ať už žijí doma, či za hranicemi, agenti-provokatéři a spolupracovníci StB patří na smetiště historie. Pošpinit je nikdo nemůže, protože se sami utopili v bahně totality a potřísnili své ruce krví nevinných. Má-li nový stát být lepší než onen předchozí, musí být vybudován lidmi, kteří mají čisté ruce a nejsou zatíženi minulostí.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 25. července, 1. srpna, 8. srpna, 15. srpna a 22. srpna 1993

ARCHIVNÍ DOKUMENTY
K PŘÍPADU JUDR. VLASTISLAVA CHALUPY, nar. 1919 (krycí jména mjr. Král, dr. Černý, dr. Sladký atd.), A SKUPINĚ STB SKAUT

Z dílčích archivních dokumentů týkajících se činnosti JUDr. Chalupy na území ČSR v období 1948 - 1949, které jsou obsaženy v soudních spisech archívu Generální prokuratury a ministerstva vnitra vyplývá: Dr. Chalupa nastoupil na ústředním sekretariátě nár. soc. strany v Praze v listopadu 1947 v sekretariátě předsedy strany dr. Zenkla. Zabýval se převážně ideologickou problematikou. Na sekretariátu zůstal i po únoru 1948 a začal se připravovat na odchod do zahraničí, kam postupně odešli jeho přátelé dr. Povolný a Gaďourek.

Vzhledem k tomu, že byl na sekretariátu zaměstnán krátkou dobu, a to ve funkci, v níž se nestýkal ani s místními organizacemi, ani funkcionáři, byl pro členy a funkcionáře v podstatě neznámou osobou. Okruh jeho známostí tvořili zaměstnanci sekretariátu (Damián, Růzha, Dvořáková), kteří byli buď přímo pracovníky StB (Damián) nebo agenti StB (Růzha, Dvořáková). Kromě toho udržoval Chalupa styk s některými spolužáky nebo bývalými spolupracovníky v Brně.

StB vytvořila k odhalování a kontrolování činnosti ilegálních skupin kontrolní síť z příslušníků min. vnitra, kteří v prostředí protistátních skupin vystupovali jako jejich přívrženci. Jednou takovou skupinou byli SKAUTI, z nichž se na řízení Chalupy po jeho tzv. tajném zatčení podíleli velitelé a příslušníci StB Ladislav Zelenka, Pich-Tůma, Otmar Kašina, Josef Damián, Milén, Václav Vacek, A. Liška, Lad. Zelenka, krycím jménem kpt. Fišer.

Dr. Chalupa byl příslušníkem StB a zaměstnancem sekretariátu nár. soc. Josefem Damiánem doporučen jako osoba, která by mohla být použita k odhalování ilegálních skupin v republice a později jako spolupracovník StB vysazen do emigrace v Paříži. Velitel II. oddělení II. sektoru StB, Mir. Pich-Tůma, dal pokyn k tzv. tajnému zatčení dr. Chalupy, k čemuž došlo dne 7. 4. 1948. Dr. Chalupa byl odve-zen na chatu v Krkonoších a později přemisťován do různých konspiračních bytů v Praze a okolí. Po zatčení informoval tzv. SKAUTY o své činnosti, o spojení s brněnskou skupinou, na kterou jim sdělil smluvené heslo. Asi po měsíci od svého zatčení začal ve spolupráci s pracovníky StB navazovat spojení s existujícími ilegálními skupinami nár. soc., většinou za pomoci Dvořákové, která byla obeznámena se stranickou strukturou i funkcionáři. V prostorách StB byl vydáván časopis "Plamen", do něhož Chalupa přispíval a jehož obsah byl StB cenzurován a kontrolován. Rovněž distribuci tohoto časopisu zabezpečovala StB. Za asistence StB začal organizovat "Stranu práce". Podle pokynů StB byly vyžadovány od jednotlivých skupin zprávy o jejich organizační struktuře a materiálním vybavení.

Za pomoci Chalupy byla bezpečností zjištěna celá řada osob a skupin s protistátní činností a skupiny postupně likvidovány (členové uvězněni). To platí konkrétně o skupině KARBANA v Košířích, dr. KOTÁLA v Praze, ROSTEKA, PAVLÍČKA, ŠEREDY, STOČESE, a dalších.

Po převzetí kontroly nad těmito skupinami pracovníky StB, resp. po likvidaci těchto skupin byl Chalupa jako spolupracovník StB vysazen dne 3. 9. 1949 v Paříži, kam odletěl na falešný pas vystavený StB. Jako řídící orgán StB byl do Paříže současně vyslán jako zaměstnanec čs. ambasády Otmar Kašina, který řídil Chalupu předtím v ČSR. Nedlouho potom byl do Paříže vyslán i Josef Damián, který se vydával za emigranta prchajícího před komunisty a který byl pro vzbuzení důvěryhodnosti odsouzen v nepřítomnosti v ČSR k dvaceti

letům vězení (tento trest nikdy nenastoupil a po návratu z Paříže svědčil proti dr. Kotálovi).

StB se snažila spolupráci s Chalupou přísně tajit i za cenu fyzické likvidace dvou osob, a to pracovníka StB Novotného, podezřelého ze spolupráce s americkým atašé Kollarkem, a ing. Konečného.

Část dokumentů z činnosti dr. Chalupy na území ČSR je připojena, ostatní jsou archivně zpracovávány.

Zahraniční činnost dr. Chalupy, řízená I. správou StB (náčelník O. Valeš), je dokumentována odděleně a bude předložena samostatně. Všechny dokumenty jsou autentické, podepsané vlastnoručně příslušníky StB, příp. vyšetřovateli, svědky nebo orgány, které zápisy pořídily.

DOKUMENTACE VZNIKU A PŘÍČIN NEZÁKONNOSTI V ČINNOSTI PROKURATURY V LETECH 1948 - 1952

JUDr. Karel Bayer a JUDr. Lubomír Štěpán
GP Praha 1969 - dokument č. 1

"Rozsudkem státního soudu v Praze čj. Or 1/IV 81/50 ze dne 7. září 1950 bylo dosouzeno 17 obviněných v čele s dr. Pavlem Kotálem pro zločiny velezrady a vyzvědačství a byly jim uloženy velmi přísné tresty na svobodě. Dle odůvodnění rozsudku se tito obvinění, bývalí příslušníci soc. dem. či nár. soc. strany, spolčili a založili ilegální skupinu, která jako další obdobné ilegální skupiny byla napojena na tzv. ústředí ilegálních organizací ČSR, jež bylo vedeno neznámou osobou, kryjící se jménem mjr. Král, příp. dr. Červený. Úkolem všech těchto ilegálních skupin asi 50 osob bylo dle odůvodnění rozsudku vytvoření ilegální strany, nazývané »Strana práce«. Ústředí údajně vydávalo ilegální časopis »Plamen«, který skupina dostávala od mjr. Krále" - Tolik rozsudek.

Při revizi těchto skupinových věcí, označovaných orgány StB jako "Černé komando", předložila inspekce MV zprávu a její doplněk ze dne 4. 5. 1966 o výsledcích přešetření této věci a v té se uvádí:

"V dubnu 1948 došlo orgány StB k tzv. »tajnému zatčení« dr. Vlast. Chalupy, býv. tajemníka dr. Petra Zenkla. Ten byl získán pro spolupráci, propuštěn a jeho pomocí pak byla organizována činnost asi 10 ilegálních skupin. Chalupa vystupoval pod krycím jménem mjr. Král nebo dr. Červený. Za osobní kontroly orgánů StB sjednával ilegální schůzky a vytýčil program nově vznikající ilegální »Strany práce«. Ve skutečnosti ilegální skupiny uvedl v život. Pod kontrolou StB se napojil také do zahraničí na Ripku, Zenkla a Krajinu a jeho prostřednictvím bylo provedeno napojení vysílačkou na emigrantskou centrálu v Paříži. Chalupa, řízen orgány StB, naplánoval i zřízení zpravodajské organizace v západních zemích, kam byli odesláni někteří členové ilegální skupiny, kteří v domnění, že pracují proti zdejšímu zřízení, měli podávat zprávy Chalupovi do ČSR. Chalupa - mjr. Král - sám též zařídil vydávání a rozšiřování ilegálního časopisu »Plamen«, který byl ovšem tištěn pod kontrolou StB."

Všechny skupiny byly postupně StB likvidovány a jejich členové odsouzeni k velmi přísným trestům. Ve zprávě IMV je dále výslovně uvedeno: "Jakákoliv trestná činnost osob ze skupiny dr. Kotála před napojením na Chalupu nebyla zjištěna. Pokud jde o další skupiny, pak před napojením na Chalupu a řídící orgány StB se členové těchto skupin scházeli, hovořili všeobecně o vývoji politické situace a dohodli se, že bude vhodné čelit tomuto vývoji, doporučovali vydávání ilegálních letáků a uvažovali i o přípravě sabotážních akcí. Nebylo však zjištěno, že by konkrétně k některým těmto aktům přistoupili. S výjimkou jediného odsouzeného M. V., který byl dodatečně odsouzen za neoznámení trestné činnosti převádění osob do zahraničí za úplatky, nedopustili se odsouzení z vlastní iniciativy žádné protistátní činnosti, a to žádný z členů uvedených ilegálních skupin. Veškerá trestná činnost byla vyvolána akcí s Chalupou. Z toho vyplývá, že trestná činnost všech odsouzených byla jednoznačně vyprovokována orgány StB. Během vyšetřování protistátní skupiny došlo k nesprávným metodám vyšetřování ve všech směrech."

(Z prior GP T 69/63 bylo zjištěno, že zcela nezákonný podklad tohoto trestního řízení byl znám již v r. 1957 ministru vnitra, v r. 1958 náměstku min. spravedlnosti, a přesto nebyly podniknuty kroky k nápravě. Odsouzení nezasloužené tresty odpykávali nadále. V r. 1966,

kdy citovaná zpráva IMV jasně vinu vylučovala, byly podněty odsouzených, domáhajících se přezkoumání svého odsouzení, generálním prokurátorem jako neodůvodněné odloženy. K rehabilitaci došlo teprve dle zák. č. 82/1968 Sb.)

Publikováno v časopise Prokuratura č. 2/1991

ARCHIVNÍ DOKUMENTY
K PŘÍPADU JUDR. VLASTISLAVA CHALUPY,
nar. 1919 (krycí jména mjr. Král, dr. Černý, dr. Sladký atd.),
A SKUPINĚ StB SKAUT
Dokument č. 2

Zpráva MV 1956 čj. IM 070-56, insp. kmv z 28. 4. 1966 čj. IM 0057/10-56 ve věci L. Stočes a spol., dr. Pavel Kotál a spol.

V červnu 1948 se L. Stočes napojil přes Netíka a Dvořákovou (Burešovou) na majora Krále. Sešli se v Mníšku pod Brdy. Byl přítomen tzv. kpt. Fišer (Zelenka).

Se skupinou "Pravda vítězí", kterou vedl pplk. Hruška, neměl mjr. Král nic společného, naopak varoval Stočese, aby se s ním přestal stýkat. Z trest. spisu 1 T 18/65 je zřejmé, že pplk. Hruška byl využit 5. oddělením MNO jako agent provokatér.

"Major Král" informoval Stočese, že bude organizovat "Stranu práce". Spojka Šimek přijímá a předává Stočesovi zprávy mjr. Krále. Stočes rozmnožuje na majorovo přání časopis "Plamen". V srpnu 1948 se Stočes schází s Velebou, který pracuje též pro mjr. Krále. Skupina pak byla organizována v pavouka. Ze skupiny byl Cemper nezávisle přes redaktora Doležala též napojen na mjr. Krále.

Státní soud v Praze v r. 1949 konstatuje, že Kašina a Fišer uprchli po Únoru do zahraničí (Německa), kde spolupracují s emigrací.

Ze spisu inspekce min. vnitra z 28. 4. 1966 čj. IMV 0057/10-68 je konstatováno, že mjr. Král je krycí jméno dr. Vlast. Chalupy, který spolupracoval s bezpečnostními orgány při odhalování ilegálních organizací. Z této zprávy plyne, že "tajemník Fišer" stejně jako spojky Černý a Šimek byli orgány bezpečnosti (sledovači). Z příloh 2, 3 a 6 se ukazuje, že to byl dr. Chalupa, který formuloval program "Strany práce". Pro krytí celé akce je vydáván časopis "Plamen", jenž byl vydáván spíše pro zabrzdění aktivity ilegální organizace. Celá akce min. vnitra (černé barety) byla prováděna ve znamení založení "Strany práce".

Orgány StB v této akci: Zelenka Ladislav (krycí jméno kpt. Fišer); Dvořáková (krycí jméno Burešová), Kašina Otakar, Pich-Tůma Mir., Drahominský Ladislav.

Veřejně projednáváno při řízení o obnově v tr. věci dr. Pavla Kotála a spol. pod spis. zn. 1 Nt 58/64. Protokoly sepsané o výslechu orgánů StB: Zelenka Ladislav - protokol z 3. 12. 1965, Pich-Tůma Mir. protokol z 6. 12. 1965, Drahomínský Ladislav protokol z 3. 12. 1965, Kašina Otmar protokol z 20. 11. 1965. Vyšetřoval: Horák.

Zpráva náčelníka inspekce MV pro ministra vnitra čj. IM čj. 0078/57 ze dne 16. 7. 1957 ve věci Mir. Rosteka, Jos. Pavlíčka a Alberta Němečka - dokument č. 3:

V akci Skaut byli podchyceni funkcionáři a členové býv. strany nár. soc., pravicově zaměření soc. dem. a částečně i ČSL, kteří v některých případech tvořili skupiny provádějící protistátní činnost, nebo se k této činnosti připravovali a tuto organizovali.

Aby byla jejich činnost včas zjištěna a kontrolována, bylo použito tzv. kontrolních sítí. Tyto byly tvořeny z příslušníků min. vnitra, kteří v prostředí protistátních skupin vystupovali jako přívrženci ilegálních hnutí. Do sekretariátu bývalé nár. soc. strany byl již v r. 1947 nasazen příslušník MV Josef Damián a po Únoru již bylo použito spolupracovníků StB.

V dubnu 1948 byl pracovníky MV tajně zatčen býv. tajemník Zenkla, Vlast. Chalupa, jako vhodná osoba, prostřednictvím které bylo možno provádět kontrolu činnosti existujících nebo tvořících se protistátních skupin. S vědomím bezpečnostních pracovníků bylo utvořeno ústředí tzv. Strany práce, odkud Chalupa udržoval styk s ilegální-

mi skupinami, a zde vystupoval pod krycím jménem mjr. Král, Červený, Sladký atd. Na tomto případě pracovali a Chalupu v izolaci řídili příslušníci MV Pich-Tůma, Otmar Kašina, Václav Vacek a další pod vedením Zelenky, Plačka, Miléna a Závodského.

Za pomoci Chalupy se podařilo bezpečnosti zjistit celou řadu osob a skupin s protistátní činností a jejich materiální vybavení. Rovněž se jim podařilo navázat a udržovat styk se zahraniční emigrací v náš prospěch. Od těchto osob a skupin byly získávány různé zprávy, které po provedení jejich cenzury byly prostřednictvím Chalupy vysílány do zahraničí. Dále byly prostřednictvím Chalupy vysílány do zahraničí osoby jako uprchlíci z ČSR a vydáván ilegální časopis "Plamen". Dopisovateli do tohoto časopisu byli členové ilegálních skupin. Jejich příspěvky bezpečnostní pracovníci upravovali. Upravený časopis byl orgány MV rozmnožen a pomocí "spojek" zasílán členům ilegálních skupin.

(Upozorňuji, že původní ilegální časopis "Plamen" vyráběla a rozšiřovala protistátní skupina v Brně bez vědomí bezpečnosti. Jelikož takto vyráběný časopis obsahoval protistátní a pobuřující články, byl vzat tímto zásahem pod kontrolu bezpečnosti.)

Osoby odesílané prostřednictvím Chalupy do zahraničí měly za úkol podávat zprávy o zahraniční emigraci. Ze skupiny Kotál a spol. odešli do zahraničí s vědomím bezpečnosti Jar. Netík s manželkou a Vlasta Krakešová.

Tímto systémem práce ve spojitosti s Chalupou bylo sledováno legalizování Chalupy, který byl v té době připravován na vysazení do zahraničí jako spolupracovník StB s úkolem pracovat mezi čs. emigrací. Jeho vyslání se uskutečnilo 3. 9. 1949.

Výpověď Mir. Picha-Tůmy, nar. 22. 8. 1919, ze dne 5. 2. 1951 - dokument č. 4

"Těsně po únoru začali agenti mého referátu zachycovat náznaky o tvořící se ilegalitě nár. soc. Nejdůležitější se mi jevila skupina, v jejíž čelo se postavil dr. Chalupa, který vedl do února tzv. studijní oddělení přímo na ústředí nár. soc. Protože můj agent byl sekretářkou tohoto Chalupy, měl jsem dost přesné informace, a protože začal přípravy k odchodu do zahraničí, vymyslel jsem si, že bych ho měl tajně zatknout, rychle se od něho dozvědět všechny podrobnosti o jeho ilegalitě a tak do ní proniknout. To se mi podařilo a měl jsem jej asi rok. Protože se však jednalo o skupinu napojenou na dr. Ripku v zahraničí a bylo používáno kanálu, který obsluhovali agenti řízení s. Milénem, řídili si všechny operativní úkoly s ilegální skupinou Chalupa s. Milén a Zelenka. Když jsem byl ve škole v Kolodějích, tak jsem se dozvěděl, že Chalupa byl poslán vedením StB do zahraničí jako člověk, který by pro ně pracoval v zahraničí. Jako obsluhující orgán byl za ním poslán Otmar Kašina, který pracoval na vyslanectví v Paříži.

V roce 1948 - 49 jsem pracoval proti ilegalitě jako velitel II. odd. II. sektoru. V té době jsme měli agenta Doležala, který byl do února 1948 redaktorem Svobodného slova. Referent Kašina mi sdělil, že tento Doležal má styky s ilegální skupinou dr. Chalupy. Protože Doležal jako agent nám o této věci nic nehlásil, nechal jsem jej na schůzce s ním sledovat a zjistil jsem, že zve na schůzku se mnou ještě jiné lidi. Po tomto zjištění, tzn. že je dubleagentem, jsme jej tajně zatkli a on se mj. přiznal, že udržoval styky s Novotným, orgánem ZOB II, III. oddělení, že mu Novotný předává některé informace a že jej seznámili s atašé amerického velvyslanectví Kolarkem, kterému měl Novotný předat nějaké zprávy, a Kolarek mu slíbil, že vyšle smluvené heslo vysílačkou v českém vysílání z Ameriky.

Na základě této zprávy jsme dle příkazu velitele sektoru Zelenky za Novotným jeli, zatkli jej (v Táboře, kde byl na dovolené) a přivezli do úřadu. V úřadě věc doznal před úředníky mého oddělení, o spojení s Kolarkem na vysvětlenou řekl, že chtěl mít pevné spojení s Amerikou a potom že by to hlásil představeným v úřadě. Velitelé, tj. Zelenka, Plaček a Veselý, hodnotili tuto skutečnost jako zradu, a protože nebylo možné kvůli odhalení kontrolované organizace Chalupy předat Novotného k normálnímu soudu, bylo rozhodnuto, aby byl nějakým způsobem zlikvidován. Provedeno to bylo tak, že Plaček si zavolal tehdejšího velitele KV StB s. Šedivého a nařídil, aby Novotný byl na oko eskortován k soudu do Tábora a na cestě byl zastřelen, jako by se pokusil o útěk. Šedivý věc provedl. Poslal orgány, které

jej eskortovaly a ke kterým Plaček ještě přidělil Říhu, a někde mezi Benešovem a Táborem byl rozkaz proveden.

Další případ, který uvádím:

Druhý den po zavraždění Schramma jsme dostali rozkaz od velitelů Plačka, Veselého a od vedení strany s. Švába, abychom všechno agenturní snažení zaměřili na odhalení vraha mjr. Schramma. Člen ilegální skupiny Chalupy jménem Konečný se pochlubil, že ví, kdo je vrahem. Provedli jsme jeho vylákání jménem Chalupy, že jej převedeme přes hranice (orgánové Zdeněk Hruška a Ivan Achromenko). Konečný sdělil, že ví, kdo je vrahem, ale to ne jménem, a museli bychom zajistit ještě tři nebo čtyři osoby. V době, kdy jsme se rozhodovali, co máme dělat, byl skutečný vrah dopaden. Po vytěžení Konečného a ověření údajů našich agentů bylo rozhodováno mezi Plačkem, Milenem, Zelenkou, Kašinou a mnou, co má být s Konečným učiněno, aby nenastalo prozrazení ilegální skupiny Chalupy. Po několikatýdenním uvažování bylo rozhodnuto, že Konečný má být likvidován a likvidaci mám provést já. Dle rozkazu Plačka, Miléna a Zelenky jsme toto provedli na Slovensku (Bánská Bystrica a okolí) a trup jsme zakopali. Likvidace byla zdůvodněna hlavně potřebou utajení naší kontroly ilegální Chalupovy organizace a proto, že na tehdejší dobu nebylo podle slov nadřízených jiných možností. Já jsem si myslel, že se ve zpravodajské službě takové věci dělají. O této věci byl velmi dobře informován s. Jindřich Veselý, kterého o tom informoval s. Plaček."

ARCHIVNÍ DOKUMENTY
K PŘÍPADU JUDR. VLASTISLAVA CHALUPY,
nar. 1919 (krycí jména mjr. Král, dr. Černý, dr. Sladký atd.),
A SKUPINĚ STB SKAUT

Výpověď Josefa Damiána, nar. 4. 1. 1926, ze dne 22. 11. 1965 - dokument č. 5

"V únoru 1947 jsem nastoupil práci v bezpečnostní složce ZOB v Praze. Asi za dva měsíce jsem byl vedoucími činiteli této složky

vyslán pracovat do nepřátelského prostředí, konkrétně do strany nár. soc. V této straně jsem pracoval na jejím ústředním sekretariátě, když jsem byl předtím několik týdnů ve škole pro tajemníky této strany. Poznatky, které jsem získával, jsem odevzdával nejprve Hoškovi, Jos. Plechatému, Havlíčkovi, Kubelkovi, později O. Kašinovi, Václavu Vackovi, Miroslavu Tůmovi, S. Liškovi, Šandovi, Zelenkovi a dalším. Z těchto osob byl vedoucím pracovníkem L. Zelenka a mimoto zpočátku Plaček a později Závodský ve funkci velitele StB.

V rámci plnění úkolů jsem mj. zjistil, že na ústřední sekretariát byl vedením přijat JUDr. Vl. Chalupa z Brna. Jmenovaný před svým příchodem do Prahy prováděl se skupinou nár. soc. intelektuálů, např. s. dr. Mojmírem Povolným, Ivanem Gaďourkem a jinými, vědecké analýzy politické situace v ČSR, zejména v KSČ, jakož i zahraniční politiky pro vedení nár. soc. V březnu 1948 jsem se dozvěděl od zaměstnankyně sekretariátu Boženy Dvořákové, že Chalupa má na území ČSR, konkrétně v Brně, ilegální skupinu a sám hodlá v nejbližší době, podobně jako Povolný, Gaďourek a další opustit republiku.

Poznatky o těchto skutečnostech jsem předával orgánům bezpečnosti O. Kašinovi a Vackovi, později Zelenkovi, Drahomínskému a Pichu-Tůmovi. V dubnu 1948 jsem se od soudruha Kašiny a Vacka dozvěděl, že došlo k tajnému zatčení Chalupy. Cílem bylo nejen zabránění jeho nepřátelské činnosti v ČSR, nýbrž také získání kontroly nad vytvářejícími se a existujícími ilegálními skupinami. Je mi známo, že byla vytvořena jakási ilegální strana práce, která byla kontrolována orgány bezpečnosti a v jejímž čele byl Chalupa, krycím jménem mjr. Král."

Výpověď Václava Vacka, nar. 21. 1. 1900, ze dne 18. 11. 1965 - dokument č. 6

"Vzpomínám si, že prostřednictvím Chalupy jsme odhalili ilegální organizaci, kterou vedl Netík v Jinonicích, skupinu Karbana v Košířích, JUDr. Kotála, který vystupoval pod krycím jménem Sychrovský, matně si vzpomínám na skupinu Stočese, ale podrobnosti nevím.

Pokud jde o Netíka, vím o něm, že měl založenou ilegální skupinu, která byla napojena na Chalupu, jejímiž členy byla Netíkova

manželka a Vlasta Krakešová. O uvedených vím, že odešli za naší pomoci do zahraničí, čímž bylo sledováno jejich napojení na emigraci a aby byly vytvořeny podmínky pro vysazení Chalupy do zahraničí. Všichni uvedení byli v domnění, že odchází do zahraničí jako ilegalisté. Chalupa, který odešel do zahraničí v r. 1949, odcházel jako náš spolupracovník."

Výpověď Ladislava Zelenky, nar. 15. 4. 1915, ze dne 19. 9. 1966 - dokument č. 7

"Chalupa při výslechu doznal, kde a co s kým již připravoval. K jeho napojení na druhé nár. soc. skupiny došlo již asi měsíc po jeho zatčení. Za pomocí Chalupy pro styk s jeho přáteli jsme se napojili na jistou Dvořákovou a nějaké jeho spolupracovníky v Brně. I já jsem několikrát vystupoval jako spojka od mjr. Krále s Dvořákovou nebo se účastnil jejich schůzky, aby mjr. Král o sobě něco nevyzradil. Dvořáková se stala hlavní osobou, která přinášela domnělému vedení mjr. Krále informace o ilegálních skupinách nár. soc., o funkcionářích atd. Protože Král musel vykazovat nějakou činnost, aby mohl žádat informace od jiných, skutečných skupin, začal pod naší kontrolou jednat jako vedoucí »Strany práce«. Pro tento účel vydával s naším vědomím časopis Plamen a různé politické úvahy ve formě memorand. V podstatě to bylo prováděno proto, aby lidé, kterým byl časopis zasílán, viděli, že se vůbec něco děje, neboť na druhé straně jsme od nich chtěli stále různé informace a přitom je stále nabádali, aby nic nedělali ve formě nějakého teroru apod., k čemuž někteří měli sklony. Cílem bylo jen to, aby se na toto »vedení« skupiny napojovaly a mohly tak být odhaleny a osoby zatčeny."

Výpověď Otmara Kašiny, nar. 27. 7. 1925, ze dne 3. 8. 1966 - dokument č. 8

"Od Damiána jsme se dozvěděli i o jistém Chalupovi, který se z hlášení jevil jako osoba, která má v ČSR připravit ilegální činnost. Jak se později ukázalo, byly tyto zprávy přehnané. Chalupa měl zorganizovanou pouze skupinku osobních přátel, kteří už buď předtím

odešli do zahraničí, nebo se k ilegálnímu odchodu připravovali. Chalupa sám chtěl rovněž odejít do zahraničí a širokou činnost v ČSR neměl v úmyslu rozvíjet.

Podstatou zatčení Chalupy bylo, že jsme jako bezpečnost chtěli s jeho pomocí odhalit protistátní činnost organizovanou proti republice ze zahraničí. Postupně pak vznikla myšlenka použít Chalupu pro kontrolu vznikajících ilegálních skupin v ČSR.

V době, kdy Chalupa s naším vědomím potřeboval zjistit, co dělá v Paříži jeho blízký spolupracovník Povolný, hledal spojení do Paříže. Tehdy mu Burešová nabídla člověka, který má spojení s francouzskou ambasádou v Praze a kurýrní spojení přes hranice. Jeho pravé jméno však Chalupovi nesdělila, jen uvedla, že se jedná o Sychrovského. Do té doby jsme nic o této osobě nevěděli. Protože jsme samozřejmě potřebovali vědět, kdo se za tím jménem skrývá, provedli jsme asi měsíc trvající šetření, tj. já a orgán Vacek, a podařilo se nám zjistit, že jde o dr. Pavla Kotála.

Nabídku Sychrovského Chalupa s naším vědomím přijal, protože potřeboval odeslat nějaké materiály do Paříže, a my jsme ji přijali proto, že jsme si chtěli prošetřit, co je to za člověka nebo skupinu, která má možnost dopravovat protistátní materiály za hranice. Zařídili jsme schůzku Kotála s mjr. Králem (Chalupou) a tato sjednaná schůzka nám dopomohla k zjištění skutečného jména Kotála.

Nikdy se nám nepodařilo zjistit, jakým způsobem a přes které osoby Kotál spojení udržuje. Naléhat na Kotála nebylo možné, byl značně nedůvěřivý a nechtěl říkat žádné podrobnosti. Bylo by mu nápadné přílišné vyzvídání. Za mého pobytu v Paříži v r. 1950 jsem se při styku s Chalupou dozvěděl, že proti němu vzniklo v uprchlickém táboře podezření, že je konfidentem vyslaným z ČSR. V tomto smyslu ho také prošetřovala francouzská policie. Chalupa vyslovil podezření, že pomluvy u Francouzů mohou pocházet od Sychrovského."

Výpověď Otmara Kašiny, nar. 27. 7. 1925, ze dne 24. 9. 1966 - dokument č. 9

"Asi v dubnu 1948 jsme zatčeného Chalupu použili k odhalování jiných ilegálních skupin, před kterými vystupoval jako mjr. Král,

později jako Červený. Pokud jde o »Stranu práce«, jejímž jménem pak pod naší kontrolou vystupoval, nevím již, kdy tento název vznikl. Program strany si určoval Chalupa hlavně pro svoji zamýšlenou cestu za hranice, kam chtěl původně uprchnout jako představil něčeho, tj. určité strany. Tuto jeho politiku obhajovali v zahraničí dva jeho kamarádi, kteří uprchli již dříve, jedním z nich byl Povolný.

Chalupa své politické názory dával s naším vědomím do časopisu »Plamen«. Když jsme se dozvěděli o nějaké skupině, která se na Chalupu jako na mjr. Krále chtěla napojit, poslal jim Chalupa s naším vědomím program k nahlédnutí a vyjádření. Tím bylo sledováno, aby taková skupina sdělila naopak nám, čím se zabývá a jaké má plány pro činnost proti státu.

Pokud byly námi dávány na Chalupu napojené ilegalitě nějaké úkoly, šlo vždy o úkoly takové, aby nevzbudily podezření vůči Chalupovi, když vystupoval pod krycím jménem a dříve nebyl tolik znám. Vzhledem k tomu, že v té době se již objevily první známky diverze, chtěli jsme vědět, zda taková skupina má zdroj zajímavých informací, vysílačku, zbraně, cyklostyly a případně možnosti převádět lidi za hranice, neboť v té době utíkalo mnoho lidí a musela nás tato otázka zajímat. Toto všechno jsme dělali proto, abychom včas zjistili, zda jde o ilegální skupinu, se kterou by Chalupa mohl po určitou dobu spolupracovat, nebo jde o nebezpečnou skupinu, která se bude muset likvidovat ihned."

Výpověď příslušníka StB Josefa Richtra, nar. 8. 8. 1917, ze dne 14. 1. 1963 ve věci Rostek a spol. - dokument č. 10

V době mého příchodu na oddělení byla v činnosti kontrolní síť označovaná jménem Skaut. O této síti jsem se dozvěděl mnohem později, protože referát, který v té době vedl Kašina, nedovoloval ostatním příslušníkům oddělení přístup k sobě. Teprve po odchodu Picha-Tůmy jsem byl částečně seznámen s akcí, zejména až po odchodu Kašiny. Bližší podrobnosti by mohl objasnit Kašina, Vacek, Zahajský.

Závěrečná zpráva o odjezdu dr. Vlast. Chalupy do Paříže dne 3. 9. 1949 - dokument č. 11

5. 8. 1949 byl schválen návrh na odjezd dr. Chalupy a odbor 01 dal pokyn k provedení, které proběhlo takto:

Schválený návrh byl znovu zkoumán a odstraněny některé slabiny. Jako zástupce dr. Chalupy byl vybrán Josef Růzha, poslanec ČSNS, který byl zasvěcen do činnosti ilegální skupiny a stává se formálním vedoucím. Fakticky bude práci nadále řídit referát 64a a Růzha bude o své činnosti informován (pokud to budeme považovat za nutné) - o činnosti "své" organizace. Podrobnosti byly s ním projednány podle přílohy č. 5.

Od 14. do 27. 8. ukrýval se Chalupa na Slovensku u stavitele Janečka. Tento úkryt opatřila Věra Ouředníková, skutečná ilegální pracovnice. Tím je alespoň poslední pobyt Chalupy legalizován pro emigraci. Jeho dřívější pobyty a úkryty budou vysvětleny podle ujednání s Růzhou a Ravenem, kteří jsou našimi agenty.

Růzha jako vedoucí organizace bude používat krycího jména ing. Dub, jehož totožnost znají z ilegality pouze dvě osoby, které jsou spojkami. Je to Raven, náš agent, který byl zaměstnán v ústředí národně socialistické strany a je znám lidem v zahraničí jako ilegální pracovník, a Robert, kterého zná Růzha jako svého přítele z první republiky jako Vl. Zábranského. Na toto jméno je přihlášen referent 40.

Byly umluveny šifry mezi Chalupou a Robertem, aby bylo přímé spojení, kdyby se objevily nějaké nedostatky. Dopisy budou docházet na v Ouředníka, který je bratrancem Pamel. Ona také bude dopisy přejímat, šifru nezná. Odjezd Chalupy byl připraven tím způsobem, že Pamel z příkazu ilegální skupiny odcizila z ústředí Kovo pas jistého Černého. Pas byl zfalšován a upraven pro použití dr. Chalupou. Protože se nepodařilo získat pravé holandské vízum, byl pas opatřen falešným vízem francouzským. Původ pasu může být tedy emigrací prověřen.

Soudruh Kašina byl předán sektoru Bab, aby mohl být zpracován. Je přijat jako zaměstnanec Zamini a dnem 1. 9. 1949 byl vzat do stavu BA. Při přípravě k odjezdu došlo k chybě, která však není nijak

podstatná. Referent 64a dostal pokyn, aby zjistil, kdy a jak nutno zajistit letenku. Úkol, na který měli týden času, neprovedli, a když den před odjezdem chtěli letenku zakoupit, zjistili, že je zapotřebí potvrzení z národní banky. Museli jsme toto opatřit narychlo úřední cestou. Potvrzení bylo vyžádáno bianko beze jména. Kdyby referent hlásil včas tuto potíž, mohlo být potvrzení opatřeno prostřednictvím Pamel od zaměstnance národní banky Uhlíka a byl by další svědek, který by ověřil ilegální falšování dokladu. Dr. Chalupa po všech těchto přípravách odletěl z Ruzyně po poledních hodinách dne 3. 9. 1949 do Francie. Pasová prohlídka proběhla hladce. Chalupa byl nervózní a vše mu padalo z rukou. Z ilegálních skupin, na které jsme napojeni, bude nutno v dohledné době likvidovat tři organizace, které jsou nebezpečné a nejsou kontrolovatelné. Tato operace bude provedena opět již v rámci akce Skaut referátem 64.

Zpráva o odletu dr. Chalupy dne 3. 9. 1949 zpracovaná přednostou sektoru Ba-I Ladislavem Zelenkou - dokument č. 12

"Dr. Chalupa odletěl 3. 9. 1949 z Ruzyňského letiště na pas, který odcizila členka ilegální organizace. Pas zněl na jméno Fr. Černý, nar. 26. 2. 1900, a byl přizpůsoben pro tento účel. Visum do Francie bylo paděláno. Jeho nástupcem ve vedení byl ustanoven formálně poslanec Růzha, který je naším agentem.

Kašina, který byl určen jako řídící orgán Chalupy, byl po dohodě se soudruhem Valešem uvolněn 15. srpna pro zapracování v pasovém oddělení a instruování od Bab. Podle ujednání s Valešem měl být Kašina poslán do Paříže začátkem t. m. Byl jsem dnes překvapen, když mi Valeš sděloval, že neví, zda Kašinu pošle ven, protože ho »nemá pevně v ruce«, a uváděl řadu malicherných a mně nepochopitelných důvodů, proč Kašinu ven neposlal. Doporučuji projednat tuto věc s Valešem, protože t. č. je provedena polovina akce, kterou dostal za úkol 1. sektor, zatímco část plánu, kterou měla provést skupina Bab, není splněna."

přednosta sektoru Ba-I
Lad. Zelenka v. r.

Trestná činnost příslušníků StB a 5. oddělení MNO hlavního štábu v 50. letech - zpráva gen. prokurátora JUDr. Mart. Lauka a min. vnitra ČSFR ing. Jána Langoše pro poslance FS ze dne 15. dubna 1992 - dokument č. 13

Ve věci ing. Petra Konečného:

"Zdravotní stav vězněného ing. P. Konečného byl krajně kritický, neboť měl údajně téměř odumřelé dolní končetiny po dlouhodobém spoutání provazem, což zapříčinilo narušení krevního oběhu.

Za této situace navrhl Pich-Tůma Lad. Zelenkovi fyzickou likvidaci ing. Konečného. Ten návrh dále předložil dr. Š. Plačkovi, který po konzultaci s dalšími vedoucími funkcionáři Státní bezpečnosti s ním vyslovil souhlas.

Následovala domluva mezi dr. Š. Plačkem, L. Zelenkou, M. Pichou-Tůmou a J. Čechem, při níž byl probírán způsob fyzické likvidace ing. Konečného a »technické problémy« související s odklizením jeho těla. J. Čech navrhl, aby tělo bylo spáleno ve vysoké peci. Návrh byl zamítnut s tím, že takový způsob likvidace těla by mohl vést k proniknutí informací o smrti ing. Konečného na veřejnost.

Stejně byl odmítnut pozdější návrh A. Lišky, aby tělo ing. Konečného bylo vhozeno do některé nepoužívané šachty v okolí Příbrami. Nakonec Pich-Tůma rozhodl, že ing. Konečný bude převezen na Slovensko, zde zastřelen a pohřben na nějakém opuštěném místě.

Samotnou akci zařídil Pich-Tůma, který svému podřízenému A. Liškovi vydal příkaz připravit věci nezbytné k jejímu provedení: velký vůz, krumpáč, lopatu a nehašené vápno. Nezjištěného dne na začátku června 1948 naložil Pich-Tůma a A. Liška do zavazadlového prostoru automobilu spoutaného ing. Konečného a věci určené k pohřbení těla. Poté odjeli na Slovensko, kde v okolí B. Bystřice po delším hledání našli pro fyzickou likvidaci vhodné místo ve starém partyzánském bunkru. Tam nejdříve společně vykopali hrob a M. Pich-Tůma střelil ing. Konečného z pistole do týla, údajně se slovy: »Jménem republiky«. Aby byla ztížena identifikace těla v případě nálezu, zemřelého svlékli a kleštěmi přeštípli prsten, který nemohli stáhnout z prstu." (str. 6 a 7 zprávy)

CHARAKTERISTIKA
NĚKTERÝCH PRACOVNÍKŮ STB:

MIROSLAV PICH-TŮMA

"Jedná se o osobu, která používala nejsurovější metody a figurovala ve většině případů, kdy došlo ze strany orgánů StB k páchání násilné trestné činnosti. Pro svoji zcela bezohlednou povahu a zřejmě i pro nejasnou minulost byl Pich-Tůma využíván v akcích, o nichž se zpráva zmiňuje, jako přímý vykonavatel.

Za války byl vycvičen ve zvláštním středisku pro partyzánský boj v SSSR. Dne 26. 10. 1944 byl ve skupině mjr. RA A. V. Fomina vysazen v Protektorátu Čechy a Morava jako parašutista a stal se politickým komisařem v partyzánské jednotce, která působila v prostoru Čáslav a Žďár nad Sázavou.

Je určité podezření, které nebylo nikdy vyvráceno, ale ani jednoznačně potvrzeno, že jeho zaviněním se podařilo Němcům zlikvidovat štáb partyzánské jednotky, ve které působil.

Po válce zastával významné politické funkce, navázal a udržoval spojení s takovými funkcionáři KSČ, jako byli R. Slánský, O. Závodský, J. Veselý, K. Šváb a další." (str. 17 zprávy)

ARCHIVNÍ DOKUMENTY
K PŘÍPADU JUDR. VLASTISLAVA CHALUPY,
nar. 1919 (krycí jména mjr. Král, dr. Černý, dr. Sladký atd.),
A SKUPINĚ STB SKAUT

Případy usmrcení pplk. Ing. Bedřicha Wiesnera a por. StB Fr. Novotného

Dne 23. 7. 1953 bylo vydáno politickým sekretariátem ÚV KSČ usnesení po projednání zprávy min. vnitra K. Bacílka, které v bodě

5 ukládá: *"případy usmrcení občanů Wiesnera a Novotného je třeba uzavřít tak, aby:*

1) byli soudně stíháni ti orgánové StB, kteří jsou ve vazbě za další zločiny,

2) nebyli soudně stíháni ostatní zúčastnění, avšak pokud pracují dosud v bezpečnosti, byli ze služeb bezpečnosti propuštěni."

Dále je znám nástin usnesení politického byra ÚV KSČ ze dne 21. 3. 1955, který byl předložen býv. min. vnitra R. Barákem a býv. gen. prokurátorem Dr. V. Alešem v tomto znění: *"Politické byro ÚV KSČ souhlasí s tím, aby proti pplk. SNB J. Čechovi, býv. mjr. SNG L. Zelenkovi, mjr. SNB A. Liškovi nebylo vedeno trestní řízení pro účast na vraždě občana P. Konečného."* Další pachatelé byli postaveni před soud až v r. 1968, kdy byl rozsudkem Vyššího vojenského soudu Příbram spis. zn. T 5/68 M. Pich-Tůma uznán vinným organizováním trestného činu vraždy podle paragrafu 10 odst. 1 písm. a) tr. zák. k paragrafu 219 tr. zák. za předání instrukcí Dr. B. Šedivému ke způsobu zavraždění F. Novotného. Trestní stíhání ostatních obžalovaných J. Čecha, L. Zelenky, Dr. B. Šedivého, A. Lišky, B. Vávry a J. Volfa bylo podle paragrafu 223 odst. 1 tr. ř. z důvodů paragrafu 11 odst. 1. písm. b) tr. ř. zastaveno, neboť trestná činnost, pro niž byli stíhání, již byla promlčena."

Pich-Tůma, Lad. Zelenka (kpt. Fišer) a Liška patřili ke Skautům - pozn. (str. 8 a 9 zprávy).

SVĚDOMÍ, č. 13/93,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 29. 8. 1993

ZÁKON O PROTIPRÁVNOSTI KOMUNISTICKÉHO REŽIMU

Prof. dr. Josef Kalvoda

Dne 9. července 1993 parlament České republiky schválil návrh zákona o protiprávnosti komunistického režimu a odsoudil tento režim, Komunistickou stranu Československa, její vedení i členy, za způsob vlády v letech 1948 - 1989. Je to rámcový zákon, který má být podkladem pro další zákony, jimiž by byly napraveny některé křivdy spáchané od 25. února 1948 do 29. prosince 1989. Odsuzuje Komunistickou stranu Československa jako organizaci zločinnou a zavrženíhodnou, obdobně jako další organizace založené na její ideologii, *"které ve své činnosti směřovaly k potlačování lidských práv a demokratického systému". "Rovněž i odpor proti tomuto režimu ve výše zmíněném období,"* říká zákon, *"byl legitimní, spravedlivý, morálně oprávněný a je hodný úcty."*

Pro zákon hlasovalo 129 poslanců, proti 34, tři se zdrželi a čtyři nehlasovali vůbec. Pro zákon nehlasovali zástupci Levého bloku, část HSD-SMS a někteří jedinci z LSU. Podle těchto poslanců zákon je prý retroaktivní, přijímá zásadu kolektivní viny a ideologické ovlivňování právního systému.

Původní návrh zákona, který nebyl přijat, předpokládal pozastavení promlčecí lhůty u trestních činů spáchaných v letech 1948 - 1989, odpouštěl prokazování tísně oprávněným jednotlivcům žádajícím navrácení majetku, prodlužoval lhůtu na uplatnění restitučních nároků o tři měsíce, aj. V přijatém zákoně je nejasný par. 5, který říká:

"Do promlčení doby trestných činů se nezapočítává doba od 25. února 1948 do 29. prosince 1989, pokud z politických důvodů neslučitelných se základními zásadami právního řádu demokratického státu nedošlo k pravomocnému odsouzení nebo zproštění obžaloby."

Rovněž nejasný a nespecifický je paragraf 8, podle něhož *"Vláda je zmocněna, aby nařízením napravila některé křivdy spáchané na odpůrcích komunistického režimu a na osobách, které byly postiženy jeho perzekucemi v oblasti sociální, zdravotní a finanční."*

Poněvadž jde o zákon rámcový a nespecifický, bude záležet na jeho provádění, zda bude v rozporu s listinou lidských práv a svobod, jako se na ni teď odvolávají komunisté, ač za své vlády znásilňovali lidská práva a potlačovali svobodu. Není jisté, zda praxe povede k závěru, že jde jen o prohlášení, jehož účelem je uspokojit požadavek o uznání třetího protikomunistického odboje, tj. aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Je ale možné, že dojde k napravení některých křivd a potrestání skutečných viníků. Doufejme, že v zákonech, které budou na tento rámcový zákon navazovat, a v prováděcích nařízeních vlády bude jasně řečeno, co bylo a co nebylo zločinem během oněch padesáti let. Vina je individuální a ne kolektivní. S komunistickou minulostí je nutné se vypořádat na základě individuální spravedlnosti a ne odsouzeníhodné kolektivní viny, která neexistuje. Mnoho z nás proti totalitě bojovalo od roku 1945.

Zákon není specifický. Je formulován principiálně. Velkou jeho slabinou je, že nemá zuby a že nepotrestané zločiny před únorem 1948, kterých bylo hodně, zůstanou nepotrestané. Budou názorové rozdíly v otázkách, kdo byl vinen, kdo se aktivně zúčastnil budování a udržování totalitního režimu, kdo měl účast na odboji a kdo si opozici či odbojovou činnost neprávem přivlastňuje. Nemusí být samo o sobě zločinem, když někdo vstoupil do KSČ z hlouposti, idealismu či oportunismu, ale nikomu neublížil, právě tak jako byl-li někdo přinucen podepsat spolupráci s StB a nikoho nerealizoval. Naproti tomu udavačství za materiální odměnu či z jiných pohnutek (závist, nenávist, šplhounství apod.) by mělo být klasifikováno jako zločin. Příslušný trest by měl být stanoven zákonem. Zjevně činnost agenta-pro-

vokatéra předstírajícího protikomunismus, který nahnal do estébácké sítě desítky lidí, aby pak byli odsouzeni k dlouholetým trestům, je zločinem volajícím po potrestání. Rovněž i jeho činnost v zahraničí, když byl vysazen jako spolupracovník StB v Paříži v r. 1949 a předstíral odboj, je trestuhodná. Jde o dr. V. Chalupu, místopředsedu Čs. národní rady americké.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 24. října 1993

PO OVOCI POZNÁTE JE...

Prof. dr. Josef Kalvoda

V nepodepsaném "Prohlášení" Čs. národní rady americké, otištěném v několika periodikách, včetně NH a Hlasu národa, se tvrdí, že "obviňuji" JUDr. V. Chalupu ze spolupráce s StB. Obviňuji? Vždyť on sám přiznává, že s StB spolupracoval. Uvádí vlastní i krycí jména několika příslušníků StB, kteří byli členy skupiny SKAUT, napojené na jím vedenou Čs. stranu práce v letech 1948 - 49. Jmenuje Otmara Kašinu, který byl formálně přesunut z ministerstva vnitra (StB) na ministerstvo zahraničí, aby mohl být poslán na čs. velvyslanectví v Paříži jako řídící orgán Chalupy (alias major Král, dr. Černý, dr. Sladký, atd.). Dále je to Ladislav Zelenka, který byl přednostou politického zpravodajství na velitelství StB min. vnitra, jehož krycí jméno bylo kpt. Fišer, a Václav Vacek, krycí jméno Vašíček. Jmenuje i dalšího estébáka Josefa Damiána (alias Raven), člena skupiny "Věrní". Podobně jako Chalupa byl Damián poslán do Paříže. Předstíral, že je uprchlíkem utíkajícím před komunisty. Pro vzbuzení důvěryhodnosti byl odsouzen v nepřítomnosti v ČSR k 20 letům vězení. V Paříži se stal členem zpravodajské skupiny MARION, která byla vedena gen. Kudláčkem. Byla jednou ze tří skupin, jimž velel gen. Ingr, a byla formálně napojena na tehdejší Radu svobodného Československa. Po návratu do Prahy si z 20letého "trestu" neodseděl ani jeden rok. Svědčil proti skupině dr. Kotála a byl povýšen na plukovníka. Chalupa "opomněl" jmenovat celou řadu dalších pří-

slušníků StB, mezi nimiž byl i několikanásobný vrah Miroslav Pich-Tůma, který ho dal "tajně zatknout" v dubnu 1948. Tento bývalý estébák, který dosud žije, byl tehdy velitelem II. odboru II. sektoru na velitelství StB a pracoval proti ilegalitě.

V "Prohlášení" je další lež. Tvrdí, že Čs. národní rada **"ignorovala" předtím můj článek o Chalupovi. Hned když vyšel, reagovala na něj články dr. Rozbořila "Dr. Chalupa, chlouba Čs. národní rady americké" a "Tiskovou zprávou", v níž jsou uvedena výše zmíněná jména příslušníků StB. Třetí lží je tvrzení, že chicagský časopis, "který po téměř sto roků informoval všechny československé krajany po celém světě"** (je jím míněn HLASATEL), **často odmítá otisknout názor druhé strany. Faktem je, že otiskl jak článek Rozbořilův, tak i "Tiskovou zprávu". Naproti tomu jiná periodika, včetně "Věstníku" Čs. národní rady, odmítají systematicky otisknout názor druhé strany. Je téměř neuvěřitelné, že časopis redigovaný katolickým knězem, který odmítá otisknout fakta o Chalupovi, otiskl "Prohlášení", v němž je tento estébácký agent provokatér, poslaný do zahraničí jako spolupracovník StB, házen do jednoho pytle s arcibiskupem, kardinálem Tomáškem. "Věstník" odmítá otisknout názor "druhé strany", když jde o odlišný názor jejího člena. Ohání se "svobodou tisku", ale praktikuje cenzuru.**

Dr. Chalupa se obhajuje tvrzením, že spolupracoval s "opozicí" v komunistické straně (KSČ). Tato strana byla organizací zločinnou, jak to také prohlašuje zákon přijatý v České republice (ČR). Zločinnou byla "opozice" vedená R. Slánským, právě tak, jako "neopozice" vedená K. Gottwaldem. Slánský byl větším komunistickým zločincem, než byl Gottwald. Rudolf Barák, komunistický ministr vnitra (1953 - 1961), konstatoval, že "Slánský se po zásluze octl tam, kde chtěl vidět druhé". "Opozice" v zločinecké organizaci zůstává zločineckou, ať už jde o Mafii anebo KSČ. Dr. Chalupa tedy spolupracoval se zločinci. Pomohl do vězení ne desítkám, ale stovkám lidí, jak o tom svědčí záznamy v archivu ministerstva vnitra (StB). Byl považován těmito zločinci za "spolehlivého", byl jedním z nich, a proto byl poslán do zahraničí jako jejich spolupracovník. Nemusel se prodírat houštinami a riskovat ztrátu života, jak tomu bylo u mno-

hých exulantů, ale odletěl z Ruzyně letadlem na falešný pas, který mu opatřila StB.

V nepublikované "Zprávě" pro předsednictvo Čs. národní rady Chalupa uvádí krycí jména 17 skupin Čs. strany práce, kterou založil a vedl pod kontrolou StB. Je mezi nimi skupina SKAUT, skládající se z příslušníků StB, spolupracovníků a agentů. Podle záznamu v archivu ministerstva vnitra (MV), dr. Ch. pomohl zatáhnout do estébácké sítě celkem 700 lidí, kteří byli zatčeni a dlouhodobě odsouzeni. Patřili mezi ně i přátelé a spolupracovníci Ch. Bez lidí druhu dr. Chalupy by se byla bývala StB nemohla stát efektivním nástrojem totalitního režimu, uvést v život vládu teroru a strachu, kde se jeden bál druhého. Byli to lidé řídící se kainovským "Což jsem strážcem bratra svého?", kteří budovali totalitní stát na nepopsatelném utrpení milionů nevinných.

Ve výše zmíněné "Zprávě" Chalupa tvrdí, že nebyl zatčen v r. 1948. Naproti tomu v informaci, kterou dal periodiku Idea INK ("Catholic Politics? An Examination," vol. V., No. 2, Summer 1986), čteme, že byl zatčen tajnou policií, tedy StB. Zjevně obojí nemůže být pravdou. Chalupa lže.

Před odletem z Ruzyně, 3. 9. 1949, Dr. Chalupa podepsal slib spolupráce v přítomnosti členů StB, Kašiny a Žlábka. Slib spolupráce nebyl smlouvou , kterou by spolupracovník-agent mohl kdykoliv rozvázat. Říkalo se tomu "vázací akt" a bylo to něco podobného jako upsání se ďáblu. Agent si nemohl dělat podmínky. Pro odmítnutí vykonávat přidělené konkrétní úkoly mohl být on či jeho příbuzní potrestáni.

Mezi úkoly Chalupy v zahraničí bylo organizování Čs. zahraničního ústavu (ZU). Byl redaktorem krajně levicové a "titoistické" TRIBUNY, která propagovala socialismus ("národní komunismus") a denuncovala jeho odpůrce. TRIBUNA ze srpna 1950 napsala: *"Soukromé podnikání? To už je něco dávno pryč. Ať si někdo nemyslí, že bude lidem v ČSR vykládat něco o soukromém podnikání. Vynesou ho za bránu a bude po řeči."*

Členové ZU propagovali "titoistickou strategii" ve vedení studené války. Tvrdili, že je nesprávné bojovat proti komunismu, ale že se má agitovat pouze proti sovětskému imperialismu. Takováto propaganda

nemohla uškodit komunistům v satelitních zemích. Právě naopak umožňovala upevnění moci marx-leninistů. Propagací titoismu by byli nemarxisté vyloučeni z účasti na vedení studené války, čímž by byl marx-leninismus (komunismus) zabezpečen. Planou kritikou "sovětského imperialismu" (či "ruského imperialismu") politická ideologie marxismu a socialistický systém - totalitní stát, budovaný marx-leninisty (komunisty), nijak neutrpěly.

ROZPRAVY, vydávané prof. S. Ghelfandem v Belgii, nazývaly Čs. zahraniční ústav "KSČ v exilu", jak tomu nepochybně bylo, poněvadž mezi těmi, kteří byli napojeni na tuto tajnou organizaci, byli komunističtí agenti. My, kteří jsme prošli uprchlickými tábory, jsme měli příležitost vidět, jak tito agenti pracovali. Mnozí se prohlašovali za "odbojáře", ale byli buď agenty, nebo dubláky.

Zahraniční ústav se považoval za neviditelnou sílu, kterou nebylo možné zničit.

"Prvním a bezprostředním cílem tzv. Zahraničního ústavu (ZU) bylo ovládnutí celé naší emigrace. Zpočátku se to ZU skutečně dařilo. Téměř všechny čs. komitéty v německých a rakouských táborech byly fakticky orgány ZU. Je nahromaděn velký průkazný materiál o teroru, jaký panoval až do nedávné doby v tzv. táborových zemích a jehož obětmi byli emigranti, kteří byli ZU pokládáni za nebezpečné pro činnost tohoto tajného spolku. Zahraniční ústav měl své agenty všude v komitétech, v táborových úřadovnách, jako i ve všech instancích bývalé organizace IRO, a prakticky rozhodoval o distribuci dárkových akcí, screeningu a emigraci našich exulantů do zámoří.

Hlavní cíl ZU záleží v zachování socialistického řádu ve vlasti po nevyhnutelném pádu dnešního režimu. Agenti ZU pronikli proto do všech exilových - i náboženských - organizací, kde znemožňují ideový boj proti marxismu a socialismu, přitom se neštítí žádných prostředků pro zničení svých odpůrců. Tak např. Zahraniční ústav byl loňského roku v pozadí podlého zákulisního tažení proti našemu časopisu." (Výňatek z článku "Z galerie našich osvoboditelů", ROZPRAVY, III, č. 8 - 9, s. 14.)

Mezi memorandy a "Studiemi", které vydával Zahraniční ústav, byla i anglicky a arabsky psaná brožura dr. V. Chalupy, Seizure of

Pover (Chicago 1955, 28 stran). Této publikace se mohlo používat jako příručky pro školení komunistických agentů a funkcionářů. ZU hlásal "československou cestu k socialismu" podle vzoru maršálka Tita, který byl sovětským maršálkem a který propagoval "národní komunismus". Totéž dělali "titoisté" kolem ZU.

Několik "pracovních skupin" ZU se dostalo do Svobodné Evropy (SE), v níž byla čs. sekce v rukou socialistů. Oslavování komunisty Tita bylo kultivováno, jakákoliv kritika socialismu a "národního komunismu" byla zakázána. Vyhození známé a statečné novinářky Heleny Koželuhové ze SE bylo toho konkrétním důkazem.

Jak dr. Chalupa napsal v dopise J. Firtovi (SE) ze dne 11. 5. 1950, ideálem Čs. zahraničního ústavu je "mít socialistickou stranu jen jednu a ne tři". ZU byl pokračováním Čs. strany práce, která se podle jeho tvrzení "skládala postupně asi z 50 odbojových organizací (z nich je naživu asi 20)", tj. třicet jich už bylo zlikvidováno StB. ZU propagoval "národní komunismus", zatímco skuteční političtí exulanti odmítali jak komunismus "národní", který fakticky neexistoval, tak i komunismus "mezinárodní", který existoval. Rovněž odmítali podporovat "titoistickou strategii" v mezinárodní politice, hlásanou ZU, polským komunistickým zahraničním ministrem Rapackim, Hubertem Ripkou aj. Ripkovy zprávy ze zahraničí šly do rukou StB a jsou v archivu ministerstva vnitra. "Titoistickou strategii" podporovali také Chruščov a Bulganin, kteří v r. 1955 přijeli do Bělehradu objímat se s maršálkem Titem.

Propagace "titoismu" či "národního komunismu" umožnila komunistickým agentům proniknout do západních zpravodajských služeb. Zahraniční zpravodajství StB dodávalo dezinformace svým spolupracovníkům v zahraničí, ať už to byl Chalupa, Damián, anebo další, kteří infiltrovali organizace jak politické, tak i náboženské. Agenti StB, NKVD (později KGB) pronikli do západních zpravodajských služeb, a proto tvrzení dr. Rozbořila, že uprchlíci byli důkladně prověřeni těmito službami, je směšné. Josef Damián, člen skupiny MARION, vedené gen. Kudláčkem, měl možnost agenty krýt, varovat je a předávat desinformace vyrobené v zahraničním zpravodajství StB dalším zpravodajským

službám. Anglicky se této metodě v mezinárodní špionáži říká double-cross.

Zatímco skuteční političtí exulanti vedli nekompromisní boj proti komunistům doma i v zahraničí, lidé druhu MAISONA (Chalupy), LEONA, DAMIÁNA aj., pracovali pro komunisty. Pomáhali jim upevnit jejich moc pomocí teroru. Naháněli skutečné protikomunisty do sítě vytvořené StB, do ilegálních skupin kontrolovaných těmito zločinci. Škodili národu a pomáhali rozšířit moc Sovětů. O spolupráci Dr. Ch. s čs. komunistickou rozvědkou ve Spojených státech bude zpráva příště.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 31. 10. 1993

ARCHIVNÍ DOKUMENTY
K PŘÍPADU JUDR. VLASTISLAVA CHALUPY,
nar. 1919 (krycí jména mjr. Král, dr. Černý, dr. Sladký, Maison, Director aj.)

V "Tiskové zprávě" Čs. nár. rady americké, otištěné v několika periodikách koncem r. 1992 a zač. r. 1993, Dr. Chalupa oznámil, že bude zveřejněn výsledek archivního bádání o "případu Chalupa". Dosud se tak nestalo. V archívu ministerstva vnitra je několik set stran materiálu vztahujícího se k jeho činnosti v zahraničí po jeho vysazení jako spolupracovníka StB v Paříži 3. 9. 1949. Ze zjevných důvodů není možné otisknout všechny tyto dokumenty v plném znění. Následující text je soubornou zprávou vypracovanou na základě těchto dokumentů.

MAISON (krycí jméno Chalupy ve Francii) odjel z Paříže do Spojených států den předtím, než informoval své přátele (Kovárnu a podobně), kteří se s ním přišli rozloučit. Protože v té době panoval v Paříži v čs. komunistických kruzích i v bezpečnostních orgánech zmatek (Damián-Gregor a Kašina-Lentier se vrátili do ČSR a nová síť nebyla zatím vybudována, zatýkání stoupenců Slánského z řad StB, atd.), byl s Maisonem na určitou dobu přerušen kontakt. Vědělo se jen, že odejel do USA. Později za ministra Baráka bylo rozhodnuto aktivizovat síť agentů v zahraničí a v této souvislosti se objevilo i jméno Maisona. Byla provedena podrobná rešerše jeho činnosti jako

spolupracovníka StB v ČSR (major Král, akce SKAUT) a konstatováno, že stupeň jeho kompromitace je dostatečný, aby mohl být znovu zapojen do další spolupráce. Šlo především o pomoc při odhalování ilegálních skupin a vyzrazení všech informací o odboji třetí den po zatčení. Spisy uvádí počet skupin odhalených s pomocí mjr. Krále na 11 až 17 a počet zatčených a dlouhodobě odsouzených osob na 700. StB měla k dispozici vázací akt, který mjr. Král před odletem do Paříže podepsal před příslušníky StB Kašinou a Žlábkem. Dokonce se konstatuje, že podepsal vázací akty dva. Jeden psaný vlastnoručně, který převzal Kašina, a druhý strojopisný, který je založen ve spise. Výhrady Krále připojené ke slibu spolupráce byly při přezkoumávání odmítnuty, protože agent nemá právo klást si nějaké výhrady. (Je to něco podobného jako zapsání se čertu. Ten také žádné výhrady nepřipouští. Pozn. pisatele.) Kromě toho v době podpisu byly již 2 z osob, jejichž beztrestnosti se Král domáhal, zatčeny. Nicméně podle slibu dopravila StB do Francie Královu manželku a dítě.

Ve zprávě o emigraci pro ústřední výbor KSČ předkládanou min. Barákem se výslovně uvádí, že v USA budou zapojeni do činnosti proti emigraci 2 agenti, a to LEON a MAISON.

Bylo nutno zjistit bydliště Maisona v USA, aby na něho mohla být napojena čs. zpravodajská služba, kterou řídil v New Yorku rezident Bartoš, a ke styku s Maisonem (na území USA pak přejmenovaným na Direktora) byl určen npor. Soukal, později Šáblík a Šumavský.

Před navázáním kontaktu s Direktorem byla provedena důkladná příprava. Řídící pracovníci prostudovali veškerý spisový materiál, zpracovali podrobně memorandum o osobních záležitostech (šlo o 74 body formuláře) a jeho osobní charakteristiku, jak se StB jevila po zkušenostech s ním.

(A) Charakteristika: chytrý, až mazaný, otevřený, ochotně spolupracuje, i když zřejmě sleduje i své vlastní cíle.

Slabiny: zbabělý a chtivý peněz.

(B) Některé důležité kompromitující skutečnosti:

1. Napojoval min. vnitra na ilegální organizace, které po napojení řídil podle dispozice a pod dozorem min. vnitra (MV). Spojky mezi ním a ilegálními skupinami dělali agenti MV a orgány MV. To mu

bylo jistě známo a věděl, že zrazuje ilegalisty, neboť v té době byl "tajně" vězněn v objektu MV a orgány MV s ním chodily na schůzky s vedoucími ilegálních organizací.

2. Oklamal vedoucí prominenty v zahraničí (Ripka, Stránský, Krajina, Zenkl a Majer) tím, že se na ně napojil ještě za svého pobytu v ČSR jako vedoucí tzv. Strany práce (SP). Prominenti uvěřili v existenci SP a posílali domů zprávy a pokyny, které ovšem šly do rukou StB.

3. Pomohl odhalit nepřátelskou činnost několika diplomatů působících v ČSR.

4. Předal heslo na skupinu Sněženka, vedenou Václavem Hamplem, které získal prostřednictvím exulanta žijícího v Paříži. Tím nám umožnil napojit se na tuto ilegální skupinu, která byla později likvidována. Na 17 dalších organizací nás napojil osobně. Dále nám zaslal za doby svého působení v Paříži heslo na skupinu M. Horákové. Kontakt se nezdařil, protože heslo bylo zkomoleno.

5. Za pobytu v Paříži získal také majora Riche, francouzského diplomata v Praze, jako spojku mezi ním a Stranou práce. Riche mu umožnil používat francouzské diplomatické pošty pro zásilky, které sám přejímal a dával spojce ilegality v Praze. Později Riche předal spojce i vysílačku. Riche velmi dobře skrýval svoji činnost a Chalupa ji pomohl odhalit.

Na zjišťování pobytu Maisona v USA se aktivně podílela jeho švagrová Kristina Chalupová, roz. Weilová (nar. 10. 4. 1916), která byla dne 25. 9. 1954 na základě dobrovolnosti získána za spolupracovnici OO-MV Krnov (krycí jméno napřed Krista, později Novotný). Svoji činnost vykonávala s vědomím a za spolupráce se svým manželem Zdislavem Chalupou. Na základě jejich zpráv byly u OO-MV Krnov založeny čtyři osobní a jeden evidenční svazek (akce Vzkazy - Karel Chmitel fotografující památkové objekty na okrese, akce Gola - sledování adventistů, akce Zpěvák - sledování faráře Kupky a podle pokynu MV navázala a udržovala písemný styk s osobami žijícími v cizině). Byla velmi ceněnou spolupracovnicí MV a jen její nejasná minulost za Protektorátu vadila MV pro její vyšší využití.

Chalupová zjistila u Maisonových rodičů v Brně adresu Maisona v USA a informace o jeho současných poměrech a předala je orgánům MV.

Rezident Bárta vyslal z New Yorku Soukala, aby Maisona kontaktoval osobně v Chicagu na jeho pracovišti v bance. Zpráva podrobně popisuje cestu Soukala do Chicaga, bezpečnostní opatření, svízele s vyhledáváním Maisona v bance, poněvadž název banky byl nesprávný. Nicméně po značných peripetiích se Soukalovi podařilo Maisona v bance dostihnout. Prokázal se heslem "Vašíček", což byl pseudonym pracovníka StB v Praze, Václava Vacka, se kterým Chalupa spolupracoval v Praze ve skupině Skauti. (Byla to skupina StB.) Po nejrůznějších výmluvách a vytáčení chtěl Maison ujištění, že nejde o provokaci, požaduje nepřímé napojení přes Holandsko. Schůzka se konala 6. 9. 1956. Následovaly další.

30. 10. 1956 - Hotel Midland: Chalupa uznal, že mu nezbývá než obnovit styky s StB podle závazku uzavřeného před odjezdem z ČSR. Poukazoval často na svůj zdravotní stav a pokoušel se další spolupráci odmítnout. Po argumentech Soukala však souhlasil s dalším jednáním o způsobu spolupráce a požadavcích StB. Šlo o informace o sobě od odjezdu z Francie, strukturu a jména lidí v Zahraničním ústavu, možnost proniknutí do Svobodné Evropy.

28. 12. 1956 - restaurace Lowenbrau: Maison, přejmenovaný na Directora, tvrdil, že byl vyslýchán v bance orgány FBI ve věci dr. Sudy a Medy Sokolové, kteří měli přicházet do styku s důvěrnými informacemi. Direktor byl z toho ustrašen a chtěl přerušit další styky. Potom, co mu Soukal předal 50 US dol., se Director uklidnil, přislíbil připravit návrh spolupráce, přičemž zdůrazňoval, že styk by měl být organizován přes třetí osobu.

28. 2. 1957 - restaurace Toffenati: řídící orgán o schůzce do ústředí hlásí telegramem, že Dir. mu předal požadovanou informaci o sobě od doby odjezdu z Paříže, dále program a složení zahraničního ústavu, údaje o spolupracovnících a známých ve Svobodné Evropě. Nad rámec žádání předal informace o Ingrově špionážní organizaci v Paříži. Žádal další prokázání spojení s "Vašíčkem" (Vackem), opětovně

hovořil o osobním ohrožení, vyhrožoval, že se nechá pojistit na vysokou částku peněz a spáchá sebevraždu, prosazoval neosobní styk, aby nebylo odhaleno jeho napojení na zpravodajskou službu.

15. a 16. 4. 1957 - restaurace Terrace Longue a hotel Midland: Director podrobně informoval o svém životě, práci, rodinných poměrech, obavách o rodiče. (Po dobu svého pobytu udržoval s rodiči písemný styk přes pracovníky StB.) Vytýká StB, že chtěli jeho otce zaangažovat do ilegální činnosti. Sděluje adresy, na které mu rodiče píší (John Weiser - Kanada, Ing. Weisshapel - Vídeň, ing. Vogel - Londýn). Pro další činnost požadoval jedině neosobní styk. Znova vyhrožoval sebevraždou. V závěru přistoupil na další schůzku s příslibem předání standardního rozmnoženého materiálu Zahr. ústavu (ZU).

23. 5. 1957 - Old Heidelberg - restaurace: Dir. navrhuje jako spojení korespondenci s ing. Dubem (poslanec, ing. Dub bylo krycí jméno Josefa Růzhy, agenta StB v akci SKAUT, pozn. pis.) Po dopisu Povolnému by posílali materiály na adresu Jonáše do Vídně. (Jonáš vydával Vídeňské listy, pozn. pis.) Přijal honorář 100 dol.

27. 6. 1957 - restaurace Michelob: Dir. navrhuje posílat materiály na některou čs. univerzitu nebo dr. Danečka do Státní banky v Praze. Upozorňuje na omezené možnosti svého pobytu a finanční problémy; nemá možnost jezdit nekontrolovaně do Kanady. Byla dohodnuta zásada, že pro vytvoření spojení bude spolupracovat jako doma nebo v Paříži. Přijal honorář 250 dol.

5. 9. 1957 - restaurace Sommer Inn: projednány formy spolupráce, kterou rezident hodnotí každou schůzku (Bárta) a dává další instrukce řídícímu orgánu (Soukal) takto:

"Zbavit se nás nemůže, proto bude projevovat iniciativu ve spolupráci, ale bude se nám snažit dávat jen paběrky. Musí však s námi počítat jako s pevným faktorem v jeho exulantské práci."

Dohodnuto telefonické spojení do banky, posílání materiálu do zahraničního oddělení SBČs. Projednán návrh na přibrání "mecenáše", který by fiktivně poskytoval Dir. dary, aby tento příjem mohl zdůvodnit doma a který by rovněž kryl cesty do Kanady.

31. 10. 1957 - restaurace Pierre, Madison Avenue: dohodnuta změna adresy z čs. banky na Volrab Rakovník. Vytvořena legenda o mecenáši ZU panu Malinovi, který jezdí do Detroitu a další schůzku dohodne telefonicky do bytu, aby byl Dir. kryt před rodinou. V Detroitu se Dir. může sejít s pracovníkem ústavu z Kanady. Dohodnuta hesla ("Dobrý den, vyřizuji pozdrav od George Laciny") a poznávací znamení. Schůzka pro případ ztraceného spojení se měla konat v hotelu Midland. Na příští schůzce bude nový pracovník StB vystupovat již jako Malina. Během schůzky bral Dir. prášky na uklidnění, závěrem převzal honorář 50 dol.

14. 12. 1957 - Detroit-Windsor - vchod do hotelu Princ Edward: Schůzka byla Malinou telefonicky sjednávána do bytu, manželka byla u lékaře, vzkaz předán synovi. Došlo k seznámení s novým pracovníkem StB (Kolda). Diskuse o způsobu spojení a jeho utajování doma, zejména pak před Povolným a Valentou.

15. 2. 1958 - Detroit-Windsor: Dir. komplikuje spojení novými požadavky: utajení před manželkou a Ústavem.

Další schůzka evidována dne 7. 6. 1958 u kina Capitol a ještě 30. 8. 1958, kdy se objevuje kombinace spojení přes emigranta žijícího v Chicagu (Kazimír). Kopie těchto zpráv o schůzkách jsou však prakticky nečitelné.

Z dalších zpráv rezidentury vyplývá, že pro neustálé měnění podmínek, které si Dir. kladl, a opakovanými hrozbami, že o své činnosti bude informovat policii, bylo s ním spojení přerušeno a uplatněny sankce proti jeho rodině v ČSR. Bylo zjištěno, že Dir. otec vstoupil po únoru 1948 do KSČ a vystupoval zde jako loajální člen (držel hlídky při maďarských událostech v r. 1956 apod.). Měl na tehdejší poměry slušný důchod, který mu byl na příkaz StB po skončení spolupráce Dir. s StB radikálně snížen. Byla zavedena zpřísněná opatření na celnici, kde dosud byla trpěna praxe, že po proclení byly ještě do balíčku přidány "nepozorovaně" další cennosti. Byla sledována detailně korespondence rodičů Dir. se zahraničím.

Záznamy o spolupráci Dir. jsou vedeny velmi detailně a popisují prakticky každý krok jak řídícího agenta, který jezdil na schůzky

z New Yorku a musel podrobně popsat cestu a bezpečnostní opatření, které sám podnikl, až po detaily rozhovoru s Dir., jeho chování, reakce na návrhy atd. Kromě míst jednání jsou uvedeny i časové údaje. Záznam z jednání byl předkládán rezidentovi i pražské centrále, které upřesňovaly další postup jednání.

Ve svazku Dr. Chalupa - MAISON pod pol. 5 je založen text slibu, který podepsal V. Chalupa těsně před svým vysazením v přítomnosti Kašiny a Žlábka a který byl dán k dispozici agentovi obnovujícímu kontakt s Chalupou v USA:

"Zavazuji se:

1) že pomlčím před kýmkoli o všech událostech, které proběhly od dubna 1948 do dnešního dne,
2) že stejně utajím své další spojení s vámi,
3) že budu plnit instrukce, které obdržím prostřednictvím osoby známé mně pod jménem "Havel", podle zásad, které byly ústně dohodnuty, a že se nebudu snažit obcházet je pasivní resistencí,
4) že nebudu o těchto věcech vypovídat ani v případě svého zatčení,
5) že budu podávat i informace, které získám z vlastní iniciativy,
6) že nenaváži vlastní spojení s odbojem doma.

Tento závazek přejímám proti Vašemu příslibu:

1) že bude zaručena beztrestnost mým spolupracovníkům, zejména
a) příslušníkům tzv. knihovny (nadkolegové),
b) členům organizace "POP" (býv. OPVP),
za všechny trestné činy, jichž se dopustí v souvislosti s akcí Československá strana práce (rozumí se ve Vašich intencích),
2) že jim bude dovolen návrat do vlasti bez diskriminace, kdyby si to přáli,
3) že v případě loajální spolupráce bude za mnou do půl roku dopravena má žena a dítě,
4) že z titulu mé činnosti nebude postupováno proti ostatním mým rodinným příslušníkům.

Podpis"

NEDĚLNÍ HLASATEL, 16. ledna 1994

CHALUPŮV "ODBOJ" BEZ LEGEND

Prof. dr. Kalvoda

Jak je známo seriozním badatelům studujícím archívy, věci nejsou vždy takové, jak se zdají být. Je jim také známo, že o třech čs. odbojích bylo zveřejněno hodně legend a že je povinností historiků vyvrátit je zveřejňováním faktů. Nepochybně je rozdíl mezi faktem a fantazií, legendou a historií.

Jedna z legend je obsažena v "Tiskové zprávě" Čs. nár. rady americké (ČSNRA) otištěné v Hlasu národa 12. 12. 1992. Dr. Vlastimil Chalupa prohlásil, že *"Major Král" (Chalupa) "nebyl agentem StB, ani odbojové organizace, které později přijaly společné jméno »Čs. strana práce«, a nebyly řízeny nebo kontrolovány orgány StB. Ve skutečnosti byl tento odboj až do doby Charty 77 největší protikomunistickou akcí vůbec."* Jaká jsou fakta?

V archívu ministerstva vnitra jsou stovky dokumentů dokazujících, že citovaný výrok dr. Chalupy, alias major Král, Maison, Director, aj., je legendou. Také se tomu říká lež. Ostatně už Hitler používal ve své propagandě metodu "velké lži", byl přesvědčen, že když se velká lež stále opakuje, hodně lidí ji přijme za pravdu. Pro marx-leninské dialektiky byla pravda lží a lež pravdou, jak se jim to kdy hodilo. Chalupa tedy není první, kdo této metody použil.

V úvodní "anotaci" svazků vzniklých v rámci rozvědné a kontrarozvědné činnosti StB označené na obálce slovy "Dr. Chalupa - Direktor" (cca 750 stran, které jsou částí většího souboru) čteme:

"Director, dříve Maison, získán v rámci akce skaut, v r. 1949 vysazen do Francie. V r. 1950 měl být vyslýchán francouzskou policií. V r. 1951 ztráta spojení. K obnovení styku došlo v roce 1956 v USA. Pravidelný styk do roku 1958. Využíván hlavně do čs. emigrace. Výsledky průměrné hodnoty. Agent se počal spolupráci vyhýbat a vyhrožovat policií. Proto rozhodnuto ukončit. Svazek uložen v roce 1961."

Jsou uvedeny tři etapy spolupráce: *"»Mjr. Král«, ev. další, na území ČSR. »Maison« na území Francie. »Direktor« na území USA."* Dokumenty jsou rozděleny podle těchto etap spolupráce dr. Chalupy s StB.

Chalupa neřekl pravdu, když tvrdil, že nebyl agentem StB. Podepsal vázací akt (verbovka) před odletem do Paříže na falešný pas a víza, která mu opatřila StB. Na evidenčním listě StB je fotografie JUDr. Vlastislava Chalupy a další údaje. Narodil se 4. 11. 1919 v Opavě, pracoval jako úředník Slovenské banky v Bratislavě a jeho poslední zaměstnání bylo na ústředním sekretariátě strany národně socialistické. Zná německy a francouzsky, studoval na gymnáziu a právnické fakultě a jeho voj. hodnost je vojín. Je synem V. Chalupy, bývalého prokurátora, bytem v Brně. Ch. byl nasazen do emigrace ve Francii 3. 9. 1949 a jeho krycí jméno je Maison (pro ilegalitu mjr. Král Karel). Byl prověřen odborem BAa v ministerstvu vnitra, tj. velitelstvím StB, jehož přednostou byl Jindřich Veselý. Ch. byl tedy špičkovým agentem. Je to dnes už známo býv. politickým vězňům. Byl řízen přímo velitelstvím StB a estébáci na nižších úrovních jeho identitu neznali. Texty memorand o jeho odletu do Paříže šly do rukou velitele StB Veselého a byl o tom uvědoměn i příslušný ministr. Skupina BAa, zvaná vnitřní, byla tehdy vedena Osvaldem Závodským, jemuž byl podřízen vedoucí politického zpravodajství (sektor II) Ladislav Zelenka, krycí jméno kpt. Fišer. Druhé oddělení tohoto sektoru vedl Miroslav Pich-Tůma, býv. politický komisař partyzánské brigády Mistra Jana Husa, vyškolený v Sovětském svazu. Před koncem války byl vysazen na Českomoravské vysočině. Vedoucím sektoru BAb, zahraniční zpravodajství, byl Oskar Valeš.

Chalupovu instruktáž prováděl Lentiér (krycí jméno Otmara Kašiny). Ve Francii byl "uprchlíkem" a jeho manželka se synem byla za ním vyslána dodatečně v roce 1950. Chalupovým řídícím orgánem

byl Lentiér (Kašina) a Rivet. Byl nasazen ve funkci agent - **ofenzivně zpravodajský.** Věcně byl vybaven fotoaparátem LEICA a tajným inkoustem. StB s ním udržovala spojení spojkou k Lentiérovi, který byl formálně zaměstnán na čs. velvyslanectví v Paříži a od Lentiéra (Kašiny) prostřednictvím diplomatické pošty. Vlastní spojení s ilegalitou měl přes Holandsko a psal tajným inkoustem. Rovněž používal mrtvých schránek.

Kromě výše uvedených svazků dokumentu jsou informace o činnosti Ch. obsaženy ve svazcích týkajících se Lentiéra (Kašiny), Gregora (Damiána) a dalších.

Už byly publikovány částečně informace o Chalupově organizování fiktivní Čs. strany práce v ČSR, kdy jako agent-provokatér zatáhl do estébácké sítě stovky lidí, kteří se chtěli zapojit do protikomunistického odboje a byli odsouzeni k dlouholetým trestům. Od dubna 1948 do odletu do Paříže byl v konspirativních bytech a domech školen v metodách protiodbojové práce. Byl také informován o falešných hranicích, agentech v uprchlických táborech, kteří prověřovali nové uprchlíky a dodávali informace StB, o intimnostech z života "prominentů" (Krajiny, Zenkla, Firta aj.), o poměrech v exilu a pod. Podle záznamů velmi ochotně spolupracoval s příslušníky StB, s některými si tykal a nenáviděl nesocialisty, kterým on a estébáci říkali pravičáci a proti nimž byla především zaměřena jeho zahraniční činnost.

Jak už o tom byla zmínka, podle evidenčního listu, Ch. byl poslán do zahraničí jako **ofenzivně zpravodajský agent.** Jeho úkolem bylo rozbít vedení exilu a stát se významnou osobou v emigraci. Po přistání ve Francii se oháněl se svými styky s "titoistickými komunisty" v KSČ a "bezpečnostním aparátě" - StB. Tvrdil, že jeho strana měla v ČSR asi 50 skupin, od nichž dostával zprávy. Ve skutečnosti tyto zprávy byly infiltrovány StB a periodikum Plamen bylo vydáváno touto teroristickou organizací. Z Paříže udržoval styk s ilegálními skupinami v ČSR prostřednictvím spojky, která byla příslušníkem StB. Rovněž zasílal periodikum Tribuna, jehož byl redaktorem, memoranda a pokyny pro ilegalisty kanálem kontrolovaným StB. O situaci v ČSR dostával informace a drobné špionážní zprávy, které předával generálovi Kudláčkovi, který měl k Maisonovi nějaký čas

důvěru. Kromě Kudláčka a dalších příslušníků zpravodajské skupiny Rady svobodného Československa spolupracoval s Hubertem Ripkou a dalšími lidmi napojenými na Čs. zahraniční ústav. Ve zprávě Damiána o Chalupovi jsou jména těch, s nimiž byl ve styku - Gaďourek, Povolný, Trutnovský, Vojtek, Eliáš, Hejda, Mestenhauser, Kubů, Kolaja, Tuzar, Bregha (?), Voda, Pechan, Dobrovolný, Baxant, Neumann, Jary, Listopad, Žofka, Mikl, Breský, Vildomec, Rada, Reichl, Zuber, Kovárna, Schutznerer, Heidler, aj. (Damián byl spolupracovníkem Kudláčkovy organizace a po návratu do ČSR byl údajně povýšen na plukovníka. S Chalupou se znal z doby jeho internace a jeden čas s ním bydlel v konspirativním domě.)

Mimochodem nejlepší znalec teorie a praxe marx-leninismu v exilu, prof. S. Ghelfand, pranýřoval v periodiku ROZPRAVY, vydávané v Belgii, Čs. zahraniční ústav a podával důkazy o této prodloužené ruce KSČ a jejího teroristického nástroje, StB. Odhalil plány této "tajné" organizace vedené Chalupou aj. na ovládnutí exilu a zveřejnil jména spolupracovníků. Příležitostně se k některým ještě vrátíme. Jsou namnoze totožná s těmi, která lze najít v archívu min. vnitra. Bohužel, "užitečných idiotů", kteří naletěli Chalupovi a jeho nadřízeným v StB, bylo mnoho. **Dokumenty potvrzují, že Ghelfand měl pravdu.**

Po příjezdu do Paříže dostal Maison doklady na přímluvu H. Ripky. Zpočátku byl celkem příznivě přijat částí pařížské (socialistické) emigrace, ale po neshodě se Zenklem, který nesouhlasil s vytvořením jednotné socialistické strany, a dalšími začaly intriky a podezřívání. Protože si Maison postrkoval vlastní kuličku a omezoval spolupráci se svým řídícím orgánem Kašinou, vedení StB bylo s Kašinou nespokojeno. Poukazovalo na ochotu, s jakou Chalupa s StB spolupracoval v ČSR, a dávalo vinu Kašinovi za jeho neschopnost lépe Chalupu řídit. Kašina vyslaný do Paříže 23. 9. 1949 byl odvolán. Před odjezdem z Paříže se setkal s Maisonem. Dozvěděl se od něho podrobnosti o incidentu s mrtvou schránkou koncem srpna 1950.

Balíček v nepromokavém obalu se zprávami určenými ilegalitě kontrolované StB, který měl být spojkou vyzvednut, ucpal v nádržce na WC odtok vody v kavárně Chardinet. Údržbář předal nález policii a francouzská policie přes Ripku a Kudláčka identifikovala materiál

jako zásilku Maisona ilegalitě do ČSR. Podezření z Maisonovy špionáže se podařilo rozptýlit, jen Ripkův vztah k Maisonovi pro obsah zpráv ochladl.

Pro navázání nového styku s Maisonem StB vyslalo do Paříže Damiána (krycí jméno Gregor), který spolupracoval s Chalupou na budování estébácké sítě - Čs. strany práce - už na území ČSR. Po dobu internace s ním bydlel na horské chatě a účastnil se schůzek s ilegálními organizacemi. K prvnímu setkáni s Damiánem, který předstíral útěk z ČSR, kde byl "odsouzen" k 20 letům vězení, došlo 7. 10. 1950. Po navázání kontaktu došlo mezi nimi k spolupráci. Damián se stal členem Kudláčkovy špionážní organizace a údajně školil agenty, kteří byli posíláni do ČSR. Nebylo divu, že byli pochytáni a odsouzeni k dlouholetým trestům. Spojení Damiána na rezidenta StB v Paříži, kterým byl Canard, konzulární úředník vyslanectví, bylo navázáno až koncem listopadu 1950. Jeden čas byl Chalupa podezírán, že byl agentem StB, ale věc se podařilo ututlat.

Damián - Gregor spolupracoval s Maisonem asi rok a do ČSR se vrátil přes západní Německo (Berlín) 15. 12. 1951. Po skončení svého poslání za hranicemi napsal podrobnou zprávu o veškeré své činnosti datovanou 27. 12. 1951. Základní zpráva má 33 stran. Poté mu bylo položeno vedením StB 41 otázek a odpovědi jsou na 91 stránkách. K tomu ještě patří dodatek o vyšetřování Chalupy francouzskou policií po zachycení zásilky na WC datovaný 29. 1. 1952 (rozsah 5 stran).

NEDĚLNÍ HLASATEL, 23. ledna 1994

CHALUPŮV "ODBOJ" BEZ LEGEND

Po odchodu Damiána došlo k přerušení spojení Maisona s StB. Chalupa odjel do USA 4. 11. 1952. Jeho manželka byla se synem v USA už 3 měsíce.

Ve zprávách z Paříže je mnoho podrobností. Uvedeme jen několik doslovných citátů. Např. ve sdělení pařížského rezidenta StB k 15. 6. 1950 je následující:

"Nyní se vykreslilo přesněji, jak to vlastně bylo s tím podezřením proti Maisonovi (přesné vysvětlení podá Maison písemně). Jeho spolupracovník Malý Mirek, když byl ještě v Německu, měl milostný poměr s jednou emigrantkou, pravicově zaměřenou. V důvěrných chvílích jí svěřil vnitřní strukturu OPVP (Oddělení pro vědeckou politiku, pozn. pis.) i zahraničního ústavu. Celou dobu střádali tyto informace pravicoví nár. soc., kteří dnes vydávají Slovo, a při rozkolu pařížské oblastní rady (je tím míněna Rada svob. Československa, pozn. pis.) i při rozkolu v samotné straně, použili tohoto materiálu proti Maisonovi." (Byla snaha Chalupu a Povolného vyloučit ze strany národně socialistické, pozn. pis.)

Vzkaz Maisona přes rezidenta k 15. 6. 1950: *"Maison má tyto poznámky, které by bylo třeba sdělit kolegům.*

1. *Ať mu pošlou přeze mně (sic) jméno vesničky, v které byl ukryt (Jeseníky, chata Ravena).*
2. *Ať mu pošlou přeze mně (sic) v hrubých rysech osnovu jeho domácí činnosti. Některé údaje zapomněl a musí si je oživit.*

3. *Vypracovat dobrý bericht o procesu Horáková a spol. Ovšem takový bericht, který předá Ripkovi. Zde se musí kolegové mnoho tužit, aby Maison pomocí tohoto berichtu vyhrál a neprohrál. Upozorňuji je na tuto skutečnost, že Mayer (býv. soc. dem. ministr, pozn. pis.) se ptal Maisona, jak je možné, že dosud nebyl doma odsouzen (v nepřítomnosti).*
4. *Ať mu pošlou zprávu o tom, jak v procesu figuroval Růzha (krycí jméno ing. Dub, který byl agentem StB a spojkou mezi ilegalitou a Chalupou a spol. v zahraničí, pozn. pis.) a jak je to vůbec s ním. Vždyť měl a má být takovým neoficielním vedoucím po Maisonovi.*

Splnění těchto bodů je důležité a závisí na něm další práce. Zde jsme také mluvili o jednosměrném spojení. Maison upozornil, že není možné, aby toto spojení zůstalo jednosměrné, i když přirozeně o něm nikomu nevypravuje."

"Dohovořili jsme spojení. Schválili jsme schránky, které jsme si ověřili. Systém je takový, že máme v běhu dvě schránky ... označené římskými číslicemi ... Až prošetřím možnosti třetí schránky, zapojíme i tuto do běhu. Schránky jsou v kavárnách a třetí je restaurace. Maison je může navštěvovat bez obav a já také, protože jsou to typické kavárny na St. Germain de Prés. Ruch je velký a hlavně hodně cizinců."

"Předal mně poštu pro nás i pro Duba. Pošta je zajímavá a nasvědčuje tomu, že Maisonovy možnosti formulované a přikryté zahraničním ústavem jsou značné. Jde jen o to, vybudovat dobrý ověřitelný kontakt s domovem, podporu domova, to znamená ilegality. I zde byla příznačná reakce Maisona. Měl opravdu radost, že nebezpečí pominulo, že práce se rozvíjí, že i my budeme spokojeni. I když hraje o uskutečnění svého vlastního životního cíle, má zájem, i když ne vždy dobrovolný, na výsledcích, které sledujeme my."

V archívu min. vnitra je spousta dalších dokumentů usvědčujících Chalupu z protiodbojové práce. Byl špičkovým agentem StB nejenom ve Francii, ale i ve Spoj. státech. Některé podrobnosti o Chalupově činnosti v USA byly už publikovány, ale pro dokreslení situace ocitujeme doslovně dvě komunikace velitelství StB adresované min. vnitra Barákovi.

I. odbor I. správy MV
Č. j. A/1-00948/11/57

Ministr vnitra
s. Rudolf Barák
zde

Věc: Miroslav Rostek - šetření inspekce ministerstva

Vážený soudruhu ministře,

v příloze vracím zprávu o prošetření případu Miroslav Rostek a spol., vypracovanou Vaší inspekcí. Vzhledem ke skutečnosti, že bývalý osobní tajemník Petra Zenkla Vlastimil Chalupa t. č. v USA je spolupracovníkem I. odboru I. správy MV a spolupráce s ním se příznivě vyvíjí a má vzestupnou tendenci, doporučuji, aby obnova soudního řízení se skupinou, do níž byl Chalupa napojen, byla pozdržena. Úkolovali jsme našeho rezidenta v New Yorku, aby řídící orgán s naším spolupracovníkem pohovořil a zjistil, nehrozí-li v případě propuštění některého z uvedené skupiny proval, který by ohrozil naši práci v zahraničí.

Po obdržení zprávy od rezidentury New York budu Vás, soudruhu ministře, okamžitě informovat a podám k případu vyjádření.

Příloha

Náčelník I. správy
(plk. Jaroslav Miller)
plk. Miller v. r.

V této záležitosti byl dán pokyn agentovi udržujícímu styk s Direktorem tohoto znění (viz Příloha I. pol. 36):

"Na říjnové schůzce vytěžte Direktora, které z dole uvedených osob zná, případně oni znají jeho a jeho činnost v ČSR před vysláním do zahraničí. Jedná se o skupinu Kotál a spol., která byla odnoží akce »Skaut« a po odchodu Direktora z ČSR byla realizována. S dole uvedenými osobami má být obnoven soudní proces, protože výška trestu

neodpovídá jejich trestné činnosti. Chceme vědět, zda propuštěním některých osob na svobodu neohrozíme bezpečnost Direktora.

Pavel Kotál, Jaroslav Karban (kr. jm. Sychrovský), Ludmila Baloušová, Josef Pavlíček, František Šereda, Zdeněk Legner, Albert Němeček, Václav Krňanský, Marta Isakovičová, Slavoj Kouba, Karel Kofránek, Miroslav Rostek.

Direktor se musí sám ke všemu vyjádřit a zodpovědně s ním projednejte, zda někdo z uvedených osob, které jsou u nás ve vazbě po propuštění, by mohl Direktora ohrozit."

Po uvedeném šetření následoval dopis tohoto znění:

I. správa ministerstva vnitra
Č. j. A/1-0017/11-58

V Praze dne 10. 1. 1958
Přísně tajné

Ministr vnitra
soudruh Rudolf Barák

Miroslav Rostek a spol. - obnovení soudního procesu

Vážený soudruhu ministře!

V přípise ze dne 9. října 1957 jsme Vás žádali o pozdržení obnovy soudního řízení se skupinou v čele s Miroslavem Rostekem, protože ve zprávě, vypracované Vaší inspekcí k tomuto procesu, byla několikrát zmínka o spolupracovníkovi I. odboru I. správy Vlastimilu Chalupovi, t. č. v USA.

Náš řídící orgán v USA vytěžil spolupracovníka Chalupu a zjistil, že v případě propuštění některého z uvedené skupiny na svobodu nehrozí naší práci v zahraničí nebezpečí. Nemáme proto námitek k obnovení procesu.

Náčelník 1. správy MV:
plk. Miller
plk. Miller v. r.

Z dokumentů citovaných v tomto a předchozích článcích je jasné, že Chalupova legenda o jeho odboji a krycí legendy jsou výmysly, nesmysly a lži. Ve skutečnosti pod vedením profesionálů StB, vyškolených sovětskými čekisty (NKVD, MVD, KGB), byl Chalupa aktivně zapojen do komunistického PROTIODBOJE. On, jeho spolupracovníci a "užiteční idioti", kteří mu naletěli, jím vedený zahraniční ústav (KSČ v exilu), způsobily mnoho zla a škody skutečnému protikomunistickému odboji doma i za hranicemi. Křesťanskodemokratické hnutí (KDH) proti tomuto zlu bojovalo hned od počátku v periodikách ROZPRAVY (Brusel) a KŘESŤANSKÁ DEMOKRACIE (New York). Bylo nám jasné, že cílem čs. "exilních titoistů" propagujících národní komunismus (československou cestu k socialismu) bylo vyloučit z vedení exilu a účasti na odboji NESOCIALISTY a rozšiřovat moc komunistů na západ, východ a jih. Titoismus, hlásaný Chalupovou Tribunou a pamflety rozesílanými v několika jazycích po celém světě, byl odhalen jako součást komunistické strategie a taktiky. Např. koncem roku 1956 v Křesťanské demokracii pisatel těchto řádků napsal, že "titoistická strategie" byla geniálně jednoduchá: Předstíráním, že by se satelitní země středovýchodní Evropy odpoutaly od Sovětského svazu a vytvořily "nezávislý blok" pod vedením maršálka Tita, byl vznášen požadavek rozpuštění NATA a odsunu amerických vojenských sil ze západní Evropy. Titoistickou strategii šířili Hubert Ripka, polský komunistický ministr zahraničí Rapacki (byl to tzv. "Rapacki plán"), nechvalně známý Chalupův zahraniční ústav a jeho orgán Tribuna.

Dlouhá léta komunistické nadvlády způsobila nesčetná utrpení nevinných lidí, podlomení morálky a charakteru milionů. Zlo napáchané komunisty a jejich agenty, včetně Chalupy, bude žít dlouho po nich.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 14. srpna 1994

PŘÍPAD DR. CHALUPY
PODLE DVOU ARCHIVŮ
Prof. dr. Josef Kalvoda

Československý týdeník ze dne 16. 6. 94 přinesl článek "Případ dr. Chalupy podle dvou archivů" podepsaný Mojmírem Povolným, Miloslavem Pechanem a Jerry Vodou. Dotyční píší, že chicagský Hlasatel "více než rok" uveřejňuje výňatky z přísně tajných archivů StB týkajících se dr. Chalupy, a že je "záhodno podat veřejnosti objektivní pohled na celou záležitost." Pro čtenáře ČT, kteří četli pouze "Tiskovou zprávu" Čs. nár. rady americké před delším časem, může článek vypadat jako "informativní", zatímco čtenáři znalí obsahu publikovaných dokumentů hned na první pohled poznali, že se jedná o jednostrannou propagandu. Článek předstírá objektivitu, zatímco subjektivita z něj jen čiší a jeho účelem je klamat čtenáře. Předstírá, že podává verse obou stran, zatímco prezentuje jen subjektivní desreprezentace dokumentů, aby pak s nimi mohl polemizovat. Protože jsem přednášel mj. kurs o veřejném mínění a propagandě (Public Opinion and Propaganda), jsem obeznámen se všemi triky propagandistů a klamy (fallacies), kterých používají.

Rámcovým klamem (fallacy) výše uvedeného článku je "arguing both sides from one side" - presentování argumentů obou stran ze strany jedné. Dalšími fallacemi jsou překrucování fakt, vymyšlené a nesprávné citace, aby se pak s nimi mohlo polemizovat. Protože detailní analýza článku by vyžadovala velké místo, omezím se zde na několik ukázek "misreprezentací", dezinformací, výmyslů a nesmyslů.

Povolný a spol. píše, že *"Podle dokladů StB byla odbojová činnost Chalupy prozrazena a pak sledována od samých začátků."* Byla-li sledována od samých začátků, pak nemohla být "prozrazena". Této nelogičnosti se říká NON SEQUITUR. Mezi agenty StB, kteří Chalupovu činnost "prozradili", byl Josef Damián.

Ve skutečnosti tento zaměstnanec ústř. sekretariátu nár. soc. strany vytipoval Chalupu jako vhodnou osobu, která by mohla být použita k vytvoření sítě, do níž by byli zachyceni potenciální a skuteční odbojáři ze strany nár. socialistické.

Povolný a spol. píše dále, že na základě informací od svých agentů *"StB Chalupu přepadla, unesla, sedmnáct měsíců nezákonně věznila, donutila jej pokračovat v ilegální činnosti, kterou sledovala, případně kontrolovala, nebo řídila (metody, jimiž Chalupu k tomu přiměla, nejsou uvedeny)."* Tohle ovšem v dokumentech StB není. Chalupa byl "tajně zatčen" bývalým politickým komisařem partyzánské brigády Mistra Jana Husa, Pichem-Tůmou, byl pak ubytován v konspirativních bytech, ochotně s agenty StB spolupracoval a s některými si i tykal. Tedy to nebyl žádný "přepad, unesení a nezákonné věznění", jak si to Povolný a spol. vymyslili a za "dokumenty StB" prohlásili. Tato "verse" nesouhlasí ani s dřívějšími "vysvětleními", která udělal sám Chalupa.

V části článku Povolného a spol. o událostech, jak je viděl Chalupa čteme: *"Zprávy o Chalupově sebevraždě, pohrůžkách policií, vytáčkách a konečné přerušení spolupráce, která nikdy neexistovala, jsou smyšlené. Tak vidí události dr. Chalupa."* Chalupa, jak je citován, překrucuje fakta. V dokumentech StB není nic o Chalupově sebevraždě, ale že "vyhrožoval sebevraždou". O jeho spolupráci s agenturou StB svědčí stovky stran dokumentů. V době, kdy v intencích StB budoval "ilegální" Čs. stranu práce v Československu, **jeho zástupcem v exilu byl Mojmír Povolný. Jedním z těch, které StB dopravila do exilu, byl Miloslav Pechan, jeden ze spoluautorů článku.** Po splnění úkolů v Československu byl Chalupa, alias mjr. Král, **vysazen v Paříži jako agent ofensivně zpravodajský.** Ostatně, svoji spolupráci s estébáky Chalupa přiznal v publikované "Tis-

kové zprávě" Čs. nár. rady americké. **Klamat veřejnost je ovšem úkolem komunistických agentů StB a "užiteční idioti" jim v tom pomáhají.**

><><

CO ČS. TÝDENÍK
ODMÍTL OTISKNOUT

25. 6. 1994 jsem poslal p. Petru Bískovi, vydavateli Československého týdeníku, následující dopis s přílohami:

Vážený pane šéfredaktore,

Československý týdeník (16. 6. 1994) otiskl článek "Případ dr. Chalupy podle dvou archivů". Tento případ už dávno překročil rámec novinářské diskuse.

Před více než dvěma lety se jím zabývalo Dokumentační středisko Konfederace býv. politických vězňů a později Úřad pro dokumentaci a vyšetřování činnosti StB, Policie České republiky. Ke konci minulého roku výsledky vyšetřování byly předány soudu, který pozval k výslechům svědky, mezi nimi i dr. Chalupu. Pokud je nám známo, k soudnímu výslechu se nedostavil. O jeho případu rozhodne příslušný soud v České republice, kde žijí lidé jím postižení.

Sdílíte-li názor, že čtenáři mají právo na pravdu, na časové, faktické a objektivní informace, pak otisknete přiložené kopie dopisů ředitele Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování činnosti StB, JUDr. ing. Lubomíra Blažka, adresované dr. Chalupovi. První je ze dne 16. listopadu 1993 a druhý ze dne 16. března 1994.

Prof. dr. Josef Kalvoda (podpis),
bývalý politický vězeň

Přílohy

* * *

Jak se dalo očekávat, p. Bísek neotiskl výše citovaný dopis a přílohy. Ačkoliv měl celou stránku pro obhajobu estébáckého agenta, před rokem otiskl "Tiskovou zprávu" Čs. nár. rady americké a odmítl zveřejnit moji odpověď, udělal totéž i tentokrát. Vymlouvá se na nedostatek místa. Píše - "není to možné". Otisknout výmysly a lži na obhajobu ofensivně zpravodajského agenta StB možné ale je. Je teď jasné, kam se p. Bísek zařadil.

* * *

Policie České republiky
ÚŘAD PRO DOKUMENTACI
A VYŠETŘOVÁNÍ ČINNOSTI STB
ÚŘADU VYŠETŘOVÁNÍ PRO ČESKOU REPUBLIKU
170 34 Poštovní úřad Praha 7, poštovní schránka 21

Č. J. ÚDV - 1101/93 Dne: 16. 11. 1993

(razítko)
ÚŘAD PRO DOKUMENTACI
A VYŠETŘOVÁNÍ

Vážený pan
JUDr. Vlastislav Chalupa
Route 2 BOX 85
CAMP DOUGLAS WI 54618
USA

Vážený pane doktore,

odpovídám Vám na Vaše dopisy z 15. října a 20. října 1993.

Znovu se odvoláváme na náš poslední dopis ze dne 5. 10. 1993 a sděluji Vám následující:

Ve Vašem případu došlo totiž k zásadnímu posunu. Bývalí političtí vězni, kteří se souhlasem příslušných úřadů na doporučení Konfederace politických vězňů pátrají v roztroušených archivech ministerstva

vnitra ČR, generální prokuratury, ministerstva obrany, archivu KSČ a archivech Státních archivů (včetně jeho poboček) proto, aby zjistili, za jakých okolností byla odhalena jejich protikomunistická činnost, se v minulosti ještě za neexistence našeho úřadu dopátrali podrobných výpovědí především pracovníků bývalé skupiny StB označované jako Skauti (řízené postupně Dr. Plačkem, M. Pichem-Tůmou, Zelenkou - kpt. Fišerou), jejímiž členy byli mj. Kašina, Vacek, Orovan, a další. Nebyl žádný rozdíl mezi akcí Skaut a skupinou Skaut, jak se mylně domníváte. V rámci akce Skaut byla vyčleněna skupina pracovníků StB jako členové skupiny, se kterou jste od svého fingovaného zatčení postupně úzce spolupracoval, iniciativně plnil všechny úkoly a s některými členy této skupiny si i tykal. Spolupráci vysoce hodnotili jak Zelenka, tak i Vacek ve své zprávě určené rezidentovi StB v New Yorku v roce 1956 s doporučením, jak má být postupováno při obnovení kontaktů s Vámi v roce 1956 v USA. A to se už dostáváme k dokumentům, o kterých jsme se zmínili na začátku. V archivech KSČ byl objeven dokument - zpráva bývalého ministra vnitra Baráka - o činnosti čs. rozvědky v zahraničí. V této zprávě se uvádí, že na území USA bude obnovena činnost dvou agentů, a to LEONA a MAISONA. Dosud se nepodařilo identifikovat LEONA, ale byly objeven materiály týkající se MAISONA, a to je jak jeho evidenční list včetně fotografie založený pro agenty rozvědky, tak jako vázací (verbovka), v níž se zavazuje ke spolupráci, mlčenlivosti a současně si vymiňuje, až se StB přesvědčí o výsledcích jeho upřímné spolupráce, bude za ním dopravena do zahraničí i manželka s dítětem. Podle evidenčního listu a popisu přesunu do Paříže bylo zjištěno, že pod krycím jménem MAISON byl do Paříže vysazen spolupracovník StB v ČSR, který zde působil pod krycím jménem major KRÁL a jehož vlastní jméno je Dr. Vlastislav CHALUPA, nar. 4. 11. 1919, bývalý úředník banky v Bratislavě a později sekretář Dr. P. Zenkla. Z činnosti MAISONA v Paříži, kam byl za ním převelen pracovník StB Kašina (krycí jméno LENTIER) a později i Damián (krycí jméno GREGOR), byly získány v rozsahu cca 300 - 350 stran, popisující zevrubně činnost MAISONA v Paříži, kam podle verbovky za MAISONEM skutečně byla dopravena jeho manželka s dítětem. Podrobný popis činnosti pak podal po svém návratu do ČSR DAMIÁN.

Druhý, ještě objemnější svazek dokumentů se týká obnovení spojení s MAISONEM v USA, kde byl z podnětu ministerstva kontaktován čs. rezidenturou v New Yorku (rezident Bartoš, řídící pracovník Soukal). Dokumenty obsahující podrobný popis schůzek, kterých se uskutečnilo asi 10, ve zprávách jsou mimo jiné i částky, které byly MAISONOVI předány. Na území USA byl MAISON přejmenován na DIREKTORA. Spolupráce trvala 2 roky do roku 1958, kdy byla přerušena. Předložené dokumenty byly autentické.

A nyní k možnosti, jak by snad bylo reálné, aby Vámi doporučení historikové si mohli dokumenty prohlédnout:

1) *podle našich informací Dr. KOPECKÝ, který zásluhou majora KRÁLE strávil řadu let v kriminále, buď již podal nebo v nejbližší době podá civilní žalobu na náhradu škody na dobu svého vězení.*
2) *skupina dalších podobně postižených osob připravuje podnět orgánům činným v trestním řízení, aby na základě zákona o protikomunistickém odboji, kde se pozastavuje promlčecí doba, zahájili trestní stíhání majora KRÁLE s návrhem, aby při příjezdu do ČR by vzat do vazby. V tomto řízení by se připojili se svými požadavky na náhradu škody.*
3) *protože se ve Vašem případě jedná o státního občana USA, předají členové Konfederace politických vězňů zjištěné informace velvyslanectví USA k eventuálnímu prošetření.*

V soudním řízení budou mít podle našeho názoru historikové možnost si ověřit obsah i pravost dokumentů.

Na závěr ještě jedna poznámka. Ověřovali jsme si některá tvrzení, obsažená ve Vašem dopise. Časopis "Plamen" nezačal vycházet v Praze pod vedením p. Netíka, ale v Brně, kde ho vydával M. Kina a rozmnožoval ve svém bytě. Obsah tohoto vydání se podstatně lišil od pozdějších čísel, což dává za pravdu výpovědi pracovníků StB, že šlo o obsah nekontrolovaný a "protistátní" v případě Brna. V Brně bylo vydávání zastaveno a přeneseno do Prahy, kde byl tištěn na ministerstvu vnitra a jeho adresáti přísně evidováni.

K Vaší záležitosti jsme vyslechli JUDr. Zdeňka KESSLERA o tom, proč se s Vámi nespojil při své první návštěvě v USA, ale až při druhé v roce 1988. Prokázal cestovním pasem, že nikdy před rokem 1988 v USA nebyl a kontakt s Vámi navázal hned při své první návštěvě. Jinak odmítl se k případu mjr. KRÁLE resp. MAISONA jakkoliv vracet, protože důkazy, s nimiž měl možnost se seznámit, považuje za jednoznačné. Podle jeho názoru i Vaše soukromé aktivity v republice, orientované na registrovaného agenta StB Kroupu - Stránského a skupinu bývalých politruků z Vojenské akademie jen dokreslují Váš profil.

Myslíme si, že za současné situace, kdy stojí proti sobě stovky stran dokumentů a Vaše snaha hledat v nich bezpodstatné nesrovnalosti nemůže nikam vést. Skutečnou povahu a rozsah spolupráce s StB může objektivně posoudit jedině soud, což se, jak se zdá, také stane.

Nejvážnější výhrady máme vůči té části dopisu, kde poukazujete na své postavení v exilu a ohrožení tohoto postavení uveřejněnými zprávami o Vaší minulosti. Když to srovnáváme s tím, že za Vaší spolupráce bylo odhaleno a pozatýkáno 17 ilegálních skupin, lhostejně zda za Vašeho pobytu v republice nebo po Vašem přemístění do Paříže, pak újma, která Vám hrozí uveřejněním dokumentů je s osudem vězněných naprosto nesrovnatelná. Nezpochybňujeme přitom nijak Vaše pozdější zásluhy a činnost mezi krajany. V žádném případě však nelze zamlčet nebo přecházet období Vaší prokazatelné spolupráce s StB.

S pozdravem

(podpis)
JUDr. Ing. Lubomír Blažek
ředitel
Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování

* * *

Policie České republiky
ÚŘAD PRO DOKUMENTACI
VYŠETŘOVÁNÍ ČINNOSTI STB
ÚŘADU VYŠETŘOVÁNÍ PRO ČESKOU REPUBLIKU
170 34 Poštovní úřad Praha 7, poštovní schránka 21

Č. J. ÚDV - 4331/94 Dne: 16. března 1994

Příloha: 1

Vážený pan
JUDr. Vlastislav CHALUPA
Route 2 BOX 85
CAMP DOUGLAS WI 54618
USA

Vážený pane doktore,

dříve než jsem stačil odpovědět na Váš dopis, byla mi doručena zásilka od jistého pana Paličky z Bohumína. Obsahovala několik desítek stran písemností týkajících se Vaší osoby. Část z nich byl zlomek archivních materiálů nebo jejich výpisků, prokazujících Vaši spolupráci s StB, druhá část obsahuje Vaše tvrzení, že jste to byl naopak Vy, kdo řídil skupinu StB, která pod krycím jménem Skaut měla proniknout do ilegálních skupin s cílem tyto skupiny likvidovat.

K tomu bych chtěl jen na vysvětlenou uvést naše poznatky z rozkrývání činnosti StB a zejména jejich kontrolních sítí, mezi něž patřila i skupina Skaut. Zorganizovat kontrolní sítě byl nápad tehdejšího vedoucího sektoru boje proti vnitřnímu nepříteli, Dr. Štěpána Plačka. Ten patřil mezi nejschopnější a tím i nejnebezpečnější osoby v StB. Byl to on, kdo s Vámi v dubnu 1948 jednal na sekretariátu nár. soc. (byl uveden panem Růzhou), když pracovník StB, který byl zaměstnán na sekretariátě už před únorem 1948, J. Damián, Vás vytipoval jako osobu vhodnou pro spolupráci při odhalování ilegálních skupin StB.

Plačkovými podřízenými byli především Pich-Tůma, se kterým Plaček již od roku 1945 pátral v archivech Gestapa hlavně po agentech Gestapa, aby je mohli pod hrozbou vyzrazení získat pro spolupráci s KSČ, dále pak Zelenka, Kašina, Vacek a další, z nichž část jste poznal osobně po Vašem předstíraném zatčení a izolaci, která trvala asi rok a půl, než jste byl převeden do působnosti správy pro zahraniční rozvědku a vysazen jako ofenzivní agent v Paříži na podzim roku 1949. Vaše teorie obsažená v písemnostech zaslaných mi panem Paličkou, že členové skupiny Skaut se místo na odhalování třídního nepřítele přidali na stranu odboje a že nikoli oni Vás, Vy je využívali pro boj proti komunismu, je nejen absurdní, ale přímo komická. Pro toho, kdo je obeznámen s činností Dr. Plačka, Picha-Tůmy a Zelenky, kdo zná organizaci, metody práce StB, vzájemnou podezíravost a rivalitu jednotlivých odborů, sekcí, vzájemnou kontrolu a pravidelnou a detailní dokumentaci o každé jednotlivé akci, je nepochopitelné, že by mohla být ignorována osobou, která o sobě tvrdí, že se několik let zabývala činností KSČ a jejich represivních orgánů.

Ostatně konkrétní výsledky Vaší spolupráce, které znamenaly nejprve kontrolu činnosti Vámi kontaktovaných skupin a později jejich likvidaci, svědčí o tom, že StB, resp. skupina Skaut, za Vašeho přispění splnila dokonale své poslání. Také Vaše vysazení v Paříži po skončení úkolů v republice jako ofenzivního agenta, jehož cílem bylo působit v řadách emigrace, bylo provedeno v naprostém souladu s postupem stanoveným pro práci agentů. Váš vázací akt s dodatkem, že budete-li řádně a svědomitě plnit zadané úkoly v Paříži, bude odměněn tím, že za Vámi bude vyslána Vaše manželka a dítě, byl splněn (přes pochybnosti, jestli si může agent klást nějaké podmínky). Činnost v Paříži a později i v USA (1956 - 1958) je podrobně dokumentována na několika stech stranách. Přitom šlo o jiný sektor než ten, kterému velel Dr. Plaček, takže zde vůbec nelze tvrdit, že šlo o řídící pracovníky nebo rezidenta, že Vám selhává paměť o stycích s řídícím orgánem v USA (Soukal), který velmi podrobně popisuje každou schůzku s Vámi a na příští schůzku odjíždí vždy s instrukcemi rezidenta nebo přímo ústředny v Praze. Dokumentace obsahuje cca 450 stran a působí dojem, že jednání byla nahrávána a z nahrávky pak sestavena zpráva pro nadřízené. Podotýkám, že žádný, kdo měl možnost se seznámit s dokumenty o Vaší činnosti, nepochybuje o tom, že jste byl vědomým spolupracovníkem StB jak doma, tak v Paříži, a v roce 1956 - 1958 v USA.

V jedné části dopisu nazýváte ty, kdo upozorňují na Vaši minulou spolupráci s StB "Hanobiteli Čs. národní rady americké". Přiznávám se, že tomu nerozumím. V žádném dokumentu, který jsem měl možnost si prohlédnout, není ani slůvkem zmínka o tom, že by tato organizace, nebo některý z jejích členů (kromě Vás), spolupracovala někdy s StB. Je výhradně věcí Čs. národní rady americké, jak dokumenty, které byly objeveny a které prokazují Vaši spolupráci s StB, posoudí a jaké z nich vyvodí důsledky.

Na závěr dvě informace: v archivu byl objeven ručně psaný dokument V. Vacka, který vypovídá o skupině Skaut. Opis této výpovědi z roku 1963 (vč. pravopisných chyb) přikládám.

Byl jsem informován o tom, že v druhé polovině prosince roku 1993 podal JUDr. Kopecký podnět k Vašemu trestnímu stíhání. Podnět je založen na jeho zjištění o důkazech, že jste jako spolupracovník StB pod krycím jménem mjr. Král, Dr. Bílý, Dr. Červený atd. spolupracoval se skupinou StB, známou jako Skaut, při odhalování ilegálních skupin především bývalých členů strany nár. soc. Konkrétně se tato Vaše spolupráce projevila v likvidaci skupiny L. Stočese (36 osob), které byl Dr. Kopecký členem, ale i dalších skupin, které byly postupně pozatýkány a jejich členové odsouzeni k mnohaletému žaláři. Tak se zřejmě dostane Váš případ na oficiální úroveň, kdy kromě zachovaných archivních materiálů bude možno vyslechnout žijící svědky z řad příslušníků StB, politických vězňů, samozřejmě včetně Vás.

Domnívám se, že do skončení řízení je zbytečné a nežádoucí v této věci dále korespondovat.

S pozdravem

Ředitel úřadu
(podpis)
(razítko) *pplk. Judr. Ing. Lubomír Blažek*

SVĚDOMÍ, 8/94,
NEDĚLNÍ HLASATEL, 20. listopadu 1994

CO DR. CHALUPA NEPŘIPOJIL KE "ZPRÁVĚ PŘEDSEDNICTVU" ČSNRA

Prof. dr. Josef Kalvoda

V nepublikované "Zprávě předsednictvu" Čs. národní radě americké (19 stran) dr. V. Chalupa se pokouší o polemiku s článkem "Archivní dokumenty" (Nedělní Hlasatel 25/7/93). Píše o své činnosti, když došlo k přejmenování Zahraniční skupiny čs. strany práce na Čs. zahraniční ústav. V letech 1948 - 49 Chalupa organizoval v Československu stranu práce pod patronací StB a pomohl vytvořit síť pro zachycení potenciálních odpůrců komunistického režimu z řad národních socialistů a sociálních demokratů. Pokud nebyli agenty StB, byli všichni pozavíráni. Protože se velmi osvědčil, StB ho vysadila v Paříži ve funkci "AGENT-OFENSIVNĚ ZPRAVODAJSKÝ", jak je uvedeno v evidenčním listě. V praxi to znamenalo umlčování exilových protikomunistů a dezinformování západních zpravodajských služeb a veřejnosti. Bylo už o jeho činnosti zveřejněno několik článků.

Ve "Zprávě předsednictvu" Chalupa píše, že "pracovní řád" Čs. zahraničního ústavu (ZU) je k ní připojen v poznámce č. 1. Tato poznámka je ale VYNECHÁNA. Chalupa si možná uvědomil, že tento dokument by mohl otevřít oči některým z těch "užitečných idiotů", kteří mu naletěli. Byl asi v domnění, že si členové předsednictva nepovšimnou vynechané poznámky č. 1 a uvedeného dokumentu. Vyžádají si členové ČSNRA tento nepublikovaný dokument, aby mohl být uveřejněn ve Věstníku? Hlásí se k zásadě, že lidé mají právo znát pravdu?

Po příjezdu letadlem do Paříže dr. Chalupa organizoval Čs. zahraniční ústav ve spolupráci s některými socialisty, především s Hubertem Ripkou, na jehož přímluvu mu byl přiznán status politického uprchlíka. V r. 1950 byly rozeslány potenciálním vedoucím spolupracovníkům tohoto ústavu dva "Přísně důvěrné!" dokumenty. Jména v nich obsažená byla KRYCÍ jména vedoucích této organizace. Údajně "Malý" bylo krycí jméno H. Ripky a "Velký" krycí jméno býv. kancléře prez. Beneše, J. Smutného. Dokumenty jsou otištěny v plném znění. (Části těchto dokumentů citoval S. Ghelfand v článku "Nové socialistické spiknutí proti národu", ROZPRAVY, roč. III, č. 1 - 2, leden - únor 1952.)

DOKUMENT č. 1

Československý zahraniční ústav **Přísně důvěrné!**

Organizace a pracovní program ČsÚZ

A. ČsÚZ je i nadále budován na systému výběrových Pracovních skupin (PS), jež se tvoří v každém místě, kde je usazen některý z členů ČsÚZ. Kromě toho se dává na uváženou - a doporučuje se - PS, zda mohou a chtějí kolem sebe vytvořit Klub ČsÚZ. Klub (K.) by byl větší skupinou osob blízkých programu ČsÚZ a informovaných o jeho činnosti, nikoli však přímo spolupracujících. Páteř K. musí tvořit členové PS a organizace v něm musí mít zajištěn rozhodující vliv. K. slouží k výchově nových spolupracovníků ČsÚZ a jejich činnost musí být zaměřena především k tomuto cíli... Tímto systémem se nám má podařit postavit proti, zejména v exilu, falešné představě masové demokracie **skupinovou demokracií elit,** pronikajících a ovládajících politický život v celé šířce. ČsÚZ bude tvořit skupinu ve skupinách a anonymita členství bude jeho velkou silou, neboť **nelze porazit neviditelnou moc.**

B. Je-li třeba na jedné straně zachovat ČsÚZ na nejisté půdě exilu, **pevný základ dosavadním zednářským systémem výběrových PS** a stejně výběrových K., je na druhé straně třeba zvýšit jeho výkonnost a dokonaleji využít výsledku jeho prací... Důraz klademe:

1) **na spolupráci se socialistickými stranami,**
2) na navázání spojení s organizacemi Hnutí pro svobodnou Evropu. Je nutné, aby všude, kde je k tomu příležitost, se členové ČsÚZ stali členy federalistických organizací...
   1. Ústřední ČsÚZ zůstává v Paříži a jeho služby obstarává Malý. Ústředí vydává pravidelně na počátku každého měsíce Věstník... Ústředí si vyhrazuje vydávat informace, směrnice a ukládat úkoly také mimo rámec Věstníku, pokud k tomu budou důvody bezpečnostní a pracovní. Ústředí obstarává oficielní styk ČsÚZ s vnějším světem, pokud není svěřen jednotlivým PS neb spolupracovníkům.
   2. Úkoly společné všem PS. Posledního dne v každém měsíci zasílají Pracovní skupiny (PS) hlášení o situaci čs. uprchlíků, zpracované podle přiloženého dotazníku, na adresu Školákovu...
   3. Úkoly společné všem spolupracovníkům... Protože v Ústředí existuje takřka úplný přehled o studijních oborech jednotlivých spolupracovníků, budou jim podle něho zadávány individuální úkoly... Přednesení aktivity na mezinárodní pole klade zvýšené požadavky na překladatele ČsÚZ... Překladatelské úkoly budou zadávány individuelně.
   4. Zvláštní úkoly jednotlivých spolupracovníků, resp. PS... Zprávy o politické situaci v ČSR zpracovává na základě všeho došlého materiálu Velký... Redakci **Tribuny obstarává Fousek,** Národohospodáře **řídí Marek.** Jako konečný cíl si ČsÚZ klade vybudování jednoho společného listu pro politiku a hospodářství, jenž by byl jeho orgánem. Obsah Tribuny a Národohospodáře musí být soustředěn na poslání, které si ČsÚZ vytkl:
      aa) musí určovat program zahraniční odbojové práce a propagovat jej;
      bb) musí získávat a vychovávat nové spolupracovníky pro ČsÚZ.

C. Financování. Úspěch tohoto pracovního programu závisí na finanční možnosti ČsÚZ a jeho financování se musí věnovat zvýšená pozornost. Protože ČsÚZ a jeho PS jsou odkázány zcela na vlastní finanční zdroje, zřídí každá PS:

1) Společný fond, do něhož všichni spolupracovníci budou přispívat měsíčně 5 % ze svého čistého měsíčního příjmu.
2) Do společného fondu plynou též příjmy z přednášek, publikací, článků, atd... Pokladník připojí ke každému organizačnímu dotazníku, kdykoli to uzná za vhodné anebo kdykoli o to bude požádán Ústředím, zprávu, jež by se týkala:
   a) všeobecných cenových podmínek,
   b) uváděla přehled cenin, valut, výrobků, jež jsou vyhledávány a jež je možno dopravit do ČSR a zpeněžit.

Celkovou finanční zprávu ČsÚZ povede Velký.

DOKUMENT č. 2
Československý zahraniční ústav **Přísně důvěrné!**
Politický program Čs. zahraničního ústavu

Program ČsÚZ stojí na synthese **demokracie a socialismu v ČSR...** Převedení výrobních prostředků do rukou pracujících je jediná cesta vedoucí k rozšíření blahobytu na nejširší vrstvy - k hospodářské demokracii a k materielní svobodě... Socialisace výrobních prostředků je možná pouze za předpokladu, že je zaručena politickou demokracií, neboť bez ní jsou pak pracující vykořisťováni důkladněji a bezpečněji než v soustavě kapitalistické...

Národ.

Formy demokracie a socialismu a jejich synthesa jsou modifikovány charakterem národa, jenž je jejich nositelem. **Národy jsou produkty historického vývoje,** který je nutno považovat za úsek vývoje obecného, který určuje dění veškeré přírody a jehož zákony tudíž platí i pro vývoj lidstva...

Doma po obnovení demokratického zřízení:

Ve svobodném demokratickém státě nelze uplatňovat politický program jinak než prostřednictvím politických stran, **jež tvoří osoby s týmiž politickými názory** a jež jsou organizovány tak, aby veřejně mohly získávat stoupence pro svůj program. Protože v demokracii se váha politické strany a jejího programu měří počtem hlasů, které jí odevzdají voliči, bude třeba kolem tohoto programu soustředit všechny, kdo se k němu hlásí. Prakticky jde o vytvoření jediné socialistic-

ké strany v ČSR, která již žije jako... Čs. strana práce... a která postavena na principu federativním bude představovat nejvyšší možný stupeň demokratizace politického stranictví, především však již nyní v exilu ..."

Ve "Zprávě předsednictvu" Chalupa píše, že Zahr. ústav (ZU) v době svého vrcholu se "skládal z asi 20 pracovních skupin a pěti studijních odborů. Jeho pracovní řád je připojen (1)." PŘIPOJEN NEBYL.

Jak vidno z citovaného dok. č. 1, financování bylo podle vzoru komunistických stran určitým procentem z čistého příjmu spolupracovníků a z prodaných cenin, valut a výrobků dovezených z Československa. Tímto způsobem StB měla možnost financovat činnost ZU, jak tomu nepochybně bylo. Poněvadž se jednalo o organizaci **tajnou,** jména spolupracovníků nebyla zveřejňována s výjimkou těch, kteří přispívali podepsanými články do Tribuny a jiných publikací ZU. Navíc, tajná organizace může kdykoliv popřít, že některý agent StB byl jejím spolupracovníkem, jak to už udělal dr. Chalupa v případě Františka Kubaly, který byl zatčen francouzskou policií pro špionáž.

Mezi spolupracovníky ZU byli lidé socialistické orientace, ale asi většina z nich nevěděla, že redaktor Tribuny, orgánu frontovní organizace Stb v zahraničí, byl špičkovým agentem StB, jehož krycí jméno bylo v registru StB (Základní list, fotokopie v archivu pisatele) nejprve major Král, pak Maison a po příjezdu do USA Direktor. Samozřejmě, jeho evidenční karta (Základní list) byla přísně tajná, čemuž tak už déle než rok není. Mezi nejbližšími spolupracovníky Chalupy byl, a dosud je, dr. Mojmír Povolný. Před příletem Chalupy do Paříže, organizovaným StB, byl jeho zástupcem v zahraničí. V Paříži mu našel zaměstnání a byl s ním v úzkém styku. Tribuna, list ZU, uveřejnila ve svém čísle z června až srpna 1953 článek "Co nás spojuje", ve kterém Mojmír Povolný vysvětloval program tohoto ústavu a hlásil se ke "skupinové demokracii elit" a k socialismu. Povolný byl tedy mluvčím a plně zasvěceným členem Zahraničního ústavu.

Můžeme podotknout, že komunisté se rovněž hlásí ke "skupinové demokracii elit", k "demokratickému centralismu", čímž je míněna diktatura komunistické strany. Bylo tudíž logické, když ROZPRAVY, red. prof. S. Ghelfandem nazývaly Zahraniční ústav "KSČ v exilu".

Nepodepsaný článek "Pět let hledání" v témže čísle Tribuny vysvětluje: "Po únorovém puči bylo ještě doma na schůzce několika zakládajících členů Ústavu dohodnuto pokračovat za podstatně změněných okolností v práci na demokratizaci Československa... Těžisko naší práce zůstalo v prvém roce doma v odbojové skupině, jež přijala jméno **Československá strana práce.** Proto se exilová větev zvala pouze její Zahraniční skupinou a organizovala se pracovala jednak s ohledem na toto úzké **spojení s domovem,** jednak s ohledem na podmínky československého exilu. Spojení s Domácí skupinou a převážně odbojová povaha práce Ústavu v prvých dvou letech **přikazovaly tajnost...** Důvody pro vnitřní tajnost a výběrovost Zahraniční skupiny, pro něž si vysloužila **připodobnění k zednářským organizacím,** vedly také k určité formě působení navenek ... Východisko jsme našli v tom, že zachovávajíce vynucenou tajnost Zahraniční skupiny, uplatňovali jsme její program veřejně jako jednotlivci, kdekoli toho okolnosti vyžadovaly a kdekoli k tomu byla příležitost. Šlo nám rovněž o to, abychom posílili ty, kdo byli s námi duchovně spřízněni... K pomíjivé moci, založené na organizaci a reprezentaci, jsme se snažili přidat **neviditelnou,** a proto neporazitelnou, duchovní sílu. Byli jsme si vědomi výhod i nebezpečí tohoto postupu a doufali jsme v porozumění, jehož jsme se nedočkali. Přátelé nás podezírali a nepřátelé nás denuncovali a udávali. Ve světle těchto událostí a za měnících se exilových podmínek bylo třeba přehodnotit postup Zahraniční skupiny a přizpůsobit jej nové situaci... Prvním náznakem nadcházející změny bylo přejmenování Zahraniční skupiny na **Československý zahraniční ústav** v červenci 1949 a jejím dovršením vystoupení Ústavu na veřejnost v září 1950. Tato formální změna měla vyjádřit, že Ústav, aniž by se zcela zřekl svých odbojových a bezprostředně politických úkolů, přenáší těžisko své činnosti na pole studijní a výzkumné... Vystoupení na veřejnost vyvolalo vnitřní rozpravu o organizaci Ústavu; z ní vykrystalizovala idea **skupinové demokracie,** jež je základem připravovaného **Pracovní řádu ...**"

VYŽÁDAJÍ SI ČLENOVÉ ČSNRA KOPII TOHOTO "PRACOVNÍHO ŘÁDU" A JEHO ZVEŘEJNĚNÍ VE VĚSTNÍKU? ČI SNAD SE TAKÉ HLÁSÍ KE "SKUPINOVÉ DEMOKRACII ELIT",

SOCIALISMU, A VĚŘÍ, ŽE NELZE PORAZIT NEVIDITELNOU SÍLU DIRIGOVANOU StB?

OTÁZKY TOHOTO DRUHU JSOU NEJENOM LEGITIMNÍ, ALE NUTNÉ! ČSNRA SE DOSUD NEOMLUVILA ZA OBHAJOVÁNÍ SVÉHO BÝVALÉHO MÍSTOPŘEDSEDY, KTERÝ BYL AGENTEM StB, A VEŘEJNĚ SE OD NĚHO NEDISTANCOVALA.

NEDĚLNÍ HLASATEL, 7. srpna 1994

BYL BENEŠ
SOVĚTSKÝM AGENTEM?

Prof. dr. Josef Kalvoda

Nedávno vyšel v USA anglický překlad knihy Pavla Sudoplatova, SPECIAL TASKS. Napsal ji s pomocí svého syna Anatoliho bývalý náměstek výzvědné služby NKVD (později známé jako KGB). V americké veřejnosti vyvolala velký rozruch pro svědectví o J. Robertovi Oppenheimerovi, fyzikovi známému jako "otec atomové bomby". Oppenheimer byl jedním z těch, kteří předávali Sovětům informace o americkém atomovém výzkumu, čímž jim pomohli uspíšit vyrobení jejich atomové bomby. Mezi dalšími sovětskými špióny byli fyzikové E. Fermi a Klaus Fuchs. Atomovým vyzvědačstvím byl pověřen Sudoplatov. Byl ale nejlépe znám jako organizátor popravných operací NKVD, včetně atentátu na Leona Trockého. Kromě dalších informací je v knize také několik zmínek o bývalém čs. prezidentovi Eduardu Benešovi a plukovníkovi Františku Moravcovi.

Podle Sudoplatova, major Petr Zubov byl mistrem špionáže, pod jehož vedením se on učil tomuto druhému nejstaršímu povolání. V r. 1937 jeho starý přítel Zubov byl poslán, kryt diplomatickou imunitou, na sovětské vyslanectví v Praze jako rezident NKVD. Seznámil se s prezidentem Benešem, který měl úzké styky se sovětským vyslanectvím a který se zabýval špionáží už od první světové války během svého pobytu ve Francii. Benešův přátelský postoj vůči sovětskému režimu byl dobře znám. Uvedl Sověty na konferenci v Janově r. 1923

a o deset let později prvního sovětského delegáta, Maxima Litvínova, do Společnosti národů. Podle Sudoplatova, během svého pobytu v Praze byl Zubov *"Benešovým řídícím orgánem a zachráncem v předvečer války"* (str. 234 "When Zubov was our rezident in Prague, he had been Beneš's control officer and savior on the eve of the war".)

Po mnichovském fiasku v r. 1938 Zubov dostal od Stalina instrukce, aby Benešovi předal prostřednictvím jeho sekretáře 10.000 amerických dolarů a aby mu umožnil útěk z Československa do Velké Británie s plnou asistencí NKVD. Stvrzenku za přijaté peníze podepsal Benešův sekretář. (Ve špionáži je zvykem předávat peníze prostřednictvím osoby třetí, čímž se "špinavé peníze" vyperou. Přijetí peněz od špionážní organizace je považováno za důkaz agentství.)

Po Benešově odjezdu do Anglie byl Zubov na rozkaz Stalinův z Prahy odvolán a po návratu do Moskvy zatčen. Důvodem k jeho zatčení bylo, že Beneš prostřednictvím Zubova navrhl Stalinovi, aby subvencoval puč proti jugoslávskému králi, aby se tak v Jugoslávii dostal k moci protiněmecký vojenský režim, čímž by se zmenšil německý tlak na Československo. Beneš požádal o 200.000 US dolarů v bankovkách pro srbské důstojníky, kteří by provedli vojenský převrat. Zubov dostal požadované peníze z moskevské centrály a odjel do Jugoslávie zjistit, zda plán byl proveditelný. K svému nemilému překvapení došel k závěru, že situace nebyla zralá, že navržení důstojníci byli nespolehliví dobrodruzi a že by stěží provedli plánovaný puč. Odmítl jim dát předem peníze a vrátil se s nimi do Prahy. Všechno hlásil do Moskvy. Na Zubově telegramu, v němž vysvětloval svůj postup, Stalin napsal vlastnoručně "Ihned zatknout". Následkem dlouholetého věznění a týrání, Zubov se stal invalidou. Kulhal a chodil s pomocí hole.

V lednu 1948 Molotov nařídil Sudoplatovovi, aby jel do Prahy a sešel se tajně s Benešem. Měl mu vyřídit, že musí předat moc ve státě Klementu Gottwaldovi a sám z úřadu důstojně odejít. Sudoplatov měl udělat na Beneše nátlak s použitím stvrzenky o příjmu 10.000 US dolarů podepsané jeho sekretářem v r. 1938 pro jeho bezpečnou

cestu s pomocí NKVD do Anglie a připomenout mu jeho intimní styky s Kremlem. Jinak by Sověti zveřejnili jejich finanční pomoc pro jeho útěk a Benešovu účast na politickém puči a atentátech v Jugoslávii v letech 1938 - 1940.

Molotov zdůraznil, že Sudoplatov nebyl autorizován diskutovat cokoliv o čs. politice, ale jen předat jasný příkaz Moskvy a ponechat na Benešovi, jakým způsobem má být dosaženo Stalinových cílů. Sudoplatov navrhl Molotovovi, že by bylo lépe, kdyby s Benešem měl tento osobní a nesmírně důležitý hovor někdo, kdo se s Benešem znal osobně. Tím mužem byl Zubov, kterého Stalin dal zavřít, protože neprovedl v Jugoslávii Benešem navržený vojenský puč. K tomu Molotov poznamenal, že mu záleží na výsledcích a ne na způsobu, jakým jich bude dosaženo.

Ač byl Zubov od r. 1946 penzistou a invalidou, Sudoplatov si ho vybral za svého společníka, když na příkaz Molotova jel do Prahy v lednu 1948, aby s jeho pomocí a bez vědomí tamního sovětského velvyslanectví mohl předat Benešovi příkaz Moskvy. Díky Zubovým kontaktům a schopnostem; jeho starý přítel a mentor se dostal na Hradčanském paláci k Benešovi a během patnáctiminutového rozhovoru mu sdělil, že v Československu dojde ke "kardinální transformaci", ať už s ním, či bez něho, a že musí předat moc ve státě Gottwaldovi. Rovněž řekl Benešovi, že má příkaz nečekat na jeho odpověď. Podle jeho názoru, Beneš byl jediným, kdo mohl zařídit, aby radikální změna byla provedena hladce a bez krveprolití. *"Byla to poslední schůzka těchto dvou nemocných mužů v jejich životě"*, píše Sudoplatov (str. 234).

Sdělení Sudoplatova, že ppl. Václav Svoboda byl během války Benešovým tajným vojenským zástupcem, s nímž NKVD zahájilo diskuze o vytvoření čs. vojenské jednotky, není novinkou. Svobodův postoj vůči Sovětskému svazu a jeho role v únoru 1948 jsou dobře známé a není potřebí se tím zde zabývat. Více překvapující je Sudoplatovovo tvrzení, že plukovník Moravec (v anglickém textu "Colonel Muravitz"), vedoucí Benešovy zpravodajské služby v Anglii za války, byl *"full-time NKVD agent, recruited by our rezident in London, Chichayev"* (s. 223). Jak to bylo s jeho "agentstvím" NKVD, bude zmínka později. Sudoplatov píše, že začátkem r. 1945 Moravec hlásil, že

Britové mají zájem na zpracování uranové rudy z Jáchymovských dolů a jejím vývozu z Československa po válce. Moravec měl přístup k záznamům o československo-britských diskuzích o produkci urania (str. 198 a 458).

Jaké jsou důkazy o Benešově a Moravcově spolupráci se Sověty? V české i anglické verzi svých "Pamětí" Moravec píše, že v létě r. 1936 jel do Sovětského svazu spolu s vybranými čs. experty na Německo z čs. špionážních a analytických skupin ke schůzce s příslušníky NKVD. Podle smlouvy z r. 1935 Československo mělo spolupracovat se Sovětským svazem v oboru vojenského zpravodajství a Moravcovým úkolem bylo navázat kontakty a koordinovat styky s Moskvou. Podle Moravce, během schůze se sovětskými zpravodajskými důstojníky si Sověti dělali poznámky ze všeho, co bylo sděleno z české strany, a tato data pak byla diskutována a analyzována. Sami prakticky ničím nepřispěli. Měli zájem na vytvoření zpravodajské základny v Československu. Nakonec bylo dohodnuto mít společnou zpravodajskou bázi v Praze, což vedlo k obvinění z polské strany, že Československo dovolilo Sovětům operovat proti Polsku ze svého území. Moravec poznamenává, že jeho dojem z cesty do Moskvy byl, že z československé strany budou dodávány informace a že od Sovětů čs. zpravodajská služba nedostane nic.

O své spolupráci se Sověty Beneš píše ve svých obsáhlých "Pamětech", včetně své role v aféře maršálka Tuchačevského. O tomto případě bylo hodně napsáno. Je složitý, abychom se jím zde zabývali. Jen lze poznamenat, že po obdržení "informací" o spiknutí sovětských důstojníků proti Stalinovi Beneš ho ihned přímo informoval, čímž si sovětský diktátor ověřil jeho spolehlivost. Dále, jak píše Moravec, Beneš informoval Stalina přímo a nikoliv prostřednictvím čs. zpravodajské služby. Tím lze vysvětlit, že ho Stalin považoval za svého agenta - informátora.

Pokud se týče Benešova "útěku" z Československa "tajnou cestou", jak o tom píše Sudoplatov, výraz "útěk" je trochu silný. Nebylo tehdy žádným tajemstvím, že "Beneš měl plán a že z něho byl aeroplán". Na letiště se s Benešem přišel rozloučit také býv. legionář a plukovník gen. štábu, Emanuel Moravec, za Protektorátu známý jako nacis-

tický kolaborant, který ku konci války spáchal sebevraždu. Jestliže Beneš dostal 10.000 US dolarů a Sudoplatov měl v rukou stvrzenku podepsanou jeho sekretářem, pak Sověti měli "důkaz", že byl jejich "agentem", protože ve zpravodajštině přijetí peněz za prokázané služby je považováno za důkaz agentství. (Mimochodem, JUDr. V. Chalupa podepsal několik stvrzenek o přijetí peněz od StB v USA v letech padesátých a je to jeden z důkazů o jeho agentství.)

Prosovětský postoj Benešův je dokumentován jeho vlastními slovy a činy. Už na začátku války v r. 1939, když Sověti vrazili Polákům dýku do zad, Beneš řekl sovětskému velvyslanci v Londýně, Majskému, že Užhorod, tj. Podkarpatská Rus, bude přináležet k Sovětskému svazu po válce. V údobí německo-sovětského paktu (1939 - 1941) měl Beneš svého tajného zástupce u NKVD, Ludvíka Svobodu, a dával direktivy Moravcovi o nutnosti spolupráce s NKVD. Ač Sudoplatov píše, že Moravce získal pro spolupráci jako agenta NKVD sovětský rezident v Londýně Čičajev, Moravec tvrdí, že s Čičajevem kolaboroval na příkaz Benešův, jemuž byl oddán.

Moravec po svém příchodu do Anglie spolupracoval s britskou zpravodajskou službou, od níž dostal "půjčku" na vydržování svého zpravodajského aparátu v březnu 1940. Britové měli velký zájem na informacích, které Moravec dostával od svého agenta Pavla Thümela, krycí jméno René, německého zpravodajského důstojníka (tedy dubláka). Měli na nich také zájem, jakožto i na jiných informacích, Sověti, s nimiž Beneš udržoval stálý kontakt. O Moravcových jednáních s Čičajevem a NKVD se dočítáme v publikovaných dokumentech, především z útržkového deníku Jar. Smutného, Benešovi oddaného kancléře. Smutný píše, mj., následující. (Je nutné zdůraznit, že to bylo v době, kdy Anglie stála osamocená a byla v boji na život a na smrt s nacistickým Německem, tehdy spojencem Sovětského svazu, a Beneš používal jejího pohostinství.)

1. prosince 1940 Beneš dal šéfovi své zpravodajské služby, Moravcovi, direktivy pro jeho schůzku s rezidentem sovětské NKVD v Londýně, která se konala příštího dne. Za prvé, Moravec dostal příkaz prohlásit, že na schůzku jde s vědomím a souhlasem politického vedení, především Beneše, "k němuž Rusové mají důvěru". (Poznámka: Beneš používal výrazu Rusové a Rusko, nikoliv Sověti a Sovětský

svaz.) Za druhé, *"Spolupráce bude zpravodajská - prezident schválil Moravcův program."* Za třetí, Moravec měl udělat výklad o poměru Beneše a jeho exilové vlády k Sovětům. Benešovi je známo, jaké mají stanovisko vůči Anglii. (Podle sovětské propagandy, Anglie vedla imperialistickou válku proti jejich spojenci - Německu.) Benešovo stanovisko ale bylo, že čs. exilová vláda je spolu s Anglií v boji proti Německu a že Anglie má program svobody malých národů, ČSR v to počítaje. V direktivách je nejdůležitější věta: *"Řekneme jim (tj. Sovětům) vždy, které informace, jež jim dáme, mají též Angličané, a domluvíme se, které informace z těch, jež oni nám dají, jim dáme."* Navíc, Beneš nikdy nepůjde s Poláky proti Rusku. (Dokumenty z historie Československé politiky 1939 - 1943. K vydání připravila Libuše Otáhalová a Milada Červinková, Nakl. Československé akademie věd, Praha 1966, I, str. 147.)

Z výše uvedeného je jasné, že Beneš dal příkaz Moravcovi, aby NKVD informoval, o čem se dozvěděl od anglické zpravodajské služby a z jiných zdrojů, a že Sověti budou moci prostřednictvím Beneše či Moravce přihrávat Angličanům určité informace, případně i dezinformace. V podstatě šlo o jednosměrnou spolupráci , jak to Sověti požadovali a jak to i Moravec zdůrazňoval ve svých "Pamětech". Ač především sledoval své vlastní zájmy, ze sovětského hlediska byl Beneš jejich agentem. Nejednalo se pouze o špionáž. Beneš se choval jako agent ofenzívně zpravodajský, kteréhožto výrazu se používá ve zpravodajštině - špionáži.

Po vstupu Sovětského svazu do války Beneš ve svých veřejných projevech i v soukromých rozhovorech se státníky, diplomaty a politickými činiteli vůbec, vychvaloval Stalina jako člověka rozumného a spolehlivého a obhajoval jeho politiku. Byl jeho náhončím. Tvrdil, že mu západní vlády mohou plně důvěřovat, že nebude sovětizovat středovýchodní Evropu apod. Zatímco Winston Churchill a polská vláda byli pro otevření druhé fronty na Balkáně, aby tak západní vojska mohla proniknout "měkkým břichem Třetí říše" do střední Evropy, Beneš v souladu se Stalinem hlásal nutnost druhé fronty ve Francii. Chtěl, aby středovýchodní Evropa byla "osvobozena" sovětskou armádou. Zatímco sovětská propaganda byla přijímána v západních demokraciích skepticky, Benešova propaganda sledující stejnou linii

byla mnohem účinnější, přestože jednotlivci znalí sovětských metod a cílů ji prohlédli. Tito lidé, mezi nimiž byli i zkušení diplomaté, považovali Beneše za sovětského agenta, jak je možné se o tom dočíst v diplomatické korespondenci. (Dokumentaci jsem zveřejnil v knize **Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy,** Washington D. C., University Press of America, 1978.)

Benešovi obdivovatelé nepochybně odmítnou, co o něm Sudoplatov napsal. Objektivní analýza jeho akcí však vysvětluje, proč ho Stalin považoval za "svého člověka". Vůči Stalinovi se Beneš choval servilně a ten s ním jednal jako se svým kortešem (náhončím). Projevilo se to i během jednání o Marshallově plánu. Tehdy prý Jan Masaryk řekl: *"Do Moskvy jsem jel jako československý ministr a vrátil se jako Stalinův pacholek."* V r. 1948 Sověti hodili Beneše přes palubu, právě tak, jako předtím, v r. 1945, on hodil přes palubu Františka Moravce. Mouřenín vykonal službu, musel jít. Odpovídalo to Stalinově praxi. Vždyť dal zlikvidovat i vysoké funkcionáře NKVD a komunistických stran. Ostatně, naši předkové říkali: "Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění."

NEDĚLNÍ HLASATEL, 18. prosince 1994

KAUZA DR. CHALUPA:
NOVÉ DOKUMENTY
Prof. dr. Josef Kalvoda

Ministerstvo vnitra České republiky ODTAJNILO další dokumenty k případu dr. Vlastislava Chalupy, nar. 1919, krycí jméno major Král, dr. Černý, dr. Sladký, MAISON, DIREKTOR aj. Budeme citovat dva dokumenty. První je datován 1. prosince 1952 a je adresován náměstku ministra národní bezpečnosti a náčelníkovi hlavní správy StB. Věc: Odeslání zpráv do zahraničí v akci "SKAUT".

Referent referátu 1032, 3. oddělení 1. odboru hlavní správy StB, Jaroslav Borský navrhuje:

"Odeslat našemu spolupracovníku MAISNOVI t. č. v USA měsíční přehled o vývoji situace v ČSR v říjnu 1952. »Měsíční přehled« vypracovala námi kontrolovaná ilegální skupina »POP«. Přehled obsahuje politické a hospodářské zhodnocení situace v ČSR za měsíc říjen 1952 a je sestaven z denního tisku. »Měsíční přehled«, který je připojen, bude spolupracovníku MAISONOVI odeslán prostřednictvím francouzského zástupce MPC Allaina v Praze."

"Odůvodňuji:

Akce »SKAUT« je námi kontrolována již po tři roky. Po tuto dobu byly pro udržení činnosti spolupracovníka MAISONA v zahraničí zasílány podobné zprávy. Obdobná zpráva byla zaslána naposledy dne

24. 9. 1952 a od té doby nebyly do zahraničí odeslány žádné zprávy, které by mohly alespoň částečně přesvědčit francouzskou rozvědku o tom, že dosud existují v ČSR ilegální skupiny, které v zahraničí zastupuje spolupracovník MAISON. V zájmu udržení akce až do dalšího rozhodnutí je nutno prokázati před zahraničím činnost námi kontrolovaných skupin tím, že zpráva bude odeslána."

Kromě Jaroslava Borského návrh podepsal náčelník referátu 1032, náčelník oddělení 3 odboru 1 a náčelník odboru 1 hlavní správy StB.

KOMENTÁŘ: Je to další důkaz, že od počátku StB kontrolovala akci "SKAUT". Byla to záchytná síť vybudovaná s pomocí agenta-provokatéra, dr. Chalupy, v níž byli podchyceni potenciální a skuteční odpůrci komunistického režimu ponejvíce z řad národních socialistů a soc. demokratů.

V nepodepsané "Tiskové zprávě ČSNRA" publikované v několika periodikách s typicky agentskou drzostí Chalupa tvrdil, že akce SKAUT a vytvoření Čs. strany práce jím vedené *"byl tento odboj až do doby Charty 77 nejvýkonnější protikomunistickou akcí vůbec"*. Pravý opak byl pravda. Fakt je, že SKAUT byla jednou z nejúspěšnějších akcí StB pro likvidaci protikomunistů sdružujících se v ilegálních skupinách.

Protože dr. Chalupa sehrál dokonale roli agenta-provokatéra a StB ho měla v hrsti, byl vysazen v Paříži jako AGENT OFENZÍVNĚ ZPRAVODAJSKÝ 3. 9. 1949. Měl celou řadu úkolů. Mezi nimi bylo budování Čs. zahraničního ústavu (původní název byl Zahraniční skupina Čs. strany práce), aby StB mohla pomocí této tajné organizace buď kontrolovat exil, anebo alespoň jej neutralizovat. Podrobnější informace o této organizaci ("KSČ v exilu") byly uveřejněny pisatelem těchto řádků v předchozích článcích.

Výše citovaný dokument poukazuje na nutnost odeslání zpráv vyrobených pod kontrolou StB, aby tak bylo možno *"alespoň částečně přesvědčit francouzskou rozvědku o tom, že dosud existují v ČSR ilegální skupiny, které v zahraničí zastupuje spolupracovník MAISON"*, tj. Chalupa, který rovněž pracoval jako diverzant. Tedy ještě po jeho odjezdu do USA StB používala jeho kanálu k dezinformování francouzské zpravodajské služby materiály z pramenů jí kontrolovaných.

Druhým dokumentem je memorandum velitele referátu 2020 StB,

datované 9. ledna 1952 a adresované veliteli státní bezpečnosti. Z větší části je memorandum psáno formou otázek a odpovědí o akci "SKAUT". Citace budou uvedeny v uvozovkách. Komentáře, pozorování či poznámky jsou psány pisatelem.

"Jak vznikla akce SKAUT? V roce 1947 byl nasazen z bývalého ZOB 11. do ústředí nár. soc. orgán Josef DAMIÁN a orgán Věra MACHOVÁ. Tito podávali zprávy o činnosti Vlastimila (sic) CHALUPY. Z těchto zpráv bylo zřejmé, že dr. CHALUPA je z nejschopnějších lidí na ústředním sekretariátě nár. soc. Po únorových dnech agentka JOE (ADLEROVÁ-PARPÍKOVÁ), kterou řídil býv. zástupce velitele StB MILEN, přinesla z holandského vyslanectví zprávu, že CHALUPA vyjednává přechod do zahraničí. Na základě této zprávy velitel 2. odd. PICH-TŮMA, pravděpodobně po dohodě s PLAČKEM a MILENEM dohodli tajné zatčení CHALUPY. CHALUPA byl sledován a začátkem dubna 1948, kdy odjel do Brna, poslal za ním PICH ŘÍHU, KAŠINU a agentku JOE, aby toto tajné zatčení provedli. Agentka JOE jela do Brna na přímý rozkaz MILENA. CHALUPA měl v Brně schůzku s členem holandského vyslanectví GRANDZEM (který byl obsluhován agentkou JOE)."

"Ve vhodné chvíli bylo provedeno tajné zatčení CHALUPY. Zatčení provedli: TŮMA, KAŠINA, SAMEC a ŘÍHA. CHALUPA byl převezen do chaty v Malé Úpě v Krkonoších, kde jeho střežení po dobu čtyř týdnů prováděl JEŘÁBEK (?) a KAŠINA. Poté byl Chalupa převezen do naší budovy v Praze XIX. Pod kaštany, kde byla v podkroví zařízena zamřížovaná cela. Až do srpna 1948 nikdo v celém referátu a v 2. odd. o případu dr. CHLUPY nevěděl. Jeho stravování obstarával KAŠINA a v cele jej navštěvovali: TŮMA, KAŠINA, ZELENKA, MILEN a PLAČEK. O celém případě též věděli: ŠMOLKA a ČECH. V srpnu byl pověřen stravováním VACEK."

"V únoru 1949 byl CHALUPA převezen do vilky býv. min. ŠRÁMKA v Líšnici. Jeho střežením byl pověřen s. VACEK, DRAHONÍNSKÝ, ČERV a v poslední době s. KOZDERA. Až do podzimu 1948 jezdil CHALUPA na schůzky za přítomnosti ZELENKY a KAŠINY a později za přítomnosti s. VACKA a KAŠINY."

"Kdo řídil vázání CHALUPY a co dal za zprávy?"

"Vázání CHALUPY, až do jeho odjezdu do zahraničí, nebylo provedeno. Jeho vázání prováděl s. KAŠINA za přítomnosti s. VACKA v den odjezdu CHALUPY do zahraničí. CHALUPA odjel 3. IX. 1949.

Za pomoci CHALUPY bylo provedeno napojení na tyto ilegální skupiny: JARO, USPZ, VĚRNÍ-JARKA, VĚRNÍ-JOŽKA, PŘIJDEME, KUMNEL, U., KOJETÍN, HOLEŠOV, BRNO-POP, skup. QQ, disp. SKÁLA, DŽ, JAVOR, kpt. HRDÝ, VAN-DAN a SNĚŽENKA.

Prostřednictvím GAĎOURKA a Mojmíra POVOLNÉHO v zahraničí provedl napojení na RIPKU, ZENKLA a KRAJINU a prostřednictvím těchto osob získával zprávy o emigraci v jednotlivých táborech.

Dále prostřednictvím CHALUPY bylo provedeno napojení, pomocí vysílačky, na špionážní emigrantskou centrálu v Paříži (gen. KUDLÁČEK)."

"Výslech všech lidí, kteří měli vztah k CHALUPOVI?"

"Všechny osoby, které přišli (sic) do styku s CHALUPOU jsou: PLAČEK, MILEN, ZELENKA, ŘÍHA, PICH-TŮMA, KAŠINA, ŽLÁBEK, SAMEC, agentka JOE, GRANDZ, VACEK, DRAHONÍNSKÝ, ČERV, ŠANDA, KOZDERA, MÁCHOVÁ, DAMIÁN, agent NEDVÍDEK a agent RŮZHA. Osoby, které věděli (sic) o činnosti CHALUPY, ale do styku s ním nepřišli: ŠMOLKA, ZÁVODSKÝ, ANDĚLOVÁ a příslušníci odboru Z, VALEŠ, ŠINDELÁŘ, KŘÍŽEK, DVORSKÝ a VÁVRA (snad krycí jméno OROVAN)."

"Výslech osob k CHALUPOVI byl dělán s následujícími osobami: KŘÍŽKEM, PANKRÁCEM, DVORSKÝM a VÁVROU, všichni z odboru Z. Protokoly byly předány veliteli StB HOROVI."

"Co kladného dal CHALUPA? Po dobu pobytu zde prováděl napojení na ilegální organizace (viz. jejich vyjmenování v otázce č. 2). Z těchto byla provedena likvidace těchto skupin: skupina USPZ, ze které vyplynula skupina BACILE a ŠEŘÍK, skupina UP, skupina VAN DER LINDE, skupina VAN-DAN, skupina na krim. ústředně v Praze MODRÁ CHRYZANTÉNA, skupina VĚRNÍ-JOŽKA, ze které vyplynuly skupiny ŠAVRDA a ČERVENO-BÍLÝ, skupina SLAVÍKA z Prahy XII, skupina ČERNÉ KOMANDO, skupina RYCHTECKÝ, skupina kpt. HRDÝ, ze které vyplynula skupina ANB, BARTL a skupina lidovců vedená FARDEM.

Počet odsouzených není znám, poněvadž spisy jsou předány do archivu.

Ze zahraničí pomocí CHALUPY bylo získáno napojení na skupinu ŠEBORA-SNĚŽENKU, kterou vede vyakčněný člen SNB Václav HAMPL.

Jinak CHALUPA posílal zprávy o situaci v emigraci, v uprchlických táborech a Radě svobodného Československa. Zda předával zpravodajské zprávy není nám přesně známo, poněvadž po jeho odchodu do zahraničí až do února 1951 řídil jeho zpravodajské spojení odbor Z."

* * *

NEDĚLNÍ HLASATEL, 1. ledna 1995

KAUZA DR. CHALUPA
NOVÉ DOKUMENTY
Prof. dr. Josef Kalvoda

Pokračování z NH 18/12/94

"Od února 1951 byl předán CHALUPA do řízení referátu 2025, ale zpravodajské spojení s ním nebylo navázáno, a proto zprávy, které podával, byly pouze povšechného rázu a byly referátem dávány pomocí svodek nebo vypracovaných zpráv na vědomí veliteli StB."

"Co se udělalo v akci SKAUT proti ČSR? Do zahraničí byly převedeny tyto osoby: VOJTEK, CHUDÁNEK, TRUTNOVSKÝ, DVOŘÁKOVÁ, PECHAN, VODA, PIVEČKA, KRAKEŠOVÁ, NETÍK, NETÍKOVÁ, CHALUPOVA žena s dítětem, TIKOLOVÁ a jeden student, na jehož jméno si nepamatuji, který šel s TRUTNOVSKÝM a DVOŘÁKOVOU, a Mojmír POVOLNÝ. Osoby byly převáděny na popud CHALUPY, který slíbil vybudovat v zahraničí organizaci a za pomocí které by byly získávány zpravodajské zprávy z různých zemí. Přechod VOJTKA, CHUDÁNKA, TRUTNOVSKÉHO, DVOŘÁKOVÉ, VODY, PECHANA, NETÍKA, NETÍKOVÉ, PIVNIČKY, POVOLNÉHO a jednoho neznámého sjednával KAŠINA, TŮMA a ZELENKA a bylo to schváleno velitelem StB, ZÁVODSKÝM. Přechod KRAKEŠOVÉ, TIKLOVÉ a CHALUPOVÉ sjednával VACEK, RICHTER, a ČECH a schvaloval ZÁVODSKÝ. Toto bylo současně dohodnuto s odborem Z."

POZOROVÁNÍ: Mezi těmi, kteří *"na popud CHALUPY, který slíbil vybudovat v zahraničí organizaci a za pomoci které by byly získávány zpravodajské zprávy z různých zemí,"* byl Mojmír POVOLNÝ, Miloslav PECHAN, bývalý komunista, a Jerry VODA, kteří podepsali propagandu na obranu CHALUPY, pod titulem "Případ dr. Chalupy podle dvou archivů" (otištěno v Československém týdeníku 16. 6. 1994). Jejich přechod sjednávali KAŠINA, TŮMA a ZELENKA, vesměs vedoucí referátů či odborů zabývajících se špionáží, zpravodajštinou a dezinformací na velitelství StB. Jejich přechod do zahraničí - **tedy ne do exilu** - schválil velitel StB ZÁVODSKÝ. Všichni odešli do zahraničí s pomocí a souhlasem vedoucích důstojníků StB. Není divu, že obhajují estébáckého "nadkolegu". Vrána k vráně sedá. Všechny pocházejí ze stejného estébáckého hnízda.

Vedoucí Čs. zahraničního ústavu **(tedy ne "exilního")** rovněž přišli do zahraničí (tedy ne do exilu) s pomocí StB a se schválením velitele StB ZÁVODSKÉHO. Pozornému pozorovateli neuniklo, že si rozdělili úlohy. CHALUPA byl místopředsedou Čs. národní rady americké, POVOLNÝ byl předsedou nebožky Rady svobodného Československa a je předsedou jakéhosi nového společku pro přátelství s Čechy a Slováky. Povolného dovezl estébák (Josef Damián) autem až na hranice. Byl to jejich člověk, právě tak jako Chalupa. (Dokument je v archivu ministerstva vnitra).

Memorandum pokračuje: *"Do zahraničí byly zasílány některé zprávy, které dodávaly domácí skupiny. Tyto zprávy byly schvalovány MILENEM, hospodářské velitelem 5. sektoru, STAŇKEM, vojenské pplk. MIŠÍKEM."*

"Dopisy a časopisy od CHALUPY byly předávány ilegálním skupinám v ČSR a sloužily k tomu, aby mohli (sic) být skupiny rozpracovávány k likvidaci, anebo kontrolovány. Ke stejnému účelu sloužil časopis ilegality H3R, nynější »Za svobodu a právo«."

POZOROVÁNÍ: Výše uvedené nepotřebuje žádný komentář.

"Kdo je informátor Francouzů z MNB? (Ministerstvo nár. bezpečnosti, pozn. pisatele.) K tomuto bodu je nutné vyslechnout s. DAMIÁNA, protože tuto zprávu získal od gen. KUDLÁČKA. Dále by bylo

třeba vyslechnout zatčené velitele, kterým veškeré zprávy byly předávány, a též osoby z odboru Z."

POZNÁMKA: Estébák Josef DAMIÁN byl poslán do Paříže, aby infiltroval zpravodajskou skupinu gen. KUDLÁČKA. Aby měl usnadněn úkol, byl v nepřítomnosti odsouzen na 20 let vězení. Dostal se do štábu gen. KUDLÁČKA a měl přístup k informacím, na kterých StB měla zájem. Po odvolání KAŠINY z Paříze byl nějaký čas řídícím orgánem CHALUPY. Vrátil se do ČSR přes východní Berlín a byl údajně povýšen na plukovníka. Byl řízen jiným odborem StB, a proto o jeho činnosti v memorandu celkem nic není. Jednotlivé odbory či referáty řídily své agenty a spolupracovníky a druhé odbory o jejich akcích nevěděly z bezpečnostních důvodů.

Mimochodem DAMIÁN dosud žije. Byl předvolán k výpovědi Úřadem pro dokumentaci a vyšetřování StB, ale nedostavil se. Byl předveden. Na otázky neodpovídal. Neřekl nic. Je to typické pro profesionálního špióna.

"Všechny skupiny od počátku v akci SKAUT, spojení a kanály CHALUPY: JARO, USPZ, VĚRNÍ-JARKA, VĚRNÍ-JOŽKA, PŘIJDEME, KUMNEL, U, KOJETÍN, HOLEŠOV, BRNO-POP, QQ, disp. SKÁLA, DŽ, JAVOR, kpt. HRDÝ, VAN-DAN, SNĚŽENKA, HOLEČKOVÁ, RYCHTECKÝ, HANA VAN DER LINDE."

"Dnešní stav skupin je: SNĚŽENKA, kterou připravujeme k likvidaci v únoru, skupina PŘIJDEME, kterou rozpracováváme, skupina POP, která je pětičlenná a prostřednictvím jednoho člena této skupiny bylo provedeno napojení na vyslanectví (pravděpodobně francouzské). Dále skupiny JAVOR, VLAST, disp. SKÁLA a DŽ."

"Spojení a kanály CHALUPY: První spojení CHALUPY bylo přes GAĎOURKA, který je v Holandsku, a ten předával zprávy GRANDZOVI, který byl agentem MILENA. Po odchodu GRANDZE z vyslanectví převzal spojení holandský vojenský ataché HASSELMAN, po vypovězení HASSELMANA asi v únoru 1950 tato cesta byla přerušena."

"Po delší době bylo navázáno spojení přes agenta KV-StB Karlovy Vary TYKALA a toto spojení bylo použito asi dvakrát, protože spojka v SELBU odmítla spolupracovat. Další spojení bylo zprostředkováno TRUTNOVSKÝMpřes pí. KULZOVOUv Dolní Poustevně pomocí pašeráků. Po zatčení pašeráků bylo také toto spojení přerušeno. Také toto spojení bylo použito dvakrát."

"Jiné spojení bylo navázáno prostřednictvím Ferdinanda TŘEBICKÉHO přes kanadské vyslanectví. Toto spojení bylo použito čtyřikrát a při likvidaci skupiny kpt. HRDÉHO byl TŘEBICKÝ zatčen a spojka na kanadské vyslanectví zajištěna."

"Znovu bylo navázáno spojení prostřednictvím CHALUPY pravděpod. přes francouzské vyslanectví v listopadu 1951. Spojení bylo a je prováděno prostřednictvím člena ilegální organizace POP."

"Jiný způsob spojení vyjednal s. KAŠINA přes (nečitelné) prostřednictvím zaměstnance našeho vyslanectví v Paříži s. (nečitelné). Toto spojení bylo použito dvakrát, a protože DAMIÁN neměl k tomuto spojení důvěru, přestalo být používáno."

"Jiné spojení bylo pomocí poštovních balíčků, kdy se do obsahu (nezávadného) ukryly zprávy. Bylo použito šestkrát."

"Jako další spojení zařídil CHALUPA pomocí tiskopisů a bylo použito sedmkrát."

"Stálé spojení jsou normální dopisy, kde se zašifrovávají zprávy tajným inkoustem."

"Je také spojení pomocí vysílačky, kterou obsluhuje orgán z odboru S."

"Všechna tato spojení sloužila jako spojení ilegality v ČSR se zahraniční emigrací a zpravodajské spojení měl odbor Z. Spojení odboru Z nám nejsou známa."

"Co nám DAMIÁN dal za zpravodajské zprávy? DAMIÁN posílal zprávy o emigraci, o rozbití Rady svobodného Československa, o vytvoření Národního výboru svobodného Československa. Zprávy byly dávány na vědomí veliteli StB.

Jaké zprávy dal odboru Z, není nám známo. Zpravodajské spojení jsme neměli, ani možnost jmenovaného řídit. Velitel referátu."

POZNÁMKA: V archivu ministerstva vnitra je velké množství dokumentačního materiálu, který poslal DAMIÁN z Paříže a pak po svém návratu do ČSR. Podléhal jinému referátu velitelství StB.

ZÁVĚR: Tento článek byl rovněž poslán Čs. týdeníku, Hlasu národa a Věstníku ČSNRA. Tato periodika otiskla "Tiskovou zprávu ČSNRA" obsahující obhajobu a lži agenta StB CHALUPY. Na jeho

návrh byli posláni do zahraničí POVOLNÝ, PECHAN, VODA a další, aby mu byli nápomocni v budování Čs. zahraničního ústavu. Jejich přechod do zahraničí sjednávali vysocí důstojníci StB a byl schválen velitelem StB ZÁVODSKÝM. Zveřejnění či nezveřejnění tohoto článku bude dalším důkazem o orientaci těchto vyjmenovaných periodik.

Jsou vědomými, či nevědomými nástroji komunistické konspirace proti exilu a domovu, anebo jsou na straně obětí komunistů a skutečných exulantů?

Slovo na závěr

Tato kniha jde do tisku, i když nebyl dosud uzavřen případ JUDr. Vlastislava Chalupy; tento případ je ve své podstatě, souvislostech a následcích symptomatický pro český problém doma i v exilu. Rovněž nebyla a dlouho nebude uzavřena éra totality se svými mravními následky, které ohrožují kořeny českého národa. Otiskujeme tedy následující článek.

* * *

SVĚDOMÍ, 1/96

BOŽÍ MLÝNY

Prof. dr. Josef Kalvoda

Ministerstvo vnitra České republiky vydalo SECURITAS IMPERII, 2. Sborník k problematice bezpečnostních služeb (Praha 1995). Obsahuje studie, články, dokumenty a různé doplňky. Mezi dokumentovanými studiemi je stať "JUDr. Vlastislav Chalupa, agent StB", od Dr. Jiřího Málka z Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu. V této rozsáhlé práci jsou dokumenty o činnosti špičkového agenta StB V. Chalupy, který pomáhal této teroristické organizaci budovat síť pro podchycení potenciálních a skutečných odpůrců komunistického režimu, aby mohli být zlikvidováni. Bez lidí druhu Vl. Chalupy, který neváhal zradit i své přátele a spolupracovníky, nemohl = být vybudován totalitní stát, v němž se jeden bojí druhého. V letech 1992 - 95 byla o Chalupově činnosti doma i v zahraničí zveřejněna celá řada článků a dokumentů v Nedělním Hlasateli a jinde.

V létě 1994 měl Dr. Málek přednášku na téma "Agentura StB ve třetím odboji domácím i zahraničním"; bylo to na mezinárodním kongresu Společnosti pro vědy a umění v Praze. Popsal v ní ve stručnosti životopis agenta V. Chalupy, infiltraci státního aparátu komunisty, metody StB a Chalupovu činnost proti odboji domácímu a zahraničnímu. Přednáška byla publikována v českém tisku. V USA ji dvakrát přinesl Neděl. Hlasatel. S drzostí typickou pro komunistického agenta StB Chalupa podal žalobu na Dr. Málka a žádá satisfakci milion korun.

První stání bylo začátkem září a druhé 25. října 1995. Druhý den po druhém líčení u městského soudu v Praze přinesl český tisk o jednání zprávy pod následujícími tituly: *"Spolupracovník StB žaluje vyšetřovatele Bendova úřadu"* (Práce), *"Vyšetřovatel žádá svědectví hlavy Ústavního soudu ČR"* (Zemědělské noviny), *"Pravděpodobný double-agent se bojí přijet do ČR"* (Halo noviny), *"V Chalupově případu má svědčit také důstojník CIA"* (MF DNES), *"Chalupův advokát navrhl soudu jako svědka pracovníka CIA"* (Rudé právo).

Před citováním z výše uvedených článků je nutno předeslat, že během prvního líčení soudkyně (předsedkyně senátu) Jana Knotková četla interní memoranda čs. ministerstva vnitra z r. **1949**, označená "přísně tajné". V nich byly zprávy o Chalupově odjezdu do Paříže a soudkyně přikázala jeho právnímu zástupci, že se **Chalupa musí dostavit osobně k odročenému líčení 25. října.** Chalupa se nedostavil. Práce (26. 10. 95) napsala:

"Mimořádně nebezpečný agent Státní bezpečnosti Vlastimil Chalupa, který žaloval vyšetřovatele Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu J. Málka, se včera nedostavil ani k druhému stání sporu na ochranu osobnosti k městskému soudu v Praze."

Jeho právní zástupce O. Choděra uvedl, že důvodem Chalupovy nepřítomnosti byly zdravotní důvody a obava z možného vzetí do vazby. Chalupa prý totiž dostal v minulosti od bývalého ředitele Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování činnosti StB při ministerstvu vnitra L. Blažka dopis s "výhrůžkou", že pokud překročí hranice ČR, může být vzat do vazby. V. Chalupa totiž podle výsledku vyšetřování úřadu dostal kolem sedmi set lidí do vězení, z toho asi patnáct bylo pověšeno za činnost v odboji proti komunistické moci. J. Málek uvedl, že Chalupa na něj podal žalobu v souvislosti s přednáškou nazvanou Agentura StB v boji proti třetímu odboji domácímu i zahraničnímu, kterou Málek přednesl loni v červnu na mezinárodním kongresu Společnosti pro vědy a umění v Praze. Na Chalupově případu dokumentoval, že StB nejen pronikala do existujících odbojových skupin, ale v řadě případů je přímo zakládala a rozvíjela jejich činnost. Pod taktovkou StB vycházely i odbojové časopisy a byla založena "ilegální" Čs. strana práce.

Choděra si včera vyžádal předvolání dalších svědků, mezi nimi bývalého předsedu výkonného výboru Rady svobodného Československa působícího v USA M. Povolného, bývalého pracovníka CIA Berksona (asi má být Bergsona, pozn. pis.) a další, kteří by měli údajně dokázat, že soudu předložené materiály o činnosti Vl. Chalupy jsou padělky. Tuto možnost Málek odmítl, protože sám osobně prostudoval a předal soudu stovky materiálů z archivu ministerstva vnitra. Soudu navrhl předvolání Z. Kesslera, předsedy Ústavního soudu, který byl kvůli Chalupovi odsouzen na 17 let, z nichž si 7 odseděl. Kessler uvedl v PRÁCI: "Chalupa, to je pro mě takový opravdu osudový otřes."

Soudní jednání bylo odročeno na 10. ledna 1996. Podle MF Dnes na příštím stání *"Chalupa hodlá kromě svědectví Berksona (Bergsona?) předložit i materiály francouzské kontrašpionáže a amerických služeb FBI a CIA. Tvrdí, že tyto dokumenty mají prokázat jeho nevinu. Choděra tvrdí, že podle Chalupy by mohl Bergson dosvědčit, že StB v padesátých letech úmyslně padělala některé spisy, aby tím usvědčila představitele třetího odboje z kolaborace."*

Během druhého líčení předsedkyně senátu Jana Knotková citovala zápisy z výslechů bývalých příslušníků StB, pořízené před čtyřiceti lety inspekcí ministerstva vnitra. Tyto dokumenty (publikované už v NH) dokazují, že Chalupa se stal agentem StB v dubnu 1948 krátce poté, když ho Pich-Tůma "tajně zatknul". Podle svědectví Dr. Málka *"o Chalupově činnosti existuje asi deset tisíc stránek materiálů StB. Příště chce Málek povolat za svědka i předsedu Ústavního soudu Zdeňka Kesslera. Ten byl totiž členem ilegální skupiny, kterou podle Málka Chalupa prozradil a Kessler byl odsouzen."* (MF Dnes)

Namísto, aby bývalý komunistický agent Chalupa přiznal "mea culpa", chová se jako zloděj, který křičí: "Chyťte zloděje!" Přestože dostal předvolání k soudu, nedostavil se a nechal za sebe mluvit svého advokáta, který nemůže být podroben křížovému výslechu. Advokát Choděra hájí svého klienta absurdním tvrzením, že dokumenty o špičkovém agentovi StB byly padělány touto teroristickou organizací v letech padesátých.

Fakta jsou jiná. Už v prvním článku "Případ JUDr. Vlastislava Chalupy" (SVĚDOMÍ - 16/92; N. Hlasatel - 8. 11. 92) jsem citoval "přísně tajné" dokumenty určené pouze pro velitele StB a ministra vnitra z r. 1949, tedy ne z let padesátých. Pouze nejvyšší orgány ministerstva vnitra byly informovány o odjezdu "ofenzivně zpravodajského agenta" Chalupy do Paříže na falešný pas a falešné vízum, které mu opatřili specialisté na ministerstvu vnitra. TYTO TAJNÉ DOKUMENTY NEBYLY NIKDY PŘEDTÍM ZVEŘEJNĚNY, a tedy jich nebylo možné použít k diskreditování kohokoliv. Jejich autenticita byla potvrzena správou archivu ministerstva vnitra v r. 1992.

Nevím, kdo je Michael Bergson a jakou měl pozici v CIA. Nemůže mít důkazy, že předtím NEPUBLIKOVANÉ DOKUMENTY o Chalupovi jsou podvrhy. Komunistická infiltrace CIA v letech padesátých byla všeobecně známa z vyšetřování této agence kongresními výbory. Proto s ní pisatel nikdy nejednal a důležité informace předával U. S. senátorovi Williamu Knowlandovi, vůdci republikánské strany v U. S. senátě, který se běžně stýkal s americkým prezidentem a vedoucími vojenských zpravodajských služeb. Ostatně je velmi dobře znám nedávný případ Aldricha Amese. Tento vysoký důstojník protišpionážní služby CIA zrazoval za jidášský groš (miliony dolarů) svou zem a lidi, kteří pracovali pro CIA v Sov. svazu během studené války. Asi 100 lidí bylo jím vyzrazeno sovětské KGB, z nichž nejméně deset bylo popraveno a ostatní byli získáni, aby jako double-agenti dodávali dezinformace CIA. Tato agence je pak předkládala přímo americkým prezidentům, aniž by uvedla, že tyto "informace" jsou z pochybného pramene.

Michael Bergson nemůže znát z první ruky metody komunistických expertů pro psychologickou válku, jejichž nástrojem byl Chalupa a jeho Čs. zahraniční ústav. Bylo o tom referováno v ROZPRAVÁCH a

Křesťanské demokracii v letech padesátých a v článcích pisatele v letech 1992 - 95.

O činnosti agenta Chalupy se v archivech min. vnitra zachovaly tisíce dokumentů a tvrzení jeho advokáta, že to jsou padělky, je vyložený nesmysl. Ve svých dřívějších prohlášeních a dopisech Chalupa sám přiznal, že spolupracoval s "bezpečnostními orgány", tj. s StB. Sám vyjmenoval celou řadu estébáků, kteří měli klíčové pozice v této teroristické organizaci a s nimiž se znal osobně. Lež je jednou z hlavních metod této zločinecké organizace a Chalupa si ji plně osvojil. Se lží to sice dotáhl až na místopředsedu ČSNRA, ale nakonec se chytil ve svých vlastních lžích. Domnívá se, že s další lží o podvrzích dokumentů vyhraje soudní spor. Nakonec pravda zvítězí. Bývalý americký prezident Abraham Lincoln říkal, že je možné oblbovat většinu lidí ve většině případech, **ale nikdo** nemůže oblbovat všechny lidi ve všech případech.

Přestože se Chalupa nedostavil k přelíčení 25. října, soudkyně odročila jednání na 10. ledna 1996. Chalupův advokát chce předvolat také Mojmíra Povolného, který byl Chalupovým zástupcem v zahraničí v době, kdy Chalupa zrazoval StB stovky lidí. Právě tak jako Chalupu a další dopravil orgán StB i Povolného až na hranice.

Ačkoliv parlament České republiky odhlasoval zákon o protiprávnosti komunistického režimu, jeho provádění je v rukou soudců s komunistickou minulostí. Agenti StB jsou očišťováni, protože v mnoha případech tito soudci "postkomunistického režimu" neuznávají jako důkaz výpis z dosud existujících registrů svazků, pokud nebyly už skartovány. Z případu Vl. Chalupy a jiných je jasné, že boj s komunistickým jedem a rakovinou pokračuje. Zlo, které tito lidé napáchali, bude žít ještě dlouho po nich.

Boží mlýny melou pomalu; proto je nutné, abychom jejich práci uspíšili. Věříme, že se najdou dobří a stateční lidé, kteří budou HLEDAT PRAVDU, ponesou prapor SVOBODY a budou BOJOVAT ZA SPRAVEDLNOST ve stále pokračujícím BOJI O ZÍTŘEK. ARENA PATEAT, MILITES CHRISTI! SURSUM CORDA!

OBSAH

Úvodní slovo k druhému dílu 5

SBORNÍK "BOHEMIA", č. 4, 1960
S. Ghelfand, **"Co dělat?"** 7

STUDIE (Řím), č. 10, 1965
Dr. Josef Kalvoda, **"Psychologická válka"** 14

NÁROD, 12. června 1971
Dr. Josef Kalvoda, **"Případ generála Václava Prchlíka"** ... 25

NÁROD, 23. února 1974 a NAŠE HLASY, 20. října 1973
Josef Doubravský, **"Přijde naše doba?"** 30

PROMĚNY, roč. XI, č. 1, leden 1974
Josef Kalvoda, **"Co dělat: Odpověď Erazimu Kohákovi"** .. 40

NEDĚLNÍ HLASATEL, 31. července 1977
Dr. Josef Kalvoda, **"Moc, sláva a zisk"** 45

NÁRODNÍ POLITIKA, září 1977
Dr. Josef Kalvoda, **"Stavitel chrámu"** 49

HLASATEL, 26. května 1978
Josef Kučera, **"Úloha Československa v sovětské strategii"** . 51

NAŠE HLASY, 9. prosince 1978
R. Kopecký, **"Kniha o naší cestě do sovětského područí"** .. 53

NAŠE HLASY, 16. září 1978
"Role Československa v sovětské strategii" 57

NAŠE HLASY, 17. května 1980
Dr. Josef Kalvoda, **"Deset let nekompromisního boje"** 59

NÁRODNÍ POLITIKA, leden 1980
Dr. Josef Kalvoda, **"Bojovat, či nebojovat"** 61

NÁRODNÍ POLITIKA, březen 1980
Dr. Josef Kalvoda, **"Mnichovská problematika"** 65

NÁRODNÍ POLITIKA, srpen - září 1980, rovněž HLASATEL a NAŠE HLASY
Dr. Josef Kalvoda, **"Případ »Saša«"** 69

HLASATEL, 9. ledna 1981
Libor Brom, **"Setkání s profesorem Kalvodou"** 76

HLASATEL, 23. ledna 1981
Alois Rozehnal, **"Dopis Radě svobodného Československa"** . 78

STUDIE (Řím), roč. II, č. 74, 1981
Dr. Josef Kalvoda, **"Paměti - publikované i nepublikované"** 82

NEDĚLNÍ HLASATEL, 29. března 1981
Redakce Hlasatele, **"Další nekorektnost Amerických Listů vůči Dennímu Hlasateli"** 94
Dr. Josef Kalvoda, **"Osobní útok není diskuze"** 95
Dr. S. Hofírek, **"Odpověď panu Václavu Ženíškovi"** 96

HLASATEL, 10. dubna 1981, rovněž NAŠE HLASY, 30. května 1981
Dr. Josef Kalvoda, **"Jalta 1945 a vítězný únor 1948"** 98

NAŠE HLASY, 14. června 1981
Dr. Josef Kalvoda, **"O jednotě a svornosti"** 103

HLAS NÁRODA, 20. prosince 1981
Dr. Josef Kalvoda, **"Kdo byl P. Josef Toufar?"** 108

NAŠE HLASY, 30. ledna 1982, rovněž HLASY, 2. 2. 1982
Dr. Josef Kalvoda, **"Poslední mladočech"** 112

NAŠE HLASY, 8. května 1982, rovněž HLASATEL, 18. června 1982
Dr. Josef Kalvoda, **"Služba pravdě"** 116

NAŠE HLASY, 19. června 1982, rovněž HLASATEL, 13. srpna 1982
Dr. Josef Kalvoda, **"Čí chleba jíš..."** 118

NEDĚLNÍ HLASATEL, 20. června 1982
"Významný dokument: Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy" 121

NEDĚLNÍ HLASATEL, 3. července 1983
Dr. Josef Kalvoda, **"Otázka Podkarpatské Rusi"** 122

NAŠE HLASY, 28. srpen 1982
Dr. Josef Kalvoda, **"O budoucí stát"** 126

NAŠE HLASY, 15. ledna 1983, rovněž HLASATEL, 28. ledna 1983
Dr. Josef Kalvoda, **"Vzpomínky starého novináře"** 127

NAŠE HLASY, 2. dubna 1983, rovněž HLASY, Austrálie
Dr. Josef Kalvoda, **"Jeden spravedlivý"** 131

LONDÝNSKÉ LISTY, červen - červenec 1983
Dr. Josef Kalvoda, **"V zájmu pravdy o Zborovu"** 134

HLASATEL, 4. září 1983
Dr. Josef Kalvoda, **"Ďábel mluví česky"** 136

NAŠE HLASY, 29. října 1983
Dr. Josef Kalvoda, **"Zápas o duchovní orientaci národa"** . . 138

HLASATEL, 27. ledna 1987
Dr. Josef Kalvoda, **"Nepodepsané »prohlášení«"** 146

HLAS BOHEMIE, březen 1984
Dr. Josef Kalvoda, **"Únor 1984"** 148

NEDĚLNÍ HLASATEL, 17. června 1984
Dr. Josef Kalvoda, **"Případ ing. Jaromíra Nečase"** 154

NEDĚLNÍ HLASATEL, 3. února 1985
Dr. Josef Kalvoda, **"Svědectví dr. Osuského o Mnichově"** 156

NEDĚLNÍ HLASATEL, 24. června 1984
Dr. Josef Kalvoda, **"Nevědomost, či zlomyslnost"** 162

OKNO, č. 70 - 71, podzim 1984
Dr. Josef Kalvoda, **"Pravda zvítězí"** 165

NOVÉ OBZORY, č. 10 - 11, prosinec 1984,
rovněž HLAS BOHEMIE, roč. XII, č. 1 - 2, březen 1985
Dr. Josef Kalvoda, **"Paměti Václava Černého"** 168

NOVÉ OBZORY, č. 10 - 11, 1984
Dr. Josef Kalvoda, **"Pravda a nepravda"** 180

NAŠE HLASY, 2. listopadu 1985
Pozorovatel, **"Franken 1985"** 184

NAŠE HLASY, 29. listopadu 1986,
rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 30. listopadu 1986
Dr. Josef Kalvoda, **"Cesta k národní svobodě"** 188

NÁRODNÍ POLITIKA, říjen 1986, rovněž NAŠE HLASY, 4. října 1986
Dr. Josef Kalvoda, **"Případ Bunža"** 194

HLASATEL, 21. prosince 1986, rovněž NOVÉ OBZORY, č. 21 - 22, 1987
Libor Brom, **"Josef Kalvoda:**
»The Genesis of Czechoslovakia«" 198

NAŠE HLASY, 10. ledna 1987
Dr. Josef Kalvoda, **"Demokracie není demagogie"** 202

NAŠE HLASY, 7. ledna 1989, rovněž NEDĚLNÍ
HLASATEL, 1. ledna 1989, a NOVÝ ŽIVOT (Řím), leden - únor 1989
Dr. Josef Kalvoda, **"Před čtyřiceti lety"** 205

NAŠE HLASY, 13. května 1989, rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 28. května 1989
Dr. Josef Kalvoda, **"Na lži se budoucnost**
národa budovat nedá!" 211

NEDĚLNÍ HLASATEL, 22. ledna 1989
Dr. Josef Kalvoda, **"Mariánská úcta..."** 217

NEDĚLNÍ HLASATEL, 12. listopadu 1989
Dr. Josef Kalvoda, **"Co lze očekávat od posledního**
desetiletí tohoto století?" 220

NEDĚLNÍ HLASATEL, 14. ledna 1990
Dr. Josef Kalvoda, **"Pouť do Říma"** 222

NEDĚLNÍ HLASATEL, 24. února 1991
"Profil osobnosti" 227

NÁRODNÍ POLITIKA, červenec - srpen 1991,
rovněž SVĚDOMÍ a NEDĚLNÍ HLASATEL
Dr. Josef Kalvoda, **"Právo na pravdu"** 235

NEDĚLNÍ HLASATEL, 15. listopadu 1992
Dr. Josef Kalvoda, **"Konec Československého státu"** 239

SVĚDOMÍ, 16/92, rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 8. 11. 1992
Dr. Josef Kalvoda, **"StB a exil"** 245
"Případ dr. Chalupy" 249

SVĚDOMÍ, 22/92, rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 14. února 1993
Dr. Josef Kalvoda, **"Ještě jednou**
k případu dr. Chalupy" 258

SVĚDOMÍ, 4/93, rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 28. března a 4. dubna 1993
Dr. Josef Kalvoda, **"Dr. Chalupa, chlouba**
Čs. národní rady americké" 266

NEDĚLNÍ HLASATEL, 30. května 1993
Dr. Josef Kalvoda, **"Případ dr. Chalupy pokračuje"** 278

NEDĚLNÍ HLASATEL, 25. července, 1. srpna,
8. srpna, 15. srpna a 22. srpna 1993
"Archivní dokumenty k případu
JUDr. Vlastislava Chalupy" 284

SVĚDOMÍ, č. 13/93, rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 29. 8. 1993
Dr. Josef Kalvoda, **"Zákon o protiprávnosti komunistického režimu"** 302

NEDĚLNÍ HLASATEL, 24. října 1993
Dr. Josef Kalvoda, **"Po ovoci poznáte je..."** 305

NEDĚLNÍ HLASATEL, 31. 10. 1993
"Archivní dokumenty k případu JUDr. Vlastislava Chalupy" 311

NEDĚLNÍ HLASATEL, 16. ledna 1994
Dr. Josef Kalvoda, **"Chalupův »odboj« bez legend"** 318

NEDĚLNÍ HLASATEL, 14. srpna 1994
Dr. Josef Kalvoda, **"Případ dr. Chalupy podle dvou archivů"** 328
"Co Čs. týdeník odmítl otisknout" 330

SVĚDOMÍ, 8/94, rovněž NEDĚLNÍ HLASATEL, 20. listopadu 1994
Dr. Josef Kalvoda, **"Co dr. Chalupa nepřipojil ke »Zprávě předsednictvu« ČSNRA"** 338

NEDĚLNÍ HLASATEL, 7. srpna 1994
Dr. Josef Kalvoda, **"Byl Beneš sovětským agentem?"** 345

NEDĚLNÍ HLASATEL, 18. prosince 1994 a 1. ledna 1995
Dr. Josef Kalvoda, **"Kauza dr. Chalupa: Nové dokumenty"** 352

Slovo na závěr
SVĚDOMÍ, 1/96
Dr. Josef Kalvoda, **"Boží mlýny"** 361

>><><<

Z BOJŮ O ZÍTŘEK

DOKUMENTACE

II. DÍL

ISBN 0-921863-28-4

I. vydání: květen 1996

Autor: Prof. Dr. JOSEF KALVODA
Copyright (c) autor (U.S.A.)

Redakce a grafická úprava: Milo Komínek

Sazba: Renáta Kadlubková
Kateřina Stachová

Obálka: Markéta Chroboková

Technická příprava: Peter Komínek
Marie Komínková
Irena Magdoňová

Vydala: Moravia Publishing Inc.
2096/A Dundas Street West, Suite 4,
Toronto, Ontario, Canada M6R 1W9

OPRAVY

- strana (str.) 5, odst. 3, řádka (ř.) 3, ***komunisté*** místo *komunisti.*
- str. 10, odst. 2, ř. 14, ***přestalo*** místo *ipřestalo,*
- str. 19, odst. 1, ř. 8, ***oponou*** místo *opo-nou,*
- str. 19, odst. 3, ř. 8, ***containmentu*** místo *contaitmentu,*
- str. 20, odst. 2, ř. 3, ***není*** místo *není3,*
- str. 23, odst. 2, ř. 21, ***ponaučení*** místo *ponau-čení,*
- str. 42, poslední ř., ***na Středním východě*** místo *Středním Východě*
- str. 68, odst. 3, ř. 4, ***bývali*** místo *bývalí,*
- str. 70, odst. 4, ř. 4, ***první*** místo *prvý,*
- str. 72, odst. 3, ř. 1, ***Sáši*** místo *Saši,*
- str. 74, odst. 1, ř. 2, ***Sášovi*** místo *Sašovi,*
- str. 85, odst. 3, ř. 3, ***dezinformačními*** místo *disorganizačními,*
- str. 93, odst. 1, ř. 2, ***sr.*** místo *sv.,*
- str. 95, odst. 2, ř. 5, ***neprávem*** místo *ne-právem,*
- str. 96, odst. 2, ř. 4, ***StB*** místo *STB,*
- str. 111, odst. 2, ř. 5, ***z nevinných*** místo *vinných,*
- str. 112, odst. 1, ř. 3, ***odcházejí*** místo *odchází,*
- str. 130, pod slokou Macharovy básně, ***Tristium*** místo *Tristum,*
  poslední odstavec (Poznámka), ř. 2, ***jeho "paměti"*** místo *svých "paměti",*
- str. 134, odst. 2, ř. 2, ***Brusilovské*** místo *Busilovské,*
- str. 159, odst. 4, ř. 4, ***zdali*** místo *zda-li,*
- str. 163, odst. 2, ř. 1, ***Czechoslovakia's Role in Soviet Strategy*** - má být vytištěno tučně,
- str. 173, odst. 1, ř. 14, ***tak, jako Černý*** místo *tak, jak Černý,*
- str. 190, předposlední řádek, ***milovat Boha-Pravdu*** místo *Boha, Pravdu,*
- str. 192, odst. 3, ř. 13, ***marasmu*** místo *marasu,*
- str. 209, odst. 3, ř. 3, ***svého mládí*** místo *mého mládí,*
  ř. 4, ***svého krajana*** místo *mého krajana,*
- str. 214, odst. 2, ř. 4, ***s Německem*** místo *sa Německem,*
- str. 216, ř. 1, *Kritika prezidenta a jeho politiky,* ***byly tabu.*** místo *politika byla,*
- str. 223, odst. 4, ř. 1, ***byly v Svatopetrské bazilice připomenuty*** místo *byly v Svatopetrské bazilice byly připomenuty* (vynechat sloveso "byly"),
- str. 224, odst. 5, ř. 1, ***Svatopetrské*** místo *Svatopeterské,*
- str. 236, odst. 2, ř. 12, ***nahrazení*** místo *nahražení,*
- str. 242, odst. 5, ř. 1, ***vystříhat se jakéhokoliv druhu*** místo *jakémukoliv druhu,*
- str. 245, odst. 1, ř. 10, ***skutečně*** místo *skutečné,*
- str. 254, odst. 4, ř. 3, ***Toto periodikum se muselo*** místo *Tato periodika se musela,*
- str. 257, odst. 2, poslední ř., *aby jí* ***použila,*** nikoliv *použil,*
- str. 268, odst. 1, předposlední ř., ***StB zlikvidovala*** místo *zlikvidovalo,*
  odst. 2, ř. 2, ***vedení*** místo *velení,*
- str. 273, odst. 1, ř. 3, ***pro svou hodnotu*** místo *pro její hodnotu,*
- str. 275, odst. 3, ř. 4, ***ministerstvem*** místo *ministerstva,*
- str. 277, odst. 2, ř. 1, ***Čs. nár. rady amer.*** místo *Čsl. nár. ...*
- str. 279, odst. 4, ř. 3, ***v periodiku*** místo *v periodice,*
- str. 285, odst. 2, ř. 6, ***odvezen*** místo *odve-zen,*
- str. 315, odst. 3, ř. 3, *před sl. "Po dopisu"* má být tečka,
- str. 318, odst. 1, ř. 1, ***seriózním*** místo *seriozním,*
- str. 328, odst. 1, ř. 12 a 13, *subjektivní* ***misreprezentace*** místo *desreprezentace,*
- str. 329, odst. 5, ř. 1 a 2, za slovy ***"viděl Chalupa,"*** chybí čárka,
- str. 343, odst. 1, ř. 7, *organizovala* ***se,*** *pracovala* - za "se" chybí čárka,
  odst. 1, poslední ř., ***Pracovního řádu*** místo *Pracovní řádu,*
- str. 346, odst. 3, ř. 13, ***Na Zubovově*** místo *Zubově,*
- str. 354, odst. 3, ř. 7, ***CHALUPY*** místo *CHLUPY,*
- str. 361, ř. 3 zdola, na jeho začátku **nemá být rovnítko** (= vypustit),
- str. 362, na začátku posledního odstavce **chybí uvozovky (")**,
- str. 363, **uvozovky (") chybí** na konci prvního odstavce a dále také na začátku a na konci odstavce druhého.